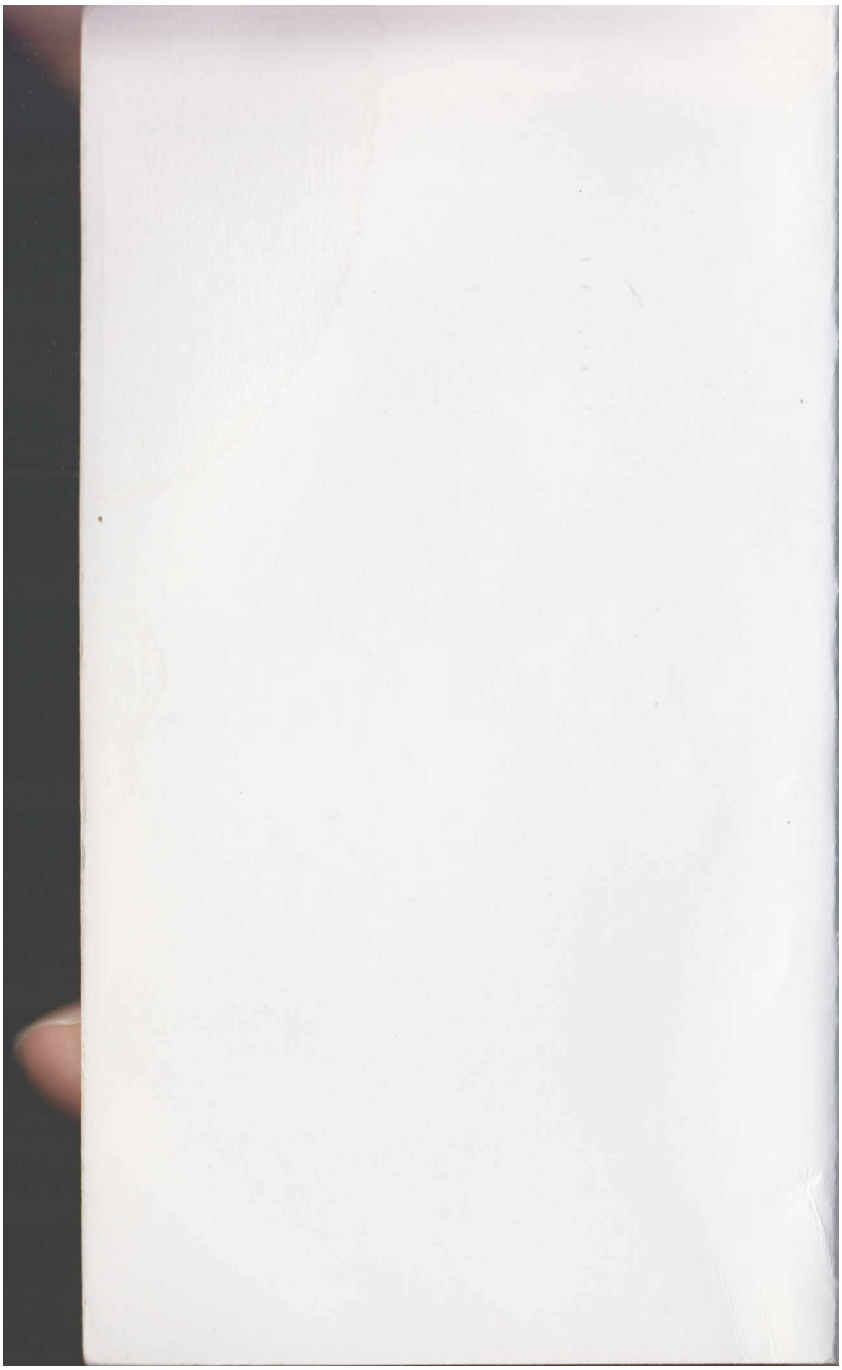

PROZĂ XX

Seria de literatură universală a BIBLIOTECII POLIROM
este coordonată de Bogdan-Alexandru Stănescu.

Iris Murdoch, *A Severed Head*

Copyright © Iris Murdoch, 1961
All rights reserved
© 2007 by Editura POLIROM, pentru prezenta traducere

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4 ; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33 , O.P. 37 ;
P.O. BOX 1-728, 030174

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României :

MURDOCH, IRIS

Capul retezat / Iris Murdoch; trad. din lb. eng.
de Anca-Gabriela Sîrbu. – Iaşi : Polirom, 2007

ISBN 978-973-46-0797-6

I. Sîrbu, Anca-Gabriela (trad.)

821.111-31=135.1

Printed in ROMANIA

Iris Murdoch

Capul retezat

Traducere din limba engleză
de Anca-Gabriela Sîrbu

POLIROM
2007

Iris Murdoch (1919-1999) s-a născut la Dublin, dar şi-a petrecut copilăria la Londra. Studiază limbile clasice, istoria antică şi filozofia la Somerville College, Oxford. În 1942 se înscrie în Partidul Comunist, dar, deziluzionată, îl părăseşte relativ repede. După război activează în cadrul Comisiei ONU pentru Refugiaţi. Între anii 1948-1963 ţine prelegeri de filozofie la St. Anne College, Oxford, după care se dedică exclusiv scrisului. În 1956 se căsătoreşte cu scriitorul şi criticul literar John Bayley, care îi va sta alături până la moartea ei, în 1999. Emoţionanta biografie *Elegie pentru Iris*, în care Bayley îşi descrie viaţa alături de scriitoarea atinsă de cumplita maladie Alzheimer, a stat la baza filmului *Iris* (2001), regizat de Richard Eyre, cu Judi Dench, Jim Broadbent şi Kate Winslet. Iris Murdoch a scris peste douăzeci de romane, printre care *Prins în mreje* (1954), *Castelul de nisip* (1957), *Clopotul* (1958; Polirom, 2002), *Oameni buni şi oameni de bine* (1968; Polirom, 2006), *Visul lui Bruno* (1969), *Prinţul negru* (1973, James Tait Black Memorial Prize), *Maşina de iubit, cea sacră şi profană* (1974, Whitbread Award), *Fiul cuvintelor* (1975; Polirom, 2003), *Marea, marea* (1978, considerat capodopera sa şi distins cu prestigiosul Booker Prize; Polirom, 2003), *Discipolul* (1983; Polirom, 2007), *Dilema lui Jackson* (1995) etc. În 1987 i-a fost conferit titlul de Comandor al Ordinului Imperiului Britanic.

Romanul *Capul retezat* descrie drama unui bărbat de patruzeci de ani, surprins într-un cerc de relaţii amoroase care par să se întrepătrundă din senin. Martin Lynch-Gibbon, personajul principal, îşi înşală de multă vreme soţia. La rândul ei, aceasta îl anunţă într-o seară că vrea să divorţeze pentru că s-a îndrăgostit de psihanalistul ei, un bun prieten al lui Martin. Treptat intră în scenă şi restul membrilor familiei, fratele lui Martin, sora psihanalistului, iar cercul de posibilităţi combinatorii se lărgeşte. Această poveste sardonică şi absurdă, plasată în Londra mijlocului de secol XX, reprezintă un comentariu acid la adresa unei societăţi îndeajuns de norocoase încât să fie lipsită de probleme reale. Cele pe care şi le creează, în schimb, sunt suficient de interesante încât să împingă acţiunile protagoniştilor la limita verosimilului.

1

— Eşti sigur că nu ştie? întrebă Georgie.

— Antonia? Ce să ştie, despre noi? Absolut sigur.

Georgie rămase tăcută câteva minute, apoi zise:

— Bine.

Acel „bine" rostit foarte scurt o caracteriza, era reprezentativ pentru un soi de asprime care, după părerea mea, arăta onestitate mai degrabă decât duritate. Îmi plăcea modul ei sec de a accepta relaţia noastră. Numai cu o asemenea femeie, raţională prin excelenţă, mi-aş fi putut înşela soţia.

Stăteam în pat, pe jumătate îmbrăţişaţi, în faţa focului din camera lui Georgie. Ea se sprijinea de umărul meu în timp ce eu studiam o şuviţă din părul ei negru şi mă minunam din nou văzând ce multe fire auriu-roşcate găseam. Avea părul foarte lung, complet drept, ca o coadă de cal, şi poate la fel de aspru. Camera lui Georgie era cufundată în penumbră, luminată acum doar de focul din cămin şi de trei lumânări ce ardeau pe poliţa de deasupra. Lumânările şi câteva rămurele anemice de ilice aruncate la nimereală prin cameră erau cam tot ce putea produce Georgie în materie de podoabe de Crăciun, şi totuşi încăperea avea o strălucire aparte, amintind

de o peşteră în care zăcea o comoară abia întrezărită. În faţa lumânărilor, ca într-un altar, se afla unul dintre cadourile mele pentru ea, un suport pentru beţişoare de tămâie: doi războinici chinezi minusculi din bronz, care ţineau pe post de săbii beţişoarele parfumate. Fumul ce se înălţa din ele plutea mai întâi ca o ceaţă încolo şi încoace până ce căldura lumânărilor îl trimitea spre întunericul de deasupra cu mişcările de dans ale unui derviş. În cameră plutea un miros greu de maci de Caşmir şi de lemn de santal. În jurul nostru erau aruncate ambalaje sclipitoare de la cadourile pe care ni le dăduserăm unul altuia, iar într-un colţ se găsea masa cu resturile prânzului pe care-l luaserăm împreună şi cu sticla goală de Château Sancy de Parabère, din 1955. Eram la Georgie încă de la prânz. Dincolo de fereastră, ascunsă de perdea, se întindea o după-amiază londoneză rece şi ceţoasă, luând treptat forma unei seri ce păstra încă un soi de abur luminos care nu reuşise, nici măcar în miezul zilei, să fie cu adevărat lumină.

Georgie oftă, se întoarse şi îşi lăsă capul în poala mea. Era îmbrăcată, numai pantofii şi ciorapii nu şi-i pusese.

— Când trebuie să pleci?

— Pe la cinci.

— Să nu te prind cumva că-mi umbli cu minciuna.

Asemenea comentarii erau cele mai clare izbucniri ale laturii amare pe care ajungeam să o simt în iubirea ei. Nici că-mi puteam dori o iubită mai plină de tact.

— Şedinţa Antoniei se termină la cinci, am răspuns. Puţin după ora cinci ar trebui să fiu

în Hereford Square. De fiecare dată vrea să discutăm despre asta. Şi luăm cina în oraş.

I-am ridicat puţin capul lui Georgie, i-am adus tot părul în faţă şi i l-am răsfirat pe piept. Rodin ar fi privit-o cu plăcere.

— Cum merg şedinţele Antoniei?

— Minunat. Îi plac la nebunie. Singurul ei scop este să se amuze, îţi dai seama. Este de o receptivitate colosală.

— Palmer Anderson, spuse Georgie numindu-l pe psihanalistul Antoniei, care era totodată şi un bun prieten al meu şi al Antoniei. Da, îmi închipui că soţia ta a dezvoltat un fel de dependenţă de el. Are o faţă de om inteligent. Bănuiesc că-şi cunoaşte bine meseria.

— Nu ştiu, am răspuns. Nu-mi place deloc ceea ce numeşti tu „meseria" lui. Dar cu siguranţă e bun la ceva. Poate e pur şi simplu bun. Nu este doar drăguţ, blând şi politicos, aşa cum numai americanii pot fi drăguţi, blânzi şi politicoşi, deşi are şi aceste trăsături. Dar are într-adevăr putere.

— S-ar părea că te-a cucerit şi pe tine, spuse Georgie.

Se aşeză într-o poziţie mai comodă, sprijinindu-şi capul în curbura genunchiului meu.

— Aşa o fi, am răspuns. Faptul că l-am cunoscut pe el a schimbat multe în viaţa mea.

— Cum adică?

— Nu pot să-ţi explic. Poate că m-a făcut să acord ceva mai puţină importanţă regulilor.

— Nu zău! zise Georgie râzând. Iubitule, de mult timp regulile nu mai au nici o valoare pentru tine.

— Ei, Doamne! am exclamat. Regulile chiar contează pentru mine. Nu sunt un copil al

naturii ca tine. Nu, nu sunt chiar așa. Dar Palmer știe să facă oamenii să se simtă liberi.

— Dacă tu-ți închipui că mie nu-mi pasă... mă rog, n-are importanță. Cât despre a face oamenii să se simtă liberi, eu, una, n-am încredere în eliberatorii de profesie. Cine știe să descătușeze oamenii știe la fel de bine și să-i încătușeze, dacă e să-l credem pe Platon. Problema ta, Martin, este că tu ești veșnic în căutarea cuiva căruia să i te poți supune.

— Dar îți sunt supus ție, am râs, la ce mi-ar mai trebui alt stăpân? Tu l-ai întâlnit vreodată pe Palmer? Ah, da, firește, prin sora lui.

— Sora lui, da, Honor Klein cea ciudată. L-am văzut la o petrecere pe care a dat-o ea pentru studenții ei. Dar nu mi-a făcut cunoștință cu el.

— Cum ți s-a părut?

— Honor? Ca antropolog? Se bucură de o bună reputație la Cambridge. Sigur, nu mi-a fost niciodată profesoară. Oricum, e veșnic plecată în vizită pe la câte un trib de sălbatici din Africa. Ea ar fi trebuit să-mi coordoneze lucrarea și să se ocupe de rezolvarea problemelor mele morale. Ei, Doamne!

— Sunt frați vitregi, nu-i așa? Cum vine asta? Mai sunt și de nații diferite, cred.

— Așa se pare, răspunse Georgie. Au aceeași mamă, o scoțiană, care s-a măritat mai întâi cu Anderson și apoi cu Klein, după moartea lui Anderson.

— Despre Anderson am mai auzit. Era arhitect sau cam așa ceva, pe jumătate danez, pe jumătate american. Dar celălalt tată?

— Emmanuel Klein. Ar trebui să-l cunoşti şi pe el. A fost profesor de limbi clasice şi nu era rău deloc. Evreu de origine germană, firește.

— Ştiam că era om de cultură, dar nu-mi era prea clar în ce domeniu, am spus. Palmer a vorbit despre el de vreo două ori. Interesant. Spunea că încă mai avea coşmaruri cu acest tată vitreg. Am impresia că şi de sora lui îi e puţin frică, deşi n-a recunoscut-o niciodată.

— Ea chiar reuşeşte să inspire frică, spuse Georgie. Are ceva primitiv în ea. Poate i se trage de la triburile alea. Dar cred că ai cunoscut-o şi tu.

— Doar am făcut cunoştinţă cu ea, am spus, deşi mare lucru nu-mi amintesc despre ea. E exact genul de femeie-cadru universitar, după părerea mea. Cum de ajung toate femeile astea să arate într-un asemenea hal?

— *Toate*! exclamă Georgie râzând. Şi eu fac parte dintre ele, iubitule! Oricum, e o persoană cu multă forţă, fără îndoială.

— Şi *tu* eşti o persoană cu multă forţă, şi totuşi nu arăţi ca o căpiţă de fân.

— Eu? spuse Georgie. Nu mă includ în aceeaşi categorie. Nu posed nici jumătate din artileria ei grea.

— Ai spus că pe mine m-a cucerit fratele, dar, după câte se pare, pe tine te-a cucerit sora.

— Ah, mie *nu-mi place* de ea deloc, răspunse Georgie. Dar asta e o altă problemă.

Se ridică brusc, îşi strânse părul şi se apucă să-l împletească iute. Îşi aruncă peste umăr coada grea. Îşi ridică fusta şi juponul alb, apretat, şi începu să-şi pună o pereche de

ciorapi albaştri, pe care-i dăruisem eu. Îmi plăcea să-i fac lui Georgie cadouri extravagante, articole de îmbrăcăminte, podoabe ieftine şi absurde pe care nu i le-aş fi putut oferi Antoniei niciodată: coliere cu aspect primitiv, pantaloni din catifea, lenjerie intimă de culoare roşie, ciorapi cu dantelă care mă scoteau din minţi. M-am ridicat şi eu şi am început să o privesc posesiv în timp ce ea, încordată şi conştientă de privirea mea, îşi aranja ciorapii ţipători.

Locuinţa lui Georgie, o încăpere mare, dezordonată, în acelaşi timp dormitor şi cameră de zi, care dădea spre o alee nu departe de Covent Garden, era plină de lucruri pe care i le dăruisem eu. Duceam de mult timp o bătălie inutilă cu lipsa cruntă de bun-gust a lui Georgie. Numeroasele reproduceri după pictori italieni, prespapieruri franţuzeşti, obiecte decorative aduse din Derby, Worcester, Coleport, Spode, Copeland şi alte mărunţişuri – căci rareori se întâmpla să nu-i aduc ceva când veneam la ea – zăceau risipite, în ciuda eforturilor mele, într-un talmeş-balmeş care amintea mai degrabă de un magazin de vechituri decât de o locuinţă civilizată. Într-un fel părea că Georgie nu era înzestrată de la natură cu darul de a deţine lucruri. Atunci când eu sau Antonia cumpăram un obiect, cum se întâmpla mai tot timpul, acesta îşi găsea imediat locul în mozaicul bogat şi bine armonizat din locuinţa noastră, pe când lui Georgie îi lipsea această carapace. Dintre lucrurile aflate în posesia ei nu exista nici unul la care n-ar fi renunţat fără să şovăie şi fără să-i simtă lipsa după aceea; în tot acest timp obiectele

ei zăceau împrăştiate într-un soi de învălmăşeală temporară, iar încercările mele repetate de a le tria şi ordona parcă nu aveau nici un efect. Această caracteristică a iubitei mele mă exaspera, dar, întrucât era, în fond, parte integrantă din indiferenţa lui Georgie faţă de convenţiile sociale, o îndrăgeam şi o admiram în egală măsură. Mai mult decât atât, era trăsătura care reflecta şi simboliza, după cum îmi spuneam uneori, însăşi relaţia mea cu Georgie, felul în care ea îmi aparţinea sau, mai bine zis, reflecta tocmai felul în care eu nu reuşeam de fapt să o fac să-mi aparţină. Antonia îmi aparţinea într-o manieră foarte asemănătoare celei în care aş fi zis că-mi aparţine extraordinara colecţie de planşe de Audubon, originale, care împodobeau scara interioară a casei noastre. Georgie nu-mi aparţinea. Georgie pur şi simplu exista.

După ce-şi trase ciorapii, Georgie se lăsă pe spătarul fotoliului uitându-se la mine. Pe lângă părul negru şi bogat avea ochii de un albastru-cenuşiu deschis. Faţa lată, cu trăsături bine conturate, nu era chiar delicată, în schimb pielea neobişnuit de palidă avea ceva din fineţea fildeşului. Nasul mare şi puţin cârn – care pe ea o exaspera în timp ce pe mine mă amuza şi pe care veşnic şi-l apăsa şi mângâia în încercarea fără sorţi de izbândă de a-l face să pară acvilin –, uitat acum şi lăsat în pace, îi dădea ceva din înfăţişarea unui animal încordat, fapt care mai atenua tăişul inteligenţei ei. Acum, în atmosfera încărcată de arome, faţa ei se desena în umbre şi linii curbe. Ne-am privit drept în ochi timp de câteva minute. Această privire lungă, calmă,

ca o hrană pentru suflet, era o experienţă pe care n-o mai trăisem cu nici o altă femeie. Eu şi Antonia nu ne priveam aşa niciodată. Antonia nu ar fi rezistat pentru mult timp unei astfel de priviri: caldă, posesivă şi cochetă. Antonia nu s-ar fi expus astfel.

— Crăiasa Apelor, am rostit în cele din urmă.

— Prinţ al Neguţătorilor.

— Mă iubeşti?

— La nebunie. Tu mă iubeşti?

— Pentru vecie.

— Nu, nu pentru vecie, răspunse Georgie. Să ne exprimăm corect. Iubirea ta este ceva mare, dar limitat.

Amândoi ştiam la ce se referă, dar existau subiecte pe care nu le abordam pentru că nu ne-ar fi fost de nici un folos şi amândoi ştiam asta. Nici nu se punea problema ca eu să-mi părăsesc soţia.

— Vrei să bag mâna în foc? am întrebat.

Georgie mă privea în continuare drept în ochi. În asemenea momente inteligenţa şi luciditatea ei făceau ca frumuseţea să-i scânteieze ca o monedă de argint. Apoi, cu o mişcare iute, se întoarse şi-şi puse fruntea pe picioarele mele, într-o poziţie ca de închinăciune. În cele câteva momente în care i-am privit gestul de adoraţie mi-am spus că nu există fiinţă în lumea asta la picioarele căreia m-aş putea prosterna într-un asemenea gest de abandon total. Apoi m-am lăsat în genunchi şi am luat-o în braţe.

Peste puţin timp, după ce ne-am sărutat şi ne-am aprins ţigările, Georgie a spus:

— Îl cunoaşte pe fratele tău.

— Cine-l cunoaşte pe fratele meu?

— Honor Klein.

— Tot n-ai terminat cu ea? Da, cred că da. Au făcut parte din nu ştiu ce comitet în timpul expoziţiei de artă mexicană.

— Eu când am să-l cunosc pe fratele tău? întrebă Georgie.

— Niciodată, dacă ar fi după mine.

— Ai spus că în general îi transferai lui iubitele tale pentru că el nu era în stare să-şi găsească prietene.

— Aşa o fi, dar oricum n-am de gând să fac acelaşi lucru şi cu tine!

Încă de când făcusem prima dată acest comentariu neinspirat, fratele meu Alexander devenise ţinta fanteziilor romantice ale iubitei mele.

— Vreau să fac cunoştinţă cu el tocmai pentru că este fratele tău, spuse Georgie. Ador fraţii şi surorile, mai ales că eu n-am. Seamănă cu tine?

— Da, puţin, am răspuns. Toţi cei din familia Lynch-Gibbon seamănă între ei. Doar că el e mai lat în umeri şi nu e aşa de chipeş. Îţi fac cunoştinţă cu sora mea, Rosemary, dacă vrei.

— Nu vreau să fac cunoştinţă cu sora ta Rosemary, spuse Georgie, vreau să fac cunoştinţă cu Alexander şi am să te bat la cap întruna cu chestia asta aşa cum am să te bat la cap întruna în legătură cu excursia la New York.

Georgie era obsedată de dorinţa de a vedea New Yorkul şi eu deja îi promisesem odată, cu prea mare uşurinţă, că o voi lua cu mine într-o deplasare de afaceri pe care o făcusem acolo toamna trecută. Totuşi, în ultima clipă,

din cauza mustrărilor de conştiinţă sau mai probabil din cauză că m-au lăsat nervii la gândul că ar urma să o mint pe Antonia atât de grosolan, m-am răzgândit. N-am văzut în viaţa mea un om atât de profund şi de copilăreşte dezamăgit; iar de atunci mi-am reînnoit promisiunea de a o lua cu mine cu prima ocazie.

— Nu e cazul să mă tot sâcâi cu chestia asta, i-am spus. O să mergem nu peste mult timp cu condiţia să nu te mai aud că-ţi plăteşti tu drumul. Nu uita că eşti total împotriva ideii de câştig nemuncit. Cel puţin lasă-mă pe mine să-mi investesc banii într-un proiect de bun-simţ!

— Sigur că asta e o tâmpenie pentru tine, care eşti om de afaceri, zise Georgie. Tu eşti prea deştept. Trebuia să fii profesor universitar.

— După părerea ta singurul mod de a-ţi dovedi inteligenţa este acela de a ajunge cadru universitar. Cred că începi să devii snoabă, i-am spus, mângâindu-i picioarele.

— Ai luat nota cea mai mare la istorie în primul an, nu-i aşa? zise Georgie. Şi, ia spune, cât a luat Alexander?

— A fost imediat după mine. Vezi aşadar că nu e demn de atenţia ta.

— Cel puţin el a avut destulă minte cât să nu intre în afaceri, spuse Georgie.

Alexander, fratele meu, este un sculptor talentat şi foarte cunoscut.

De fapt eram pe jumătate de acord cu părerea lui Georgie că ar fi trebuit să fiu cadru universitar, iar subiectul era pentru mine destul de dureros. Tatăl meu fusese un prosper negustor de vinuri, fondatorul firmei

Lynch-Gibbon. La moartea lui firma s-a împărţit în două, partea mai mare a afacerii a revenit familiei McCabe şi partea mai mică – în care intra reţeaua iniţială de distribuţie a vinului roşu de care se ocupase bunicul meu – era sub conducerea mea. Ştiam de asemenea că Georgie era convinsă, deşi nu se exprimase foarte clar, că apartenenţa mea la lumea afacerilor i se datora oarecum şi Antoniei. Convingerea ei nu era total greşită.

Cum această discuţie nu-mi făcea prea mare plăcere şi cum voiam să mă îndepărtez de subiectul iubitului meu frate, am întrebat:

— Ce faci de Crăciun? Am să mă gândesc la tine.

Georgie se încruntă.

— Ei, o să ies cu nişte amici de la şcoală. O să fie petrecere mare. Apoi adăugă: Eu n-am să mă gândesc la tine. E ciudat cât de dureros este să nu te afli împreună cu adevărata ta familie în această perioadă.

Nu aveam de făcut nici un comentariu.

— Eu am să petrec o zi liniştită cu Antonia, am spus. Anul ăsta rămânem la Londra. Rosemary o să fie la Rembers cu Alexander.

— Nu vreau să ştiu, spuse Georgie. Nu vreau să ştiu ce faci când nu eşti cu mine. Nu e bine să-i dai de lucru imaginaţiei. Prefer să cred că nici nu exişti atunci când nu eşti aici.

De fapt şi eu credeam cam la fel. Acum stăteam întins lângă ea şi-i ţineam în braţe picioarele, frumoasele ei picioare de Acropole, după cum le spuneam eu, care se vedeau doar puţin prin ciorapii albaştri. Le-am sărutat şi mi-am întors privirea către ea. Coada groasă îi cobora acum printre sâni, iar cele câteva

șuvițe rebele care scăpaseră erau ascunse sever în spatele urechilor. Capul ei avea o formă minunată: da, categoric, Alexander nu trebuie să ajungă să o cunoască.

— Sunt al naibii de norocos, am spus.

— Adică ești al naibii de sigur, spuse Georgie. Păi, da, ești sigur, fir-ai să fii.

— *Liaison dangereuse*[1], am spus. Și totuși mințim, oarecum dintr-un sentiment de teamă.

— *Tu* faci asta, răspunse Georgie. Dacă Antonia ar afla despre noi, m-ai azvârli cât colo, ca pe un cărbune încins.

— Ce prostii spui! am exclamat.

Și totuși m-am întrebat dacă nu cumva are dreptate. N-o să afle și, chiar dacă ar afla, m-aș descurca eu cumva.

— Pentru mine tu ești un element esențial.

— Nimeni nu este *esențial* pentru nimeni, spuse Georgie. Iar te uiți la ceas. Foarte bine, pleacă dacă trebuie să pleci. Ce-ai zice de încă un păhărel pentru drum? Să deschid sticla de Nuits de Young?

— De câte ori trebuie să-ți spun să nu bei vinul roșu decât la trei ore după ce a fost deschis?

— Parcă vor ești de lucruri sfinte! zise Georgie. După mine și asta tot băutură e!

— Ești o țărăncuță proastă! am spus drăgăstos. Poți să-mi faci un cocteil. După aia chiar trebuie să plec!

Georgie mi-a adus paharul și am stat acolo îmbrățișați ca o *netsuke*[2] frumoasă în fața

1. Aluzie la *Legături primejdioase*, romanul lui Pierre Choderlos de Laclos, 1782. (n.t.)
2. *Netsuke* – sculptură miniaturală japoneză (n.t.)

focului care murmura cald. Camera ei părea un tărâm subteran închis, ascuns, îndepărtat. Pentru mine era un moment de liniște profundă. Nu știam atunci că era ultimul, cu adevărat ultimul moment de liniște, sfârșitul unei lumi vechi și pure, momentul final după care aveam să fiu azvârlit în coșmarul pe care îl voi relata în paginile ce urmează.

I-am ridicat mâneca jerseului și i-am mângâiat brațul.

— Ce minunat material este carnea!

— Când o să te mai pot vedea?

— Abia după Crăciun, am răspuns. Am să vin, dacă pot, pe douăzeci și opt sau douăzeci și nouă. Dar te mai sun oricum până atunci.

— Mă întreb dacă o să ajungem vreodată să nu ne mai ascundem atât, spuse Georgie. Detest cu adevărat minciuna. Dar foarte probabil nu vom reuși.

— Nu, i-am zis.

Nu-mi plăceau termenii duri în care se exprimase, dar trebuia să-i răspund la fel de tăios.

— Mă tem că n-avem cum să scăpăm de minciună. Știi ceva... ceea ce spun acum s-ar putea să sune pervers... dar o bună parte din esența și chiar din farmecul relației noastre este însuși faptul că este atât de tainică.

— Cu alte cuvinte taina în care e învăluită face parte integrantă din ea, spuse Georgie, iar dacă ar ieși la lumină s-ar destrăma? Nu prea mă încântă ideea asta.

— N-am spus chiar așa, am răspuns. Dar dezvăluirea ei, faptul că ar ști și alții am senzația că ar altera inevitabil lucrurile. Adu-ți aminte de legenda lui Psyche și de copilul ei

care avea să fie muritor, dacă mama vorbea despre sarcina ei, și să se nască zeu, dacă ea reușea să păstreze taina.

Fusese un discurs de despărțire destul de neinspirat, căci ne ducea cu mintea înapoi la ceva la care acum preferam să nu mă gândesc deloc. În primăvara trecută Georgie rămăsese gravidă. Nu exista altă cale decât să scape de copil. Georgie trecuse prin această încercare oribilă așa cum mă așteptasem, într-un stil calm, laconic și detașat, ba chiar ridicându-mi moralul cu ironia ei amară. Chiar și atunci ne fusese extrem de greu să vorbim despre acest subiect, iar de atunci încoace nici nu-l mai abordaserăm. Cât de mare era rana pe care o lăsase această nenorocire în sufletul mândru și drept al lui Georgie nu puteam ști. Cât despre mine, am trecut prin toată povestea cu foarte mare ușurință. Datorită firii lui Georgie, tăriei ei, stoicismului ei, devotamentului ei față de mine, nu fusesem pus în situația de a plăti. Am trecut prin acest episod fără durere, oarecum prostește. Am rămas cu sentimentul că n-am suferit destul. Numai uneori trăiam în vis momente de groază, îmi apăreau imagini ale unei pedepse ce avea să vină la momentul potrivit.

2

În aproape toate căsniciile unul dintre parteneri este egoist, iar celălalt mai puțin. Se instaurează un model de viață, care în scurt timp devine inflexibil, în care unul dintre cei doi întotdeauna cere, iar celălalt dă. În căsnicia mea, încă de la început, eu m-am instalat pe poziția celui care mai mult primește decât dă. La fel ca doctorul Johnson, am pornit destul de devreme pe calea pe care doream să o urmez. Eram cu atât mai zelos în acest demers cu cât lumea mă considera (și chiar eu însumi mă consideram) extrem de norocos prin faptul că mă însurasem cu Antonia.

Firește, nu-i oferisem lui Georgie o imagine corectă în ceea ce privește căsnicia mea. Care bărbat nu-și amăgește amanta în această privință? Viața mea alături de Antonia, în afara faptului că nu aveam copii, ceea ce reprezenta o permanentă sursă de amărăciune pentru mine, era una cât se poate de fericită și de reușită. Numai că pur și simplu mi-o doream și pe Georgie și nu vedeam de ce n-aș fi avut-o. Cu toate că, așa cum am arătat, nu puteam spune că regulile nu au nici o valoare pentru mine, eram totuși capabil de o atitudine detașată și rațională față de ideea de adulter. Mă căsătorisem religios cu Antonia, dar asta mai

ales din considerente sociale, şi nu găseam că legătura matrimonială, deşi solemnă, este unică şi sacră. Poate ar fi cazul să adaug aici că nu am nici un fel de convingeri religioase. În general vorbind, nu-mi pot imagina nici o forţă omnipotentă conştientă care să fie suficient de crudă pentru a crea lumea în care trăim.

Mi se pare că m-am lansat aici într-o prezentare generală a persoanei mele şi poate că n-ar fi rău să continui pe aceeaşi linie înainte de a trece la povestirea unor evenimente care, odată declanşate, s-ar putea să nu-mi mai dea prilej de meditaţie. Numele meu, aşa cum poate aţi dedus deja, este Martin Lynch-Gibbon şi dinspre partea tatălui mă trag dintr-o familie anglo-irlandeză. Mama mea, inteligentă şi înzestrată cu înclinaţii artistice, era de fel din Ţara Galilor. N-am locuit niciodată în Irlanda, deşi mă simt oarecum legat de această ţară nefericită. Fratele meu, Alexander, are patruzeci şi cinci de ani, iar sora mea, Rosemary, are treizeci şi şapte; eu am patruzeci şi unu de ani şi uneori simt, într-un fel care nu e lipsit de melancolie şi un farmec ciudat, că sunt un om bătrân.

A descrie personalitatea cuiva este dificil şi nu neapărat relevant. Povestea care urmează va dezvălui, cu sau fără voia mea, ce fel de om sunt. Şi poate ar fi bine să dau câteva detalii de început. Copilăria mea a coincis cu anii de dinaintea războiului, timp în care am dus, în general, o viaţă inactivă şi lipsită de primejdii. Din când în când am unele probleme de sănătate, dintre care astmul şi rinita alergică sunt cele mai cunoscute, dar nu şi cele

mai neplăcute, şi niciodată nu am fost considerat un bărbat perfect sănătos. Când s-a terminat războiul am intrat la Oxford, aşa că mi-am început viaţa de cetăţean obişnuit la o vârstă mai înaintată. Sunt un bărbat foarte înalt şi destul de prezentabil. Am fost un bun boxer şi, când eram tânăr, eram considerat un tip cam libertin, certăreţ şi violent. Ţineam la această reputaţie după cum ţin la aceea pe care am dobândit-o mai de curând, de a fi devenit un individ morocănos, cam singuratic, înclinat spre filosofie şi cinism şi care priveşte lumea ca pe un spectacol, fără a aştepta prea mult de la ea. Antonia mă acuză că sunt superficial, dar Georgie mi-a spus odată că am figura omului care râde în faţa unui spectacol tragic, ceea ce mi-a făcut mai mare plăcere. Aş putea să adaug că am o faţă prelungă şi palidă, genul de faţă de modă veche pe care o au toţi cei din familia Lynch-Gibbon, ceva între filosoful Hume şi actorul Garrick, am un păr moale, castaniu, care s-a decolorat cu vârsta ajungând la nuanţa piperului alb. În familia mea, slavă Domnului, bărbaţii nu chelesc.

Când m-am însurat cu Antonia am făcut un pas decisiv. Atunci aveam treizeci de ani, iar ea treizeci şi cinci. Acum, în ciuda frumuseţii ei, Antonia pare mai în vârstă decât este şi nu o dată a fost luată drept mama mea. Mama mea adevărată, care printre altele era şi pictoriţă, a murit când eu aveam şaisprezece ani, dar, la momentul căsătoriei mele, tata trăia încă şi până atunci nu fusesem decât tangenţial implicat în comerţul cu vin. Mă interesa mai mult, însă şi aceasta într-un

stil de diletant, să ajung istoric militar – un domeniu de studiu în care, dacă aș fi reușit să-mi depășesc condiția de amator, aș fi putut excela. Totuși, când m-am însurat cu Antonia, totul a încremenit într-un punct mort. După cum am spus, a fost un adevărat noroc că m-am însurat cu ea. Antonia fusese, și încă era, o frumusețe oarecum excentrică în societate. Tatăl ei era un distins soldat de rând, iar mama ei, care se trăgea din lumea celor care locuiau în Bloomsbury, era o poetă puțin cunoscută și care se înrudea de departe cu Virginia Wolf. Pentru un motiv sau altul Antonia nu a primit o educație solidă, deși a trăit mult în străinătate și vorbește fluent trei limbi străine, și tot dintr-un motiv sau altul, deși foarte curtată, Antonia nu s-a căsătorit de tânără. Se mișca în cercurile sociale mondene, mult mai mondene decât cele pe care le frecventam eu, și devenise, prin faptul că refuzase atâta timp să se căsătorească, un subiect de scandal în această lume. Căsătoria ei cu mine, atunci când a avut loc, a produs senzație.

La momentul acela n-am știut precis, și nici acum nu știu, dacă eu chiar am fost ceea ce își dorea Antonia sau dacă nu cumva s-a căsătorit cu mine pur și simplu pentru că a simțit că e momentul să se mărite cu cineva. Oricum ar sta lucrurile, am fost grozav de fericiți și, pentru o bună perioadă de timp, cum eram o pereche de oameni frumoși și deștepți, am fost preferații tuturor. Așa că lucrurile au stat în loc pentru mine o vreme, fiind absorbit în totalitate de încântătoarea misiune de a fi soțul Antoniei. Când m-am

dezmeticit, cum s-ar zice, din ameţeala călduţă şi aureolată a acelor „ani de miere" am constatat că unele drumuri îmi deveniseră inaccesibile. Tatăl meu murise între timp şi mi-am preluat rolul de negustor de vinuri, simţindu-mă în continuare un amator în această meserie, lucru care nu mă deranja; şi, deşi imaginea mea despre mine se mai modificase, n-am încetat să fiu fericit. În definitiv, în calitate de soţ al Antoniei, nu puteam să fiu altfel decât fericit.

Am să încerc acum să o descriu pe Antonia. Este o femeie care s-a obişnuit de mult să fie admirată, care s-a obişnuit de mult să se considere frumoasă. Are un păr lung şi auriu – eu prefer femeile cu părul lung – pe care de obicei îl poartă într-un coc de modă veche, iar epitetul „auriu" este cel mai potrivit pentru întreaga ei înfăţişare. Arată ca un obiect de preţ aurit peste care timpul a aşternut patina stinsă şi blândă a razelor de lună; sau, făcând o comparaţie mai relevantă, Antonia ar putea fi asemănată cu jocul razelor de soare reflectate de apă pe o veche pardoseală veneţiană, căci există totdeauna ceva fluid şi înfiorat, ceva mobil şi parcă vibrant în persoana ei. A îmbătrânit, mai ales în ultimul timp, iar chipul ei a căpătat oarecum un aspect „fanat", care se asociază în general, după câte am observat, cu ofilirea şi descompunerea unor trăsături rafinate prin însăşi natura lor – lucru valabil şi în cazul ei. După părerea mea o asemenea înfăţişare poate fi, şi chiar este în cazul Antoniei, extrem de atrăgătoare şi de emoţionantă, dobândind o distincţie pe care aceeaşi faţă nu o avea când persoana era mai tânără.

Antonia are ochi căprui mari, inteligenţi şi pătrunzători şi o gură mobilă şi expresivă care este în general strânsă într-un fel de botişor ce exprimă interes şi o bunăvoinţă puţin ironică. E o femeie înaltă; şi, deşi a avut totdeauna o tendinţă de îngrăşare, a trecut drept o femeie mlădioasă, atribut pe care eu îl interpretez ca referindu-se la tendinţa ei de a sta în poziţii contorsionate asimetrice. Trupul şi trăsăturile ei nu se află niciodată într-un repaos real.

Antonia are un apetit special pentru relaţii personale. Este o femeie cu trăiri intense şi pasionale şi din această cauză a fost adesea considerată ca fiind lipsită de umor, acuzaţie care este, de fapt, neîntemeiată. La fel ca şi mine, Antonia nu are convingeri religioase, dar poate să-şi susţină unele păreri cu o adevărată religiozitate. E convinsă că toate fiinţele omeneşti ar trebui să aspire către o comuniune sufletească perfectă şi că toate se află la o distanţă ce le permite să ajungă acolo cu puţin efort. Această convingere, care împrumută ceva din credinţele populare orientale, dar şi din urmele de creştinism ale Antoniei, ar putea fi denumită cu un termen adecvat „metafizică de salon". În forma în care o susţine acum Antonia, teoria pare a-i aparţine, însă eu pot depista în ea semnele prezenţei mai robuste a predecesorilor, în persoana mamei ei – o femeie firavă acum, însă hotărâtă şi rafinată – cu care am păstrat o relaţie distantă, dar elegantă. Perceperea nedogmatică a unei întrepătrunderi spirituale iminente, unde nimic nu este tăinuit sau incert, compensează lipsa de claritate prin ardoare, în cazul Antoniei. Însuşi

faptul că o femeie, mai ales o femeie frumoasă, are asemenea convingeri este de natură să stârnească în jurul ei un val de forţe emoţionale centripete care oferă astfel o verificare imediată şi pragmatică a teoriei înseşi; şi, mai ales în primele zile, oamenii se îndrăgosteau de Antonia şi erau veşnic dispuşi să-şi mărturisească necazurile în faţa ei. Nu aveam nimic împotriva acestui lucru, întrucât îmi mai liniştea îngrijorările legate de starea ei de spirit, ea fiind astfel mult mai fericită decât dacă nu ar fi intrat în comuniune cu nici un alt spirit în afară de al meu.

În ultimul timp a fost foarte preocupată de Palmer Anderson, „Anderson" după cum îi spunea ea, întrucât ea era de-a dreptul fascinată de persoanele al căror nume, ca şi al ei, începea cu litera A. Această fascinaţie se referea şi la fratele meu Alexander, între el şi soţia mea existând o relaţie afectuoasă, aproape tandră, deşi acest lucru fusese mai puţin evident în ultimul timp având în vedere pasiunea ei pentru Anderson. Nu-mi trece prin minte nici o persoană care să aibă mai puţină nevoie de psihanaliză decât Antonia şi cred că a început aceste şedinţe cu Palmer în ideea că, măcar în parte, ar putea să-l influenţeze ea pe el. Odată chiar am spus sarcastic că nu văd de ce trebuie să plătesc atâta amar de bani pe săptămână pentru ca Antonia să-l chestioneze pe Palmer cu privire la copilăria lui, iar ea a zâmbit vesel şi nu a negat insinuarea. Firește că psihanaliza era pentru ea o pasiune trecătoare ca multe altele pe care le avusese mai înainte: să învețe să joace bridge, să învețe rusește, să învețe să sculpteze

(cu Alexander), să se implice în activităţi sociale (cu Rosemary), să studieze istoria Renaşterii italiene (cu mine). Ar mai trebui să adaug că, indiferent de activitatea pe care o încerca, Antonia se dovedea a fi surprinzător de bună în acel domeniu şi nu aveam nici o îndoială că ea şi Palmer se înţelegeau de minune.

Ar trebui să spun câteva cuvinte şi despre Palmer; şi nu mi-e uşor să o fac. Paginile următoare vor arăta cum şi de ce sentimentele mele în legătură cu acest subiect sunt oarecum amestecate. Acum voi încerca doar să-l descriu aşa cum l-am văzut la început, înainte de a afla unele elemente esenţiale despre el, pe vremea când aveam chiar mai mult decât un simplu „interes" pentru el. Din prima clipă, la Palmer te izbeşte aerul său american, deşi nu este american decât pe jumătate şi a copilărit în Europa. Are o înfăţişare tipic americană: slab şi deşirat, parcă „descleiat" din încheieturi şi totuşi graţios, tuns scurt şi ostentativ de curat. Are un păr cărunt-argintiu, moale ca o blană, tuns la doi centimetri pe toată suprafaţa capului său, foarte rotund şi cam mic, şi o faţă întinsă ce pare inexplicabil mai tânără decât vârsta lui reală. E greu de crezut că a trecut de cincizeci de ani. Se îmbracă în stil american, poartă curea în loc de bretele şi aşa mai departe, şi arată când banal, când extravagant, cu accesorii şocante, cum ar fi eşarfele de mătase de un alb strălucitor în loc de cravate. Nici nu mai pot vedea o eşarfă colorată din mătase fără să mă gândesc la Palmer; obiectul ăsta a ajuns să aibă în el ceva ce-mi aminteşte invariabil de Palmer. Palmer transmite o

impresie de blândeţe şi căldură, aproape chiar de bunătate, în atât de mare măsură bunele maniere au dobândit la el aerul de virtute majoră. Este, de asemenea, o persoană foarte cultivată. Eu, şi nu Antonia, am fost cel care l-a „descoperit" pe Palmer şi pentru o bună bucată de vreme, mai înainte ca ea să şi-l însuşească, mă vedeam cu el destul de des. Îl citeam pe Dante împreună; iar veselia lui relaxată, felul nedisimulat în care îşi trăia bucuriile atenuau şi completau poza mea de melancolie resemnată, fără să o alunge. Palmer îmi părea, în portretul plin de o generoasă admiraţie pe care i-l făcusem, o fiinţă completă şi de succes. Ajunsese să se ocupe de psihanaliză destul de târziu, după ce activase în America şi în Japonia, ca medic obişnuit, construindu-şi o reputaţie remarcabilă de magician modern şi la modă. Îşi petrecea jumătate de săptămână la Cambridge, unde locuia împreună cu sora lui şi unde asculta confesiunile studenţilor cu nervii zdruncinaţi, iar cealaltă jumătate la Londra unde se pare că avea un număr impresionant de pacienţi celebri. Muncea cu toată seriozitatea; şi, după cum îl vedeam eu, era şi merita să fie o fiinţă extrem de fericită.

Când începe această povestire, eu şi Palmer ne cunoşteam de aproape patru ani. Pe Georgie Hands o cunoşteam de trei ani şi devenise amanta mea cu mai bine de un an şi jumătate în urmă. Georgie, care are acum douăzeci şi şase de ani, fusese studentă la Cambridge şi-şi luase o diplomă de economist. Apoi urmase nişte cursuri postuniversitare, iar de curând ajunsese asistent universitar la London School of Economics. O cunoscusem la începutul

activității ei la Londra cu ocazia unei vizite la London School unde fusesem invitat să țin o prelegere în fața unei organizații studențești, pe tema campaniei lui Cesare Borgia reflectată în opera lui Machiavelli, și după aceea ne mai întâlnirăm de câteva ori, luaserăm masa împreună și chiar schimbaserăm între noi câteva sărutări de consolare, fără ca în inimile noastre să se petreacă ceva semnificativ. Până în momentul acela nu-mi înșelasem soția, iar faptul că nu i-o prezentasem pe Georgie Antoniei fusese o simplă întâmplare. Georgie locuia atunci într-un cămin pentru studente, un loc jalnic pe care nici n-am încercat să-l vizitez. Apoi s-a mutat într-un mic apartament și m-am îndrăgostit brusc de ea. Poate părea caraghios ce spun, dar cred că m-am îndrăgostit în clipa în care am văzut patul ei.

Nu m-am îndrăgostit de Georgie cu disperare; mă consideram deja prea bătrân ca să mai trăiesc disperarea și excesele ce caracterizează iubirea de tinerețe. Dar o iubeam cu o bucurie și o *insouciance* mai primăvăratică decât primăvara însăși, un soi de lună a lui aprilie miraculoasă, lipsită de durerile metamorfozei și nașterii. O iubeam cu o bucurie sălbatică și primitivă, cu o anume brutalitate și voioșie, trăsături ce nu se regăseau în relația mea mult mai elegantă și fundamental mai blândă cu Antonia. O adoram pe Georgie și pentru simplitatea, duritatea, independența ei, pentru inteligența și lipsa ei de intensitate și, în ansamblu, pentru faptul că reprezenta o completare și un contrast atât de mare față de farmecul mai domol și mai „jilav" al soției

mele, față de strălucirea ei scăldată în rouă. Aveam nevoie de amândouă și, avându-le pe amândouă, eram stăpânul lumii.

Dacă era important pentru mine ca Antonia să se afle în interiorul societății, în aceeași măsură era important ca Georgie să se afle în afara ei. Faptul că puteam iubi o asemenea persoană a fost pentru mine o revelație și o lecție, dar a reprezentat și un fel de victorie: asta m-a ajutat să mă redescopăr. Lipsa de pretenții a lui Georgie îmi făcea bine. În timp ce Rosemary și Antonia jucau neîntrerupt, fiecare în felul ei, rolul de femeie, Georgie nu juca nici un rol, iar ăsta era un lucru nou pentru mine. Ea nu era decât ea însăși, fapt care, întâmplător, îl presupunea și pe acela de a fi femeie, lucru hotărât în chip minunat de natura însăși. Nu o preocupa ideea de rol sau de statut, iar uneori o percepeam, cu o adevărată încântare, ca pe o ființă în afara societății.

Senzația de a fi tot timpul „pe fugă" în relația mea cu Georgie se diminuase oarecum după sarcina ei. În timp ce înainte de asta legătura noastră nelegitimă păruse fericită și chiar nevinovată, după acel moment ea părea marcată de o durere ce nu semăna cu altele, o durere nu foarte intensă, dar persistentă. Ne pierduserăm inocența, iar reconstrucția relației noastre, care ar fi trebuit să se petreacă atunci, fusese mereu amânată, parțial din cauza lașității mele și parțial din cauza felului taciturn în care rezista Georgie. În timpul episodului cu copilul făcusem unele comentarii extravagante referitoare la dorința mea de a-mi lega soarta definitiv de a ei.

Aceste comentarii rămăseseră fără urmări, dar ele stăruiau între noi ca un text ce trebuia cândva revizuit, ratificat sau măcar explicat. Între timp pentru mine era important, chiar foarte important, ca Antonia să mă creadă un bărbat virtuos; şi, cu acel dram de autoamăgire care este fundamental într-o mascaradă reuşită şi prelungită, chiar mă simţeam un bărbat virtuos.

3

Stăteam întins pe canapeaua cea mare din locuința din Hereford Square citind *Istoria războiului peninsular* de Napier și mă întrebam dacă o să mă aleg cu un astm din pricina bețișoarelor parfumate ale lui Georgie. Un foc vesel de lemne și cărbuni strălucea și murmura în cămin, iar lămpile cu lumină intermitentă aruncau o culoare aurie blândă asupra camerei mari care, chiar și în toiul iernii, mirosea a trandafiri, ca efect al vreunei scamatorii făcute de Antonia. Felicitările scumpe înșirate pe pian, mănunchiurile de crenguțe de brad prinse pe pereții în formă de evantai sau legate cu panglici lungi roșii și aurii, toate arătau clar că e vremea Crăciunului. Felul în care Antonia împodobise camera era o fericită îmbinare de elemente tradiționale și decorațiuni lipsite de ostentație, așa cum erau toate combinațiile ei casnice.

Tocmai mă întorsesem de la Georgie și eram încă singur. O mințisem pe Georgie cu privire la ora când urma să se întoarcă Antonia – ședința ei la Palmer nu avea să se termine mai devreme de ora șase –, ca să-mi iau un interval de liniște înainte de avalanșa de vorbe care mă aștepta, cu siguranță. Antonia se întorcea totdeauna de la locuința lui Palmer

într-o stare de agitaţie şi încântare. Îmi închipuisem, aşa cum te îndeamnă să crezi în general cei care fac un asemenea tratament, că psihanaliza este o treabă tristă şi umilitoare, dar soţiei mele analiza părea să-i ofere automulţumire şi chiar o stare euforică. Împăcat cu lumea şi cu mine însumi respiram aerul plăcut şi cald stând relaxat în cochilia multicoloră, strălucitoare, pe care o creasem eu şi Antonia, unde se îmbinau armonios mătasea şi argintul şi lemnul de trandafir, mahonul negru şi auriul patinat, toate aşezate pe un fundal de verde Bellini. Sorbeam din paharul aburit plin cu Martini aromat, pe care tocmai îl pregătisem pentru noi amândoi, şi cred că mă consideram cel mai norocos om din lume. În clipa aceea eram într-adevăr fericit, gustam o fericire leneşă şi iresponsabilă, care nu avea să mai apară niciodată în viaţa mea cu aceeaşi încărcătură cu totul specială de inocenţă pervertită.

Tocmai mă uitam la ceas şi mă întrebam dacă Antonia o să întârzie, când ea apăru în prag. De obicei, când intra undeva punea stăpânire pe întreaga încăpere, îndreptându-se imediat spre centrul acesteia, chiar şi atunci când era între oameni cunoscuţi, dând roată camerei, vrând parcă să umple astfel cu prezenţa ei toate ungherele şi cotloanele. Dar în această seară, care avea deja ceva neobişnuit în ea, Antonia rămase în prag, temându-se parcă să intre sau parcă simţind că apariţia ei are ceva dramatic. Rămase acolo cu mâna pe clanţă, cu ochii larg deschişi, privindu-mă fix, într-un mod derutant. Am mai observat şi că nu-şi schimbase hainele, era îmbrăcată cu

aceeaşi bluză de mătase în dungi şi cu fusta de culoarea scorţişoarei pe care le purtase de dimineaţă. În mod normal Antonia îşi schimba ţinuta de două-trei ori pe zi.

— Nu te-ai schimbat, draga mea, am spus ridicându-mă.

Mă aflam încă în lumea aceea îndepărtată şi domoală.

— Ce s-a întâmplat? Îmi pari cam tulburată. Vino încoace, ia-ţi paharul şi spune-mi tot, am continuat, lăsând din mână volumul lui Napier.

Antonia intră acum, mişcându-se încet în mod deliberat, târându-şi picioarele greoi şi fixându-mă întruna. M-am întrebat dacă o fi aflat din ziare ceva ce mie mi-a scăpat: relatarea unei catastrofe pe undeva departe, un accident al vreunei cunoştinţe, în ambele cazuri veştile mi-ar fi fost împărtăşite cu mare interes. Se aşeză la celălalt capăt al canapelei şi continuă să se uite la mine cu aceeaşi privire încordată, lipsită de zâmbet. Am agitat băutura în shaker şi i-am turnat puţin Martini.

— Ce s-a întâmplat, iubito? A fost cutremur în China? Te-au arestat pentru exces de viteză?

— Stai o clipă, răspunse Antonia.

Avea vocea încleiată de parcă ar fi fost beată. Respira rar şi adânc, ca un om care încearcă să-şi adune puterile.

Atunci am întrebat-o mai hotărât:

— Ce este, Antonia? S-a întâmplat ceva rău?

— Da, răspunse ea. Stai o clipă. Îmi pare rău.

Luă o înghiţitură, apoi turnă restul de băutură în paharul meu. Mi-am dat seama că nici nu putea vorbi de emoţie.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Antonia! Ce s-a întâmplat? am întrebat simțind că încep să mă îngrijorez cu adevărat.

— Îmi pare rău, Martin, zise Antonia. Îmi pare rău. Stai o clipă. Își aprinse o țigară și apoi spuse: Uite despre ce este vorba, Martin. Acum trebuie să-ți spun. Și n-am cum să te menajez. E vorba despre mine și Anderson.

Își întorsese privirea în altă parte și am observat că mâna în care ținea țigara îi tremura.

Tot nu pricepeam.

— Tu și Anderson ce, îngerașule?

— Păi, atât. Asta-i tot, răspunse Antonia și aruncă țigara în foc.

Am privit-o intens, încercând să citesc ceva pe fața ei și să-mi dau seama. Mai mult chiar decât cuvintele, mă speria comportamentul ei. Eram obișnuit să mă odihnesc în liniștea sufletului ei simplu și încrezător. Rareori o mai văzusem pe Antonia mea cea aurie atât de zdruncinată, iar faptul în sine era îngrozitor. Am vorbit blând:

— Oare am înțeles bine? Dacă vrei să-mi spui că ești puțin îndrăgostită de Palmer, să știi că nu mă mir. Și eu sunt puțin îndrăgostit de el.

— Nu e cazul să glumești, Martin, spuse Antonia. Este vorba despre ceva serios, despre ceva *fatal*.

Se întoarse spre mine, dar fără să mă privească în ochi.

I-am dat la o parte câteva șuvițe de păr auriu care-i căzuseră pe fruntea palidă și ridată și mi-am lăsat mâna pe obrazul ei în jos spre

gură. Ea închise ochii pentru o clipă, rămânând în continuare crispată.

— Hai, iubito, nu mai sta așa. Arăți de parcă ai fi în fața plutonului de execuție. Liniștește-te și mai bea puțin. Uite, am să-ți mai pun în pahar. Acum discută cu mine rațional și nu mă mai speria așa de rău.

— Vezi tu, nu e vorba de a fi puțin îndrăgostită, rosti Antonia ridicându-și spre mine ochii strălucitori și plini de neliniște.

Începu să vorbească monoton, de parcă vorbea în somn, cu o expresie de moarte și disperare pe față.

— ... Este vorba de a fi îndrăgostită într-un mod profund și disperat. Poate ar fi trebuit să-ți spunem mai demult, numai că totul a fost atât de incredibil, o dragoste atât de totală. Dar acum suntem siguri.

— Oare nu sunteți amândoi cam prea în vârstă pentru jocul ăsta? am întrebat. Dă-o-ncolo de treabă!

Antonia se uită la mine, privirea i se înăsprise un pic și ea deveni brusc mai trează și mai prezentă. Apoi zâmbi trist și dădu încet din cap.

Gestul ei m-a mișcat, dar am spus:

— Hai, iubito, chiar trebuie să luăm lucrurile atât de serios?

— Da, zise Antonia. Vezi tu, vreau să divorțez de tine.

Rostise cu greu cuvântul. Șocul pe care mi l-a produs m-a făcut să o privesc, iar ea, încordându-și spatele, s-a uitat la mine și a încercat să-și controleze expresia feței. Trăsăturile ei nu se puteau adapta unei situații de o asemenea gravitate.

— Nu fi caraghioasă, Antonia, am spus. Nu face afirmaţii necontrolate în care nu crezi nici tu.

— Martin, te rog, ajută-mă! zise Antonia. Vorbesc foarte serios şi vom suferi amândoi mai puţin dacă reuşeşti să mă înţelegi *acum* şi să pricepi cum stau lucrurile tot *acum*. Îmi dau seama că te-am şocat îngrozitor. Dar, te rog, încearcă. Sunt cât se poate de amărâtă că trebuie să-ţi provoc asemenea durere. Te rog, ajută-mă, înţelegându-mă. Sunt foarte sigură şi foarte hotărâtă. Dacă nu eram, nici nu-ţi spuneam nimic.

M-am uitat la ea. Mai avea puţin şi izbucnea în plâns, avea faţa secătuită şi uscată, ca un obiect care a stat mult timp în bătaia vântului; dar mai era acolo, în încercarea ei de a se stăpâni, un dram de demnitate emoţionantă. Încă nu puteam să o cred, nu puteam să cred că aveam de-a face cu ceva ce nu putea fi înlăturat prin forţa naturală a voinţei mele. Am rostit calm:

— Eşti într-o stare de surescitare, dragostea mea. Nenorocitul ăla de Palmer te-a drogat? Spui că eşti îndrăgostită de el. Foarte bine. Asta se întâmplă frecvent în psihanaliză. Dar termină cu prostiile astea despre divorţ. Iar acum cred că ar trebui să închidem subiectul deocamdată. Cred că ar trebui să-ţi termini paharul şi să te duci să te schimbi pentru cină.

Am încercat să mă ridic. Antonia m-a prins de braţ şi a ridicat spre mine un chip mânios, dar care inspira totuşi milă.

— *Nu, nu, nu,* rosti ea. Trebuie să-ţi spun acum tot. Nici nu-ţi dai seama cât mă costă

asta. Vreau să divorțăm, Martin. Iubesc cu adevărat. Crede-mă numai și apoi lasă-mă să plec. Știu că este absurd, știu că este îngrozitor, dar iubesc și sunt neîndurătoare. Îmi pare rău că te iau prin surprindere și-mi pare rău că îți vorbesc astfel, totuși trebuie să te fac să înțelegi ce înseamnă toate astea.

M-am așezat din nou. În atitudinea ei era o cruzime disperată, însă mai era și frică, frica de reacția mea. Tocmai această frică a început să mă convingă și am simțit pentru prima oară atingerea ușoară a groazei, a coșmarului. Și totuși această făptură pe jumătate terifiată, pe jumătate sălbăticită, era încă Antonia mea, soția mea iubită.

— Bine, bine, am spus, dacă ești chiar atât de îndrăgostită de psihanalistul tău poate n-ar fi rău să te culci cu el! Dar nu-mi vorbi despre divorț, nici nu vreau să aud de așa ceva!

— Martin! exclamă Antonia șocată. Apoi vocea îi redeveni monotonă în timp ce adăugă: Deja m-am culcat cu el.

Obrajii mi s-au aprins din pricina valului de sânge care mi s-a urcat la cap, de parcă m-ar fi izbit ceva. Genunchiul meu îl atingea pe al Antoniei. Cu mâna stângă i-am prins ambele mâini, care încă se agățau de mâneca mea.

— De când? De câte ori?

Mă privi cu spaimă și hotărâre. Antonia avea un stil propriu, blând, evaziv și totuși disperat, de a obține ceea ce își dorea. Simțeam cum puterea voinței ei se agăța de mine ca o lipitoare.

— Nici nu contează asta, Martin, spuse ea. Dacă vrei într-adevăr să știi amănunte am să ți le dau mai târziu. Acum nu vreau decât să-ți spun adevărul în esența lui, să-ți spun că trebuie să-mi redai libertatea. Situația asta m-a copleșit, Martin. Pur și simplu a trebuit să mă supun. Este vorba de totul sau nimic.

I-am strâns și mai tare mâinile în mâna mea stângă. Poate părea ciudat, dar îmi dădeam seama că încercam să mă hotărăsc cum ar trebui să reacționez, îmi dădeam seama că se teme să n-o lovesc. I-am lăsat mâinile și am spus:

— Păi, eu te-aș sfătui să nu faci nimic.

Antonia s-a destins și s-a retras un pic. A oftat adânc și a spus:

— Of, iubitule, iubitule...

— Dacă ți-aș suci gâtul acum, am zis, poate că aș scăpa doar cu trei ani.

M-am ridicat și m-am sprijinit de polița căminului privind în jos spre ea.

— Oare ce-am făcut să merit asta? am întrebat-o.

Antonia zâmbi încordat. Își netezi părul, își trecu degetele lungi peste coc, își potrivi agrafele. Își aranjă gulerul bluzei. Avea oarecum aerul că momentul cel mai greu trecuse.

— Detest ceea ce se întâmplă, Martin, spuse ea. Am trecut prin chinuri groaznice. Tu ai fost fără cusur. Dar eu nu mai caut să mă justific. Sunt absolut disperată.

— Ah, vasăzică am fost fără cusur! am zis. Dar tot nu pot accepta ceea ce îmi spui. Am fost fericiți. Vreau să fiu fericit în continuare.

— Da, fericiți, spuse Antonia. Dar nu fericirea este problema. Nu ne îndreptam către nimic. Știi și tu asta, la fel ca și mine.

— Într-o căsnicie nu trebuie să te îndrepți către ceva. Căsnicia nu este un mijloc de transport în comun.

— Trebuie să recunoști că ești un om dezamăgit, spuse Antonia.

— Să fiu al naibii dacă sunt dezamăgit, am răspuns, și chiar dacă aș fi, asta n-ar fi din cauza ta. Cred că, de fapt, vrei să spui că tu ești o femeie dezamăgită.

— O căsnicie este o aventură în derulare, spuse Antonia. Căsnicia noastră pur și simplu stagnează. Îmi dădeam seama de lucrul ăsta încă înainte de a mă îndrăgosti de Anderson. Poate că asta se explică în parte prin faptul că sunt mult mai bătrână și că ți-am fost un fel de mamă. Nu te-am lăsat să crești. Lucrul ăsta trebuie recunoscut mai curând sau mai târziu.

Sorbi din pahar. Nu mai arăta atât de înspăimântată.

— Scutește-mă de aiurelile astea medicale, pentru numele lui Dumnezeu, am spus, mi se face silă. Părăsește-mă pentru că ai chef de alt bărbat, hai să spunem lucrurilor pe nume, să nu ne-ncurcăm cu explicații pseudoștiințifice. Dar de plecat, n-ai să pleci. La vârsta ta nu faci asemenea schimbări. Ești soția mea și te iubesc și vreau să fiu căsătorit cu tine și de acum încolo, așa că va trebui să te împaci cu gândul de a avea și un soț, și un iubit.

— Nu, răspunse Antonia. Trebuie să plec, Martin, chiar trebuie. *C'est plus fort que moi*[1].

Se ridică și rămase în picioare în fața mea, cu burta puțin împinsă în afară, înaltă,

1. Este mai presus de mine. (în fr. în orig.) (n.t.)

tensionată, un monument de fermitate. Apoi adăugă:

— Îți sunt grozav de recunoscătoare pentru atitudinea ta rațională.

Am rămas cu ochii țintă la fața ei frumoasă, concentrată și răvășită, pe care se citea o îndrăzneală amestecată cu un fel de compasiune jenată. Gura ei mare și mobilă se mișca de parcă ar fi mestecat în ascuns vorbele blânde pe care mi le-ar fi putut spune. Aveam un sentiment de nedumerire și amărăciune, sentimentul că lucrurile îmi scăpaseră total de sub control.

— Atitudinea mea nu este deloc rațională, Antonia, am spus, aud perfect ce spui, dar cuvintele tale sunt lipsite de sens pentru mine, de parcă aș ști că ești nebună. Cred că n-ar fi rău să mă duc și să stau de vorbă cu Palmer. Și, dacă mi-o spune că trebuie să ne purtăm ca niște oameni civilizați, cred că o să-i trag una de-o să-i zboare dinții.

— Te așteaptă, iubitule, spuse Antonia.

— Antonia, eliberează-mă din acest vis urât, am zis. Adună-te. Căsnicia noastră este o realitate.

Ea nu făcea decât să nege întruna dând din cap.

— Și eu, iubita mea, Antonia mea, eu ce-am să mă fac fără tine?

Expresia de concentrare dureroasă de pe fața ei se accentuă și apoi se risipi pe neașteptate. Antonia scoase un țipăt și izbucni în plâns. Scăldată în lacrimi arăta de-a dreptul jalnic. M-am apropiat și ea și-a lăsat încet capul pe umărul meu, fără a-și acoperi fața cu mâinile. Lacrimile ei picurau printre noi doi.

— Știam că ai să fii bun, spuse ea după un timp. Faptul că ți-am spus e o mare ușurare pentru mine. Minciuna mă făcea să mă simt îngrozitor. Și să fii convins că n-ai să rămâi niciodată fără mine. Și repeta întruna: Îți mulțumesc, îți mulțumesc, de parcă deja îi redasem libertatea.

— După cum vezi, nu ți-am sucit gâtul, am zis.

— Copilul meu, copilul meu drag, răspunse ea.

4

— Deci nu mă urăşti, Martin, nu-i aşa? spuse Palmer.

Stăteam întins pe canapeaua din cabinetul unde Palmer îşi primea pacienţii. Eram cu adevărat pacientul lui. Eram împins cu viclenie spre a accepta un fapt neplăcut într-un mod raţional şi civilizat.

— Nu, nu te urăsc, am răspuns.

— Suntem oameni civilizaţi, zise Palmer. Trebuie să încercăm să fim cât se poate de lucizi şi de cinstiţi. Suntem oameni civilizaţi şi inteligenţi.

— Da, am răspuns.

Stăteam nemişcat şi sorbeam din paharul de cristal pe care Palmer mi-l umpluse din nou cu whisky şi apă. În timp ce vorbea, se plimba în sus şi-n jos, înalt şi slab, cu mâinile împreunate la spate, iar halatul larg, violet, pe care-l purta peste cămaşă şi pantaloni scotea un foşnet mătăsos. Se plimba în sus şi în jos prin faţa şirului de stampe japoneze care împodobeau peretele din faţă, aşa încât din spatele lui se strâmbau la mine feţe de bandiţi. Capul lui, cu părul tuns scurt, se mişca pe fundalul în nuanţe de bleu palid al stampelor, traversat de tuşe negre de cărbune. Aerul cald şi uscat ca o adiere era pus

în mișcare de un ventilator invizibil. Transpirasem.

— Antonia și cu mine am fost foarte fericiți, am zis. Sper că nu ți-a creat o falsă impresie în privința asta. Încă nu pot pricepe și nu pot accepta situația. Căsnicia noastră are o bază foarte solidă.

— Antonia n-ar fi putut să-mi creeze o falsă impresie nici dacă ar fi încercat, spuse Palmer. Fericirea, dragul meu Martin, este un lucru incert. Unii oameni, iar Antonia este unul dintre acești oameni, privesc viața ca pe o evoluție. Viața ei stagna de mult timp. A venit momentul să meargă mai departe.

Mă privea din când în când, în timp ce străbătea camera, murmurând întruna, cu accentul lui ușor american.

— Căsnicia este o aventură în curs de desfășurare, am spus.

— Întocmai.

— Iar pentru Antonia a venit momentul să facă un mare pas înainte.

— Exprimarea ta e absolut minunată, spuse Palmer zâmbind.

— Așadar situația era inevitabilă.

— Îți admir puterea de a lua lucrurile așa cum sunt, spuse el. Într-adevăr, poate că situația era inevitabilă. Nu-ți spun asta în încercarea de a scăpa de partea mea de răspundere sau pentru a o ajuta pe Antonia să facă același lucru. Iar despre vinovăție n-are nici un rost să vorbim, nu pentru a vorbi despre așa ceva te-am chemat astă-seară aici. Știi la fel de bine ca și mine că în orice discuție pe tema asta amândoi am fi nesinceri, tu în acuzații, iar eu în mărturisiri. Dar noi producem altora

suferință și distrugere. Cum ar fi mama Antoniei, care ține foarte mult la tine. Și mai sunt și alții. Nu contează. Nu e ca și cum ne-am preface că nu vedem asta sau alte lucruri.

— Și cu mine cum rămâne? am întrebat. Pe mama Antoniei s-o ia dracu'!

— Tu nu vei avea de suferit, Martin, spuse Palmer. Se opri în fața mea și-și plecă spre mine privirea concentrată și plină de duioșie. Aici se întâmplă un lucru extraordinar, Martin, ceva mult mai mare decât noi înșine. Dacă n-ar fi așa, Antonia și cu mine am fi acționat altfel. Într-o altă situație am fi putut chiar să te înșelăm, deși nu sunt sigur că am fi făcut-o. Dar este vorba despre ceva mult prea important, care ne ține pe toți trei laolaltă. Ai să vezi. Nu ți-aș spune lucrul ăsta dacă n-aș fi aproape convins. Eu o cunosc foarte bine pe Antonia, Martin. În unele privințe chiar mai bine decât tine. Datorită profesiei mele, tu n-ai nici o vină în chestia asta. Într-un anume fel și *pe tine* te cunosc mai bine decât te cunoști tu.

— Mă îndoiesc de asta, am răspuns. N-am fost niciodată un adept al convingerilor tale. Așadar, după părerea ta, toți avem de câștigat.

— Da, răspunse Palmer. Nu spun că vom fi mai fericiți, deși s-ar putea să se întâmple și asta. Dar cu toții vom evolua. Tu ai fost pentru Antonia ca un copil și ea ți-a fost ca o mamă, iar asta v-a ținut pe loc, spiritual vorbind. Dar și *tu* ai să crești, și *tu* ai să te schimbi, mai mult decât îți poți imagina acum. Ți-ai dat vreodată seama în ce măsură te

privești pe tine însuți ca fiind în același timp și copil, și bătrân?

Asta era prea de tot.

— Ce tâmpenie! am replicat. Resping categoric explicațiile tale. Lucrurile mergeau foarte bine între mine și Antonia înainte să apari tu.

— Nu e deloc așa, dragul meu Martin, spuse Palmer. Nu uita că n-ai reușit să-i dăruiești un copil.

— Ea n-a reușit să-mi dăruiască mie un copil.

— Ei, poftim! exclamă Palmer. În mod natural fiecare consideră că este vina celuilalt. Iar probele biologice sunt nerelevante, după cum știi.

Căldura și mișcările silențioase ale lui Palmer și felul în care îmi rostea numele în mod repetat îmi induseseră un fel de amețeală așa încât aproape că nu mai știam ce să-i răspund.

— Sper că nu mă hipnotizezi, am spus.

— Sigur că nu, la ce mi-ar folosi, răspunse el. Relaxează-te, Martin. Scoate-ți sacoul. Ești lac de transpirație.

Mi-am scos sacoul, m-am descheiat la vestă și mi-am suflecat mânecile cămășii. Nu reușeam să-mi desfac butonii. Am încercat să mă ridic, dar canapeaua era făcută în așa fel încât nu puteai ședea pe ea și m-am întins din nou. M-am uitat în sus spre Palmer, care se oprise din nou lângă mine; pe fața lui tânără de american deștept se citea doar blândețe și preocupare, părul argintiu tuns scurt îi strălucea în lumina lămpii. Trăsăturile lui aveau

ceva abstract. Aceste trăsături nu sugerau nici răutate, nici corupție.

— Un aspect important, continuă Palmer, este că tu și eu am dat naștere acestei situații. De la noi a început totul, nu-i așa, când am construit o prietenie trainică. Asemenea legături sunt puține în viața mea. Ești sigur că nu ești supărat pe mine?

— *Cher maître*! am răspuns, uitându-mă scrutător la chipul curat și deschis al lui Palmer, cu tinerețea lui inexplicabilă. Am impresia că nici nu prea știu cum să mă supăr pe tine, am rostit rar, deși cred că aș vrea să o fac. Am băut prea mult în seara asta și nu înțeleg prea bine ce mi se întâmplă. Sunt amărât, profund îndurerat, mă simt singur și părăsit, dar nu sunt supărat.

Abia atunci mi-am dat seama, ca de un lucru foarte important, că în seara asta am venit eu la Palmer în loc să-l chem pe el la mine. Nici măcar nu-mi trecuse prin minte să fac așa ceva. Venisem eu la el într-un suflet.

— Vezi și tu, Martin, că nu încerc să ascund nimic.

— Ba da, numai că o faci într-un mod foarte inteligent, am răspuns. Ascunzi ceva prin tot ceea ce faci. Ești prea inteligent pentru mine. Nici nu mă mir că Antonia te-a ales. Poate că și ea este prea inteligentă pentru mine, numai că nu mi-am dat seama de asta până acum.

Palmer rămase cu ochii la mine un timp, senin, detașat și blând, având în priviri doar o licărire de neliniște. Trase puțin de marginile halatului, în partea de sus unde se vedea cămașa albă imaculată, și-și eliberă încă un pic gâtul lung. Începu din nou să se plimbe

încolo și încoace prin încăpere. Apoi, ca și cum ar fi testat ceva, spuse convingător:

— Știam că ai să reacționezi bine, știam că ai să reacționezi minunat.

— Nu prea cred că ți-am arătat *care* este reacția mea! am spus.

Dar în clipa în care am rostit aceste cuvinte mi-am dat seama că intrasem deja în rolul celui care „reacționează bine", rol pe care mi-l pregătiseră Palmer și Antonia. Îmi băgasem capul exact în lațul pe care mi-l pregătiseră cu grijă, cu atenție, chiar cu afecțiune. Pentru ei era important ca eu să le acord libertatea din punct de vedere moral, să nu-i pun în situația de a acționa dur. Dar, dacă dețineam totuși o anumită putere, în clipa aceasta renunțasem la ea. Era deja prea târziu pentru o reacție violentă. Într-adevăr, mă aflam în fața unui lucru de dimensiuni extraordinare, extrem de bine regizat.

Palmer păru să ignore remarca mea.

— Vezi tu, noi nu ne-am gândit nici o clipă că tu ai putea să te desparți de noi, spuse el. Într-un mod ciudat și absolut minunat noi nu ne putem lipsi de tine. O să rămânem mereu alături de tine, o să-ți purtăm de grijă. Ai să vezi.

— Credeam că a venit timpul să evoluez.

Palmer răspunse râzând:

— Ah, să nu crezi că va fi ușor! Nimic nu va fi ușor în povestea asta. Va fi o aventură plină de primejdii. Dar, așa cum ți-am spus, faptul că tu ții la mine este important.

— Și ce te face să crezi că am să țin la tine și în continuare, Palmer? am întrebat.

Simțeam că mi se întunecă mintea.

— Ai să ţii, răspunse Palmer.

— Dragostea pentru rivalul învingător?

— Psihicul este un material ciudat, zise el, care are propriile sale căi de a se reechilibra. Îşi caută automat avantajele, consolările. Este aproape în totalitate o problemă de mecanică, prin modele mecanice îl înţelegem cel mai bine.

— Sper că nu vezi în mine un înger al compasiunii!

— Doamne ajută, Martin! exclamă el râzând. Simţul umorului de care dai dovadă va fi salvarea noastră, a tuturor.

5

Pentru mine, Rembers este casa mamei, deşi tata a cumpărat-o, iar Alexander i-a adus o serie de modificări după moartea tatei. Dar casa păstrează amprenta de neşters a mamei, a personalităţii ei blânde, nedefinite şi parcă ireale, iar în mintea mea casa apare totdeauna învăluită într-o ceaţă romantică, veşnică, aproape medievală. Poate că ar trebui să fie înconjurată de tufe dese de trandafir, precum castelul Frumoasei din Pădurea Adormită. Totuşi, nu este o casă veche. A fost construită cam pe la 1880, este pe jumătate din lemn şi are tencuiala vopsită în roz irlandez stins. Este o locuinţă destul de izolată, construită pe un deal din apropiere de râul Stour, la marginea satului Cotswold, nu departe de Oxford, şi de acolo se vede toată întinderea de dealuri golaşe pe care nu vieţuiesc decât iepuri. Tisa şi tufele de merişor plantate de mama au crescut frumos, aşa încât grădina ar putea părea chiar mai bătrână decât casa dacă n-ar fi farmecul fără vârstă al locului, de asemenea aflat în declin, ca un loc plăsmuit de imaginaţia lui Sir John Millais sau a lui Dante Gabriel Rossetti.

Era ajunul Crăciunului, la ora prânzului, şi mă aflam în tren. Cerul deasupra Londrei

avea o culoare cenuşiu gălbuie; când am trecut dincolo de Reading câţiva fulgi mari au început să cadă din aerul neclintit. Era foarte frig. Mă hotărâsem să petrec Crăciunul cu Alexander şi Rosemary şi le telefonasem cu două zile în urmă ca să anunţ că vin şi să le spun în câteva cuvinte că eu şi Antonia ne despărţim. Antonia şi Palmer îmi ceruseră cu multă insistenţă şi cu o căldură surprinzătoare să-mi petrec Crăciunul cu ei. Era uimitor cu câtă rapiditate, după dezvăluirile Antoniei, „ei" deveniseră un fel de instituţie care avea o putere considerabilă, o atmosferă şi chiar o tradiţie. Antonia îşi împărţea acum timpul între Hereford Square şi casa lui Palmer din Pelham Crescent, făcând tot posibilul pentru a se afla în ambele locuri în acelaşi timp. Niciodată nu o mai văzusem atât de fericită; şi mi-am dat seama, cu un amestec de sentimente, că o mare parte din fericirea ei se datora faptului că îmi purta mie de grijă. Iar eu o lăsam. Insistase ca ultimele două nopţi înaintea plecării mele să le petreacă în locuinţa noastră din Hereford Square, unde noi în mod obişnuit dormeam în dormitoare separate. M-am culcat în fiecare seară beat mort. Refuzasem oferta lor de Crăciun, nu din teama unei izbucniri de mânie şi violenţă, ci din teama de a nu da dovadă de prea multă supuşenie. Simţeam nevoia să mă retrag pentru a mă înveşmânta din nou în zdrenţele demnităţii şi raţiunii mele. „Ei" mă lăsaseră gol puşcă. Acum speram să-mi recompun o jalnică aparenţă de respect de sine jucând, în faţa lui Rosemary şi Alexander, rolul soţului înşelat. Exprimat mai simplu, aveam nevoie de timp

ca să mă pot gândi. Exprimat şi mai simplu, aveam nevoie de timp ca să pot simţi.

Acum începeam să cred cu adevărat. Mărturisirile Antoniei şi întreaga seară, în care eu băusem o cantitate uriaşă, îmi păreau, uitându-mă în urmă, un vis oribil, populat de creaturi înspăimântătoare şi totuşi ceva care, în mod ciudat, nu-mi provocase durere. Durerea a venit mai târziu, o durere teribil de misterioasă şi de confuză, ce semăna cu durerea pe care o simţeam în copilărie când duceam lipsă de ceva. Obiectele şi obiceiurile bine cunoscute nu mă mai primeau în lumea lor, iar casa noastră dobândise brusc înfăţişarea unui magazin de antichităţi de bună calitate. Lucrurile adunate acolo nu se mai legau. E ciudat cum durerea a lucrat în primul rând şi în mod direct prin *obiecte*, ca şi cum acestea ar fi devenit brusc simbolurile jalnice ale unei pierderi pe care încă n-o puteam cuprinde în ansamblul ei. Ele ştiau şi se tânguiau. Pierderea Antoniei însemna parcă pierderea imposibilă şi irevocabilă a tot ceea ce însemnase siguranţă şi căldură; şi tot ciudat era şi faptul că, deşi cu câteva zile în urmă mi se părea că-mi divizasem viaţa şi-i dădusem Antoniei doar o parte din ea, acum aveam senzaţia că, prin plecarea ei, ea îmi lua totul. Era ca şi cum aş fi fost jecmănit. Sau, mai exact, ca şi cum globul luminos al existenţei mele, care fusese o replică perfect modelată după sufletul meu, era acum sfărâmat, lăsându-mă cu obrazul gol în bătaia vântului rece şi a întunericului.

Şi totuşi reacţionasem bine. Aşa se pare şi ăsta era principalul lucru care mi se tot

repetase cu o blândeţe insistentă. Reacţionasem bine, fapt care dăduse naştere la o stare de caldă recunoştinţă, palpabilă şi permanentă, în care, fiind lipsit de orice altă mângâiere, eram invitat să mă bălăcesc în mod abject. Inevitabilitatea situaţiei de a mă bălăci în această stare era exact lucrul de care încercam acum să fug. Ratasm momentul acţiunii; percepeam acest fapt uneori cu un regret crunt, îngrozitor, deşi nu înţelegeam foarte clar ce formă ar fi putut îmbrăca acţiunea pe care o ratasem. Antonia şi Palmer erau foarte îndrăgostiţi unul de altul. Acum îmi era clar, şi simţeam asta, când ca pe o consolare, când ca pe o durere insuportabilă. Mărturisirea iubirii lor şi supuşenia mea în faţa ei, ba chiar – aş zice cu multă amărăciune – binecuvântarea pe care aproape că le-o dădusem descătuşaseră în cei doi o bucurie frenetică. Nu-i mai văzusem niciodată atât de veseli, atât de plini de viaţă, atât de triumfători. Dădeau impresia că sufletele lor dansează. În faţa unei asemenea forţe, mi-am spus, aş fi avut puţine şanse de izbândă. Şi totuşi simţeam că, dacă aş fi făcut măcar o încercare, dacă aş fi ştiut – pus în faţa hotărârii ei blânde şi a recunoştinţei ei prompte – ce să fac pentru a o păstra pe Antonia, chiar şi dacă aş fi dat greş, nefericirea mea actuală ar fi fost mai puţin precisă şi mai puţin sâcâitoare. Mi se răpise prin înşelăciune clipa de violenţă, clipa de voinţă şi putere, care ar fi fost specială chiar dacă n-ar fi avut efect; şi cel puţin pentru asta n-am să-i iert niciodată.

Mergând cu trenul mi-am dat seama de ironia sorţii care cu o săptămână în urmă mă făcea să spun că sunt cu siguranţă stăpânul

a două femei; acum se pare că nu mai eram al nici uneia dintre ele. Nu-mi dădeam prea bine seama dacă nu cumva despărţirea de Antonia nu ucisese şi relaţia mea cu Georgie, ca şi cum aceste două excrescenţe, în loc să concureze între ele, se hrăniseră una pe alta în chip misterios. Totuşi, nu aveam nici o certitudine că este aşa, iar gândurile mele se întorceau cu prudenţă, cu sfială, cu îndoială la imaginea iubitei mele. Nu mai vorbisem cu Georgie din ziua mărturisirilor şi, întrucât despărţirea nu era încă un fapt public, ea nu avea cum să ştie de schimbarea intervenită în viaţa mea. Nu prea mă trăgea inima să i-o aduc la cunoştinţă. Mă aflam într-un moment în care nu mă simţeam capabil să răspund unor aşteptări; şi, întrebându-mă şi încercând să-mi dau seama ce ar putea aştepta Georgie de la mine, am realizat cât de puţin o cunoşteam cu adevărat. Nu mă gândeam că ea ar putea să mă preseze în chip brutal să mă însor cu ea. Problema care se punea era, de fapt, în ce măsură şi în ce mod era şi ea dispusă să-mi redea libertatea; şi se mai punea problema dacă eu doream cu adevărat să mi se redea această libertate. O nouă sursă de suferinţă pentru mine, ba chiar de adâncă suferinţă – mi-am dat eu seama când i-am acordat atenţie cu adevărat – era gândul că, dacă în această nouă situaţie fie eu, fie Georgie „am claca", atunci aveam să distrugem o legătură delicată şi preţioasă care înflorise atât de minunat în taină şi în incertitudine. Aveam nevoie de Georgie, o iubeam pe Georgie, simţeam că nu pot trăi fără ea, mai ales acum. Şi totuşi nu mă vedeam căsătorit cu ea.

Deocamdată, mi-am spus, e prea curând ca să-mi pot da seama. Nu făcusem nici măcar primul pas către o încercare de a pune lucrurile în ordine; s-ar putea să existe o cale de a pune lucrurile în ordine într-un mod care să contureze un tablou al fericirii pentru mine și Georgie. Rareori și într-o manieră complet abstractă îmi imaginam această fericire, undeva departe de nefericirea, de nedumerirea mea actuală și totuși legată oarecum de mine și nu imposibil de atins.

Rosemary urma să mă aștepte la Oxford și să mă ducă la Rembers cu mașina. N-aveam nici un chef să dau ochii cu Rosemary. Niciodată nu se înțelesese prea bine cu Antonia, așa că avea să fie încântată de ceea ce s-a întâmplat, pe de-o parte, iar pe de alta avea să afișeze un aer de tristețe convențională: acel tip de tristețe pe care-l afișează oamenii la moartea unei cunoștințe și care este, de fapt, o expresie a stării de emoție și plăcere perceptibile dimineața la sculare când simți, fără să-ți spună cineva, că totul pe lumea asta merge excepțional de bine. Ar trebui să spun că Rosemary a fost pedepsită pentru păcatele ei să devină o oarecare doamnă Michelis după ce s-a măritat, foarte tânără și împotriva voinței noastre, cu un agent de bursă antipatic numit Bill Michelis, care după un timp a și părăsit-o, și, ca toți cei ale căror căsătorii au eșuat, asculta cu mare interes povești despre alte căsătorii nereușite. Mă așteptasem ca Rosemary să se căsătorească din nou întrucât, în afara faptului că este o femeie bogată, este și foarte frumoasă, dar până acum s-a abținut cu prudență de la acest

gest. Deşi cu trăsăturile ei delicate şi bine conturate, cu vocea ei studiată şi rafinată, cu vorba pedantă, tipică celor din neamul Lynch-Gibbon, dă impresia de mironosiţă, de fapt nu e nici pe departe o inocentă şi trăieşte, sunt aproape convins, în apartamentul ei cam misterios din Chelsea, unde nu mă invită decât rareori, într-o permanentă aventură amoroasă.

La Oxford ningea tare şi probabil că ningea de ceva vreme căci se aşternuse un strat destul de gros de zăpadă pufoasă, lucru pe care l-am constatat când am coborât din tren şi am început să-mi caut din priviri sora. Am văzut-o imediat şi am observat că se îmbrăcase în întregime în negru, din instinct, desigur. Se apropie şi îşi ridică spre mine, ca să o sărut, faţa mică şi palidă, umbrită de o beretă neagră de catifea. Farmecul lui Rosemary vine din faptul că e percepută ca fiind *petite*. Are faţa lungă, nasul puternic şi gura conturată, toate specifice neamului Lynch-Gibbon şi toate la dimensiuni reduse, atenuate şi acoperite de o piele puţin pistruiată, de o paloare rafinată. Trăsăturile familiei Lynch-Gibbon sunt croite pentru bărbaţi, totdeauna am simţit acest lucru, şi, după părerea mea, portretul lui Rosemary, în ciuda drăgălăşeniei lui, aduce cu o caricatură.

— Bună, bobocule! am spus şi am sărutat-o.

— Bună, Martin, zise Rosemary fără să zâmbească şi fiind în mod evident puţin şocată de ceea ce percepea a fi superficialitate din partea mea. Aduci veşti de o mare gravitate, adăugă ea pe când ne îndreptam spre ieşire.

Am păşit în urma siluetei ei zvelte şi cochete şi ne-am urcat în automobilul Sunbeam Rapier al lui Alexander.

— Veşti mizerabile, am spus. Nu-i nimic. Ce faci tu, ce face Alexander?

— Bine, atât de bine cât putem fi, răspunse Rosemary. După glas părea copleşită de necazurile mele. Îmi pare *atât* de rău, Martin!

— Şi mie, am spus. Îmi place pălăriuţa ta, Rosemary. E nouă?

— Dragul meu Martin, nu juca teatru cu mine, zise Rosemary.

Mergeam cu maşina pe strada St. Giles. Zăpada cădea constant din cerul roşiatic. Stratul alb accentua negrul auster al platanilor golaşi şi făcea ca faţadele galbene înalte ale caselor din epoca georgiană să capete străluciri de teracotă.

— Aproape că nu-mi vine să cred, spuse Rosemary. Să vă despărţiţi voi, tu şi Antonia, după atâta timp! Crede-mă, am fost grozav de surprinsă.

Satisfacţia ei era aproape insuportabilă. M-am uitat în jos la picioarele ei mici încălţate cu cizme negre cu tocuri înalte.

— V-aţi înzăpezit la Rembers?

— Nu ne-am înzăpezit cu adevărat, răspunse ea, deşi parcă acolo a nins mai mult decât aici. Nu ţi se pare curios? Parcă la ţară ai impresia că ninge mai mult decât la oraş. A fost blocat Water Lane săptămâna trecută, dar celelalte drumuri au rămas destul de curate. Familia Gillard-Smith a fost nevoită să-şi pună lanţuri la maşină. Noi nici nu ne-am sinchisit. Alexander spune că nu e bine pentru cauciucuri. Totuşi, o dată sau de două ori,

Badgett a trebuit să ne împingă până să ieşim pe poartă. Şi acum unde ai să locuieşti, Martin?

— Nu ştiu, am răspuns. Cu siguranţă nu în Hereford Square. Poate n-ar fi rău să-mi caut un apartament.

— Dragul meu, e imposibil de găsit un apartament, spuse Rosemary, un apartament în care să se poată locui te-ar costa o avere.

— Atunci am să plătesc o avere, am spus. De când eşti aici?

— Cam de o săptămână, spuse Rosemary. Să nu cumva să te laşi păcălit de Antonia în privinţa mobilei şi a lucrurilor. Cum ea este cea care poartă vina, cred că totul ar trebui să-ţi revină ţie.

— Da' de unde, nu există o asemenea regulă, am spus. Iar în casă s-au investit şi banii ei, nu numai ai mei. O să împărţim lucrurile pe cale amiabilă.

— Eşti absolut formidabil! spuse Rosemary. Nu simt la tine nici un strop de amărăciune. Dacă aş fi în locul tău, aş clocoti de furie. Te-ai purtat cu omul ăla de parcă ţi-ar fi fost cel mai bun prieten.

— El este încă cel mai bun prieten al meu.

— Văd că iei lucrurile cu multă detaşare, spuse Rosemary. Vezi numai să nu exagerezi. Undeva în sufletul tău nu se poate să nu fii amărât şi revoltat. Cred că ţi-ar face bine să tragi câteva înjurături zdravene.

— Tot sufletul mi-e plin de amărăciune, am spus. Cu revolta însă e altă poveste. E inutilă. N-am putea să vorbim despre altceva?

— Să ştii că eu şi Alexander suntem alături de tine, spuse Rosemary. O să căutăm un

apartament pentru tine și o să te ajutăm să te muți, iar apoi, dacă vrei, am să vin să mă ocup un pic de gospodărie. Mi-ar plăcea să fac asta. În ultimii doi-trei ani ne-am văzut tare puțin. Tocmai mă gândeam la asta acum două zile. Și de o menajeră chiar *ai nevoie*, iar una angajată te costă o avere.

— Ești foarte drăguță, am spus. La ce lucrează Alexander acum?

— Spune că a intrat într-un blocaj, răspunse Rosemary. Și să știi că e profund afectat de ce se întâmplă cu tine și cu Antonia.

— Firește, am spus. El o adoră pe Antonia.

— Întâmplător eram acolo când a deschis scrisoarea ei, spuse Rosemary. Niciodată nu l-am văzut atât de tulburat.

— Care scrisoare? am repetat. Vasăzică ea i-a scris lui despre chestia asta?

Într-un anume fel gestul mă deranja grozav.

— Păi, așa cred, spuse Rosemary. Oricum, de fapt, vreau să te rog să te porți cu tact și cu blândețe cu Alexander, să fii cât se poate de drăguț cu el.

— Și să-l consolez pentru faptul că m-a părăsit nevasta, am spus. E-n regulă, bobocule!

— Martin! exclamă Rosemary.

Câteva minute mai târziu intram pe poarta de la Rembers.

6

„Și-am plecat din Plumtree,
Și din statul Tennessee,
Și de-atunci mereu
A fost iarnă-n jurul meu!“

...recita Alexander fluturându-și mâna lungă cu unghii late în fața noii sale aeroterme. Mâneca halatului se unduia și flutura în bătaia curentului de aer cald.

Trecuse o jumătate de oră, ședeam în anexa ca o alveolă din atelierul lui Alexander, beam ceai și priveam, în lumina tot mai împuținată a amurgului, ninsoarea și fațada sudică a casei pe ale cărei grinzi zăpada trasase linii albe ondulate, vizibile pe fundalul roz stins. Cununa de Crăciun cu panglică roșie, agățată de ușa de la intrare, era acum încărcată de zăpadă și de-abia se mai vedea. Fulgii care cădeau aproape de noi erau albi, dar ceva mai departe se contopeau toți într-o perdea cețoasă dincolo de care nu mai puteam zări nimic, de parcă izola Rembers-ul de restul lumii.

În halatul său alb-gălbui, în mod deliberat demodat, fratele meu arăta ca un morar într-un spectacol de operetă. Chipul lui palid, relaxat, avea un aer de secolul XVIII: inteligent, masiv, puțin degenerat, amintind de un șir lung de

strămoşi, generali şi aventurieri, un chip profund englezesc cum numai cei cu sânge anglo-irlandez mai pot avea în ziua de azi. Ai fi putut caracteriza această faţă ca fiind „nobilă" în sensul în care se foloseşte cuvântul în general cu privire la animale.

Un aspect foarte ciudat în înfăţişarea lui Alexander – lucru pe care-l constatam de fiecare dată ca pe un fapt nou, mai ales când eram la Rembers – era acela că, deşi trăsăturile lui îmi aminteau întru totul de tata, spiritul şi mobilitatea acestor trăsături îmi aminteau de mama. Mai mult decât în Rosemary sau în mine însumi, mama continua să trăiască în el, iar noi amândoi simţeam din plin acest lucru în relaţia cu Alexander. Treceam drept o familie unită, ceea ce bănuiesc că eram cu adevărat; şi, deşi eu conduceam destinele financiare ale familiei, jucând astfel rolul tatei, Alexander, care-l juca pe cel al mamei, era de fapt capul familiei. Aici, în interiorul casei şi al atelierului, pe ai cărui pereţi albi încă atârnau pastelurile mamei şi litografii în culori deschise, mi-o aminteam limpede, cuprins de un fior de tristeţe şi de acel sentiment dureros şi vinovat că sunt în acelaşi timp încătuşat, dar şi protejat, sentiment pe care mi-l dădea fiecare întoarcere la vechea noastră casă; iar acum mi se părea că durerea născută din despărţirea de Antonia devenise identică, însă mai intensă, cu acel *malaise* difuz provocat de revenirea acasă. Poate că era într-adevăr aceeaşi durere, o umbră incertă ce plutea peste destinul meu de la un capăt la altul.

Încă nu aprinseserăm luminile şi stăteam toţi pe bancheta de la fereastră, fără să ne

privim, întorşi spre zăpada care se cernea tăcută şi spre „peisajul" acum nevăzut pentru care, tocmai din dorinţa de a-l admira, Alexander construise această anexă ovală. Dincolo de draperia care îl separa de anexă, atelierul era aproape cufundat în întuneric. Vara era invadat de parfumul florilor şi al lemnului de afară şi de mirosul de lut umed, proaspăt şi curat din interior; acum însă mirosea doar a parafina din cele patru radiatoare cu ulei uriaşe al căror miros, la fel de bine cunoscut, îmi trezea amintiri din iernile prost luminate ale copilăriei.

— Altceva?

— Păi, asta-i tot.

— Şi Palmer n-a mai spus nimic?

— Nu l-am întrebat altceva.

— Şi zici că te-ai purtat frumos cu el?

— Am fost adorabil.

— Nu sunt convins că eu, în locul tău, chiar m-aş fi repezit asupra lui ca o fiară sălbatică, zise Alexander, dar măcar l-aş fi luat puţin la întrebări. I-aş fi cerut nişte explicaţii.

— Ei, ce *explicaţii* să-mi dea? am răspuns. Nu uita că sunt bun prieten cu Palmer. A-i pune întrebări e o treabă aproape imposibilă şi totodată inutilă.

— Şi Antonia e fericită?

— E însăşi întruchiparea fericirii.

— Sunt tentat să spun acum că mie nu mi-a plăcut Palmer niciodată, zise Alexander oftând. E doar copia unei fiinţe omeneşti: excelent finisată, minunat colorată, dar, de fapt, doar o copie.

— E un vrăjitor, am răspuns, iar asta poate stârni antipatie. Are şi el nevoie de dragoste

ca oricare altă ființă omenească. Trebuie să recunosc că sunt mișcat de felul în care a încercat să ne *adune* și pe mine, și pe Antonia.

— Ce mizerie! Ce porcărie! exclamă Alexander.

— Ți-a scris Antonia?

M-am întors să-i văd fața mare luminată palid de zăpada de afară.

— Da, răspunse Alexander. Da, nu știu dacă ar fi trebuit să-mi dau singur seama... dar nu, așa ceva mi s-ar fi părut de-a dreptul imposibil. Adevărul e că scrisoarea ei m-a uluit.

— Nu cumva ai primit scrisoarea ei înainte să-ți dau eu telefon? Doar nu ți-o fi scris ție înainte să-mi spună mie!

— Ei, nu, sigur că nu! răspunse Alexander. Dar când mi-ai telefonat n-am priceput prea bine ce se întâmplase. În scrisoare ea nu-mi spunea nimic, nu-mi dădea nici un fel de informații. Și acum unde ai să stai?

— Nu știu. O să-mi caut un apartament, probabil. Rosemary și-a oferit serviciile ca menajeră.

Alexander zâmbi.

— Ce-ar fi să vii și să stai aici? spuse el. Nu ești obligat să te ocupi de afacere, nu?

— Și ce să fac aici?

— Nimic.

— Fii serios!

— De ce nu, în fond? spuse Alexander. Îți poți petrece timpul în chip idilic. Locul ăsta este cu adevărat paradisul pe pământ după cum știm cu toții foarte bine încă din copilărie, de când încă nu ne lăsaserăm corupți de lume. Dacă îți dorești neapărat să ai o ocupație, pot

să te învăţ să modelezi lutul şi să faci şerpi şi nevăstuici din rădăcini de copac. Marea problemă a oamenilor din zilele noastre este că nu ştiu cum să trăiască nefăcând nimic. Mi-a fost destul de greu să o învăţ pe Rosemary chestia asta, deşi ea e mai dotată decât tine pentru aşa ceva.

— Tu eşti artist, i-am răspuns, iar pentru tine a nu face nimic înseamnă a face totuşi ceva. Nu. Am să mă întorc iarăşi la Wallenstein şi Gustavus Adolphus şi la *Ce înseamnă să fii un bun general.*

Lucram de ceva vreme la o monografie a Războiului de Treizeci de Ani în care comparam calităţile acestor doi generali. Acesta urma să fie un capitol dintr-o lucrare mai amplă, aflată în stadiul de proiect, care analiza ce înseamnă cu adevărat eficacitatea unui conducător militar.

— Nu există generali buni, spuse Alexander.

— Tu mergi pe urmele lui Tolstoi care consideră că toţi generalii sunt incompetenţi numai pentru că toţi generalii ruşi au fost incompetenţi. Oricum, am să încerc să lucrez ceva mai mult. Trebuie să recunosc că Antonia îmi ocupa destul de mult timp.

— Minunat, spuse Alexander.

Oftă din nou şi timp de un minut n-am mai spus nici unul nimic.

— Arată-mi şi mie rezultatele inactivităţii tale, am spus.

Se ridică şi trase draperia. Întoarse comutatorul şi pe tavanul atelierului prinseră viaţă câteva fâşii luminoase, scăldând încăperea în lumina unei după-amiezi înnorate de primăvară. Camera mare, care era de fapt un

șopron tipic ținutului Cotswold transformat de mama, își păstrase acoperișul înalt și grinzile cioplite printre despărțiturile cărora aerul cald cu miros de ulei pătrundea lent, cernând parcă peste noi o pulbere străveche. La capătul atelierului, pe toată întinderea peretelui opus, se afla masa de lucru, bine lustruită, cu grămezi de scule curățate cu multă grijă. Alte obiecte, ce dădeau impresia că își au fiecare locul lor, erau împrăștiate prin atelier: blocuri de piatră necioplită, rădăcini uriașe de copac puse una peste alta ca o piramidă, buturugi de mărimi diferite, ca niște cuburi uriașe de jucărie, obiecte înalte acoperite cu bucăți de pânză umedă, o cutie plină cu tărtăcuțe decorative, o coloană de abanos modelată de natură sau de mâna artistului, greu de spus care dintre cele două. Lângă peretele cu fereastra erau înșirate bidoane cu lut, iar la capătul lui o suită de modele de ghips: busturi, trupuri fără cap în mișcare, capete așezate pe piedestaluri din lemn nelustruit. După gustul lui Alexander pardoseala din plăci albastre de ceramică, ce imitau gresia olandeză, era acoperită cu stuf uscat și paie.

Alexander traversă camera și începu să dea la o parte cu grijă fâșiile de pânză care acopereau unul dintre obiectele înalte. Încet-încet ieși la iveală un piedestal rotativ pe care se afla ceva. Când luă și ultima bucată de pânză, stinse luminile centrale, aprinse un singur spot luminos de pe masa de lucru și îndreptă fasciculul de lumină spre piedestal. Am văzut un cap din lut în primele faze de lucru, atunci când suportul de sârmă este umplut numai în linii mari, iar peste el sunt așternute fâșii

lungi de lut în toate direcţiile până ce apare doar schiţat conturul unui cap. Această fază mi s-a părut totdeauna stranie, faza în care imaginea fără chip capătă o personalitate cvasiunanimă care te duce cu gândul la felul în care se concep monştrii.

— Cine este?

— Nu ştiu! răspunse Alexander. Nu e un portret. Şi totuşi îmi dă un sentiment ciudat, ca şi cum aş fi în căutarea persoanei căreia îi aparţine. În felul ăsta parcă n-am lucrat niciodată, s-ar putea chiar să nu iasă nimic. Ţii minte că în urmă cu mulţi ani am făcut nişte capete de personaje fantastice.

— În perioada de căutări.

— Exact. Dar până atunci nici nu-mi dorisem să modelez capete omeneşti imaginare. Mişcă puţin lampa şi lumina, căzând oblic pe model, trasă linii negre între fâşiile de lut.

— De ce sculptorii de azi nu fac asemenea capete? am întrebat.

— Nu ştiu, răspunse Alexander. Noi nu mai credem în natura umană în felul în care credeau vechii greci. Între simbolul schematizat şi caricatură nu există nimic. Ceea ce caut eu aici este un fel de eliberare imposibilă. N-are importanţă. Am să mă joc mai departe cu el, am să-l chestionez şi, până la urmă, poate o să-mi spună ceva.

— Te invidiez, am spus. Ai o anumită *technique* de a scoate la iveală mai mult decât se vede în realitate.

— Şi tu o ai, zise Alexander. Se numeşte moralitate.

— S-a cam ruginit, iubite frate, am râs, din lipsă de exerciţiu. Mai arată-mi şi altceva.

— Cine este aici? întrebă Alexander. Întoarse lampa drept în sus și lumină un cap de bronz așezat pe un suport deasupra mesei de lucru.

Am fost surprins, șocat, chiar înainte de a-l recunoaște.

— Sunt ani buni de când nu l-am mai văzut.

Era Antonia.

Alexander lucrase capul în primii ani ai căsniciei noastre, apoi susținuse că nu-i place cum a ieșit și refuzase să se despartă de el. Era făcut dintr-un bronz auriu de culoare deschisă și înfățișa o Antonia tânără, țâșnind în zbor, o Antonia pe care nu o prea cunoșteam, o Antonia din alte vremuri, care parcă dansa pe masă în clinchet de pahare de șampanie. Totuși, forma capului era excelent conturată, părul bogat care-i cădea pe spate în șuvițe dezordonate amintea de o pieptănătură grecească ; iar buzele groase, lacome, puțin întredeschise, da, pe acelea le cunoșteam. Dar nu era Antonia mea, ci una mai tânără, mai veselă, mai bine conturată. Poate că ea existase și o uitasem eu. Nu vedeam în ea nimic din brambureala călduță care era acum soția mea. Mă trecu un fior.

— Nu poate fi ea fără trup, am spus. Trupul unduitor al Antoniei era o componentă esențială a ființei ei.

— Într-adevăr, unii oameni sunt, mai mult decât alții, reprezentați de trupul lor, zise Alexander făcând lumina să danseze peste sculptură și scoțând în evidență un obraz. Totuși, în mod fundamental suntem reprezentați de cap, este încununarea ființei noastre. Cred că partea cu adevărat minunată din

lucrarea Creatorului Suprem este aceea de a făuri capete.

— Să-ţi spun drept, capul sculptat separat nu-mi place, am spus. Parcă i se conferă un avantaj nemeritat, reprezentând o relaţie ilicită şi incompletă.

— O relaţie ilicită şi incompletă, repetă Alexander. Da. Poate chiar o obsesie. Freud despre Meduza. Capul poate reprezenta organele genitale ale femeii, temute şi nedorite.

— Nu m-am gândit la ceva atât de sofisticat, am spus. Şi sălbaticii fac colecţii de capete.

— Pe al tău nu m-ai lăsat să-l pun la colecţie, spuse Alexander.

Într-adevăr, nu-l lăsasem pe Alexander să facă o sculptură după capul meu, deşi mă rugase insistent de mai multe ori.

— Şi să-l înfigi în vârful unei suliţe? Nu!

Am râs amândoi, iar el şi-a lăsat mâna să lunece pe capul meu, spre spate, pipăindu-mi forma craniului ascunsă sub păr. Gândirea unui sculptor porneşte de la craniu şi merge spre exterior.

Am mai rămas pe loc un timp contemplând capul Antoniei până ce am simţit că mă copleşeşte amărăciunea.

— Cred că nu peste mult timp am să-ţi cer ceva tare de băut. Apropo, ţi-am trimis o ladă de vin Vierge de Cléry şi nişte coniac.

— Le-am primit azi-dimineaţă, spuse Alexander. Dar nu mi-ai trimis vin de Porto. Aş vrea ca tot vinul de Bordeaux să se transforme în vin de Porto, dacă s-ar putea.

— Nu şi dacă aş prinde eu de veste la timp! am răspuns.

Aveam aceeași dispută în fiecare an de Crăciun.

— Mă tem că mâine vor fi aici toți cei care vin de obicei. N-am reușit să-i descurajez. Abia așteaptă să vină, după părerea lui Rosemary. Dar, dacă avem noroc, poate ninsoarea blochează drumurile.

Ne-am dus și am deschis ușa, ne-am oprit în prag și ne-am uitat afară. Aerul rece, tăios ne-a învăluit. Se mai întunecase, dar ultimele raze de lumină stăruiau cu o strălucire ce părea că izvorăște chiar din zăpadă. Covorul alb și neatins de picior de om se întindea până la cei doi salcâmi mari, care marcau hotarul peluzei și încadrau satele pierdute, ca de porțelan, Sibford Gower și Sibford Ferris. Zăpada mută cădea drept dintr-un cer fără vânt și prin ușa deschisă îi percepeam liniștea concretă. Eram izolați ca într-un mormânt. Apoi, semnalată doar de un contur negru estompat, ca într-o pictură chinezească, am văzut o mierlă zburând spre cuibul ei ascuns sub un tufiș; și-a întors capul spre noi și a pornit tăcută mai departe zburând aproape de covorul de zăpadă. În ultimele raze ale amurgului i-am zărit ochiul și ciocul portocaliu.

„Mierloiul negru și glumeț
Cu ciocul lui gălbui..."

— Citatul tău se potrivește chiar prea bine, frățioare, zise Alexander.

— *Prea* bine?

— Nu-ți amintești mai departe?

— Nu-mi mai amintesc.

„Și sturzul, meșter cântăreț
Și sprintenul scatiu,
Și vrăbii, grauri, ciocârlii,
Și cucul cântă-acu',
Dar ce bărbat ar îndrăzni
Să-i spună-n față nu?"[1]

Alexander tăcu un timp. Apoi întrebă:

— Ai înșelat-o pe Antonia?

Întrebarea mă luă prin surprindere, însă am răspuns imediat:

— Bineînțeles că nu.

Alexander oftă. În salon se aprinse lumina și un fascicul de raze aurii străpunse înserarea; în lumină fulgii de zăpadă, cenușii acum și abia vizibili în întunericul de deasupra, prindeau viață pentru o clipă, înainte de a cădea pe pământ. Cununa sărutului, pe care Rosemary o împletea cu multă conștiinciozitate din ramuri de brad la fiecare Crăciun, așa cum o învățase mama, atârna în dreptul ferestrei, împodobită cu globuri colorate și lumânări, portocale și păsări cu cozi lungi și ramuri de vâsc; apoi am văzut-o pe sora mea urcându-se pe un scaun să aprindă lumânările. După ce a pâlpâit o clipă, flacăra lor s-a înălțat strălucind cu putere, iar simbolul încărcat de vreme și de ambiguitate s-a legănat ușor în curentul ce se simțea mereu în preajma ferestrelor victoriene înalte, care se închideau prost.

— De ce „bineînțeles"? întrebă Alexander.

În clipa aceea am auzit acorduri de pian. Rosemary începuse să cânte un colind. Era

---

1. William Shakespeare, *Visul unei nopți de vară*, actul III, scena 1 – traducere de Dan Grigorescu, Editura Minerva, pag 48, 1981. (n.t.)

A fost odată în cetatea regelui David. Am tras adânc aer în piept şi am plecat de lângă uşă. Am traversat camera şi m-am dus să-mi iau ţigările pe care le lăsasem în anexă. Alexander, care nu părea să aştepte un răspuns la întrebarea pe care o pusese, întoarse din nou lampa pentru a lumina capul neterminat. L-am contemplat amândoi în acordurile muzicii de pian. Simţisem de la început că îmi aminteşte de ceva, de ceva trist şi înspăimântător şi, uitându-mă din nou la faţa cenuşie, umedă şi fără trăsături mi-am dat seama. Când a murit mama, Alexander a vrut să-i facă masca mortuară, dar tata s-a opus. Mi-am amintit brusc, cu multă precizie, scena din dormitor, cu trupul neclintit întins pe pat, cu faţa acoperită de un cearceaf.

M-am înfiorat şi m-am întors spre uşă. Se întunecase de-a binelea. Zăpada, care nu se mai distingea decât în bătaia luminii de la ferestre, cădea invizibilă în adâncurile propriului somn. Rosemary începu să cânte alt colind.

7

Draga mea Georgie,

Nu mi-am petrecut Crăciunul chiar așa cum mă așteptam. În seara în care ne-am văzut ultima dată Antonia m-a anunțat brusc că vrea să ne despărțim și să se mărite cu Palmer Anderson. N-am să intru în amănunte acum, dar se pare că acest lucru se va întâmpla. Și nici n-aș putea să-ți spun ce sentimente mă încearcă. Nu-mi dau prea bine seama. Îți poți închipui că sunt șocat. De fapt, nici nu știu dacă mai sunt întreg la minte, deocamdată parcă nu mai există nimic stabil și real în jurul meu. Crede-mă că acum nu-ți mai pot spune altceva. Simt nevoia să-ți spun doar datele concrete și-mi face foarte bine însuși faptul de a-ți scrie. Nu spera nimic și nu te teme de nimic, dacă poți. Doamne, iubita mea, niciodată nu m-am simțit atât de nefericit și de incapabil să înfrunt un destin strălucit sau aventuros. Sunt șters și neînsemnat ca un personaj de pe fundalul unui tablou vechi. Încearcă, dacă poți, să-mi redai un dram de energie și de rațiune. Dragostea și devotamentul tău, copil drag, mi-au fost neprețuite: susține-mă acum cu răbdare.

Iartă-mi această scrisoare laşă şi dezlânată. Bietul tău prinţ căzut în dizgraţie îţi sărută picioarele. Pur şi simplu sunt prea nefericit ca să mai gândesc cum trebuie. Te rog, ai răbdare cu mine şi *iubeşte-mă şi de acum înainte*. Dacă am să pot, am să trec pe la tine mâine la ora obişnuită. Dacă nu pot veni, o să te sun cam pe la aceeaşi oră.

M.

Am încheiat scrisoarea şi am pus-o grăbit în buzunar. Antonia şi Rosemary coborau scările, încercând să vorbească amândouă deodată.

— Şi întreaga clădire are încălzire centrală pe păcură, spunea Antonia.

M-am ridicat de la biroul Carlton House la care stăteam şi m-am îndreptat spre şemineu. Era după-amiaza devreme, dar afară se făcuse deja întuneric şi luminile fuseseră aprinse. În cameră se aflau două radiatoare, însă Antonia insistase să se facă şi un foc cu cărbuni, ca să mă înveselească, după cum se exprimase ea.

Intrară împreună şi se opriră alături uitându-se la mine cu ochi plini de grijă şi de o tandră bucurie, cu acea privire pe care o au femeile când se uită la un copil mic. La Rosemary grija era însoţită de curiozitate, la Antonia de nelinişte. Îmbrăcată într-un costum gri, deloc ostentativ, Rosemary părea extrem de mică pe lângă soţia mea.

— Antonia tocmai îmi spunea cum este apartamentul tău, zise Rosemary. Cred că este exact ce-ţi trebuie. Şi ai o vedere splendidă spre catedrala Westminster.

— Cred că tu ştii mai multe despre apartament decât mine, am spus.

Palmer îmi găsise un apartament în Lowndes Square. Se pare că era un loc potrivit.

— Dar nu m-ai *lăsat* să-ţi spun nimic azi-dimineaţă! exclamă Antonia. Spune şi tu dacă nu se poartă îngrozitor, zise ea către Rosemary. Nu vrei nici măcar să-l vezi?

— Nu în mod special.

— Hai, dragule, nu mai fi urâcios, spuse Antonia. Nu peste mult timp va trebui să luăm nişte hotărâri cu privire la mobilier. Tocmai am măsurat împreună cu Rosemary perdelele, cele de pe palier şi cele din camera albastră se potrivesc perfect, n-au nevoie de modificări.

— Ce noroc pe capul meu!

— Chiar dacă tu nu vrei să-l vezi, eu vreau, spuse Rosemary. Antonia mi-a dat cheia şi mă duc chiar acum acolo. Eşti sigur că nu vrei să vii, Martin?

— Foarte sigur.

— Atunci eu am s-o iau din loc, spuse Rosemary. Trebuie să recunosc că mi-am rupt picioarele de atâta mers. Am să aduc cheia înapoi diseară. Pa, Martin, pa, Antonia!

Mă bătu uşurel pe umăr, se ridică pe vârfuri şi o sărută pe Antonia pe obraz. Ea şi soţia mea păreau foarte apropiate acum.

Antonia o conduse până la uşă unde îi spuse:

— Aştept să-mi spui cum ţi s-a părut.

Uşa se închise.

Am rămas în picioare lângă şemineu privind flăcările şi încercând să curăţ o pipă veche pe care o găsisem; uneori fumez pipă. Am auzit-o pe Antonia revenind în cameră. Se apropie şi se opri în faţa mea. Am privit-o lung şi ea

mi-a răspuns cu aceeași privire, fără să zâmbească. Era prima oară când ne găseam singuri de când mă întorsesem însoțit de Rosemary. În virtutea unui misterios proces de transformare, și eu, și Antonia eram deja două persoane complet diferite. Ne-am privit cu o consternare în spatele căreia, în cazul meu cel puțin, se ascundea o groază abjectă, pregătită să examineze această diferență. Deodată am simțit că, de atâta durere, mă cuprinde amețeala și că nu sunt în stare să fac față scenei care avea să urmeze. Am început din nou să curăț pipa.

— Să știi că ai făcut pe cineva extrem de fericit, am spus. Rosemary adoră nenorocirile.

— Martin, iubitule... zise Antonia.

Rosti cuvintele tărăgănat, cu un glas care ascundea tandrețe și reproș. Stătea la un pas de mine, cu burta puțin împinsă înainte, cu un șold mai în față decât celălalt, cu tot trupul puțin contorsionat, în stilul bine cunoscut și atât de drag mie. O bluză albă din mătase, mult decoltată, îi punea în evidență gâtul lung. Părul strâns cu grijă forma un coc auriu aproape de mărimea capului. M-am uitat din nou la ea și am văzut-o limpede, pentru prima dată de la ruptura dintre noi, ca pe o persoană separată, care nu mai făcea parte din mine.

— Nu-i așa că-ți pare bine că am găsit apartamentul?

— Da, foarte bine.

— Nu fi supărat pe mine. Mă îndurerezi profund, zise Antonia.

— Nu sunt supărat pe tine.

— Anderson s-a străduit foarte mult să-l găsească.

— A fost deosebit de amabil, mai ales acum când îl preocupă atât de multe alte lucruri.

— Ce ar putea să-l preocupe, ce ar putea să ne preocupe pe fiecare dintre noi în afară de tine? întrebă Antonia. Nu ne mai gândim la nimic altceva.

— Foarte drăguț din partea voastră, am spus și am început să-mi umplu pipa.

— Te rog, iubitule, nu face asta, zise Antonia.

— Ce să nu fac, pentru numele lui Dumnezeu?!

— Nu fi așa de sec și de sarcastic. Și, te rog, dacă poți, fii îngăduitor cu Anderson. Nici nu știi cât se frământă din pricina sentimentelor tale față de el și cât se străduiește să-ți fie pe plac. L-ai putea face să sufere cu cel mai mic gest.

— Nu sunt nici sec, nici sarcastic, am răspuns. Și-i sunt cu adevărat recunoscător lui Palmer. Dar tare aș vrea să nu mai complotați toți pentru binele meu. Sunt în stare să-mi port singur de grijă.

Mi-am aprins pipa. Avea un gust stătut.

— Dar noi vrem să-ți purtăm de grijă! spuse Antonia.

Nu i-am răspuns, iar ea a oftat și s-a întors să tragă perdelele, acoperind ferestrele întunecate. Toată ziua Londra fusese cufundată într-o ceață gălbuie, transformând ziua în noapte, strecurându-se până în casă și aducând până și în salonul cu parfum de trandafir al Antoniei, care nu mai era al Antoniei, un miros amărui abia perceptibil și un abur și

mai puțin perceptibil. Zăpada așternută atât de frumos într-un strat gros la țară aproape că nu se mai vedea în oraș, petice mici albe stăruiau încă pe acoperișuri, iar pe trotuarele mai puțin circulate se vedeau fâșii lungi de gheață cenușie. M-am așezat pe canapea și am început să-mi curăț pipa lovind-o de cămin.

Antonia se apropie din nou.

— Vezi că ai să lași aici o pată urâtă.

— Acum nu mai contează.

— Ba contează, Martin. Fiecare lucru, oricât de mărunt, contează.

Scena mai intimă, mai restrânsă, parcă-i dădea încredere. Întinse mâna și-mi luă pipa. Se așeză lângă mine și încercă să mă ia de mână. Mi-am retras mâna. Totul aducea cu o scenă de dragoste destul de ciudată.

— Nu, Antonia, am spus.

— Ba da, Martin, zise ea și-și lăsă din nou mâna pe mâneca hainei mele.

Am început să tremur.

— Nu crezi că e destul, am spus, chiar trebuie să faci asta?

— E important, Martin, răspunse Antonia. Nu fugi de mine. Trebuie să putem să ne atingem și de acum încolo.

— Asta e părerea psihanalistului tău?

— Te rog, spuse Antonia. Știu că suferi, Martin, știu că în sufletul tău suferi mai mult decât ne arăți. Dar nu trebuie să rostești asemenea vorbe grele.

— După părerea mea m-am exprimat chiar destul de blând, am răspuns. Dar se pare că mi-am impus un standard foarte ridicat. Probabil că va trebui să mă comport la același nivel și de acum încolo.

Am lăsat-o să mă ia de mână. Am lăsat-o să mă mângîie aşa cum mângîi un animal ca să se liniştească.

— *Sigur că da*, va trebui să te comporţi în acelaşi fel şi de acum încolo! Plină de recunoştinţă, râzând, destinsă acum, căzu în genunchi în faţa mea, îmi sărută mâna şi o strânse la piept. Eşti generos, dragul meu! Vocea ei joasă vibra de emoţie.

Am gândit, dar n-am spus: „Sunt îndrăgostit de tine". Ar fi fost o nebunie prea mare. În schimb am rostit:

— Uite ce e, iubito, trebuie să ne gândim cum facem cu afurisita asta de mobilă şi cu toate celelalte.

— Avem destul timp pentru asta, zise Antonia. Se aşeză pe podea şi îşi strânse genunchii cu braţele, părând acum complet relaxată. Dar o să facem şi asta, sigur că da. Avem o mulţime de prostii care pot lua direct drumul spre magazinele de vechituri. O mulţime de lucruri de care am tot vrut să scăpăm. Iar lucrurile bune o să le împărţim între noi, cu chibzuinţă.

Acest „noi" suna atât de firesc venind de pe buzele Antoniei. Mă uimea. În acelaşi timp aveam nevoie de ea. Marea nenorocire era că aveam nevoie de amândoi. Firul intimităţii care ne lega, pe mine şi pe Antonia, nu se rupsese. Îmi dădeam seama de acest lucru cu o durere năucitoare. Primisem doar înştiinţarea morţii mele. Lovitura nu căzuse încă.

— Ai putea să ne faci un serviciu, mie şi lui Anderson? întrebă Antonia.

— Se pare că asta e noua mea *métier*.

— Ai putea să o aştepţi pe Honor la gară astă-seară?

— Honor?

— Sora lui Anderson. Vine de la Cambridge.

— Ah, Honor Klein. Da, cred că da. Numai că n-o prea cunosc. Şi de ce nu o aşteaptă Palmer?

— E îngrozitor de răcit, răspunse Antonia. Chiar n-ar trebui să iasă din casă pe ceaţa asta.

— Şi ea nu poate să ia un taxi?

— Ştie că o aşteaptă Anderson, iar el se teme că dacă nu se duce, ea o să stea pe peron să-l aştepte pe vremea asta mizerabilă.

— Se pare că nu prea sclipeşte de inteligenţă, am zis. Bine, o să mă duc să o aştept.

Felul în care Antonia rostea „Anderson", care altădată îmi suna ciudat de oficial, avea acum o notă de intimitate îngrozitoare; iar faptul că Palmer era răcit mă enerva teribil.

Antonia mă strânse de mână, îşi schimbă puţin poziţia şi-şi sprijini capul de genunchiul meu. O doream şi dorinţa începea să devină chinuitoare.

— Gândul la Honor îmi dă o stare de încordare, spuse Antonia.

— Dar v-aţi mai întâlnit. Pare o profesoară destul de inofensivă.

— Da, ne-am mai întâlnit, dar niciodată nu i-am dat atenţie.

— Nici eu, am spus. Asta mă face să cred că e inofensivă. Am început să o mângâi pe Antonia pe cap.

— Eu nu mi-aş face griji, spuse Antonia, dar am impresia că Anderson îşi face. El nu prea spune mare lucru, şi totuşi cred că el

crede că Honor crede că nu sunt la înălțimea lui...

— Câtă profunzime, am spus. Tu ai putea sta și alături de un rege, cu siguranță ești la înălțimea lui Palmer al nostru. N-ai nici un motiv să te frământi. Tu ești o zeiță, iar ea nu e decât o biată fată bătrână. Să fii convinsă de asta. La ce oră vine trenul?

— La cinci și cincizeci și șapte, în Liverpool Street, răspunse Antonia. Martin, ești cu adevărat un as. Mă tem că trenul o să aibă mare întârziere din cauza ceții. Poate n-ar fi rău să o aduci direct în Pelham Crescent. Mă întreb dacă îți dai seama măcar în parte cât de bun ești.

— Încep să-mi dau și eu seama, am spus. În primul rând pentru că e îngrozitor de dureros.

Antonia se lăsă din nou pe călcâie. Își exercita puterea asupra mea în mod deliberat, aș zice nerușinat. Mă țintui un timp sub focul atenției ei; iar eu i-am îngăduit să o facă, cuprins de un fel de disperare și conștient că n-avea nici un rost să o iau în brațe.

— N-o să te abandonăm niciodată, Martin, spuse ea. Niciodată n-o să te abandonăm.

Mă temusem că, în mod inevitabil, firul intimității noastre se va rupe. Intenția Antoniei era ca, într-un fel sau altul, acest fir să nu se rupă niciodată. Am simțit că mă cuprinde un fel de silă spirituală amestecată cu o abjectă ușurare care m-a făcut ca, pentru o clipă, Antonia să-mi pară aproape hidoasă. Eram pe punctul de a ceda nervos.

— Nu poți să ai totul, Antonia, am spus.

Ea își puse ambele mâini pe genunchii mei, se apropie de mine cu ochi strălucitori și spuse:

— Pot măcar să încerc, iubitule, pot să încerc!

8

Gara Liverpool Street mirosea a sulf. Era invadată de ceaţă şi cupola din fier forjat nu se mai zărea. Lămpile de pe peron erau estompate şi nu reuşeau să arunce nici un pic de lumină prin ceaţa nemiloasă care parcă îţi pătrundea în creier. Siluete fără contur, animate de o vioiciune şi o euforie ciudate, scrutau obscuritatea, apoi o traversau în grabă. O astfel de siluetă se mişca prin preajmă purtând o mică sferă de lumină palidă înghiţită de noaptea opacă şi totuşi luminoasă, din care se materializau cu uimitoare iuţeală oameni şi obiecte. Era ora şase fără un sfert. Plecasem cu maşina de acasă destul de devreme, de teamă să nu mă rătăcesc pe drum. Totuşi, în lumina farurilor de ceaţă reuşisem să străbat fără poticneli Picadilly şi Holborn şi ajunsesem la gară destul de bine. Mă interesasem deja ce întârziere avea trenul, ceea ce nu părea să ştie nimeni, examinasem pe îndelete standurile de cărţi şi cumpărasem o carte ieftină despre tehnici de luptă în jungla din Burma. Acum şedeam la bufetul gării, bine luminat prin comparaţie, şi sorbeam un ceai rece. Îmi scosesem fularul atât de îmbibat de umezeală încât aş fi putut să-l storc. Eram îngheţat până în măduva oaselor şi copleşit de amărăciune, într-o stare de-a dreptul ridicolă.

Dându-mi seama de asta am simţit că am luat-o razna de-a binelea.

Scena cu Antonia mă lăsase ţeapăn şi fără vlagă, de parcă aş fi fost bătut sau aş fi mers cale lungă. Mă aflam acum într-o dispoziţie ce nu putea fi decât aceea de bărbat îndrăgostit. Era totuşi o dragoste destul de ciudată care nu se putea manifesta decât prin supunerea în faţa dorinţei Antoniei de a păstra intact acel fir care ne lega. Însăşi acceptarea acestei situaţii era o tortură în sine, iar legătura, deşi blândă, era pentru mine ca laţul pentru un condamnat. Eram blestemat să fiu incapabil de violenţă. Şi totuşi, undeva în adâncuri, se zbătea în mine violenţa ascunsă în spatele durerii. Lucrul cel mai derutant era sentimentul pe care-l avusesem atunci, în preajma Antoniei, că am nevoie de ea, că am nevoie de *ei*; iar lucrul după care tânjeam acum în chip abject era să mă văd cu Palmer şi să aud de la el ceva de neconceput, ceva care să mă aline. Eram prizonierul lor şi asta mă sufoca. Dar şi mai mult mă temeam de bezna de dincolo.

M-am uitat la ceas. Era şase fără şase minute, prea devreme ca să beau ceva. M-am ridicat şi m-am dus să întreb din nou când soseşte trenul. Tot nu ştia nimeni ce întârziere va avea şi m-am învârtit pe-acolo o vreme cu gulerul ridicat, respirând aerul dens şi infectat. Ceaţa rece, umedă, mizerabilă îmi apăsa plămânii, îmi făcea rău. Locul acela era însăşi imaginea iadului. Mă întrebam dacă am să o recunosc pe Honor Klein. Nu-mi aminteam chipul ei, nu reuşeam să recompun în minte decât portretul aproximativ al unei nemţoaice

nemăritate de vârstă medie. Îmi aminteam că am fost dezamăgit de lipsa de asemănare dintre ea și fratele ei. Altminteri îmi părea a fi un exemplu tipic pentru categoria din care făcea parte, fără nimic interesant. Misiunea neplăcută pe care o aveam de îndeplinit, de a o întâmpina, îmi oferea o satisfacție sumbră. A sta aici, înghețat și stingher, sufocat în această gară, cu perspectiva unei lungi așteptări, era acum în fond singura cale de a le face în ciudă Antoniei și lui Palmer. Pentru moment era singura mea armă. Și îmi umplea timpul. Am cumpărat un ziar de seară și am citit despre câți oameni au fost deja uciși din pricina ceții. Se făcuse șase fără un minut. Am început să mă gândesc la Georgie și la întâlnirea noastră de mâine. Undeva în inima mea am găsit un sâmbure de bucurie caldă gândindu-mă la Georgie. Dar ideea de a o revedea mă îngrozea. În momentul de față nu mă simțeam capabil de o discuție tranșantă sau profundă cu Georgie. Parcă fusesem complet recucerit de Antonia. Nu mă puteam gândi decât la Antonia. Mi se părea insuportabil, mi se făcea rău numai la gândul că ar trebui să iau în calcul și nevoile lui Georgie, situația *ei*. Nu voiam să o văd. Aveam nevoie de consolare, de iubire, o iubire puternică, uriașă, care să mă salveze, o iubire cum nu mai cunoscusem nicicând.

— Sosește trenul, domnule, spuse controlorul.

Vuietul trenului invizibil se intensifică, apoi slăbi devenind doar un zăngănit și botul locomotivei apăru la capătul peronului. În scurt timp oamenii își făcură apariția lângă

bariera din capătul peronului, iar eu m-am concentrat asupra misiunii – care acum mi se părea imposibilă – de a recunoaşte persoana pe care trebuia să o întâlnesc. Au trecut pe lângă mine şi apoi au dispărut rapid mai multe femei între două vârste, cu feţe încordate, procupate. Toată lumea era grăbită, toţi oamenii păreau bolnavi. Era un adevărat infern. Am început să tuşesc. Honor Klein îl va căuta pe fratele ei şi m-am gândit că o voi recunoaşte după atitudinea nesigură, de căutare. Dar va trebui să fac asta foarte repede căci, dacă va face fie şi numai câţiva paşi dincolo de barieră, se va pierde în ceaţă.

Când sora lui Palmer apăru în cele din urmă, am recunoscut-o imediat. Chipul ei mi-a revenit brusc în memorie, aşa cum se întâmplă adesea când ceva ce nu ne putem imagina ne apare dintr-odată sub o formă foarte familiară. Nu era o faţă atrăgătoare: avea trăsături puternice, severe, vizibil evreieşti, puţin impertinente. Avea buzele arcuite, gura absolut dreaptă şi ochii înguşti. Honor Klein trecu de barieră şi se opri să privească în jur. Era încruntată, puţin buimacă în lumina gălbuie sinistră. Nu purta pălărie şi pe părul ei negru scurt se formaseră deja picături de la umezeala din aer.

— Doamna doctor Klein? am spus.

S-a întors spre mine şi m-a privit. Era clar că habar n-avea cine sunt.

— Sunt Martin Lynch-Gibbon, am spus. Ne-am cunoscut mai de mult, dar poate aţi uitat. Palmer m-a rugat să vă aştept la gară. Pot să vă ajut cu bagajele?

Am observat că strângea la piept mai multe pachete mici, fapt care îi dădea aerul unei *Hausfrau* dintr-o țară din Europa centrală. Mă așteptam să aibă un puternic accent german, dar, când mi s-a adresat, am rămas surprins de vocea ei plină și de engleza educată pe care o vorbea. Îi uitasem glasul.

— Unde este fratele meu? a întrebat.

— E acasă, am răspuns. E răcit. Nu e nimic grav. O să vă duc acolo imediat. Mașina e în fața gării. Dați-mi voie să-l duc eu pe ăsta, și am luat cel mai mare dintre pachete.

În timp ce mi-l întindea, Honor Klein s-a uitat la mine. Ochii ei negri, înguști, care în lumina nefirească păreau stropiți cu roșu, aveau un aer puțin oriental, cum vezi uneori la femeile de origine evreiască. În privirea aceea licări ceva animalic și respingător.

— Nu m-aș fi așteptat la un asemenea gest de curtoazie, domnule Lynch-Gibbon, rosti ea.

Abia după câteva clipe am sesizat disprețul ce se ascundea în cuvintele ei. M-a luat prin surprindere și la fel de surprins am fost să constat ce mare durere îmi provocau cuvintele ei. M-am gândit că aceasta era prima evaluare pe care mi-o făcea o persoană străină, de când îmi luasem în primire în mod oficial statutul de bărbat încornorat, și m-a iritat, pentru câteva clipe, postura jalnică în care apăream. Cu siguranță nu era deloc momentul potrivit să-i fac servicii lui Palmer. Am înaintat tăcuți spre mașină trecând prin mijlocul unei mulțimi fantomatice și ușor isterice, alcătuite din oameni care plecau sau soseau, sau așteptau trenuri pierdute fără urmă.

Afară ceaţa era la fel de deasă şi mi-a trebuit ceva timp să scot maşina în stradă. Farurile neputincioase – biete licăriri inutile – aruncau raze într-un zid de întuneric pe care nu-l puteau străpunge. Am pornit-o pe Cheapside cu viteza mersului pe jos. Vrând doar să spun ceva, am întrebat:

— Era ceaţă la Cambridge?

— Nu, nu era ceaţă.

— Trenul a sosit foarte punctual. Ne-am aşteptat să întârzie.

Am auzit un soi de mârâit în chip de replică. Atunci mi-am spus că nu dau doi bani pe ce crede despre mine acest obiect. Ceaţa venea asupra noastră în valuri şi era extrem de greu să ne dăm seama unde ne aflam pe şosea. Oamenii îşi abandonaseră ici şi colo maşinile pe lângă trotuare aşa că pe stânga erau obstacole pe care trebuia să le evit în timp ce pe dreapta luminile vehiculelor care se apropiau din sens opus nu se iveau din ceaţa deasă decât în ultima clipă. A reuşi să ţin drumul drept de-a lungul culoarului îngust din mijloc, să văd luminile semafoarelor la timp şi să nu încep să cotesc brusc nebuneşte când ne înghiţea complet întunericul era o încercare care-mi solicita maximum de concentrare.

M-am aplecat mult peste volan, aproape atingând cu fruntea parbrizul pe care ştergătoarele împingeau încolo şi încoace o mâzgă mizerabilă. Simţeam cu un soi de satisfacţie că, mai curând sau mai târziu, o să ne ciocnim de ceva. Înviorat de acest gând, m-am adresat însoţitoarei mele:

— Ei, şi ce ziceţi de ultima ispravă a lui Palmer, doamnă Klein?

Ea s-a întors brusc spre mine şi marginea paltonului ei a căzut peste mâna mea aşezată pe schimbătorul de viteze. Înainte ca ea să apuce să-mi răspundă, la doi paşi în dreapta mea apăru brusc un camion mare. Probabil mă abătusem spre mijlocul şoselei. Am frânat brusc şi am tras de volan, reuşind să trec la câţiva centimetri de camion.

— Îmi pare rău, am spus.

Ea s-a întors din nou adunându-şi haina pe lângă picioare. Scuzele se puteau referi la oricare dintre cele două lucruri.

Am luat-o spre sud în direcţia în care bănuiam că se află Shaftesbury Avenue. Parbrizul era aproape opac şi începuse să îngheţe; am lăsat în jos geamul maşinii pe partea mea şi aerul sufocant a năvălit în maşină. Începuse să-mi curgă nasul.

— Vreţi, vă rog, să lăsaţi geamul în jos pe partea cealaltă şi să fiţi atentă la drum, am spus.

Honor Klein a deschis geamul fără să spună nimic şi am înaintat aşa un timp, cu capetele scoase afară pe ambele laturi ale maşinii. Trupul ei se zdruncina şi sălta lângă mine ca un sac fără cap şi am simţit din nou cum stofa aspră a paltonului ei îmi zgârie mâna. Indicatoare mari portocalii în colţul de lângă Hyde Park ne arătau drumul spre Knightsbridge şi în lumina lor mi-am aruncat o scurtă privire spre însoţitoarea mea. I-am văzut umerii puţin aduşi şi apoi, dezvăluit doar pentru o clipă, spatele piciorului întors şi încordat, un pantof solid cu talpa de crep şi curba

durdulie a gambei acoperite de un ciorap tricotat, în dungi albe şi cafenii, traversate de o cusătură neagră. M-am concentrat din nou asupra drumului. Cusătura arcuită îmi aminti doar pentru o clipă că însoţitoarea mea este femeie.

Când am ajuns la Pelham Crescent ceaţa se mai ridicase. Am deschis uşa masivă, care stă tot timpul descuiată, de la holul lui Palmer şi am invitat-o pe Honor Klein să intre. Simţeam că între noi se crease o legătură, ca urmare a încercării prin care trecuserăm. Era cald în hol, pe jos era un covor gros şi, în comparaţie cu aburii de afară, mirosea frumos a lemn lustruit şi a ţesături noi. Actul de a respira deveni dintr-odată o încântare. M-am oprit în timp ce ea îşi scotea paltonul şi am văzut, deasupra capului ei, sabia de samurai împodobită cu ciucuri pe care Palmer o atârnase fără nici un rost deasupra unui mic şifonier din lemn de trandafir după care eu şi Antonia tânjiserăm cândva.

M-am întrebat dacă Palmer şi Antonia sunt acasă căci ajunsesem mult mai devreme decât ne-am fi aşteptat. Pe un ton binevoitor am spus:

— N-aţi vrea să mergeţi sus mai întâi? Am să mă duc să văd dacă Palmer şi Antonia sunt în salon. Ştiţi drumul, desigur.

Honor Klein îmi aruncă o privire insistentă, fără să zâmbească.

— Sunteţi deosebit de amabil, domnule Lynch-Gibbon, dar nu vin în casa asta pentru prima oară. Trecu pe lângă mine şi deschise autoritar uşile salonului.

Salonul era scăldat în lumina aurie a focului, iar mirosul puternic de rășină de la lemne umplea încăperea. Lămpile cu abajururi negre fuseseră stinse și tapetul de culoare închisă lucea roșiatic, discret în lumina schimbătoare. Mi-am dat seama imediat, cu durere, că Antonia și Palmer nu ne așteptau. Ședeau unul lângă altul pe două scaune cu spătar, aproape de foc. Palmer își pusese brațul pe după umerii soției mele, iar fețele lor, întoarse tandru una către cealaltă, se vedeau clar din profil marcate de un contur auriu. Acea imagine de o clipă îi înfățișa ca pe niște zeități dintr-o friză indiană, inuman de frumoși, senini și detașați, un cuplu regal în tronuri domnești. Se întoarseră spre noi, speriați, încă nedezmeticiți, păstrând aura comuniunii lor tulburate. Am intrat și eu după Honor Klein.

În clipa aceea s-a întâmplat un lucru ciudat. Când m-am întors și am privit-o, părea transfigurată. Fără paltonul greoi părea acum mai înaltă, mai plină de demnitate. Dar ceea ce m-a izbit a fost expresia ei. Rămăsese în cadrul ușii, extrem de palidă, cu ochii țintă la perechea aurită de lângă foc și capul dat mult spre spate; pentru o clipă mi s-a părut a fi asemeni unui căpitan puternic și impertinent, întors cu glorie de pe câmpul de luptă, purtând încă cizme și pinteni și acoperit de praful bătăliei, înfruntând doi suverani și gata, la nevoie, să îi supună pe amândoi voinței lui.

Imaginea n-a durat decât o secundă. Antonia sări în picioare și se apropie cu urări de bun venit. Palmer începu să aprindă grăbit lămpile. Honor Klein își îndreptă atenția spre

Antonia, răspunzând pe îndelete întrebărilor ei despre călătorie și ceață, într-o manieră care mi se păru, în sfârșit, prin meticulozitate, foarte nemțească.

9

Mă durea capul îngrozitor. Plecasem de la ei devreme, refuzând invitaţia lor insistentă de a rămâne la cină, iar apoi petrecusem jumătate din noapte bând whisky, aşa că, atunci când am plecat de la birou, încă mă simţeam rău, aveam greţuri şi eram puţin ameţit. În mod ciudat, cu o seară înainte nu fusesem chiar aşa de deprimat, dar asta se întâmplase, mi-am explicat eu, datorită unei anumite iluzii născute din aburii alcoolului: iluzia că în scurt timp aveam să *fac* un lucru extraordinar care va schimba în mod miraculos întreaga situaţie. Nu-mi era limpede care va fi acest lucru extraordinar, dar, pe măsură ce înaintam în noapte, simţeam tot mai puternic prezenţa lui măreaţă şi tainică. Mi se părea că, de fapt, nu fusesem deposedat prin înşelăciune de clipa de putere.

Astăzi însă vedeam cu multă claritate că acesta nu era decât un vis amăgitor, apanajul searbăd al rolului meu de victimă perfectă. Nu puteam face nimic; adică tot ceea ce puteam face era să-mi joc cu demnitate rolul care mi se atribuise – acela de a fi raţional şi caritabil; un rol ale cărui merite, nu prea numeroase, probabil aveau să scadă pe măsură ce calităţile mele de persoană raţională şi caritabilă vor deveni lucruri de la sine înţelese şi

acceptate. Mai exact, în viitorul apropiat nu puteam face nimic altceva decât să ajung la o înţelegere de bun-simţ cu Antonia în privinţa mobilei, să scriu câteva scrisori privitoare la apartamentul din Lowndes Square şi să mă întâlnesc cu avocatul meu pentru începerea demersurilor de divorţ; toate acestea şi să mă văd cu Georgie.

Îmi părea rău că mă îmbătasem atât de crunt cu o seară înainte, nu numai din pricina durerii de cap atroce şi deprimante, ci şi din cauză că simţeam că o să apar într-o postură stupidă în discuţia cu Georgie. Întâlnirea cu ea îmi stârnea încă o stare de confuzie, iar dorinţele mele contradictorii sporiseră în intensitate. Pe de-o parte, gândul la Antonia mă acapara din ce în ce mai mult. Îmi doream să mă gândesc tot timpul la ea, deşi lucrul acesta îmi producea numai durere. În chip obsedant, singurul lucru pe care mi-l doream era să discut situaţia cu Antonia şi Palmer şi, dacă vreunul dintre ei şi-ar fi găsit timp să-mi facă pe plac, asta aş fi făcut de dimineaţă până seara. Pe de altă parte, imaginea lui Georgie, animată de o putere a sa proprie, era vie în mine şi îşi croia, printre gândurile mele, un drum sigur şi chiar autoritar. Într-acolo mă simţeam atras. Firea veselă a lui Georgie, bunul-simţ care o caracteriza, duritatea ei lucidă erau probabil exact ceea ce îmi trebuia pentru a mă scoate din lumea imaginară în care mă cufundam tot mai mult şi a mă readuce în lumea reală. Dar, în situaţia dată, puteam spera că Georgie va fi veselă şi lucidă? Oare ce pretenţii ar putea ridica ea acum, mai ales văzându-mă într-un asemenea moment de

slăbiciune? Îmi doream cu disperare pur și simplu să fiu consolat. Dar era foarte probabil să o găsesc și pe Georgie într-o stare de profundă frământare.

Mi-am încuiat biroul și mi-am pus în servietă lista clienților cărora le promisesem că îi voi vizita în ianuarie, precum și ciorna capitolului privitor la tactica adoptată de Gustav Adolphus în bătălia de la Leuthen. Îmi aranjasem lucrurile în așa fel încât să nu mai trebuiască să trec pe la birou câteva zile. Clienții urmau să primească o înștiințare că îi va vizita domnul Mytten, mai tânărul meu subaltern, întrucât nu mă simțeam prea bine. În momentul de față Mytten era încă la Bordeaux, unde era riscant să-l trimit căci își prelungea nepermis de mult vizitele, fiind în tratative cu o mică firmă cu care începuserăm să facem afaceri de puțin timp. Mytten era romano-catolic, era un sibarit și un idiot, dar era loial, aprecia vinurile destul de bine și se înțelegea de minune cu clienții mei mai snobi. Îi puteam încredința misiunea de a face vizite, dar nu și pe aceea de a face degustări și am constatat că următoarea mea întâlnire importantă era pe 30 ianuarie, când trebuia să mă duc să încerc niște vin alb nemțesc pe care încă îl comercializam în cantitate mică. Firește, totdeauna îl consultam pe Mytten, din politețe, iar uneori chiar îi ascultam sfatul privitor la ce să cumpăr, dar directorul unei mici firme de comerț cu vinuri are tendința de a se transforma într-un zeu zelos și omnipotent, iar firma Lynch-Gibbon nu putea conta decât pe priceperea mea în a degusta vinurile; și, întrucât nu aveam sentimente paterne față

de Mytten şi nu eram convins că-l pot instrui pentru a deveni un al doilea eu, mica noastră firmă avea să dispară, cu siguranţă, odată cu mine, iar acea fărâmă de realitate, care însemna puterea de discernământ a gustului pe care tata o sădise şi o educase cu multă grijă la fiul său, va pieri pe vecie.

Până la întoarcerea lui Mytten, adjunctul meu cel chiulangiu, cele două secretare, domnişoara Hernshaw şi domnişoara Seelhaft, se puteau descurca singure de minune. Le apreciam pe aceste fete peste măsură, căci ştiau să scrie scrisori de afaceri corecte şi chiar nostime, în franceză şi în germană, şi cunoşteau deja activitatea firmei foarte bine, deşi, fapt amuzant, nu se pricepeau deloc la vinuri şi lăudau tot ceea ce li se oferea. Lucrau deja de câţiva ani pentru mine şi gândul că vreuna dintre ele s-ar putea să se mărite m-a preocupat destul de mult până când mi-am dat seama, punând cap la cap o serie de semnale imperceptibile, dar repetate, că erau de fapt două fericite lesbiene care se potriveau de minune.

Astăzi trecusem, cu fiecare dintre ele separat, prin demersul dureros de a le informa cu privire la divorţul meu: am sesizat că erau deja la curent cu situaţia. Veştile proaste se transmit cu mare viteză şi multă voioşie. Rămăseseră amândouă lângă uşă, aşteptând fără să-şi trădeze nerăbdarea, să dispar de acolo. Trăsăturile şi atitudinile lor ilustrau moduri diferite de a-şi exprima regretul: domnişoara Hernshaw, înaltă, blondă şi îndelung curtată zadarnic de Mytten cel incapabil să prindă lucrurile subtile, se legăna cu ochii

umezi de lacrimi și dornică să-mi strângă mâna; domnișoara Seelhaft, scundă și brunetă, își ștergea încruntată ochelarii și îmi arunca priviri grăbite și pline de compasiune. În cele din urmă, le-am lăsat cu grija ultimelor comenzi de Crăciun și cu plăcerea de a se bucura una de compania celeilalte și am pornit cu mașina spre Pelham Crescent.

Antonia purta un pulover cafeniu din cașmir și un șirag de perle pe care nu i le știam. Nu-și cumpăra nici măcar o batistă fără să-mi ceară părerea. Am constatat, cu un sentiment de ușurare, că e enervată, agitată și că nu e dispusă să mă sufoce cu tandrețea ei. Când m-a văzut, a sărit în picioare și a spus:

— Cred că putea să mai aibă puțină răbdare și să nu se apuce să desfacă toată casa, zău așa!

— Cine?

— Honor Klein.

Asta mi-a amintit de existența acelei persoane.

— Bănuiesc că își ia din casă lucrurile ei.

— Închide ușa, dragă, spuse Antonia. Mă simt pur și simplu hăituită. Sigur că e dreptul ei să-și ia lucrurile, dar, când a apărut azi-dimineață, parcă ne-a lovit o tornadă. Ai văzut ce grămadă de mizerii e în hol?

— Cum adică, a apărut azi-dimineață? Nu stă aici?

— Nu, asta e altă poveste, după ce mi-am pierdut atâta timp să-i pregătesc camera! Aseară s-a hotărât să se ducă la un hotel în Bloomsbury ca să fie mai aproape de British Museum sau cam așa ceva, iar bietul Anderson

a trebuit să o ducă cu taxiul şi nu se simte bine *deloc*... i-a luat o veşnicie până să ajungă înapoi pe ceaţa asta.

— Cum se simte Palmer?

— Încă mai are temperatură. Azi-dimineaţă avea treizeci şi şapte cu doi. Iar ei nici nu-i pasă. Şi totuşi, îmi place de ea.

A spus aceste cuvinte cu atâta hotărâre că am început să râd.

— N-ai încotro. E sora lui Palmer. Trebuie să recunosc că în privinţa asta n-am nici o obligaţie.

— În legătură cu mobila, iubitule, am putea să ne ocupăm de asta mâine după-amiază? întrebă Antonia. Eu şi Anderson plecăm imediat la Marlow. Ne-am gândit să stăm o noapte la Compleat Angler. Anderson e mort de oboseală, săracul de el, m-am gândit că o mică schimbare o să-i facă bine. Ne apucă nebunia când o vedem pe Honor cum dezmembrează casa. Îmi pare rău că nu pot să te invit la masă, dar o să mâncăm devreme, pe fugă, şi plecăm imediat după aceea.

Eu o dusesem pe Antonia la Compleat Angler. Fusese unul dintre locurile noastre de refugiu la începutul căsniciei noastre.

— Nici n-aş putea să rămân, am răspuns, plec şi eu din oraş. Dar mă întorc mâine-dimineaţă. Ne vedem în Hereford Square mâine după trei.

Am minţit instinctiv, ca reacţie la atitudinea grijulie şi oarecum superioară a Antoniei, şi am avut satisfacţia de a observa că îşi controlează impulsul de a mă întreba unde mă duc. În definitiv, renunţase la unele drepturi. Firul nu se rupsese, dar, fără să vrem şi fără să

băgăm de seamă, distanţa dintre noi se mărise. A oftat, iar eu mi-am luat rămas-bun înainte ca ea să găsească vorbele potrivite pentru a mă atrage cu duioşie spre ea.

Am închis uşa salonului, despărţindu-mă de Antonia, şi aproape m-am împiedicat de Honor Klein care traversa holul cu o cutie plină cu cărţi pe care pe jumătate o căra, pe jumătate o târa.

— Pot să vă ajut? am spus şi împreună am împins cutia în camera din faţă pe care Palmer o numea totdeauna „biblioteca", deşi nu erau acolo decât vreo câteva rafturi cu cărţi. Acum încăperea era în mare dezordine, plină de cărţi, hârtii, fotografii îngrămădite în cutii. Lângă perete erau sprijinite câteva tablouri, printre care şi stampele japoneze din camera de lucru. Pe jumătate ascunsă de un teanc de scrisori, o fotografie înfăţişându-l pe Palmer, în jurul vârstei de şaisprezece ani. De cealaltă parte a holului, prin uşa deschisă, se vedea sufrageria cu masa pregătită pentru prânz şi o sticlă cu vin de la firma Lynch-Gibbon. Masa era pusă pentru două persoane.

— Mulţumesc, spuse Honor Klein. Şi acum mă puteţi ajuta să pun cutiile astea unele peste altele? O să am nevoie de spaţiu.

Am terminat treaba şi mă pregăteam să-mi iau rămas-bun, dar n-am găsit imediat formula potrivită; m-am înclinat cam stângaci, gata să mă retrag şi atunci Honor Klein zise:

— Ieri m-aţi întrebat ce cred despre isprava fratelui meu. Pot să vă întreb, dumneavoastră ce credeţi despre asta?

Întrebarea m-a luat prin surprindere și am ezitat înainte de a răspunde. Mi-am dat imediat seama că trebuie să fiu foarte atent la ce spun.

— Credeți că fac un lucru bun? adăugă ea.

— Din punct de vedere moral?

— Nu, nu din punct de vedere *moral*, răspunse ea aproape disprețuitor. Mă refer la viața lor.

Aproape că reușise să dea cuvântului o conotație metafizică.

— Da, am răspuns, cred că fac într-adevăr un lucru bun pentru viața lor.

Am simțit că a discuta viața Antoniei cu această femeie era o faptă dezgustător de urâtă. Și totuși mi-am dat seama brusc că îmi doresc să o fac.

— Vă supărați dacă închid ușa? întrebă ea.

Se sprijini cu spatele de ușă și mă privi insistent, iar chipul ei trăda o concentrare calculată. Purta un costum verde închis care cândva, probabil, fusese considerat elegant și, îmbrăcată astfel, parcă arăta mai puțin rău decât ieri, la gară. Își lustruise pantofii cu bot pătrat. Părul scurt, drept și unsuros, îi înconjura fața palidă ca de ceară, cu trăsături evreiești, ca o perucă tunsă. Ochii înguști semănau cu două așchii negre.

— Mă întreb, zise ea, dacă vă dați seama câtă consternare le-a produs atitudinea dumneavoastră îngăduitoare.

Din nou am fost surprins.

— Greșiți, am spus și apoi am continuat: Oricum n-am nici o putere. Iar dacă am ales să mă port ca un om civilizat, e problema mea.

Am privit-o cu aceeași insistență. Era totuși în această discuție deschisă ceva proaspăt,

ceva care mă incita, o adevărată descătușare, după ce avusesem parte de atâta politeţe şi duioşie, după ce Antonia şi Palmer mă „îmbrobodiseră" cu atâta măiestrie.

— Civilizat! exclamă ea dispreţuitor. Cred că ştiţi cât se poate de bine că v-aţi putea recăpăta soţia chiar acum dacă aţi vrea cu adevărat. Nu vreau să spun că ar fi trebuit să-i trageţi o mamă de bătaie sau să-i daţi câţiva pumni fratelui meu; dar nu era cazul să-l împingeţi pe unul în braţele celuilalt. Amândoi sunt nişte persoane cu o mare capacitate de autoamăgire. Şi-au făurit visuri care i-au făcut să creadă în această legătură. Dar amândoi sunt măcinaţi de îndoieli. Nu vor să-şi asume povara de a lua decizia finală. Aşteaptă să le vină un ajutor de la dumneavoastră. Nu v-aţi dat seama de lucrul ăsta?

Am rămas uimit.

— Nu, să fiu sincer, nu mi-am dat seama. Cea mai bună cale de a-i ajuta este să mă port cu blândeţe şi intenţionez să o fac şi de acum încolo. În definitiv sunt în situaţia de a şti adevărul despre amândoi.

Am rostit aceste cuvinte cu hotărâre, dar eram profund afectat de ceea ce-mi spusese şi nu ştiam sigur dacă nu cumva ar trebui să mă simt jignit. Am făcut un pas înainte dându-i de înţeles că vreau să plec. Dar ea nu s-a clintit, şi-a lăsat capul mult spre spate până a atins uşa şi a privit în sus spre mine.

— Adevărul în legătură cu această situaţie s-a pierdut de mult, a răspuns ea. În asemenea chestiuni nu poţi avea în acelaşi timp şi adevărul, şi ceea ce numiţi dumneavoastră o atitudine civilizată. Sunteţi un om violent,

domnule Lynch-Gibbon. N-o să puteţi accepta această intimitate cu seducătorul soţiei dumneavoastră.

— Nu mă număr printre sălbaticii dumneavoastră, doamnă Klein, am spus, şi nu cred în vendete. Atunci mi-am amintit că şi despre ea se spusese că este sălbatică. Lipită de uşă şi încordată, atât de aproape de mine, îmi părea ceva negru şi intangibil.

— Zeii întunericului nu pot fi păcăliţi, domnule Lynch-Gibbon, spuse ea şoptit. Poate că nu e treaba mea dacă sunteţi hotărât să vă arătaţi slab şi să vă abandonaţi soţia. Dar în viaţa asta totul se plăteşte, chiar şi dragostea se plăteşte. De ce fratele meu, care este un om bogat, totdeauna ia onorarii mari chiar şi de la pacienţii săraci? Pentru că, în absenţa unei plăţi, nici nu te-ai putea adresa condiţiei lor. Dacă n-ar plăti, ar fi foarte nefericiţi. Ar fi nişte prizonieri. Cred că ţineţi mult la fratele meu. Dar nu-i faceţi nici un bine lăsându-l să scape atât de uşor. Îşi doreşte, are nevoie de asprimea, de critica, poate chiar de violenţa dumneavoastră. Prin blândeţe nu faceţi decât să prelungiţi această vrajă a minciunii pe care au ţesut-o în jurul lor înşile şi în jurul dumneavoastră. Mai curând sau mai târziu va trebui să deveniţi centaur, să vă zbateţi pentru a scăpa.

Am ascultat-o cu mare atenţie. Doream să-i înţeleg foarte exact cuvintele.

— Aţi spus mai devreme că amândoi ar vrea să facă un pas înapoi, am zis, dar ceea ce spuneţi acum ar putea însemna că, dacă eu aş deveni violent, ei s-ar putea să fie şi mai fericiţi unul în compania celuilalt.

Honor Klein făcu un gest obosit. Trupul i se destinse şi parcă se frânse, iar ea se depărtă puţin de uşă.

— Ar putea însemna, ar putea însemna! rosti ea. Acolo unde logica cedează, orice ar putea însemna orice. Atâta timp cât toţi sunteţi atât de slabi, nimic nu poate fi clar. Acum am impresia că, de fapt, nu doriţi să vă recăpătaţi soţia. Şi mă mir că încă nu mi-aţi arătat, iar asta n-are nici o legătură cu mine, cum stau lucrurile din punctul dumneavoastră de vedere. Dacă vreţi să-i lăsaţi să pună stăpânire pe mintea dumneavoastră şi să vă dirijeze ca şi cum aţi fi un copil, e problema dumneavoastră. Eu spun un singur lucru: că, dacă laşi oamenii să scape fără să plătească, asta nu poate duce decât la rău şi minciună.

M-am uitat la profilul ei aspru şi melancolic.

— Cred că dumneavoastră nu lăsaţi niciodată să vă scape cineva fără să plătească, doamnă doctor, am spus.

S-a întors spre mine şi mi-a zâmbit pe neaşteptate, arătându-şi dinţii albi puternici, iar ochii i se făcură două fante negre strălucitoare, mai înguste decât înainte.

— În ceea ce mă priveşte, oamenii plătesc pe măsura câştigului, spuse ea. Aţi dat dovadă de multă răbdare, domnule Lynch-Gibbon. La revedere!

Şi deschise uşa.

10

— Vasăzică, ai cam încurcat-o, nu-i aşa, trişor bătrân ce eşti! zise Georgie.

Aş fi fost în stare să plâng, într-atât mă simţeam de descătuşat. O iubeam atât de mult în clipa aceea încât aproape că am îngenuncheat şi am cerut-o de soţie atunci, pe loc. I-am sărutat mâinile cu umilinţă.

— Da, am încurcat-o, am răspuns, dar nu-i aşa că tu o să fii bună cu mine? Şi ai să mă cruţi?

— Eu te iubesc, Martin, spuse Georgie. Capul tău ăla sec n-o să priceapă niciodată acest lucru simplu.

— Şi nu te superi dacă mai păstrăm încă o vreme secretul nostru? Deocamdată nu pot face altfel, iubito.

— Nu prea văd de ce, răspunse Georgie. Dar dacă asta vrei tu... Dacă ar fi după mine aş scrie şi în *Times* despre relaţia noastră.

— Antonia s-ar necăji foarte tare dacă ar afla, am spus. Şi tot ce mai pot face pentru ea este să-i uşurez situaţia. Iar felul cum am reglat lucrurile între noi a fost cu adevărat remarcabil. Adică, fără resentimente. Deocamdată nu vreau să tensionez mai mult situaţia.

— Acest „fără resentimente" mie mi se pare o formulă cam obscenă, zise Georgie. Şi te

suspectez de intenţia de a-i ţine pe Palmer şi Antonia în puterea ta jucând rolul soţului virtuos şi năpăstuit. Dar poate că îţi subestimez bunătatea!

— Cum să fie ei în puterea mea?! am exclamat. *Eu* sunt în puterea *lor*, se pare. Nu, totul e mult mai simplu. Vreau să duc lucrurile la bun sfârşit fără alte complicaţii. Dacă Antonia ar afla, şi-ar dori să avem o discuţie lungă şi confidenţială pe tema asta. Şi-ar dori *să înţeleagă*. Iar eu n-aş putea suporta asta. N-ai priceput încă, prostuţo?

— Spui „am reglat lucrurile" parcă ai vorbi despre o operă de artă, zise Georgie. Ştii, Martin, câteodată am impresia că eşti o pasăre tare ciudată. Însă înţeleg ce vrei să-mi spui despre discuţia confidenţială. Promite-mi că n-ai să ai niciodată o asemenea discuţie confidenţială despre mine cu Antonia.

— Îţi promit, iubita mea, îţi promit!

— Oricum, stai liniştit, nu trebuie să faci nimic special aici, spuse Georgie. Aici nu sunt decât eu.

— Slavă Domnului că nu eşti decât tu şi mulţumesc lui Dumnezeu *pentru tine*, Georgie, am spus. Mă ajuţi să nu-mi pierd minţile. Ştiam că aşa va fi.

— Şi acum nu mai fi atât de *înalt*, zise Georgie.

Îşi mângâie vârful nasului. Atât gestul, cât şi cuvintele erau minunat de cunoscute. Am binecuvântat-o în gând şi m-am aşezat la picioarele ei.

Georgie şedea în fotoliul verde jerpelit din locuinţa ei. Lumina rece a după-amiezii învăluia camera dând la iveală patul răvăşit, scrumiera plină cu mucuri de ţigară, masa

încărcată de scrisori deschise, pahare murdare, bucăţi de biscuiţi şi cărţi de economie. Georgie purta pantaloni bej foarte strâmţi şi o cămaşă albă şi-şi strânsese părul într-un coc dezordonat. Era palidă şi prin paloarea transparentă a pielii străbătea din profunzime o uşoară îmbujorare. În lumina rece ieşeau la iveală câţiva pistrui aurii pe nasul ei cârn, pe care îl chinuia în continuare fără să-şi dea seama. Ochii ei mari, cenuşii, plini de inteligenţă lucidă şi de onestitate îmi susţineau privirea fără să şovăie. Nu era machiată. Şi totuşi, pe când o priveam cu adoraţie, căutând să descopăr dincolo de irisul punctat, în ochii aceia care nu arătau altceva decât bune intenţii, vreo umbră a destinului meu viitor, mi-am dat seama că nu o doresc.

Îi eram profund recunoscător. Acum mi-am dat seama că ar fi fost absurd ca Georgie, fiind aşa cum era, să reacţioneze diferit, cu mai puţină blândeţe, bunătate şi înţelepciune. Probabil că, nefiind în stare să judec raţional din pricina fricii, îmi făcusem griji în privinţa lui Georgie. Mă temusem că mă va persecuta cu dragostea ei, că-mi va cere să-mi ţin promisiunile făcute numai pe jumătate. Dar ea era toată numai duioşie, era plină de dorinţa de a-mi alina imediat amarul şi neliniştea; şi, deşi îi mulţumeam din toată inima, mă gândeam cu un sentiment de vinovăţie că, de fapt, Georgie nu-mi putea face aproape nimic. Puterea ei era limitată. În această privinţă, cel puţin, eram liber.

Simţind în aceste gânduri o undă de laşitate, o lipsă de loialitate, având un sentiment de vinovăţie din cauză că nu o doream în clipa

aceea, mi-am spus că ar fi bine să-i ofer ceva semnificativ care să-i facă plăcere. Şi atunci am spus brusc:

— Georgie, vreau să mergi cu mine în Hereford Square.

Georgie s-a ridicat în capul oaselor şi şi-a pus mâinile pe umerii mei. M-a studiat, atentă, gravă.

— Sunt sigură că nu e o hotărâre înţeleaptă.

— Dacă te gândeşti la Antonia să ştii că e plecată la ţară cu Palmer. Nu există nici cea mai mică şansă să treacă pe acolo.

— Nu e vorba neapărat de asta, spuse Georgie. Chiar vrei să mă vezi în casa aceea, atât de curând?

Ne-am privit, fiecare încercând să citească gândurile celuilalt.

— Să nu mă înţelegi greşit, Martin.

Ceea ce încerca să-mi spună era că vorbele ei nu ascundeau speranţa implicită că ar putea să locuiască vreodată în Hereford Square.

— Nu te înţeleg greşit, am spus. Vrei să spui că prezenţa ta acolo poate m-ar răscoli. Dimpotrivă. Mi-ar face bine, m-ar elibera şi ar fi ceva destul de firesc. Şi ar mai diminua într-o oarecare măsură duplicitatea.

— Nu crezi că asta ţi-ar trezi în suflet resentimente? întrebă Georgie. După câte văd, povestea asta te-a făcut să te îndrăgosteşti de Antonia din nou.

— Eşti o fată deşteaptă, am răspuns. Dar nu, nici nu se pune problema unor resentimente. Vreau *să-ţi dau* ceva, Georgie. Şi vreau *să-ţi dau* asta.

— De fapt vrei să faci ceva ostil îndreptat împotriva Antoniei.

— Nu, nu, nu! am protestat. Nu sunt într-o *asemenea* stare emoţională în privinţa Antoniei. Vreau doar să pun capăt unei obsesii. Vreau să ştii că Hereford Square chiar există.

Georgie nu-mi pusese niciodată întrebări cu privire la locuinţa mea şi ştiam cu câtă grijă se fereşte să se gândească la tot ceea ce însemna viaţa mea departe de ea.

— *Da*, şopti Georgie, iar acum mă mângâie uşurel pe nas. Chiar vreau să ştiu că Hereford Square există. Dar nu acum, Martin. Mă sperie gândul. Pentru tine am să fiu un intrus acolo. Cât despre chinuitoarea duplicitate, la asta nu vom putea renunţa decât atunci când o să încetăm să ne mai ascundem.

Nu voiam să intru în această polemică. Am spus:

— Va fi simbolul diminuării duplicităţii. Chiar vreau să te văd acolo, Georgie. Prezenţa ta acolo va însemna mult pentru mine.

— Ciudat, zise Georgie, de obicei nu sunt o fiinţă superstiţioasă, dar acum am sentimentul că, dacă am să merg în Hereford Square, se va întâmpla o nenorocire.

— Asta îmi întăreşte hotărârea de a te duce acolo, sălbăticiune mică ce eşti! am spus. O să ne facă bine, îţi spun eu. Am nevoie de aer, Georgie. Simt nevoia să-mi redobândesc sentimentul de libertate. Prezenţa ta acolo va deschide o lume nouă.

Chiar în clipa în care rosteam aceste cuvinte am înţeles mai bine că ceea ce mi se păruse a fi un dar neobişnuit oferit lui Georgie era de fapt – aşa cum ea sesizase imediat – o

mișcare de mare importanță: nu era ceva ce intenționam să-i dăruiesc eu ei, ci ceva ce avea să facă ea pentru mine, să-mi facă mie, și mi-am închipuit, cuprins de un fior de bucurie, dar și de teamă, că vorbele pe care tocmai le rostisem s-ar putea dovedi a fi adevărate.

În chip misterios, salonul parcă rămăsese neschimbat din seara în care Antonia își făcuse mărturisirea, ca și cum în acel moment asupra lui se lăsase o vrajă amețitoare. Toate podoabele și felicitările de Crăciun erau încă acolo, acoperite de praful care se lăsase peste ele, o pudră cenușie menită să adoarmă totul și să estompeze orice strălucire, căci, contrar dorinței Antoniei, renunțasem la menajera care venea zilnic. Am observat că argintăria era deja pătată. Dincolo de ușa mare cu geam, în lumina gălbuie a după-amiezii mohorâte, magnolia *grandiflora* care ocupa cea mai mare parte din mica noastră grădină pălise, avea frunzele ciupite și scorojite de gerul din ziua precedentă. Era rece și umed în salon și am rămas cu hainele pe noi. Pe canapea încă zăcea volumul de Napier.

Georgie intră încet. Ea era oglinda emoțiilor mele. Mă privea fix, cu buzele întredeschise, încruntată, încercând parcă să vadă dacă puterea acelei încăperi îmi schimbase expresia feței. Apoi privi cu multă grijă în jur, dând încetișor din cap, ca și cum ar fi numărat obiectele unul câte unul. Eram total acaparat de studierea expresiei ei și de asimilarea în interiorul ființei mele a extraordinarei experiențe de a o vedea aici. Îi vorbisem despre „diminuarea duplicității". Cu ce viteză uimitoare se sfărâma acel zid și ce spații nesfârșite –

mi-am dat seama în clipele acelea – se deschideau înaintea ochilor mei uimiți. Instinctul care mă îndemnase să o aduc pe Georgie aici, și încă atât de curând, fusese unul corect: iar printre sentimentele contradictorii care mă încercau am intuit probabilitatea de a o iubi pe Georgie mai mult, de a o iubi mai curat.

Am simțit acest lucru, dar l-am simțit în contextul durerii profunde și directe – mai exact în contextul unui act de trădare – produse de revederea unei încăperi care-mi era dragă din nou. A pierde pe cineva nu înseamnă doar a pierde persoana respectivă, ci și toate stările și formele prin care aceasta se manifestă în afara propriei ființe, așa încât, prin pierderea cuiva drag, pierzi totodată o mulțime de lucruri – fotografii, poezii, locuri: Dante, Avignon, un sonet de Shakespeare, marea de la țărmul Țării Galilor. Camera *era* Antonia. Răsufla amprenta personalității ei. Mirosul de trandafiri, abia perceptibil, stăruia, așteptând zadarnic să fie împrospătat de căldura focului. Toate obiectele din jur erau ea – covoarele mătăsoase, pernele înfoiate, dar mai ales polița căminului, micul ei altar, papagalii din porțelan de Meissen, ceașca din argint italienesc, paharul din sticlă de Waterford, cutiuța de prizat tabac pe care i-o dăruisem când eram logodiți cu inscripția: *Prietenie dezinteresată, dragoste nedisimulată*. Încercam o durere nouă, cruntă, văzând toate acestea și percepându-le ca pe ceva pieritor, mai mult chiar, ca pe ceva deja pierdut, dezintegrat, golit de sens și care urma să fie mutat de acolo. Mâine eu și Antonia aveam să împărțim între noi aceste obiecte ca pe o pradă jalnică, pentru a fi ascunse prin

dulapuri, ca niște secrete urâte sau pângărite de eticheta unui agent de licitație. Am lovit ușor paharul din sticlă de Waterford, iar în clinchetul său am auzit ecoul unui glas care-mi spunea: *Am impresia că, de fapt, nu doriți să vă recăpătați soția*. Și i-am răspuns glasului din inima mea: o asemenea legătură este mai profundă și mai puternică decât voința ta. Oriunde m-aș afla în lumea asta și oricând, totdeauna voi fi Antonia.

M-am așezat pe canapea. Georgie plecă de la fereastră și veni spre mine. Părul strâns neglijent era acum vârât în gulerul ridicat al hainei, își ținea mâinile în buzunare și mă privea de sus cu ochii plini de o duioșie aproape ostilă. În cele din urmă întrebă:

— Găsești prezența mea aici detestabilă?

— Nu, am răspuns. Nici nu-ți dai seama cât de bine îmi face prezența ta aici. Dar e totodată atât de dureros.

— Știu, rosti Georgie, cu vocea ei gravă ce trăda multă înțelegere. Nu te mânia pe mine din cauza acestei dureri.

— Departe de mine gândul ăsta. Îmi vine să-ți sărut picioarele. Ai răbdat atâtea pentru mine.

Rostind aceste cuvinte am simțit în chip nelămurit că mă aflu cu adevărat la un pas de a o face pe Georgie soția mea. Îi spusesem cândva că păstrarea secretului este esențială pentru dragostea noastră. Văzând-o în această cameră și unind astfel cele două jumătăți ale vieții mele, mi s-a părut că am găsit dovada faptului că eu greșesc și ea are dreptate. Trebuia într-adevăr să alungăm minciuna definitiv:

în loc să destrame împletitura sentimentelor mele pentru Georgie, o asemenea eliberare ar face iubirea mea pentru ea mai puternică, mai pură decât orice sentiment trăit vreodată. Recunoştinţa faţă de ea îmi umplu sufletul, recunoştinţa pentru loialitatea ei, pentru înţelepciunea ei, pentru bunătatea ce mi-o arătase.

— Ah, cum mă mai urăşti în clipa asta! rosti Georgie.

Mă privea încă de sus, cu toată intensitatea, vrând parcă să-mi smulgă din creier gândurile.

— Dac-ai şti cât de mult greşeşti! i-am răspuns.

Am privit-o şi eu fără să zâmbesc şi am simţit o bucurie profundă la gândul că o voi uimi şi o voi răplăti iubind-o şi mai mult. Dumnezeu mi-e martor că o merita din plin.

M-am ridicat şi am început să adun felicitările de Crăciun de pe pian. Pianul era acoperit cu un strat gros de praf. Evacuarea începuse.

— Mi se pare atât de ciudat şi de emoţionant să mă aflu aici! spuse Georgie. Începuse să se plimbe din nou prin salon. Nici nu pot să spun cum este. Parcă retrospectiv aş intra în posesia ta. Nu, nu chiar aşa. Dar nici nu-ţi dai seama cu câtă certitudine am presupus că nu voi vedea acest loc niciodată. Acum chiar am să încep să cred – şi asta o să mă facă să mă simt mai bine, mult mai bine – că în trecut, cât timp nu erai lângă mine, tu chiar continuai să existi. Atunci era foarte greu pentru mine să cred asta. Dar ştiam că a nu crede era o trădare a iubirii. Acum, cu

ajutorul tău, pot îndrepta lucrurile. Am să te iubesc şi mai mult, Martin, mult mai mult, în viitor.

Se opri în faţa mea. Am fost profund marcat de felul în care vorbele ei repetau ca un ecou gândurile mele. Am căutat, fără să găsesc, cuvintele îndeajuns de grăitoare care să o aducă mai aproape de mine printr-un schimb preliminar de jurăminte de credinţă.

Am aruncat pe jos felicitările de Crăciun şi am dus-o pe Georgie lângă poliţa căminului.

— Vreau *să pui mâna* pe tot. Vreau *să atingi* toate aceste obiecte.

Ea ezită.

— Ar fi un sacrilegiu. Cred că aş avea de suferit din cauza asta!

— Nu, am spus. Ar fi un sacrilegiu benefic. Tu mă aduci cu picioarele pe pământ. Totdeauna ai făcut asta pentru mine.

I-am luat mâna şi i-am pus-o pe papagalul de Meissen. Ne-am privit în ochi. Georgie îşi retrase mâna. Apoi îşi trecu grăbit mâna peste toate obiectele de pe poliţă. I-am luat din nou mâna. Era plină de praf. I-am sărutat palma şi mi-am ridicat ochii spre ea. Mi-am dat seama că e pe punctul de a izbucni în lacrimi. M-am apropiat şi am făcut gestul de a o lua în braţe.

În clipa aceea am auzit un zgomot şi inima mi-a îngheţat de frică mai înainte ca mintea mea să priceapă. Era zgomotul bine cunoscut al cheii răsucite în broasca uşii de la intrare. Îl auzi şi Georgie şi ochii ei se făcură mai mari, privirea tăioasă. Pentru o secundă rămaserăm neclintiţi, paralizaţi. Apoi eu m-am smuls din îmbrăţişare.

Nu putea fi decât Antonia. Se răzgândise, nu mai plecase la țară și venise să treacă în revistă mobilierul înaintea întâlnirii noastre de mâine. Peste o clipă o să intre în salon și o să mă găsească cu Georgie. Nu puteam suporta asta.

Am acționat rapid. Am apucat-o pe Georgie de mână și am împins-o spre ușa mare cu geam ce dădea spre grădină. Am deschis ușa și am tras-o în grădină, lângă zidul casei, ca să nu poată fi văzută din interior.

— Ieși pe portița aia, i-am spus în șoaptă, ai să ajungi în piațetă. Du-te direct acasă și vin și eu mai târziu.

— Nu, spuse Georgie cu glas scăzut, dar nu în șoaptă. Nu!

Mă cuprinse panica. Trebuia să o expediez. Gândul unei întâlniri între Georgie și Antonia în Hereford Square mă umplea de o spaimă care-mi producea greață: era în această imagine ceva oribil, aproape obscen. Pe un ton autoritar am spus:

— Pleacă imediat, fir-ai tu să fii!

— Nu vreau, răspunse Georgie pe același ton. Mă privi cu ochii plini de mânie. Capetele noastre erau foarte aproape unul de altul. Vreau să mă întâlnesc cu soția ta acum. Nu accept să fiu expediată așa!

— *Fă imediat ce-ți spun*! am rostit. Am apucat-o de braț și am strâns-o până s-a strâmbat de durere.

Și-a smuls brațul din strânsoare și s-a întors.

— N-am nici un ban.

I-am dat imediat o liră din portofelul meu, i-am făcut semn cu brutalitate să dispară și

m-am întors în salon. Am închis încet ușile. Nici nu m-am uitat înapoi în grădină.

Am așteptat câteva clipe. În casă era o liniște profundă. Ce-o fi făcut Antonia? M-am întrebat dacă nu cumva mi s-a părut. Am traversat salonul și am ieșit în hol. Honor Klein stătea chiar în fața ușii.

Apariția atât de neașteptată a acestei figuri complet imobile avea ceva straniu și, pentru o clipă, îmi sugeră prezența unei stafii. Ne-am privit fix. Ea era înfofolită în palton, iar fața ei ireală purta încă umezeala aerului de afară. Nu zâmbi, nu zise nimic, ci mă examină cu o privire încordată, neclintită și meditativă. În clipa în care am văzut-o, am fost derutat, am simțit și o ușurare, dar și un fel de teamă profundă și inexplicabilă. M-am simțit ca în fața unei primejdii.

— Pot să vă ajut cu ceva? am întrebat.

Ea își lăsă capul spre spate și-și desfăcu gulerul paltonului.

— Cu alte cuvinte, domnule Lynch-Gibbon, ce dracu' caut eu aici?

— Exact, am răspuns. Se pare că nu-mi era dat să mă port politicos cu sora lui Palmer.

— Iată care este explicația, spuse ea. Soția dumneavoastră mi-a spus că astăzi va fi plecată. Aveam nevoie de cheia de la un birou. Cheia este în portofelul fratelui meu. El îi dăduse soției dumneavoastră portofelul ca să plătească niște facturi. Ea l-a pus într-un coș pe care l-a uitat când a trecut ieri pe aici. Cum aveam mare nevoie de cheia aceea, iar ei urmau să plece amândoi, ea mi-a împrumutat cheia apartamentului. De-asta sunt aici. Iar acesta este coșul.

Îmi arătă un coş aflat sub masa din hol. Pe masă rămăseseră geanta lui Georgie şi două cărţi de economie. Am luat coşul şi i l-am întins.

— Mulţumesc, a spus. Îmi pare rău că v-am deranjat. Privirea ei stărui asupra genţii lui Georgie.

— Nu m-aţi deranjat deloc, am spus.

Deodată m-a cuprins o aprigă dorinţă de a o mai reţine. Voiam să aflu ce gândeşte. Dar n-am ştiut ce să spun. În faţa ei mă simţeam prost şi neputincios. Pentru o clipă şi ea păru dornică să mai rămână. Dar, cum nici unul dintre noi nu găsi calea de a prelungi această scenă, ea s-a întors, iar eu am deschis uşa. Când a trecut pe lângă mine, m-am înclinat.

M-am întors în salon. Grădina era goală. Mi-am pus în buzunar volumul de Napier. Am constatat că respir greu. M-am sprijinit de poliţa căminului şi am început să mângâi unul dintre papagali. Praful zgrunţuros îmi rămase pe mână.

11

Următoarea constatare a fost aceea că Georgie nu era la ea acasă. M-am dus acolo cu maşina imediat ce mi-am revenit din şoc, am bătut tare la uşă, dar locuinţa părea goală. Am căutat-o la cabinetul ei de la facultate, nu era acolo şi nici nu trecuse pe acolo. M-am întors în grabă la ea acasă. Tot nu mi-a răspuns nimeni. M-am dus din nou la şcoală şi am pierdut o groază de vreme întrebând oamenii de ea. Eram mâhnit şi ofensat şi după un timp am revenit îm Hereford Square unde mi-am petrecut restul serii făcând lista pieselor de mobilier şi telefonând acasă la Georgie din când în când. Nu-mi puteam închipui cu adevărat că a fost răpită sau că a călcat-o maşina. Mi-am dat seama că trebuie să se fi simţit jignită de felul în care am expediat-o. Gândul ăsta nu-mi făcea nici o plăcere, dar eram încredinţat că voi reuşi să o îmbunez destul de uşor. Totuşi, n-am petrecut o seară prea plăcută. Am băut mult whisky şi m-am culcat.

A doua zi m-am sculat târziu, trezit de soneria telefonului. Ce bine doarme omul când e necăjit. Nu era Georgie. Era Antonia. Mi-a spus că se bucură că mă găseşte acolo şi m-a întrebat dacă pot să mă duc eu în Pelham Crescent până-n prânz în loc să vină ea în

Hereford Square după-amiază. Am fost de acord. Întrucât făcusem o listă aproape completă cu lucrurile noastre, problema putea fi discutată acolo la fel de bine ca şi aici. I-am telefonat din nou lui Georgie, fără nici un rezultat. M-am hotărât să trec pe la Antonia, să-i las lista, apoi să trec pe la Georgie şi să revin la Antonia mai târziu. Eram încă supărat şi jignit, mai degrabă decât îngrijorat, de felul în care se purta Georgie.

După ce m-am spălat şi m-am bărbierit, am telefonat din nou la Georgie acasă şi la şcoală, tot fără a afla nimic. Când eram gata să plec, a sunat telefonul, dar era Alexander care mi-a spus că se află în Londra împreună cu Rosemary. Urma să participe la o dezbatere la Institutul de Artă Contemporană şi rămăsese peste noapte la Rosemary. M-a întrebat când putem să ne vedem. I-am spus că am să-l sun eu.

Era o dimineaţă însorită, prima după multe zile mohorâte, dar geroasă, senină şi strălucitoare şi care făcea să sclipească cristalele de gheaţă de pe plantele din grădina din Hereford Square, amintindu-mi astfel de Austria, de zăpadă şi de schi, de fericirea de odinioară. Fericirea şi durerea pe care le trăisem ieri văzând-o pe Georgie în casa mea se risipiseră complet, eram trist şi deprimat, fără vlagă şi cu nervii întinşi. Când am intrat în apartamentul lui Palmer, am simţit un fel de uşurare incertă şi laşă. Aici cel puţin am să găsesc oameni care vor fi buni cu mine.

În salon nu era nimeni. Apoi am auzit glasul Antoniei venind din biroul lui Palmer şi am bătut la uşă. Am deschis şi am intrat.

Antonia şi Palmer erau acolo. Antonia era îmbrăcată într-un halat matlasat pe care nu-l ştiam. Avea părul împletit în două cozi care-i coborau în faţă peste piept, o pieptănătură pe care n-o mai văzusem la ea şi care mă tulbura. Era înaltă, avea un aer grecesc. Stătea în picioare la capătul canapelei, sprijinindu-se cu o mână de biroul lui Palmer. Palmer şedea pe canapea, cu faţa spre uşă. El purta o jachetă tricotată, largă, o cămaşă albastră şi o eşarfă violet. Arăta curat, îngrijit, vioi, tânăr, puţin extravagant. În lumina strălucitoare a dimineţii am văzut ochii lor aţintiţi asupra mea cu îngrijorare, ochii Antoniei mari, căprui şi blânzi, ochii lui Palmer albaştri, limpezi şi reci. În spatele lor se vedeau pe perete locurile, acum goale, ale stampelor japoneze.

Mi-am dat seama imediat că se întâmplase ceva neobişnuit. Nu m-au salutat, n-au zâmbit, m-au privit pur şi simplu lung, trădând însă o anumită îngrijorare reţinută. Am închis uşa. Pentru o fracţiune de secundă m-am gândit că o să-mi spună că s-au răzgândit şi nu se mai căsătoresc. Am luat un scaun cu spătar de lângă perete, l-am pus în mijlocul covorului şi m-am aşezat cu faţa la ei.

— Ei, care-i treaba, prieteni?

Antonia dădu din cap şi se întoarse pe jumătate. Am început să mă alarmez.

— Să-i spunem? întrebă Palmer.

Fără să se uite la mine, Antonia răspunse:

— Sigur că da.

Palmer mă privi drept în faţă, cu răceală.

— Martin, am aflat despre Georgie Hands, spuse el.

Vorbele lui m-au găsit total nepregătit şi mi-am acoperit instinctiv faţa cu mâna. Am dat-o la o parte imediat, încercând să transform gestul de slăbiciune într-unul de surprindere. Mi s-a făcut rău.

— Am înţeles. Cum aţi aflat? am întrebat.

Palmer se uită spre Antonia care acum stătea cu spatele la mine. După câteva clipe răspunse:

— Cred că ar fi mai bine să nu-ţi spunem deocamdată. Oricum nu contează.

M-am uitat drept la Palmer. Faţa lui era senină, reuşind să fie în acelaşi timp blândă şi îngheţată. Stătea foarte drept şi ţeapăn şi mă privea de la celălalt capăt al camerei.

— Şi ce-aţi aflat? am întrebat.

Palmer privi din nou spre Antonia. Ea răspunse peste umăr:

— Totul, Martin. Şi despre copil, totul. Avea glasul încărcat de emoţie.

Mi-aş fi dorit să simt că mă cuprinde mânia. Nu aveam decât un cumplit sentiment de vinovăţie.

— În fond, nici nu cred că trebuie să faceţi atâta caz de chestia asta, am spus.

Antonia scoase un sunet nelămurit. Palmer mă fixa în continuare cu privirea lui rece şi dădu din cap aproape imperceptibil. Se făcu linişte.

— Cred că ar fi bine să plec, am spus. I-am adus Antoniei inventarul mobilierului. Am aruncat hârtia pe jos şi am dat să mă ridic.

— Stai puţin, Martin, spuse Palmer cu o voce care mă făcu să rămân pe loc. După câteva clipe, timp în care aşteptă ca Antonia să spună ceva, continuă: Mă tem că nu putem

lăsa lucrurile așa. Dă-ți și tu seama, Martin, categoric nu putem. Trebuie să discutăm despre asta. Trebuie să avem o reacție onestă. Nu ne putem preface că nici nu ne pasă. Antonia are dreptul să afle ce ai de spus în această chestiune.

— Ia mai dă-l dracului de drept! Antonia nu mai are în mod legal nici un drept.

— Ascultă, Martin, zise Antonia care se întorsese cu fața spre mine, nu fi și mojic, și răutăcios.

— Îmi pare rău că am spus asta, am rostit. Sunt profund șocat.

— Și Antonia e profund șocată, replică Palmer. Trebuie să înțelegi, Martin. Nu vrem să-ți facem neplăceri, nu vrem să te judecăm. Dar trebuie să aflăm tot adevărul. Mă-nțelegi?

— Înțeleg, am răspuns. Știi ceva, ce-ar fi să pleci și să mă lași să discut numai cu Antonia.

— Cred că și ea și-ar dori să rămân, spuse Palmer. Nu-i așa, iubito?

— Da, răspunse Antonia. Își ținea batista la gură.

Se întoarse și se așeză pe canapea lângă Palmer ștergându-și ochii, dar evitând în continuare să se uite la mine. Palmer o cuprinse după umeri.

— Uite ce este, chiar nu-nțeleg ce avem de discutat. Se pare că știți adevărul, iar eu nu-l neg. Chiar trebuie să ajungem la judecată în fața curții marțiale?

— Ne-ai înțeles greșit, Martin, spuse Palmer. Nici nu se pune problema unei judecăți la curtea marțială. Ce drept am avea noi să te

judecăm? Dimpotrivă, noi vrem să te ajutăm. Trebuie să-ţi dai seama de două lucruri: în primul rând că noi te iubim foarte mult şi, în al doilea rând, că ne-ai înşelat într-o chestiune deosebit de importantă.

— Nici nu-ţi dai seama cât m-a durut de mult, Martin, spuse Antonia cu glas tremurat de plâns, privind în jos şi răsucind în mâini batista umedă.

— Îmi pare rău, draga mea.

— Chiar îţi pare rău? întrebă Palmer. Noi credeam că te cunoaştem, Martin. Ne-ai făcut o surpriză. N-aş zice că suntem dezamăgiţi, dar cu siguranţă suntem profund mâhniţi. Într-un anume fel trebuie să luăm totul de la început. Am pierdut contactul cu realitatea. Trebuie să vedem unde te afli, să vedem *cine* eşti cu adevărat. Nu încercăm să te acuzăm, încercăm să te ajutăm.

— N-am nevoie de ajutorul vostru, am răspuns, cât despre acuzaţii, pot să mi le aduc singur. Vreau să stau de vorbă cu Antonia, dar nu cu voi amândoi.

— Mă tem că va trebui să stai de vorbă cu noi amândoi, Martin, spuse Palmer. Ne-ai îndurerat pe amândoi şi suntem amândoi preocupaţi de soarta ta. Pentru noi, dar şi pentru tine, trebuie să stai de vorbă cu noi şi să o faci cât se poate de sincer.

— Cum ai putut să mă *minţi* în halul ăsta, Martin? zise Antonia, reuşind în sfârşit să se uite la mine. Se oprise din plâns şi era mai liniştită acum. Am rămas *uluită*, continuă ea. Sigur că mai mint şi eu câteodată, dar pe tine te consideram atât de sincer. Şi credeam că mă iubeşti atât de mult. Spunând aceste

cuvinte, o podidi plânsul din nou şi-şi acoperi faţa cu batista.

— Te-am iubit foarte mult, am răspuns, te iubesc foarte mult. Dar am iubit-o şi pe Georgie.

Am simţit că nu mai rezist mult.

— Şi încă o iubeşti, spuse Palmer.

— Şi încă o iubesc, am răspuns.

— Îţi spun foarte sincer că nu-nţeleg cum ai putut face asta, interveni Antonia.

O indignare raţională o împiedica să izbucnească din nou în plâns.

— Pentru numele lui Dumnezeu, dar putem iubi două persoane, am izbucnit. Iar tu ştii asta foarte bine.

— Bine, bine, ai dreptate, răspunse Antonia. Dar felul în care m-ai minţit... să-ţi spun drept, nu înţeleg, cu toate că încerc să-mi imaginez. Dar... când eu şi Palmer ţi-am spus despre noi, de ce nici măcar *atunci* n-ai fost cinstit... cum ai putut să stai şi să joci rolul celui nevinovat, lăsând să cadă toată vina asupra noastră. Nu te recunosc, Martin.

— Într-adevăr, eşti de nerecunoscut, Martin, interveni Palmer, şi totuşi trebuie să fie şi asta o parte din tine. Chiar şi psihanaliştii au surprize. Noi am fost sinceri cu tine, ţi-am vorbit deschis. N-am avut câtuşi de puţin intenţia de a te înşela. Aşa după cum spune şi Antonia, puteai măcar atunci să fii sincer cu noi. Şi totuşi, trebuie să ne recunoaştem neputinţa. Trebuie să încercăm din nou să te înţelegem. Şi cu siguranţă vom izbuti.

— Nu pot explica, deşi există o explicaţie, am spus. Oricum n-are importanţă. Eram

copleşit de o stare de confuzie şi de sentimentul vinovăţiei.

Nu le puteam explica condiţiile drastice în care păstrasem secretul relaţiei cu Georgie. De înţelegere nici nu putea fi vorba şi, de fapt, în clipa aceea, îmi doream cu ardoare să nu fiu înţeles.

— Ba are importanţă, Martin, chiar foarte mare importanţă, spuse Palmer. Noi nu ne grăbim. Putem să vorbim despre asta cât e ziua de lungă, dacă e nevoie.

— Da, dar eu nu pot, am replicat. Ce vreţi să ştiţi? Georgie are douăzeci şi şase de ani. E asistentă la London School of Economics. Legătura noastră durează de doi ani. A avut un copil şi a scăpat de el. Asta-i tot.

— Hai, Martin, interveni Antonia, care-şi revenise complet, nu face pe cinicul şi nu te preface că nu-ţi pasă. Sună atât de fals. Ştim că o iubeşti pe fata asta şi vrem să te ajutăm. Ştim că nu e în firea ta să-ţi iei o amantă decât dacă o iubeşti cu adevărat. Recunosc că am avut un şoc când am aflat. Dar pot trece peste asta şi pot fi generoasă. Sigur că sunt geloasă. Nici n-aş putea să nu fiu. Am discutat asta pe îndelete cu Anderson. Dar îmi doresc din toată inima să ai parte de tot ce e mai bun pentru tine. Numai că tu trebuie să fii cât se poate de cinstit şi de deschis cu noi. Te rog!

— Antonia a fost foarte sinceră cu ea însăşi şi cu mine, zise Palmer. Ştii cât de mult te iubeşte. E normal să fie şocată, nu doar de lipsa ta de onestitate, ci şi de însăşi existenţa acestei fete. Şi este normal, este absolut firesc, ca această descoperire să dea iubirii ei pentru

tine o puternică tentă de gelozie. Ne aflam toţi într-o situaţie foarte dureroasă. Dar Antonia a luat lucrurile cu multă înţelepciune, în cele din urmă, şi n-ai nici un motiv să te temi de o atitudine ostilă din partea noastră. De fapt, noi vrem să vă dăm binecuvântarea, cum se zice. Vezi, aşadar, cât de greşit ne-ai judecat, cât ai fost de nedrept cu noi!

— O să te ajutăm să treci prin încercarea asta, Martin, spuse Antonia care aprobase dând din cap tot discursul lui Palmer. Cine ştie dacă nu cumva toată această ciudată încurcătură nu se va dovedi benefică pentru noi toţi în final? O să fim alături de voi, de tine şi de Georgie. Asta am vrut să spun, de fapt. Îmi pare rău că m-am arătat atât de tulburată şi de supărată. Faptul că m-ai înşelat m-a afectat profund. Dar cred cu adevărat că m-ai iubit în tot acest timp. Aşa că n-ai motiv să te simţi vinovat sau îngrijorat, dragul meu Martin.

— Nu mă simt nici vinovat, nici îngrijorat, pur şi simplu clocotesc de furie, am spus. Nu vreau să mă ajutaţi să trec prin încercarea asta. Nu vreau decât să mă lăsaţi amândoi în pace, în sfârşit!

— Te înşeli în privinţa dorinţelor tale, Martin, spuse Palmer. Nu e uşor să scapi de chinurile dragostei. Adevărul este că această descoperire a aruncat o umbră asupra noastră, a tuturor, şi toţi trebuie să ne străduim să o îndepărtăm.

— Cu alte cuvinte, eu trebuie să fiu bine muştruluit pentru ca tu şi Antonia să puteţi merge mai departe?

— Tu trebuie, ca să folosesc cuvintele tale, să fii bine muștruluit și pentru binele tău, răspunse Palmer. O mare cantitate de minciună *trebuie* compensată cu o mare cantitate de adevăr recunoscut. Sunt convins că Georgie va fi de acord cu noi. Iar atunci ne vom simți mai fericiți, toți patru.

— Până acum m-ai bătut la cap cu noi, toți trei. Acum ai trecut la noi, toți patru, am replicat. De ce n-ar intra în discuție și sora ta? Ca să facem un cvintet.

— Fii serios, Martin, răspunse Palmer cam înțepat. Trebuie să-ți asumi responsabilitatea pentru ceea ce ai făcut. Așa cum am mai spus, trebuie să ajungem să te înțelegem. Și o să te înțelegem mult mai bine după ce o vom cunoaște și pe Georgie.

— Nici în ruptul capului.

— În cele din urmă va trebui să adopți o atitudine rațională, spuse Palmer. De fapt nu prea te afli într-o situație avantajoasă. Prin urmare, cel mai bun lucru ar fi să te comporți rațional începând chiar de acum. Antonia doar ce a aflat de existența acestei tinere. E firesc să vrea să o cunoască. Și voi amândoi ar trebui să-i fiți recunoscători că acceptă acest lucru fără nici o urmă de mânie.

— Am auzit că e frumoasă, deșteaptă și tânără, ceea ce e minunat pentru tine, Martin, spuse Antonia. Chiar nu-ți dai seama că vorbesc foarte serios? Chiar nu poți avea generozitatea de a primi în dar bunăvoința mea, binecuvântarea mea?

— Simt că încep s-o iau razna, cu siguranță, am zis. Vorbiți de parcă ați pune la cale

căsătoria mea. Ce Dumnezeu, doar nu sunteţi părinţii mei!

Palmer afişă zâmbetul său american, larg şi strălucitor, şi o strânse pe Antonia mai aproape de el.

12

Am închis uşa după mine şi i-am spus lui Georgie.

— Antonia ştie. Cum de a aflat?

Când am scăpat de la Palmer şi Antonia am pornit-o spre Covent Garden. Dar nu m-am dus direct la Georgie acasă. Am stat zece minute într-un local, încercând să mă adun. Tremuram din toate încheieturile şi aproape că nu puteam gândi. În mod ciudat, sentimentul predominant pe care-l trăiam era acela de vinovăţie copleşitoare, zdrobitoare. Şi totuşi era inadmisibil ca descoperirea faptei de către Palmer şi Antonia să mă facă să mă simt mai vinovat decât fapta însăşi. În egală măsură mă deruta şi constatarea că cei doi instauraseră un soi de dictatură morală asupra mea, mai autoritară decât cea pe care o exercitaseră anterior. Mi se părea că urmăreau exact acest lucru; şi, rememorând scena, deşi eram convins că Antonia fusese cu adevărat afectată şi îndurerată, mi-am dat seama că purtarea ei trăda un freamăt interior. Postura mea de animal vânat, de ţintă uşoară şi lipsită de apărare în faţa unei puteri ce îmbina iubirea cu cenzura îi dădea o stare de excitare sexuală.

Când mi-am îndreptat gândul spre Georgie nu m-am simţit cu nimic mai fericit. Între mine şi ea se lăsase un văl de vinovăţie şi,

odată cu el, sentimentul că dezvăluirea secretului nostru ciuntise, dacă nu chiar ucisese, dragostea mea pentru ea. Îmi imaginasem că atunci când iubirea noastră va ieși la lumină sentimentele vor fi mai puternice și mai pure, iar acest lucru chiar s-ar fi putut întâmpla dacă mi s-ar fi îngăduit să o dezvălui când și cum aș fi crezut eu de cuviință, cu demnitate și cu seninătate. Dar felul în care fusesem judecat de către Palmer și Antonia, felul în care mi se aruncase totul în față de parcă ar fi fost o crimă, fiind în același timp alinat și alintat în imaginația lor nespus de binevoitoare, făcuse ca fapta mea să-mi pară de-a dreptul obscenă; mi-a mai trecut prin gând și întrebarea, destul de neclară, dacă nu cumva chiar asta era intenția lor. Se întâmplase exact ceea ce nu dorisem să se întâmple. Eu avusesem dreptate, nu Georgie. Efectul acuzațiilor fusese acela de a declanșa un adevărat val de vinovăție care acum acoperea cu un mâl dezgustător toată dragostea mea pentru Georgie, tot ceea ce păruse atât de simplu și de curat. Și totuși știam că eram nespus de nedrept față de ea și îmi spuneam că starea mea de spirit se va schimba.

Mă întrebam cum de se aflase totul; și îmi trecu prin cap ideea incredibilă că poate chiar Georgie ne-a trădat. Și totuși, după o vreme, mi-am spus că e imposibil. Nu mi-o închipuiam atât de lipsită de loialitate, nici capabilă de un gest care presupunea, în mod obligatoriu, un mare grad de prefăcătorie. Lucrurile ar fi putut ieși la iveală pe mai multe căi. De când cu mărturisirea Antoniei fusesem destul de neglijent. Trebuie să fi găsit ceva, poate o

scrisoare. Mi-am terminat băutura şi am urcat scările spre apartamentul lui Georgie. Asta cel puţin era un fel de întoarcere acasă.

— Ia spune, cum a aflat? Ai vreo idee? am întrebat.

Stând faţă în faţă cu Georgie mi-am dat seama că sunt rece şi aproape furios pe ea. Pe mine însumi eram aşa de furios că nici n-aş fi putut să mă privesc în ochi.

Georgie era îmbrăcată cu o fustă veche şi un tricou lăbărţat. Arăta ca un om care n-a dormit toată noaptea. Mă privi încruntată, îşi frecă nasul, apoi făcu puţin loc pe masă împingând într-o parte grămada de cărţi şi hârtii prăfuite. În cameră aerul era rece şi îmbâcsit. Se aşeză pe masă apoi spuse:

— Cred că i-a spus Honor Klein.

Răspunsul a venit atât de surprinzător încât am rămas cu gura căscată, iar apoi m-am aşezat brusc pe fotoliu, de parcă aş fi fost îmbrâncit.

— Şi *ea* de unde ştie? am întrebat.

— Eu i-am spus, răspunse Georgie.

Şedea acolo, gravă, palidă şi demnă, cu un picior adunat sub ea. Purta ciorapi negri. Îşi aranjă fusta şi întoarse spre mine o faţă ca de oţel.

— Înţeleg, am rostit. De mânie mă aprinsesem la faţă şi-mi pierdusem răsuflarea. După o clipă, când m-am simţit în stare să vorbesc din nou, am zis: Îţi dai seama că sunt absolut uluit. Fii bună şi lămureşte-mă!

— După ce m-ai scos afară în grădină, n-am plecat acasă, spuse ea. Clocoteam de furie. Îţi explic imediat de ce. M-am dus la Biblioteca Universitară şi am încercat să citesc ceva,

dar n-am reuşit. Apoi am intrat undeva să beau o cafea şi apoi m-am dus acasă. Eram îngrozitor de amărâtă şi te-am sunat, dar n-ai răspuns.

— Te căutam pe tine, am spus.

— Ei, şi în clipa când am pus receptorul jos, am auzit soneria de la intrare. Credeam că eşti tu. De fapt era Honor Klein. Era palidă şi întunecată ca dracu'. Am invitat-o în casă, i-am dat ceva de băut şi am stat de vorbă. Apoi, pe neaşteptate, m-a întrebat despre tine.

— Ei, Doamne, uite-aşa, pur şi simplu?

— Da. Aşa că i-am spus, răspunse Georgie.

— I-ai spus tot?

— Tot.

— De ce?

— Pentru că n-am putut să o mint, zise Georgie.

Îşi îndreptă piciorul şi-şi frecă glezna. Apoi coborî de pe masă prelingându-se în jos şi se îndreptă şchiopătând spre dulap de unde scoase o sticlă de gin. Se pare că nu mai avea pahare curate. Arăta absolut sfârşită.

— Eşti complet nebună, am spus, şi pe deasupra eşti o trădătoare fără pereche. Ai lăsat-o pe femeia aia să facă ce vrea din tine.

— Eram sătulă de atâta minciună şi atât de furioasă pe tine din cauza a ceea ce se întâmplase în cursul după-amiezii, răspunse Georgie. Ar fi fost mult mai bine dacă m-ai fi lăsat să dau ochii cu Antonia. Toată discuţia noastră pe şoptite şi felul cum m-ai expediat pe uşa din dos, de parcă te-ar fi prins cineva sărutându-te cu servitoarea, m-au umplut de scârbă. Totul mi s-a părut *detestabil*, Martin.

Spuse toate acestea cu glas răguşit şi încărcat de emoţie. Luă de pe poliţa căminului două pahare folosite.

— N-a fost Antonia, am spus. A fost Honor Klein.

— Aha, acum înţeleg, spuse Georgie rar. Vărsă puţin gin şi-l şterse cu un şervеţel. Vasăzică *aşa* a aflat. Chiar mă întrebam. Lăsasem pe masa din hol două cărţi cu numele meu.

— Dar de ce să îşi închipuie tocmai *asta*, am spus, şi de ce s-o fi ostenit să vină după tine şi să te facă să mărturiseşti?

— Oricine ar fi putut să îşi închipuie tocmai *asta*, zise Georgie. Probabil ne-a auzit vorbind pe şoptite. Cât despre motivul pentru care a venit după mine, habar n-am.

— N-ai întrebat-o?

— Sigur că nu, răspunse Georgie râzând sec, gutural. Aşa cum ţi-am mai spus, artileria ei grea mă depăşeşte. Şi oricum, după ce am spus tot şi am tăcut împreună de fiecare dată când ai dat telefon, eram numai bună de dus la spital. Apoi adăugă vorbind rar: A fost totuşi şi o mare uşurare.

— Şi nu te-ai gândit măcar să-i ceri să-şi ţină gura? Presupun că n-ai putut.

— Presupui corect, răspunse Georgie. Dacă tu mă vezi pe mine îngenunchind în faţa ei după aceea şi implorând-o să nu spună nimic, înseamnă că mă cunoşti mai bine decât mă cunosc eu.

— Pur şi simplu nu te înţeleg, am spus. Ştiai cât de important era pentru mine să nu se afle lucrul ăsta, mai ales acum. Chiar nu mă simt capabil să fac faţă faptului că Antonia

știe. Nici să fac față *felului* în care a aflat. Nu-ți dai seama ce înseamnă asta. E un chin pentru mine. Și tu te duci și mărturisești totul în fața unei nenorocite necunoscute pentru simplul motiv că ți-a fost îndrumător în anii de facultate.

— Categoric nu mă înțelegi, spuse Georgie cu glas tremurat și bâlbâit, *nu* mă înțelegi și n-ai încercat niciodată să mă înțelegi cu adevărat. Am acceptat să ținem relația noastră în secret atâta timp cât a fost necesar, deși am detestat lucrul ăsta. Am suferit din cauza asta în fiecare zi, absolut în fiecare zi blestemată. Dar ți-am dăruit această suferință, chiar cu bucurie, pentru că te iubeam. Nu ți-am vorbit niciodată despre asta. Apoi, când n-a mai fost nevoie să ne ascundem, dar tu ai continuat pe aceeași cale, am simțit că într-un fel îți e rușine cu mine. Și asta a început să-mi otrăvească sufletul. Ei, nu vreau să spun că ar fi trebuit să te însori cu mine imediat... de ce ai fi făcut-o? Dar nici nu era cazul să mă ții ascunsă ca într-un mormânt. Atunci chiar *ar fi trebuit* să-i spui Antoniei. Am început să simt că nici nu exist. Ah, te iubesc, te iubesc din tot sufletul! Tare aș vrea să nu te iubesc. Dar toate astea mi-au otrăvit viața. Niciodată n-aș fi dat în vileag secretul nostru din proprie inițiativă. Dar când a apărut Honor Klein am avut sentimentul că e un mesager al zeilor. Și pentru nimic în lume *n-aș fi putut* să mint. Cred că m-ar fi costat viața!

Acum plângea cu adevărat. Turnă puțin gin, sticla scrâșni de buza paharului, apoi adăugă puțină apă. Când m-am ridicat, mi-a

întins paharul. Mânia mea se topise, copleşită de disperare.

— Doamne, iubita mea, nici nu-ţi dai seama ce-ai făcut, am spus. Dar nu contează. Oricum, eu am greşit ca un dobitoc. Nu trebuia să te pun într-o asemenea situaţie.

— Îmi spui, de fapt, că nu mă iubeşti şi că nu m-ai iubit niciodată, zise Georgie şi începură să-i curgă lacrimile şiroaie.

— Of, Doamne! am exclamat.

Am lăsat paharul şi m-am apropiat de ea. Georgie stătea ţeapănă, cu mâinile pe masă iar eu am cuprins-o în braţe. Lacrimile îi picurau pe tricoul albastru.

— Ştii foarte bine că te iubesc, prostuţo! am spus. Te rog să judeci raţional şi să mă *ajuţi*. Îmi dau seama că nu mă fac deloc înţeles. Faptul că ăştia doi au aflat mă pune într-o situaţie îngrozitoare. Şi până acum m-au tocat, dar de-acum or să mă devoreze cu totul. N-ai cum să înţelegi. Ar trebui să fii eu ca să înţelegi. Trebuie să mă ajuţi, Georgie. Am zgâlţâit-o până mi-a pus o mână pe braţ ca să mă opresc. A luat un şerveţel ca să-şi şteargă ochii şi şi-a mai turnat puţin gin. A luat o înghiţitură şi apoi mi-a întins paharul.

Ritualul bine cunoscut ne-a ajutat să ne revenim. Am strâns lângă mine trupul ei cald şi fără vlagă. Şi-a lăsat capul pe umărul meu. Măcar trupurile noastre erau prieteni vechi.

— Ce este atât de îngrozitor în felul în care a aflat? întrebă Georgie. Vezi, vreau să înţeleg şi eu.

— Păi, totul este monstruos de strâns legat de iubire şi de viaţa intimă. Nu se poate să nu-ţi dai seama. E simplu ca bună ziua. De

exemplu, Antonia arde pur şi simplu de dorinţa de a te cunoaşte.

— Serios? întrebă Georgie, depărtându-se brusc de mine şi ştergându-şi lacrimile de pe tricou. Asta e minunat. Şi eu ard de dorinţa de a face cunoştinţă cu ea.

— Nu spune prostii, iubito, şi *nu începe* iar, am spus.

— Când m-ai dus în Hereford Square, m-ai trecut printr-o oglindă, continuă Georgie. Acum nu mai există cale întoarsă. M-am săturat să fiu înconjurată de lucruri la care mi-e frică să mă gândesc.

— Bun, să-ţi fie foarte clar că n-am de gând să te prezint Antoniei.

*

— Antonia, ţi-o prezint pe Georgie Hands. Georgie, ea este soţia mea.

Mi s-a părut incredibil că am reuşit să rostesc aceste cuvinte. Ba chiar le-am rostit fără să mă bâlbâi şi fără să mă înec. N-a leşinat nimeni.

Întâlnirea a avut loc în salonul locuinţei lui Palmer. Draperiile din catifea violet erau trase, ascunzând înserarea, iar tapetul cu trandafiri negri pufoşi, luminat de flăcările jucăuşe, ne înconjura ca o pădure ostilă. Pe măsuţă lămpile cu abajururi întunecate aruncau fascicule înguste de lumină peste colecţia de cristaluri a lui Palmer, făcându-le să scânteieze din când în când în mod misterios, dar semnificativ. Antonia stătea în picioare pe covorul negru gros din faţa căminului. Lângă ea, pe o măsuţă acoperită cu mozaic, era pregătită o

tavă cu băuturi şi trei pahare. Avertizată printr-un telefon, Antonia era gata.

Antonia, care acordase o atenţie mai mare decât de obicei înfăţişării sale, era îmbrăcată într-o rochie verde închis, dintr-un tricot subţire italienesc, pe care i-o cumpărasem eu din Roma. Nu purta bijuterii şi-şi strânsese minunatul ei păr auriu într-un coc simplu. Stătea acolo, înaltă, plinuţă, cu un şold împins înainte şi cu o mână sprijinită în şold cu încheietura răsucită spre spate, o femeie între două vârste, elegantă, obosită, neliniştită, aflată atunci în acea stare de agitaţie atât de bine cunoscută şi de dragă mie.

Georgie, purtând fusta ei cafenie ponosită, un pulover albastru şi ciorapi negri, arăta ca un copil. În mod deliberat şi sfidător nu îşi schimbase cu nimic înfăţişarea. Părul împletit era răsucit fără nici un pic de grijă şi prins, cam caraghios, în vârful capului. Era foarte palidă, iar paloarea îi accentua transparenţa pielii. Făcu o mică plecăciune crispată către Antonia care începu să se frământe pe loc, neştiind dacă să-i întindă mâna sau nu. Amândouă femeile respirau anevoie.

— Nu doriţi ceva de băut? întrebă Antonia. Emoţia îi îngroşa glasul. Vă rog să luaţi loc, şi începu să toarne lichior în pahare.

— Nu, nu, mulţumesc, spuse Georgie.

— Nu fi caraghioasă, am spus.

Nici unul dintre noi nu se aşeză. Antonia se opri şi ridică spre Georgie o privire plină de tristeţe în care se citea clar o rugăminte. Apoi rosti cu glas tensionat:

— Nu fi supărată pe mine.

Georgie dădu din cap şi făcu un gest cu mâinile, vrând parcă să înlăture cuvintele Antoniei ca fiind total nepotrivite. Atunci am spus:

— Pune-mi *mie* ceva de băut, Antonia.

Mai puternică decât spaima mea de o posibilă „scenă" era durerea surdă şi sfâşietoare de a le vedea pe cele două împreună.

Îmi întinse un pahar, turnă şi în celelalte două, aşeză unul la capătul dinspre Georgie al măsuţei situate între ele. Eu m-am oprit la mijloc, cu faţa spre cămin.

— Pot să-ţi spun Georgie? întrebă Antonia. Am sentimentul că te cunosc deja.

— Firește, răspunse Georgie, dacă doriţi.

— Şi eşti de acord să-mi spui Antonia?

— Nu ştiu, zise Georgie, îmi pare rău, cred că n-am să pot. Oricum n-are importanţă.

— Are importanţă pentru mine, replică Antonia.

— Ei, terminaţi odată! am intervenit.

Nu puteam suporta insistenţa blândă a Antoniei.

— Martin, *te rog*, spuse Antonia.

Fără a-şi lua ochii de la Georgie, puse o mână pe braţul meu şi o lăsă acolo. Prin mâneca hainei o simţeam cum tremură. Eram copleşit de milă pentru ea.

— Iată cum stau lucrurile, spuse Georgie încreţindu-şi nasul. Am vrut să vă întâlnesc pentru că dumneavoastră aţi vrut să mă cunoaşteţi. Aşa mi s-a părut că este drept, fiind vorba despre asumarea propriilor fapte. Dar mă îndoiesc că noi două am putea sta de vorbă cu adevărat.

— Nu mă trata cu ostilitate, Georgie, spuse Antonia.

Îndreptase spre Georgie o privire rugătoare, dar totodată i-am simţit voinţa tainică şi puternică întoarsă asupra fetei. Era ceva aproape palpabil, ca un curent cald venind de la o aerotermă.

— De ce aş face-o? întrebă Georgie. Dumneavoastră aveţi mult mai multe motive să mă priviţi cu ostilitate.

Am îndepărtat uşor mâna Antoniei de pe braţul meu.

— A, dar n-ai de ce să te simţi vinovată! spuse Antonia.

— Cred că mă înţelegeţi greşit, spuse Georgie. Doar am răspuns cuvintelor dumneavoastră. N-am vrut să mai spun şi altceva. Nu mă simt vinovată. Îmi dau seama că poate v-am făcut rău. Dar asta este o cu totul altă problemă.

Percepeam rigiditatea lui Georgie care o făcea asemeni unei marionete. Era rigidă ca o bucată de lemn în efortul ei de a fi onestă, corectă şi precisă şi de a nu trăda nici un pic de emoţie. În faţa strălucirii înrourate a Antoniei, Georgie era rece şi închisă.

— Nu fi atât de aspră cu mine, copila mea, spuse Antonia. Se străduia cu disperare să stabilească o relaţie cu Georgie. Căuta să descopere aici un contact uman, cald care să o calmeze, să o aline, să-i împlinească o nevoie a ei.

— Îmi pare rău, spuse Georgie. Vă doresc numai bine. Poate că şi dumneavoastră mie la fel. Numai că e foarte greu să ne vorbim.

— Îţi doresc din toată inima numai bine, fără îndoială, rosti Antonia, agăţându-se parcă

de acest gând. Vă doresc amândurora numai bine. Sper din tot sufletul că tu şi Martin veţi fi foarte fericiţi. Te rog să mă crezi că această dorinţă va fi totdeauna aproape de inima mea.

— Nu mă băga pe mine în chestia asta, Antonia.

Nu puteam suporta gândul că devine penibilă în faţa lui Georgie. Mă copleşi un val de iubire protectoare pentru Antonia, o dorinţă de a o duce undeva departe şi de a o ascunde, de a o proteja de privirea tânără şi rece a unei sincerităţi mai riguroase.

— Cum adică să nu te bag în chestia asta? întrebă Antonia zâmbind şi punând din nou mâna pe braţul meu. Cum ai putea tu, dragul meu, aflat între *noi*, să nu fii amestecat în chestia asta? Spune şi tu dacă nu e absurd? întrebă ea întorcându-se spre Georgie într-un gest de rugăminte tipic feminin.

— Martin vrea să spună că nu este nimic de discutat aici şi că e mai bine ca unele subiecte nici să nu fie abordate. Devenise din nou rigidă de atâta încordare. Se uita cu ochii mari drept spre Antonia şi nu întoarse privirea spre mine nici pentru o clipă. Era perfect conştientă de mâna Antoniei pe braţul meu.

— Cum aşa, Georgie, dar *totul* trebuie discutat! spuse Antonia.

— Cred că ar fi bine să plecăm, am spus. Aţi dat ochii una cu cealaltă, exact ceea ce vă doreaţi. Am pus paharul jos şi m-am eliberat din strânsoarea blândă a Antoniei.

— Vai, nu plecaţi! se rugă Antonia. Nici măcar n-am apucat să *mă uit* bine la Georgie. Te rog să mă ierţi, copila mea. N-ai nici un motiv să te simţi stânjenită de felul în care

vorbesc, nu-i așa, Martin? N-am decât cele mai bune intenții, te rog să mă crezi! Te rog, stai jos și mai ia o înghițitură de vișinată.

Nici unul dintre noi nu s-a așezat, iar Georgie nu s-a atins de paharul de băutură. S-a întors spre mine, așteptând să dau încă un semnal de plecare. Dacă în clipa aceea m-am temut că s-ar putea să-i fie milă de Antonia, privirea ei ar fi trebuit să-mi liniștească temerile. Era mult prea preocupată de propria ei persoană, de dorința de a fi corectă, de a păstra – așa cum numai tinerii o pot face, fără pic de milă, într-un moment ca acela – demnitatea afirmațiilor precise.

— Cred că ar trebui să plec, rosti ea. Vii cu mine, Martin, sau mai rămâi? Drept să-ți spun, nu mă interesează ce faci. A fost foarte amabil din partea dumneavoastră că m-ați invitat, spuse ea adresându-se Antoniei. Mă bucur că v-am cunoscut. Cred că a fost bine pentru noi amândouă.

— Și eu mă bucur foarte mult, copila mea, răspunse Antonia. Trebuie să înveți să ai răbdare cu mine. *Și ai să înveți.*

— Mă îndoiesc că vom mai avea ocazia să ne întâlnim, zise Georgie. Dar, așa cum am spus, mă bucur că v-am cunoscut. Lucrurile sunt mai cinstite acum. Nu mă simțeam bine înșelându-vă. Vă doresc numai bine. Iar acum chiar trebuie să plec.

— Nu, nu, nici să nu-ți închipui că nu ne vom mai vedea, cum se poate, asta ar fi o adevărată cruzime! Când o să fii măritată cu Martin ne vom vedea chiar foarte des. Eu încă îl iubesc pe Martin, crede-mă, chiar așa

este. În unele privinţe îl iubesc chiar mai mult decât înainte.

— Asta n-are nici o legătură cu mine, doamnă Lynch-Gibbon, spuse Georgie, cât despre căsătoria mea cu Martin, mi se pare foarte puţin probabil ca acest lucru să se întâmple. În orice caz, este treaba noastră şi numai a noastră. Sper că n-am fost nepoliticoasă, iar, dacă am fost, îmi cer scuze. Trebuie să plec. Vă mulţumesc foarte mult pentru invitaţie. Făcu din nou o plecăciune rigidă de marionetă şi porni spre uşă.

Exact când Antonia scoase o exclamaţie de protest, uşa se deschise şi Palmer îşi făcu apariţia. Într-un gest de încântare şi surprindere îşi înălţă braţele larg deschise şi înaintă spre Georgie, acum puţin derutată, ca un tată care-şi întâmpină un copil de mult pierdut.

— Vai de mine, era cât pe ce să o ratez! exclamă el vesel. M-a reţinut un pacient. Au aşa de multe pretenţii! Te rog să mă ierţi că sunt aşa de puţin protocolar, Georgie Hands. Cred că avem o mulţime de prieteni comuni.

— O cunoaşte pe sora ta, am spus eu apropiindu-mă de Georgie şi pregătit să o împing spre ieşire. Îmi ajunsese cu vârf şi îndesat.

— V-am văzut odată la o petrecere, spuse Georgie, dar nu cred că vă amintiţi de mine, şi îi întinse mâna.

— Atunci eu sunt cel care are de pierdut, răspunse Palmer. Vă rog, nu plecaţi. Mai staţi să bem ceva împreună. Măcar să începem să ne cunoaştem. Ţinând încă strâns mâna lui Georgie, pe care ea o lăsase ţeapăn în mâna lui, făcu un pas înapoi şi o privi cu admiraţie, de la o oarecare distanţă.

— Trebuie să plecăm, am spus.

— Ascultă, Martin, spuse Palmer fără să dea drumul mâinii lui Georgie și întorcându-se spre mine, ești *cu adevărat* un om norocos! Nu, nu, mă văd nevoit să insist în virtutea drepturilor mele. Georgie, nici nu vreau să aud de plecare!

Un sunet venit din spatele nostru ne-a făcut să ne întoarcem. Antonia își acoperise fața cu batista. Trase adânc aer în piept și scoase un suspin prelung.

Palmer dădu drumul mâinii lui Georgie, iar eu i-am făcut semn să o ia înainte. Când Palmer s-a îndreptat spre Antonia, am împins-o pe Georgie spre ușă. Antonia scoase un vaiet lung, tremurător, sfâșietor și se lăsă pe scaun într-un hohot de plâns. Am condus-o pe Georgie afară, lăsându-l pe Palmer să-i aplice Antoniei cele mai noi metode psihologice de a liniști o femeie isterică.

13

Pur și simplu trebuia să o văd pe Antonia din nou. Când plecasem din Pelham Crescent toată dragostea și grija mea rămăseseră alături de ea. Nu-mi mai puteam despărți ființa mea de a ei, de parcă mi-ar fi fost mamă; confruntarea dintre cele două femei mă făcuse să simt – poate pentru puțin timp, dar cu o intensitate disperată – concreteţea legăturii dintre mine și Antonia, imaterialitatea legăturii dintre mine și Georgie. Și totuși, cât mă exaspera Antonia! Simțeam și exasperarea lui Georgie, fiecare nuanță a acestei trăiri precum și izolarea ei de om atent la detalii. În același timp mă revolta reacția ei, modul ei de a judeca lucrurile – precaut, scrupulos și, în maniera ei personală, plin de demnitate. Trebuia să mă despart de Georgie, dar trebuia și să mă întorc la Antonia.

Am dus-o pe Georgie acasă cu mașina. N-am vorbit, eram epuizați. Când am intrat în apartament, m-a întrebat dacă nu vreau să mănânc și am mâncat amândoi pâine cu brânză. Georgie nu se pricepea la gătit, iar eu n-aveam nici un chef să pregătesc ceva. Am mâncat pâinea și brânza cu lăcomie, amândoi cu un aer sumbru, și am băut whisky și apă. Simțeam că n-aș putea suporta o dezlănțuire sentimentală din

partea lui Georgie; îmi doream să plec. Pe când ne terminam cina, ea mi-a dat de înțeles că a simțit acest lucru, și eu n-am găsit cuvintele potrivite pentru a o contrazice și a o liniști. Însă m-a cruțat de o repriză de plâns. Dar amândoi purtam în minte cuvintele ei „e puțin probabil ca Martin să se însoare cu mine". Cred că aceste cuvinte ridicaseră o barieră între noi pe care Georgie și-ar fi dorit ca eu să o îndepărtez, cu dragoste, cu înflăcărare. Pentru mine ele reprezentau un fel de moratoriu, o zonă neutră temporară în care mă puteam odihni – și, Doamne, câtă nevoie aveam de ea, în starea de oboseală în care mă aflam. Nu găseam în mine puterea de a rosti acele vorbe liniștitoare pe care ea și le dorea. Cuvintele ei fuseseră o provocare. Eu le acceptasem în tăcere, cu recunoștință, ca pe un loc de odihnă.

Înainte să plec, am ajuns împreună la un fel de pace, întinși pentru scurt timp în fața focului, frunte lângă frunte, picior lângă picior. Trăsăturile atât de familiare ale lui Georgie văzute de la foarte mică distanță formau un tablou minunat: ochii ei mari, blânzi acum, gura relaxată, odihnindu-se după sărutările mele. Fără cuvinte, ne priveam și murmuram dăruindu-ne unul altuia pacea, până ce am avut impresia că am discutat îndelung fiecare detaliu, într-atât este de spiritualizat un chip omenesc.

Am plecat de la Georgie după ce mi-a promis că o să ia o aspirină și o să se bage în pat imediat. Nu m-am oferit, iar ea nu mi-a cerut, să rămân cu ea. Perspectiva de a ne petrece noaptea împreună, altădată dorită cu atâta

ardoare, era acum o problemă, nu un dar. Eram amândoi într-o asemenea stare de epuizare emoțională încât singurul lucru de care aveam nevoie deocamdată era un timp petrecut departe unul de celălalt. În plus, simțeam nevoia – îmbinată cu neliniște și nerăbdare – să o revăd pe Antonia, fie și numai pentru o clipă, înainte de a mă duce la culcare. M-am întors cu mașina la locuința lui Palmer.

Se lăsa din nou ceața. O pâclă galbenă ca pucioasa învăluia lămpile din Pelham Crescent, instaurând parcă un camuflaj infernal, iar pașii mei lăsau pe trotuar urme umede, lipicioase. Zgomotul traficului nu pătrundea până aici. Zona era cufundată în tăcerea bolnăvicioasă a cetății atotstăpânitoare. Noaptea londoneză uriașă se strângea în jurul meu ca o temniță rece în care umezeala se târa și se încolăcea, estompând zgomotul pașilor mei fără ecou. M-am apropiat grăbit de ușă și am intrat în holul cald, cu miros proaspăt. Stătusem mult la Georgie. Trecuse deja de ora zece.

În hol și pe palierul din capul scărilor lumina era aprinsă. Am ascultat. Nu se auzeau glasuri. M-am apropiat de ușa salonului și am deschis-o. Focul ardea vesel, dar nu era nimeni acolo. Am aprins luminile. Camera prinse viață sub ochii mei, liniștită și totuși pulsând de o viață a ei proprie, sinistră. Am închis ușa în urma mea și am rămas pe loc un timp. Ceva din Antonia și din Palmer dăinuia încă acolo, ceva ca o umbră înaltă, ceva ce savurasem în chip ilicit și vinovat pur și simplu exista în încăperea aceea. Am înaintat spre foc și atunci mi-am dat seama că sunt

puţin ameţit. Nu mâncasem la prânz, mâncasem foarte puţin la cină şi, împreună cu Georgie, băusem o cantitate mare de whisky. M-am lăsat greoi pe un fotoliu şi m-am gândit ce bine e să fii singur şi să nu trebuiască să te justifici în faţa nimănui.

Mi-am dat seama că mă încearcă dorinţe sexuale fără ţintă. Doream pe cineva. După un timp am presupus că o doream pe Antonia, cu siguranţă nu pe Georgie. Mă aşteptasem să-mi dea de înţeles că ar vrea să mă culc cu ea, lucru care mă deprima grozav; acceptasem cu recunoştinţă dorinţa ei evidentă de a scăpa cât mai curând de mine. Nu-i oferisem consolarea de care avea nevoie, nu găsisem cuvintele potrivite. Ştiam că mai târziu voi reuşi să o alin şi să o bucur cu toate aceste lucruri. Acum însă, mânat de un resentiment pe care îl apreciam singur ca fiind nedrept, eram dispus să o ţin în aşteptare şi să răspund la gestul ei de resemnare obosită cu un oftat de uşurare. Nu, acum imaginaţia mea se învârtea, în chip confuz şi trist, în jurul Antoniei; şi îmi deveni cât se poate de limpede că nu acceptasem încă faptul că o pierdusem. Mi se părea că evenimentele din ultimul timp nu erau decât un obstacol de jucărie între noi, un fel de barieră de operetă peste care voi trece în curând pentru a ajunge în cele din urmă în siguranţă, îmi spuneam eu, acasă în braţele ei.

M-am scuturat ca să scap de aceste visuri. Erau locuri înspre care gândurile mele nu aveau voie să se îndrepte; şi, constatând cât de puţine locuri mai rămăseseră unde gândurile mele *se puteau* duce fără a stârni durere

sau culpabilitate, mi-am spus că trebuie să mai beau niște whisky și mi-am amintit că Palmer avea o sticlă într-un dulap din sufragerie. Lăsând luminile aprinse, am traversat holul. Ușa de la sufragerie era închisă. Am deschis-o și am intrat.

Nu era întuneric în sufragerie și mâna mea a ezitat în drum spre întrerupător. În sfeșnicele de argint așezate pe masa lungă ardeau lumânări, transformând camera într-o peșteră de lumină caldă, palidă, la care ochii mei s-au adaptat imediat. Am rămas nemișcat, puțin surprins, și am închis ușa în urma mea. Apoi am observat o persoană care stătea singură la capătul celălalt al mesei.

Era Honor Klein. Când am văzut-o, mi-am dat seama din nou, fără amărăciune, că eram cam beat; și am mai rămas o clipă pe loc, sprijinindu-mă de ușă. Dar am constatat imediat – lucru care mi s-a părut puțin ciudat – că pe ea n-o prea interesa apariția mea. Parcă m-aș fi oprit în fața altarului unei zeități îndepărtate și preocupate doar de ea însăși. Honor Klein era cufundată în gânduri.

Am înaintat încet de-a lungul mesei. Astfel am constatat că Palmer și Antonia luaseră cina. Masa fusese așezată pentru doi și sticla de vin, de data aceasta un Lynch-Gibbon Château Malmaison din 1953, era goală. Pe locurile lor rămăseseră două șervete în dezordine, iar suprafața lustruită a mesei era presărată cu firmituri sub care lumina reflectată a lumânărilor parcă ardea încă o dată. Apropiindu-mă am observat că, fără să-și miște capul, Honor Klein mă urmărea din priviri. Parcă era un cadavru care prinsese viață. Am

privit în jos spre ea atent, surprins, apoi am constatat că m-am aşezat lângă ea.

— Vă rog să mă scuzaţi, am spus, căutam whisky-ul lui Palmer. Dar ei unde sunt?

— La operă, mi-a răspuns Honor. Vorbea pe un ton detaşat ca şi cum îmi acorda numai o parte din atenţia ei. Acum privea fix, drept înainte, spre lumânări. Pentru o clipă m-am întrebat dacă nu cumva e beată, dar am ajuns la concluzia că numai eu sunt beat.

— La operă, am repetat.

Mi-am spus că e de-a dreptul scandalos ca, după o scenă ca aceea la care luasem parte în salon, ei să se ducă la operă. Antonia ar fi trebuit să stea şi să mă aştepte. Mi-a displăcut această indiferenţă faţă de ritmul de desfăşurare a propriei mele drame.

— Ce joacă? am întrebat.

— *Götterdämmerung*[1].

Am râs.

M-am ridicat imediat şi m-am dus la dulap să caut whisky-ul. Trecând prin spatele ei am văzut că este ceva pe masă. Era sabia japoneză, în teaca ei din lemn lăcuit, care de obicei era atârnată în hol. În mod evident Honor Klein îşi continua operaţiunea de dezmembrare a casei. N-am găsit whisky, dar am găsit o sticlă de coniac excelent. M-am întors la masă cu sticla şi două pahare.

— Beţi cu mine?

Făcând parcă un efort, îmi răspunse din priviri. Chipul ei, în care identificam acum pentru o clipă o oarecare asemănare cu Palmer,

1. *Amurgul zeilor*, partea a patra din tetralogia *Inelul nibelungilor*, de Richard Wagner. (n.t.)

purta o expresie somnolentă pe care n-o puteam descifra. Poate să fi fost pur și simplu oboseală sau poate resemnare. După o clipă spuse:

— Vă mulțumesc, da, de ce nu, în fond...

Mi-am dat seama, dar fără să înțeleg și fără să fiu curios, că se află *in extremis*. Am turnat coniacul.

Un timp am stat fără să ne spunem nimic. Camera parcă devenise nefiresc de întunecată. Poate că ceva din ceața de afară se strecurase înăuntru. Una dintre lumânări începuse să pâlpâie și flacăra se stinse sfârâind în ceara topită. Văzând cum dispare, m-a cuprins frica și apoi m-am întrebat dacă identificam corect acel ceva care-mi apăsa inima.

— Tare v-ați mai grăbit să mă aduceți în fața justiției, i-am spus lui Honor Klein.

Ea a continuat să privească în lumina lumânărilor și a zâmbit abia perceptibil.

— A fost chiar așa de rău?

— Nu știu, bănuiesc că da, am răspuns. În ziua de azi totul este foarte neplăcut, așa că e greu de spus.

Am constatat că-i pot vorbi cu o francheță uimitoare. Conversația noastră era total lipsită de formalism, ceea ce-mi făcea bine. Spunând aceste cuvinte am întins mâna automat spre sabia care era așezată pe masă cu vârful bont îndreptat spre mine, dar Honor Klein o trase puțin și am rămas cu mâna pe masă jucându-mă cu firmiturile.

M-am gândit că poate ar trebui s-o întreb de ce a convins-o pe Georgie să mărturisească, dar mi-am dat seama că n-am puterea să o fac. Un soi de reținere, care nu era întru totul antipatie, mă făcea să șovăi înainte de a cerceta

motivele acestei ființe. Odată cu ea veni un gând imprecis, însă destul de puternic care mă îndemnă să spun:

— La urma urmei, eu nu sunt decât o trestie frântă.

Nu știam precis de ce am rostit aceste cuvinte, trebuie să fi izvorât dintr-o tainică afinitate cu gândurile lui Honor, căci ea răspunse imediat:

— Da. Nu contează.

Am oftat amândoi. Mâna mea se mișca întruna pe suprafața mesei. Mi-am fixat privirea asupra sabiei, cuprins de o puternică dorință de a pune mâna pe ea. Honor o ținea cu un gest posesiv, cu amândouă mâinile puse pe teacă, asemenî unui animal mare de pradă care a pus gheara pe unul mai mic. Stătea cu fața în lumina lumânărilor, era palidă și cam ofilită, își ținea ochii strânși ca în bătaia unei lumini puternice și am încercat să-mi dau seama ce o făcea – în afara unui aer vag de autoritate – să semene cu fratele ei; căci adevărul este că Palmer era un bărbat frumos în timp ce ea era aproape urâtă. I-am privit atent obrajii supți ce licăreau ca de ceară, părul negru, lucios și unsuros, tuns cu brutalitate. Era un model potrivit pentru un tablou de Goya. Numai linia nărilor și cea a buzelor sugerau, cu o putere de convingere evreiască, un posibil rafinament evreiesc.

— Sabia e a dumneavoastră? am întrebat, și spunând aceasta am pus mâna pe mânerul sabiei.

Mă privi un timp, apoi răspunse:

— Da. E o sabie japoneză de samurai, o sabie foarte bună. Cândva m-a interesat mult

Japonia. Am şi lucrat acolo o vreme. Spunând acestea trase din nou sabia puţin într-o parte.

— Aţi fost cu Palmer în Japonia?

— Da, răspunse ea vorbind ca prin vis.

Voiam să o fac să-şi dea seama că sunt acolo.

— Pot să văd sabia? am întrebat.

Mai întâi am crezut că mă ignoră. Dar se întoarse spre mine, cântărindu-şi parcă răspunsul. Apoi răsuci obiectul pe suprafaţa lustruită a mesei. Mă aşteptasem să-mi ofere mânerul dar, când am întins mâna spre sabie, a apucat ea mânerul şi, cu o mişcare rapidă, a tras sabia din teacă. În acelaşi timp s-a ridicat în picioare.

Sabia a ieşit din teacă şuierând şi lumânările au scânteiat pentru o clipă în luciul lamei. Honor Klein puse teaca pe masă şi lăsă sabia încet în jos până ce aceasta ajunse lângă piciorul ei. Lama lustruită se evidenţia pe fundalul închis al rochiei ei, iar ea, cu capul plecat, privea în jos spre lama uşor curbată.

Începu să vorbească pe un ton sec, de parcă ar fi ţinut un curs.

— În Japonia aceste săbii sunt privite aproape ca nişte obiecte de cult. Sunt făcute nu numai cu multă grijă, dar şi cu mult respect. Iar mânuirea lor presupune nu doar măiestrie, ci şi un exerciţiu spiritual.

— Aşa am auzit şi eu, am spus.

Apoi mi-am schimbat puţin poziţia scaunului ca să o văd mai bine şi m-am aşezat mai comod punând picior peste picior.

— Nu prea mă încântă ideea de a face un exerciţiu spiritual retezând capete.

Undeva, mai întâi aparent doar în mintea mea, am perceput un sunet slab. Apoi mi-am dat seama că este un dangăt de clopote venind de departe și asta mi-a amintit că este ajunul anului nou. Alte clopote, aflate mai aproape, începură de asemenea să bată. Am ascultat amândoi în tăcere. În scurt timp vom intra într-un alt an.

Honor lăsă sabia mai jos, până aproape de podea.

— Întrucât sunteți creștin, asociați spiritul cu iubirea. Acești oameni îl asociază cu puterea, cu deținerea controlului.

— Și dumneavoastră cu ce îl asociați?

— Eu sunt evreică, răspunse ea ridicând din umeri.

— Dar credeți în zeii întunericului? am întrebat.

— Eu cred în oameni, răspunse Honor Klein. Un răspuns destul de surprinzător.

— Când spuneți asta mă faceți să mă gândesc la o vulpe care susține că ea crede în găște, am zis.

Râse brusc, apoi puse și cealaltă mână pe mâner, ridică sabia cu o iuțeală surprinzătoare și o roti deasupra capului. Sabia scoase un șuierat ca de bici. În coborâre, vârful sabiei trecu la câțiva centimetri de brațul scaunului meu, apoi se lăsă spre podea.

— Vă pricepeți s-o mânuiți? am întrebat.

— Am studiat mânuirea ei timp de câțiva ani în Japonia, dar n-am făcut decât primii pași.

— Arătați-mi ceva, i-am cerut.

Voiam să o văd din nou mișcându-se.

— Eu nu știu să fac spectacol, a răspuns și s-a apropiat din nou de masă.

În depărtare clopotele își continuau dialogul de neînțeles.

Resturile cinei luate de Palmer și Antonia zăceau părăsite pe masă. Honor Klein trase mai aproape cele două șervete mototolite și le privi îngândurată. Apoi, cu o mână aruncă în sus, spre plafonul înalt pierdut în întuneric, unul dintre ele. Pe când șervetul cobora, sabia se mișcă cu o viteză uluitoare. Cele două jumătăți ale șervetului căzură pe podea. Ea îl aruncă în sus și pe al doilea și îl decapită în același fel. Am cules de pe jos o bucată. Era tăiată perfect.

Ținând pânza în mâini, mi-am ridicat privirea spre Honor Klein și mi-am amintit de momentul când am intrat împreună în salon și ea a dat ochi pentru prima dată cu cei doi, ca un căpitan tânăr și nemilos. Am pus jumătatea de șervet pe masă și am spus:

— Grozavă scamatorie.

— Asta n-a fost *scamatorie*, a răspuns Honor.

Stătea în fața mea ținând încă în ambele mâini mânerul sabiei și uitându-se la șervetul tăiat. Am observat că respiră greu. Apoi își apropie din nou scaunul de masă și se așeză. Ridică sabia ca și cum ar fi fost un obiect foarte greu și-și răcori fruntea lipind-o de lamă, rotindu-și încet capul în contact cu ea, cu o mișcare ce aducea a mângâiere. Apoi o puse pe masă, ținând în continuare o mână pe mâner. M-am uitat la mânerul lung de culoare închisă care continua arcuirea ușoară, înspăimântătoare a lamei: învelișul lui împletit, semănând cu o piele de șarpe împodobită cu flori de argint, lăsa să se vadă metalul

prin perforațiile în formă de romb. Mâna ei palidă ținea mânerul cu fermitate. M-a cuprins o puternică dorință să-i iau sabia, dar ceva mă reținea. Am atins lama, mi-am trecut mâna de-a lungul ei, urcând spre mâner și încercând tăișul: era înfiorător de ascuțit. Mâna mea s-a oprit. Aveam senzația că lama e străbătută de un curent electric și a trebuit să iau mâna. Fără să-mi mai dea nici o atenție, Honor Klein luă sabia și o puse pe genunchi cu mișcările unui călău răbdător. Atunci mi-am dat seama că clopotele încetaseră să mai bată și că trecuserăm în anul nou.

14

Antonia m-a sunat a doua zi de dimineaţă, devreme. A insistat să trec pe la ea, motiv pentru care n-am reuşit să ajung la Georgie mai curând. Am găsit-o pe Antonia foarte tandră şi emoţionată, cuprinsă parcă de febră. Am stat cu ea toată dimineaţa şi am luat prânzul împreună. Palmer nu s-a arătat deloc. A fost o dimineaţă care mi-a făcut bine şi când am plecat mă simţeam mai în largul meu în prezenţa Antoniei decât mă simţisem vreodată până atunci, de la mărturisirea ei. Iar ea s-a străduit din toate puterile. M-a determinat să-i spun întreaga istorie a relaţiei mele cu Georgie în amănunt; şi, cu toate că mai înainte ideea de a face acest lucru mă umplea de repulsie, când am fost pus în situaţia de a-l face, am povestit totul fără nici o dificultate şi în tot acest timp Antonia m-a ţinut de mână. A fost exact acea discuţie, şi mai mult decât atât, pe care îi promisesem lui Georgie că nu o voi avea niciodată; şi am găsit în această trădare o libertate sporită care-mi întărea puterile.

Am încercat să-i redau Antoniei, cu toată onestitatea, îndoielile şi reţinerile mele cu privire la Georgie, iar acest efort mi-a limpezit gândurile. Antonia s-a dovedit extrem

de receptivă și de înțelegătoare. Îmi dădeam seama – și chiar am simțit acest lucru cu dragoste și puțin amuzat – că urmărește cu un interes subit ca eu să nu ascund nimic, să nu am, undeva pe parcursul relatării, vreo clipă de regret și să-mi cenzurez sinceritatea și fluxul mărturisirii. Voia să știe tot, voia – Doamne, cu câtă dragoste – să abată din nou către ea însăși șuvoiul vieții mele, să ne țină, pe mine și pe Georgie, în palmele ei, să-și reverse asupra noastră privirea plină de solicitudine și deplină înțelegere. Nu i-am refuzat nimic. Iar ea era în culmea fericirii.

Am ajuns amândoi la concluzia că poate cel mai bun lucru este să plec imediat într-un scurt concediu, nu ca să meditez asupra situației, ci pur și simplu ca să mă odihnesc; eram într-adevăr la capătul puterilor. Ne-am gândit că ar fi bine să plec la Roma, la Veneția sau în Bretania, dar nu am hotărât nimic. Ea a încercat să pună accentul în primul rând pe faptul că era de dorit, era necesar să-mi acord o perioadă mai lungă de liniște, fără a lua o hotărâre. N-avea nici un rost să mă încarc cu asemenea probleme când, după evenimentele din ultimul timp, eram atât de tulburat și de obosit; iar Antonia și-a propus ca, în absența mea, să-și ofere plăcerea de a ajunge să o cunoască pe Georgie mai bine.

Am mai reușit, și asta de asemenea mi-a luat o piatră de pe inimă, să hotărâm câteva aspecte privitoare la mobilă, măcar atât cât să putem muta unele lucruri importante din locuința din Hereford Square, și astfel, pentru prima dată, am început să-mi construiesc în minte imaginea vieții mele viitoare

în apartamentul din Lowndes Square. I-am spus Antoniei lucrul acesta şi ea m-a felicitat. Când a venit timpul să plec, s-a agăţat de mine şi m-a copleşit de sărutări, iar eu am lăsat-o să facă ce vrea.

— Iubitul meu Martin, treci diseară pe aici, după cină, te rog mult. Anderson ţine foarte mult să te vadă. Atâta doar, să te vadă, mă-nţelegi? Iar acum că mă simt mult mai fericită, ziua de mâine mi se pare mult prea departe.

— Bine, o să trec pe-aici, am răspuns. Am să vă aduc nişte vin, dacă vrei. Château Lauriol de Barny din '57, e un vin bun şi cred că nici tu, nici Palmer nu l-aţi gustat.

— Sigur că da, chiar te rog! spuse Antonia. De fapt, va trebui să mă educi în continuare. Nu-i aşa, iubitule, că ai să vii şi de-acum încolo să mă vezi când o să fiu singură?

I-am promis că am să vin şi acest lucru mi s-a părut, pentru prima oară, a fi posibil şi nu peste măsură de dureros. Când ne-am despărţit eram amândoi epuizaţi, dar ne simţeam mult mai bine.

Îndreptându-mă spre locuinţa lui Georgie, prin ceaţa rece a după-amiezii, m-am gândit că, în linii mari, aveam toate motivele să-i fiu recunoscător lui Georgie pentru faptul că-mi forţase mâna. Faptul că Antonia ştia acum adevărul mă eliberase de o apăsare pe care, deşi o îndurasem cu stoicism în trecut, o recunoşteam acum ca fiind o povară. Într-adevăr, era mult mai bine să trăieşti fără minciună şi, deşi nu-mi dădeam încă seama prea bine ce schimbări adusese mărturisirea în relaţia mea cu Georgie, îmi era deja limpede că, atâta

timp cât păstram secretul, n-am fi putut construi ceva sincer şi onest între noi. Ne aflam acum la începutul unei situaţii de normalitate. Da, îi eram cu adevărat recunoscător lui Georgie sau, dacă mă gândesc bine, lui Honor Klein; şi, urcând scările spre apartamentul lui Georgie, mi-a revenit în minte imaginea stranie a lui Honor Klein stând cu sabia pe genunchi. Imaginea mi-a revenit însoţită de o semnificaţie pe care, apropiindu-mă de uşa lui Georgie, am descifrat-o ca provenind din faptul că o visasem pe Honor noaptea trecută. Dar visul nu mi-l puteam reaminti.

Georgie nu era singură. Când am ajuns lângă uşă, am auzit voci şi am ezitat înainte de a bate. Scările şi palierul aveau o înfăţişare mai nouă, căci tocmai se revopseau şi, stând pe loc, am privit o grămadă de gunoi rămasă de la vopsitori şi am încercat să-mi curăţ cu un plic vopseaua care mi se lipise de mână. În aer plutea un miros neobişnuit. În cele din urmă, cum vizitatorul nu dădea semne că ar vrea să plece, iar râsetele arătau că totul este în ordine, am bătut la uşă şi, după puţin timp, am intrat. Georgie şedea lângă foc, oferind cafea unui musafir. Oaspetele era un bărbat. Era Alexander, fratele meu.

Când am intrat, am tresărit amândoi şi ne-am privit lung. Georgie şi-a dus mâna la inimă. Aproape că nu-mi puteam crede ochilor şi m-a cuprins senzaţia, pe care o ai de obicei când visezi, că sunt prins în ceva cu totul improbabil şi absolut inevitabil. Acest lucru trebuia să se întâmple. Şi totuşi, cum de se întâmplase? Pentru o clipă m-am întrebat disperat dacă nu cumva le făcusem chiar eu

cunoştinţă celor doi cândva, demult, şi *uitasem*. Şi apoi m-am întrebat dacă n-am început să o iau razna. M-am aşezat pe un scaun, lângă uşă şi m-am adresat fratelui meu:

— Ce cauţi tu aici?

Alexander îşi răsuci trupul lung şi-mi aruncă o privire ce încerca să fie vinovată. Îmbrăcat într-un costum gri închis arăta elegant, parcă mai înalt şi ceva mai ofilit.

— Am luat prânzul împreună cu Georgie astăzi, răspunse el. Îmi pare rău, Martin.

— De ce-ţi ceri scuze? întrebă Georgie. Nu-i frumos din partea ta! Şi chiar nu văd ce motiv ai avea.

Era aprinsă la faţă şi surescitată. Cred că băuse mult.

— Firește, pentru Martin e un şoc, spuse Alexander întorcându-se din nou spre Georgie.

Stăteau în picioare de o parte şi de cealaltă a căminului, sprijinindu-se de poliţă.

— Sunt convins că ar fi preferat să ne facă el cunoştinţă.

— Eu l-am rugat de-atâtea ori! zise Georgie râzând răguşit. E numai vina lui.

— După câte văd, se pare că v-aţi înţeles de minune! am spus. Aş putea să ştiu cum se face că v-aţi întâlnit?

Nările lui Georgie s-au dilatat, apoi s-au strâns, ca ale unui iepure, şi şi-a mângâiat nasul cu un deget. Era îmbrăcată cu costumul ei cel mai bun din catifea reiată, şi-şi strânsese părul cu multă grijă şi eleganţă.

— Honor Klein ne-a făcut cunoştinţă.

— Iar femeia asta afurisită! am exclamat. Tare-aş vrea să nu-şi mai bage toată lumea nasul în viaţa mea!

— Oamenii îşi bagă nasul în viaţa ta pentru că ţie asta-ţi place, spuse Georgie. Îţi place la nebunie lucrul ăsta. Eşti un gol în care poate intra oricine. Oricum, treaba asta n-a avut nici o legătură cu tine. Nu înţeleg de ce-ţi închipui mereu că toată lumea e preocupată de ce faci tu. Eu am rugat-o pe Honor să-mi facă cunoştinţă cu Alexander şi ea a fost foarte drăguţă şi m-a ajutat. M-a invitat la masă şi am acceptat. La urma urmei, sunt o persoană liberă!

— Mă întreb dacă îţi dai seama cât de mult mă răneşti, am spus. Dar bănuiesc că da.

— Ia-o uşor, Georgie, spuse Alexander.

— Scuteşte-mă de amabilităţile tale, am spus, adresându-mă fratelui meu. Ştii că Georgie este amanta mea?

— Da, răspunse Alexander. Mi-a spus, şi-mi aruncă o privire ironică, în acelaşi timp blândă, grijulie, în chip de scuze.

— Să nu-ţi închipui că ţi-a făcut o favoare, am zis, o spune tuturor. Presupun că aţi purtat o conversaţie deosebit de plăcută. Şi acum te-aş ruga să o ştergi de aici.

— Eşti îngrozitor, Martin, interveni Georgie. Alexander n-are nici o vină. Ar fi trebuit să ne faci cunoştinţă cu mult timp în urmă. Ştiu că e o întâmplare destul de nefericită şi e mai mare păcatul că ai picat tocmai acum. Dar în ultimul timp am fost atât de tristă, m-am simţit atât de încătuşată, încât a trebuit să fac ceva, să acţionez ca un om liber. N-am făcut-o ca să te rănesc în vreun fel, ci numai ca să mă mai eliberez un pic. Şi oricum, nici n-are prea mare importanţă.

— Acum *tu* eşti de-a dreptul grosolană, zise Alexander.

— Ştiai prea bine că o să mă afecteze, am spus. Dar poate ar fi bine să continuăm discuţia după ce va pleca iubitul meu frate.

— Nu fi aşa de irascibil, Martin, spuse Alexander. Dar ce, nu putem purta această discuţie fără atâtea ţipete? Uite, ia un pic de cafea. Adu-i o ceaşcă, Georgie. Priveşte lucrurile în dimensiunea lor reală.

— Te porţi de parcă ai fi la tine acasă aici, în casa mea, am spus.

— Asta nu e casa ta, interveni Georgie, turnând cafea într-o ceaşcă. Tocmai asta e problema!

— Te rog, nu te enerva, spuse Alexander.

— Bine, bine, dar pleacă odată, i-am spus.

Alexander îşi lăsă mâinile pe lângă corp şi se înclină înaintea mea într-un gest ironic de supunere. Se întoarse spre Georgie şi o învălui într-o privire plină de admiraţie şi de regret. Ea îl privi drept în ochi fără să zâmbească, dar cu o sinceritate şi o concentrare mai grăitoare decât orice zâmbet. Purtaseră, fără îndoială, o discuţie foarte plăcută. Apoi, făcând o mişcare pe care parcă nu şi-o putea controla, Alexander întinse mâna şi mângâie capul lui Georgie din creştet până la ceafă. Ea rămase complet nemişcată, făcu doar ochii mari.

— Da, spuse el încet, mă întreb dacă ăsta este capul pe care îl aşteptam.

— Pleacă, am spus, du-te, du-te odată.

— Bine, fie, spuse Alexander. Îţi mulţumesc, Georgie. Îmi pare rău, Martin. Rămas-bun!

Se înclină, către Georgie de data aceasta, şi ieşi din cameră. Am închis uşa după el.

M-am apropiat de Georgie şi am plesnit-o peste faţă cu toată palma.

Ea făcu un pas înapoi, cu multă demnitate, şi toată faţa i se aprinse. N-o mai lovisem niciodată la mânie. Se întoarse cu spatele la mine şi spuse cu glas încărcat de emoţie:

— A început domnia groazei.

Am prins-o de umeri şi am întors-o către mine. Avea ochii plini de lacrimi, dar încă se stăpânea. Mă privi cu furie şi se căută în buzunar după o batistă.

— Bine, Martin, e-n regulă, foarte bine, foarte bine.

— Nu e bine deloc, am spus.

— Nu înţeleg, spuse Georgie. N-a fost decât o întâmplare, chiar dacă poate părea altfel. I-am spus într-o doară lui Honor Klein că vreau să-l cunosc pe fratele tău. Am şi uitat de chestia asta şi chiar m-am mirat când m-a sunat şi mi-a propus.

— Trebuia să nu te duci, am spus. Mă rog, nu contează.

M-am aşezat pe patul lui Georgie. Eram îngrozitor de nefericit şi de încurcat.

— Ba contează, Martin, spuse Georgie, tu nici nu ştii că mai am puţin şi îmi pierd minţile. N-ai idee cât am suferit, nu numai din cauza minciunii, ci şi din cauză că mă simţeam complet *paralizată*. Trebuia să fac ceva pe cont propriu. Acum sunt mult mai vie. Parcă îmi pierdusem libertatea. Iar pentru mine asta este acelaşi lucru cu a înceta să mai exist. Trebuie să *mă vezi*, Martin. Eu sunt de vină. Alături de tine n-am fost niciodată eu însămi în totalitate. Situaţia în care mă aflam

nu-mi dădea voie să exist. Minciuna infecta totul. Trebuia să evadez un pic. Înţelegi?

— Da, da, da. Nu contează, am spus.

— Nu mai spune asta întruna... şi lasă mutra asta nenorocită. Ce dracu'! zise Georgie.

— Oricum, timpul minciunilor a trecut, am spus. Oricum o să spunem tuturor.

Georgie nu răspunse. Am ridicat ochii spre ea. Mă privea ciudat, faţa ei, purtând încă urme de lacrimi, parcă suspendată în aer şi misterioasă, era mai matură, purta o frumuseţe nouă.

— Nu vrei să spunem tuturor? am întrebat.

— Nu sunt sigură, mi-a răspuns.

— Vrei să fii soţia mea, Georgie?

S-a întors şi a inspirat adânc, scoţând un sunet ca un scâncet. După o clipă mi-a răspuns:

— Cred că nu vorbeşti serios, Martin. Ai mintea tulburată şi eşti gelos. Întreabă-mă din nou ceva mai încolo, dacă încă o să mai vrei.

— Te iubesc, Georgie, am spus.

— Ah, cât despre asta... şi râse scurt, sec.

— Of, Doamne! am exclamat şi mi-am ascuns faţa în palme.

Am simţit braţul lui Georgie pe umerii mei. Am luat-o în braţe şi ne-am lăsat amândoi pe pat. Un timp am stat neclintiţi.

— Martin, mi-ai spus că îi treceai iubitele tale lui Alexander, zise Georgie. Nu cumva ţi le-a luat el, de fapt?

— Ba da, de fapt aşa se întâmpla, am răspuns.

Mi-am ascuns capul la pieptul ei şi am scos un geamăt.

15

M-am întors în Pelham Crescent. Eram beat. Era târziu şi se lăsa ceaţa. Mi-am dat brusc seama, pe când manevram lada cu vin, că făceam naveta încolo şi încoace cu o viteză din ce în ce mai mare între polii care guvernau existenţa mea şi că eram în acelaşi timp peste tot. Am reuşit să deschid uşa şi să bag lada în holul de la intrare. Pur şi simplu simţisem că trebuie să mă întorc.

Nu reuşisem să fac dragoste cu Georgie. Stătusem lângă ea prea mult, băusem prea mult, eşuasem lamentabil în plâns. Am avut un sentiment de uşurare când am plecat de acolo şi cred că şi ea a simţit acelaşi lucru. N-am mai abordat nici o temă gravă, ne-am purtat unul cu celălalt cu multă blândeţe, ca doi invalizi.

Eram mânat de nevoia vitală de a-i vedea pe Palmer şi pe Antonia. Trecuse de ora unsprezece, dar lada cu vin promisă îmi oferea un pretext bine-venit. Am presupus că nu se culcaseră. Am bătut la uşa salonului şi am deschis-o. Era întuneric, nu se vedea decât focul aproape stins. Apoi am auzit vocea lui Palmer de undeva de sus:

— Cine e?

— Martin, am răspuns, iar vocea mea suna a gol, parcă vorbeam din fundul unei peşteri. Am adus vinul.

Apoi am auzit glasul Antoniei:

— Vino până aici la noi.

— V-aţi culcat? am întrebat. Îmi cer scuze că am ajuns atât de târziu.

— Nu e târziu, spuse Palmer. Vino sus. Şi adu şi o sticlă şi trei pahare. Trebuie neapărat să te vedem.

Am găsit trei pahare, am luat o sticlă de Château Lauriol şi am început să urc scările. Până acum nu mai fusesem în partea de sus a locuinţei lui Palmer.

— Aici suntem, spuse Antonia. Un val de lumină caldă îmi indica poziţia uşii. M-am oprit în prag.

În faţa uşii se afla un pat dublu enorm, a cărui tăblie era împodobită cu trandafiri aurii. Aşternutul alb ca zăpada era desfăcut. De o parte şi de alta a patului, două lămpi aşezate pe sfeşnice, de asemenea aurite, asemănătoare celor bisericeşti, aruncau o lumină blândă. Peste covorul indian alb erau aruncate din loc în loc mici carpete persane trandafirii. Am păşit înăuntru.

Palmer şedea pe marginea patului. Purta un halat gălbui, dintr-o mătase chinezească brodată şi, era clar, nimic pe dedesubt. Antonia stătea lângă el, bine înfăşurată în halatul ei vişiniu. Am închis uşa.

— Ce drăguţ din partea ta să ne aduci vinul! spuse Antonia. Cum te simţi?

— Bine, am răspuns.

— Hai să-l gustăm chiar acum, zise Palmer. Ador petrecerile de alcov. Mă bucur tare mult că ai venit. Toată seara m-am gândit la tine. Of, Doamne, n-avem tirbușon! Pot să te rog să aduci unul, Martin?

— Totdeauna am unul la mine, am spus. Am desfăcut tirbușonul și am deschis sticla.

— Mă tem că în felul ăsta încălcăm toate regulile tale, spuse Palmer. Poți să-l bei rece? Atunci toarnă în pahare și pune sticla lângă foc.

Am pus paharele pe o măsuță din marmură roz de lângă ușă și le-am umplut. Am pus cu grijă sticla lângă radiatorul montat în perete aproape de podea. Desenul de pe tapetul galben deschis îmi juca înaintea ochilor. M-am întors să iau paharele.

Antonia s-a urcat în pat și l-a traversat în genunchi până pe partea cealaltă, sprijinindu-se de umărul lui Palmer. S-a ghemuit acolo cu picioarele sub ea, înfășurată în halatul vișiniu. Părul, pe care gulerul ridicat îl ținuse adunat, îi cădea acum pe umeri în bucle grele de un auriu patinat. Nemachiată, părea mai bătrână, mai palidă, dar fața ei era blândă, vie, maternă, ochii ei căprui mă urmăreau întruna, gura mare, mobilă, expresivă, zâmbea imperceptibil. De partea cealaltă, Palmer – calm, relaxat, uluitor de curat – arăta, în halatul său brodat și cu acel cap mic și îngrijit, ca un împărat anonim, dar puternic, dintr-un mozaic bizantin. Prin despicătura halatului i se vedea un picior lung, zvelt și foarte alb, acoperit cu fire lungi de păr, pus peste celălalt. Era în picioarele goale.

— Ares și Afrodita, am rostit.

— Dar tu nu eşti Hefaistos, nu-i aşa, Martin? zise Palmer.

M-am apropiat şi le-am dat paharele, mai întâi lui, apoi Antoniei.

— N-am cum să mă înalţ mai sus de atât, am răspuns.

— Eşti chiar foarte sus şi pentru asta te iubim, zise Palmer. Ai ajuns pe culme.

— Asta înseamnă că urmează coborârea pe partea cealaltă, am spus.

— Poate ai ajuns pe un platou înalt, spuse Antonia. Platourile sunt zone locuite.

— Numai de către cei care pot rezista la mare înălţime, am zis. Am ridicat paharul spre ei şi am băut vinul. Era rece şi amărui. Trupul gol al lui Palmer, acoperit doar cu halatul de mătase, mă tulbura.

— Antonia mi-a povestit discuţia voastră de astăzi, rosti Palmer. Mi-a părut grozav de rău că n-am putut să fiu cu voi, dar a trebuit să-mi consult pacienţii. Cred că procedezi foarte bine. O vacanţă totală, odihnă din plin este exact ceea ce îţi trebuie. Te-ai hotărât unde pleci?

— M-am răzgândit, am răspuns. Cred că deocamdată nu plec nicăieri.

Palmer şi Antonia au schimbat o privire. Antonia interveni pe tonul cel mai blând:

— Iubitule, cred că ar trebui să pleci totuşi. Crede-mă, *crede-ne*, ar fi cel mai bun lucru.

— Nici că se poate ceva mai ciudat! Eu vin şi vă servesc vin la pat, în loc să vă strâng de gât pe amândoi, aşa cum ar trebui.

— Martin, iubitule, eşti beat, spuse Antonia. Să-ţi comand un taxi să te ducă acasă?

— Nu te mai osteni, sunt cu maşina, am răspuns. M-am îndreptat spre sticla de vin ca să-mi mai pun. Fără să-mi dau seama, am atins-o cu piciorul, iar ea s-a răsturnat fără a face zgomot. O pată mare roşie s-a întins pe covorul alb pufos.

— Ei, drăcie! am exclamat.

— Nu-i nimic, iubitule, o să iasă, spuse Antonia.

Sări în picioare şi dispăru printr-o uşiţă în baia alăturată. Peste o clipă reveni cu un lighean, îngenunche la picioarele mele şi şterse cu apă din abundenţă pata de pe covor. Pata îşi pierdu din intensitate, devenind roz.

— Şi dacă n-o să iasă o să punem un covoraş peste ea, adăugă Palmer. Îţi interzic categoric să te necăjeşti din cauza asta, Martin. Ascultă, prietene, eşti sigur că eşti capabil să ajungi acasă în siguranţă? Vrei să te duc eu? mă întrebă stând acolo zâmbind şi legănându-şi piciorul gol.

— Nu, categoric nu, am răspuns. Sigur că sunt. Îmi pare grozav de rău pentru covor. Ar fi bine să plec. Am lăsat lada în hol. E vreo problemă dacă rămâne acolo?

— Dacă nu te superi, poţi s-o duci în pivniţă? spuse Palmer. Las-o acolo jos, dar nu-ţi pierde timpul şi cu aranjatul sticlelor. Menajera noastră vine la o oră imposibilă, mai e şi lăptarul, şi băiatul cu ziarele, şi tot felul de indivizi ciudaţi care trec pe-aici când eu şi Antonia încă dormim. Ar fi bine să nu rămână în drum. Ce drăguţ din partea ta!

— Îmi pare grozav de rău, am repetat, uitându-mă la Antonia care încă ştergea covorul.

Ea se ridică iute şi mă sărută pe obraz.

— N-ai nici un motiv să-ți faci probleme. Nu-i așa, Anderson? Te rog să-mi promiți.

— Îți promit, am spus râzând stingher și am început să mă retrag spre ușă.

Antonia s-a așezat din nou pe pat și amândoi m-au privit ieșind. Lumina din sfeșnice cădea pe părul ei auriu și pe părul lui argintiu. Se uitau la mine, ea – cu blândețe și nesfârșită duioșie, el – sincer, încrezător, inteligent. Pe fundalul așternuturilor albe umerii lor se atingeau, figurile lor radiau către mine din mijlocul luminii aurii. Am închis ușa dormitorului așa cum închizi ușa unui sanctuar sau a unui triptic sacru. Lumina rămase dincolo de ușă.

16

Am coborât treptele spre pivniţă, împiedicându-mă şi înjurând. Lada era infernal de grea. Am ajuns cu ea jos şi i-am dat un picior. Sticlele au zornăit dojenitor. Un bec fără abajur şi foarte slab lumina grota mucegăită care era pivniţa lui Palmer. Un loc mai sumbru decât o pivniţă obişnuită, în care mirosul sulfuros al ceţii se contopea cu cel de lemne putrezite şi de piatră rece şi umedă. M-am aşezat pe un scaun de bucătărie rupt. Mă durea piciorul cu care lovisem lada.

Am constatat că băgasem în buzunar paharul din care băusem şi m-am gândit că n-ar fi rău să mai beau puţin vin. Fără să mă ridic de pe scaun, am întins mâna, am apucat o sticlă şi am scos-o din ladă. Mi-a trebuit ceva timp să bag tirbuşonul şi să deschid sticla. Mi-am turnat nişte vin vărsând o parte pe pantaloni şi pe jos. L-am băut repede şi mi-am mai pus un pahar.

Era frig în pivniţă şi mirosul, pe care-l identificasem ca fiind al ceţii, părea că se intensifică. M-a trecut un fior şi mi-am ridicat gulerul hainei. M-am trezit întrebându-mă cum o fi arătat o cameră de gazare. Vinul era rece, aspru şi ciudat, ca un medicament necunoscut. Mi-a lăsat un gust rău în gură. Eram

cam ameţit şi simţeam ceva neplăcut în zona stomacului, teamă sau indigestie.

Pe neaşteptate, am auzit un zgomot în apropiere. Am sărit în sus şi am făcut câţiva paşi înapoi pe pardoseala denivelată a pivniţei. Inima-mi bătea în piept ca un gong. Pe treptele pivniţei îşi făcuse apariţia o siluetă. În prima clipă, din pricina întunericului, nu mi-am dat seama cine este. Apoi am recunoscut-o pe Honor Klein. Ne-am privit lung. Inima parcă mi s-a oprit în loc şi, pentru o clipă, am trăit senzaţia ciudată că mă aflu în afara propriei mele fiinţe şi că mă privesc: trupul lung, puţin adus de spate, gulerul ridicat al hainei, părul în dezordine, privirea fixă, vinul vărsat. Am constatat că nu pot vorbi.

Honor Klein mai coborî două trepte.

— Ah, dumneavoastră sunteţi, zise ea. Am văzut lumină şi am crezut că e fratele meu. Rămase acolo, cu mâinile vârâte adânc în buzunarele paltonului, privindu-mă îngândurată cu ochii micşoraţi, cu gura strânsă într-o linie dreaptă şi aspră.

— Fratele dumneavoastră este în pat cu soţia mea, am răspuns. Tocmai le-am dus nişte vin în dormitor.

Honor Klein continua să mă privească îngândurată. Apoi trăsăturile i se relaxară puţin şi ochii i se făcură ceva mai mari, iar în ei licări o undă de ironie.

— Sunteţi un erou, domnule Lynch-Gibbon. Cavalerul eternei umilinţe. Ar fi greu de spus dacă aţi merita să vă sărutăm picioarele sau dacă v-ar trebui o consultaţie la psihiatru. Rosti aceste cuvinte ca şi cum ar fi spus: „v-ar trebui o bătaie bună".

— Aţi avut amabilitatea de a o prezenta pe iubita mea fratelui meu, am spus. Ce gest minunat!

— Ea m-a rugat, spuse Honor Klein după o pauză.

— Şi de ce-aţi răspuns rugăminţii ei cu atâta solicitudine? Nu vă pot bănui că aveţi un suflet sensibil.

Ironia dispăruse de pe chipul ei şi, în timp ce mă privea în lumina palidă, expresia ei mohorâtă deveni melancolică. Acum faţa ei era gravă, severă, cum sunt feţele din tablourile spaniole cu tematică religioasă, chipuri care răsar din umbră, crude şi totuşi hotărâte.

— Oricum nu contează, spuse ea. A fost un impuls de moment. Am considerat că e timpul să mai vadă şi ea o figură nouă.

— Contează pentru mine, am răspuns. Mă întreb dacă într-adevăr vă daţi seama ce fiinţă distrugătoare sunteţi. V-aş rămâne recunoscător dacă nu v-aţi mai amesteca în viaţa mea de acum înainte.

— Foarte probabil nu ne vom mai întâlni, spuse Honor Klein. Mă întorc la Cambridge cât de curând.

— Vorbiţi de parcă aţi pleca la Polul Nord, am răspuns. Ce n-aş da să fie aşa! Iar eu nu sunt singurul care va respira uşurat când veţi pleca.

— Cum adică?

— N-aş zice că Palmer şi Antonia sunt chiar încântaţi să vă aibă tot timpul în preajmă, stând la pândă ca un corb.

Honor Klein mă privi şi trăsăturile i se crispară pentru o clipă. Apoi spuse:

— Sunteţi beat, domnule Lynch-Gibbon, dezgustător de beat şi, chiar şi când sunteţi treaz, sunteţi cam prostănac. Noapte bună! şi se întoarse să plece.

— Staţi aşa! am rostit.

Ceea ce a urmat după aceea ar putea părea imposibil, dar cititorul trebuie să mă creadă. S-a oprit şi s-a întors cu faţa spre mine. Am pus piciorul pe treapta cea mai de jos şi i-am prins braţul cu brutalitate. Apoi am tras-o spre mine. A coborât împleticindu-se şi timp de câteva clipe am stat amândoi la baza scărilor – eu, gâfâind şi strivindu-i braţul în strânsoarea mâinii, ea, încordată şi privindu-mă cu furie. Amintindu-mi scena, am avut impresia că în clipa aceea şi în cele care au urmat faţa i se făcuse neagră.

Încercând să-şi elibereze braţul se smulse cu putere din strânsoarea mea. Ciudat e că nu părea prea surprinsă de ceea ce se întâmplă. Când a încercat să-şi tragă mâna, eu am prins-o în altă poziţie şi i-am răsucit braţul la spate. Atunci m-a lovit cu toată forţa în fluierele picioarelor. I-am răsucit şi mai mult braţul la spate şi i-am prins şi cealaltă mână. Îi auzeam respiraţia întretăiată de durere. Acum mă aflam în spatele ei şi, cum continuam să sporesc presiunea, toată greutatea corpului ei se lăsa spre mine. Mă lovi din nou cu picioarele.

Am slăbit puţin strânsoarea şi mi-am încolăcit un picior în jurul picioarelor ei, împingând-o în acelaşi timp cu putere înainte. Căzu în genunchi, iar eu aproape că am căzut cu totul peste ea şi i-am scăpat braţul imobilizat. Ne-am rostogolit unul peste altul pe podea. M-am lăsat peste ea cu toată greutatea, încercând

să-i prind din nou mâna. Întinsă acum cu faţa în sus, îmi opunea rezistenţă, încercând să mă împingă, să mă zgârie şi să mă lovească în burtă cu genunchiul. Se lupta ca o smintită şi, fapt cu adevărat remarcabil, pe toată durata încăierării noastre, nu scosese nici măcar un singur ţipăt.

Ne împiedicau pe amândoi hainele, iar pe mine mă mai împiedica şi faptul că eram beat. Era mult mai puternică decât mi-aş fi putut închipui. Dar într-o clipă am reuşit să-i prind ambele mâini. I le-am strivit pe amândouă într-o singură mână de-a mea şi m-am lăsat cu şi mai multă greutate peste trupul ei, până când s-a liniştit. Îi vedeam faţa la câţiva centimetri de a mea, îi vedeam cele câteva fire negre de pe buza de sus şi dinţii albi. M-am ridicat puţin şi cu mâna liberă am plesnit-o de trei ori în plin peste faţă. A închis ochii şi a întors capul încercând să se ferească. Asta mi-am amintit limpede abia mai târziu, revăzând scena.

După a treia lovitură am început să-mi dau seama ce fac. I-am dat drumul la mâini şi am eliberat-o. Ea s-a ridicat fără grabă, iar eu m-am aşezat pe jos. Aveam o durere de cap îngrozitoare, prin aceasta capul meu dându-mi de ştire că există. Ea şi-a îndreptat haina şi apoi, fără să se uite la mine şi tot fără să se grăbească, a pornit în sus pe scări.

Am rămas nemişcat câteva clipe, complet năucit. Apoi, ţinându-mă cu mâinile de cap, care părea gata să plesnească, m-am ridicat tremurând. Am urcat treptele şi am ajuns în hol. Uşa de la intrare era deschisă, iar afară, la câţiva paşi de uşă, atârnând ca o perdea,

plutea ceața gălbuie, opacă, infernală, complet neclintită. M-am oprit în prag. În tăcerea umedă și găunoasă am auzit ecoul pașilor ce se depărtau. Am pornit-o de-a lungul străzii, chiar am alergat puțin, apoi m-am oprit să ascult. În spatele meu, pe pavajul umed, pașii mei lăsaseră o urmă șerpuită. Cu un oftat ce semăna mai mult a tuse, mai profund decât tăcerea însăși, ceața mă înghiți. Am deschis gura cu intenția să o strig, dar am constatat că i-am uitat numele.

17

Iubito, îmi pare rău că am fost atât de beat ieri şi sper din tot sufletul că n-am pătat covorul chiar iremediabil. Şi tu, şi Palmer aţi fost foarte îngăduitori. Trebuie să mă laşi pe mine să plătesc curăţatul lui. Cred că totuşi am să plec, deşi nu ştiu unde. Aşa că n-am să-ţi mai dau de ştire pentru un timp. Să nu-ţi faci griji din pricina mea, mă simt foarte bine. Înainte să plec am să fac tot posibilul să mut mobila. Când o să termin şi cu asta, o să fie mult mai bine. Poate ţi s-a părut că sunt cam ţâfnos, dar să nu crezi că nu-ţi sunt recunoscător pentru grija pe care mi-o arăţi. S-ar putea să mai am încă nevoie de ajutorul tău şi aş fi un prost dacă aş rămâne indiferent la iubirea pe care încă mi-o porţi. Însă nu ştiu sigur dacă înţeleg foarte bine ce este generozitatea. Şi chiar dacă ceea ce am arătat eu prin comportamentul meu a fost altceva, m-am apropiat totuşi destul de mult de aceasta şi cu timpul s-ar putea transforma cu adevărat în generozitate fără să băgăm de seamă. Nu crezi că am dreptate? Iartă-mă şi fii îngăduitoare cu mine.

M.

Copila mea iubită, iartă-mă că am fost atât de beat ieri. Sper că nu te-am obosit peste măsură. Ar fi trebuit să plec mai repede. Îţi scriu aceste câteva rânduri doar ca să-ţi spun că s-ar putea să plec pentru un timp şi că n-o să ne vedem prea curând. Cred cu toată sinceritatea că lucrul ăsta ar putea să ne facă bine, căci, dacă ne-am întâlni acum, s-ar putea să ne certăm. Aşa cum ţi-am spus ieri, nu sunt cu adevărat supărat pentru povestea cu Alexander. Am trecut deja peste lucrul ăsta şi chiar te cred când spui că mă iubeşti. Dar acum sunt prea amărât şi derutat, cred că n-aş putea să te revăd fără să încep să mă frământ în legătură cu unele hotărâri pe care acum nu mă simt în stare să le iau. Tu înţelegi. Poate părea lipsit de sens să-ţi cer să mă iubeşti în ciuda tuturor acestor lucruri şi să mă iubeşti în mod deosebit: dar aici nimic nu are sens şi, de fapt, în dragoste totul este lipsit de sens. Aşa că, egoist, insensibil şi plângându-mi singur de milă, ăsta este exact lucrul pe care ţi-l cer.

Al tău,
M.

Stimată doamnă doctor Klein,

Mă simt incapabil să găsesc formula potrivită de a-mi cere scuze pentru ceea ce s-a întâmplat aseară. În ce cuvinte aş putea exprima regretul meu profund pentru comportamentul meu ieşit din comun?

Bănuiesc că v-aţi dat seama, ba chiar aţi menţionat acest lucru, dacă-mi amintesc bine, că eram beat. Sau „nebun" ar fi poate un cuvânt mai potrivit. Şi poate că singurul lucru pe care l-aş putea invoca în chip de scuză ar fi să dau nişte explicaţii, oricât de simpliste, pentru faptul că am acţionat într-un mod atât de excentric. Înainte de asta, îngăduiţi-mi să-mi exprim speranţa că nu v-am pricinuit nici un rău. Regretul mă lasă fără grai, în cel mai adevărat sens al cuvântului. Pot doar spera că, întrucât aţi umblat atât de mult prin lume, şocul nu v-a afectat serios, oricât de profund ar fi dispreţul şi repulsia pe care vi le-a provocat, fără îndoială, fapta mea.

După cum ştiţi, în ultima perioadă am trăit într-o stare de mare încordare, cât de mare, nici eu nu mi-am dat seama până ieri. Chiar dumneavoastră aţi remarcat mai demult că sunt un om violent. Îmi recunosc această vină şi recunosc că mi-am supraestimat, după cum constat acum, capacitatea de autocontrol. A fost o nefericită şi nedreaptă întâmplare ca dumneavoastră – care nu aveaţi nici o vină – să fiţi ţinta acestei violenţe. Când v-am spus aseară că mi-aţi făcut numai rău, am vorbit necontrolat. Acţiunile dumneavoastră, îmi dau seama acum, erau îndreptate spre mine fără răutate şi fără nici un interes: ar fi o prostie să-mi imaginez că v-aş fi putut stârni un minimum de preocupare care să se manifeste prin animozitate. Nu este vorba decât despre faptul că în momentul de faţă mă simt profund nedreptăţit şi, cum dumneavoastră aţi apărut într-o clipă când eram

mai tensionat şi mai iraţional ca oricând, m-am repezit asupra dumneavoastră.

Şi totuşi, n-a fost chiar un accident. Vă sunt îndatorat pentru faptul că încerc să mă înţeleg. Vă sunt recunoscător pentru că într-un fel, şi nu numai prin faptul că aţi generat dezlănţuirea de ieri seară, m-aţi ajutat să înţeleg care este problema. Îmi iubesc soţia şi încă o doresc. Îl iubesc şi pe fratele dumneavoastră. După cum poate v-aţi dat seama sau poate nu – până nu demult eu însumi n-am realizat acest lucru – sentimentele mele pentru Palmer sunt de o intensitate neobişnuită. N-am fost niciodată ceea ce se consideră în general a fi un homosexual, dar afecţiunea mea pentru Palmer are această nuanţă; ciudat este faptul, probabil cunoscut în psihologia medicală, că legătura lui Palmer cu soţia mea în loc să diminueze afecţiunea mea, pentru el, a sporit-o. Această situaţie a presupus prin urmare – sau poate ar trebui să spun „totuşi" – o dublă gelozie: însă nu mi-am dat seama de acest lucru decât foarte târziu. S-ar putea presupune că încetineala mea s-a datorat preocupării pentru latura morală şi chiar cred că la nivel conştient am făcut eforturi morale – dacă se pot face vreodată asemenea eforturi – în sensul de a da dovadă de generozitate şi compasiune. O explicaţie mai profundă şi mai plauzibilă s-ar putea găsi totuşi în postura specială în care Palmer şi Antonia s-au situat în relaţia cu mine, o postură pe care am acceptat-o cu atâta uşurinţă. Mă refer, firește, la postura de părinţi. Cred că n-a fost o

simplă întâmplare faptul că m-am căsătorit cu o femeie considerabil mai în vârstă decât mine şi, când această femeie şi-a îndreptat sentimentele spre un bărbat şi mai în vârstă, de care eu eram deja legat printr-o relaţie cvasifilială, s-au creat toate premisele pentru ca eu să intru în rolul de copil.

Însă copiii, după cum ştim, sunt nişte mici sălbăticiuni, iar dragostea lor imatură pentru părinţi uneori cu greu poate fi disociată de ură. Unei asemenea uri şi violenţe i-aţi căzut dumneavoastră victimă nevinovată, deşi nu întru totul întâmplătoare. Deşi nu am faţă de dumneavoastră nici un fel de sentimente, nici măcar – aşa cum v-am spus – o cât de mică antipatie, relaţia dumneavoastră cu Palmer v-a transformat într-un simbol foarte util, cu alte cuvinte aţi devenit joker-ul din pachetul de cărţi pe care l-am văzut pentru o clipă ca fiind ţinta furiei mele. Ar fi cazul să adaug, poate inutil, că n-a fost decât o furie trecătoare descărcată din plin asupra dumneavoastră – fapt pe care-l regret enorm. Să fiţi convinsă că nu am nici un fel de resentimente faţă de Palmer. Această dezlănţuire singulară m-a ajutat, prin aceea că m-a făcut mai conştient de persoana mea, să-mi eliberez imaginaţia de umori diabolice şi să mă apropii mai mult de acea persoană generoasă al cărei rol am încercat să-l joc. Vă spun aceste lucruri pentru eventualitatea că, după episodul de ieri seară, v-aţi putea teme de o posibilă agresiune asupra fratelui dumneavoastră. Vă asigur

cu toată sinceritatea că nu există o asemenea primejdie.
Nu-mi rămâne decât să-mi cer scuze cu toată umilința și să sper că, dacă, după cum mă tem, veți găsi comportarea mea impardonabilă, o veți găsi, de asemenea, dacă ați avut răbdare să citiți această scrisoare, cel puțin ceva mai inteligibilă.

Rămân, cu sinceritate, al dumneavoastră,

Martin Lynch-Gibbon

Stimată doamnă Honor Klein,

Mă tem că nu prea are rost să încerc să-mi explic comportamentul din seara trecută și încă și mai puțin să-mi cer scuze. Eram, cum bine ați observat, beat mort și m-am purtat ca un animal. Nu pot decât să vă spun că sunt, în aceeași măsură ca și dumneavoastră, șocat și uimit de propria mea comportare. Nu o pot justifica și nici pe dumneavoastră nu v-ar interesa să auziți o înșiruire de ipoteze puțin plauzibile despre starea mea sufletească. E destul că v-am agresat astfel, nu mai e cazul să vă și plictisesc. Trebuie totuși să vă trimit această scrisoare pentru a vă adresa umile și foarte sincere scuze, fără a spera cu adevărat că le veți găsi acceptabile. Îndrăznesc să sper că nu v-am pricinuit nici un rău. Dacă v-am produs vreo suferință, vă asigur că mustrările de conștiință mă dor mai mult decât cea mai cruntă lovitură. Nu-mi pot explica ce m-a apucat, nici nu-mi pot imagina cam ce gândiți acum despre mine. Mi-e

teamă că m-am purtat în mod repetat urât faţă de dumneavoastră; nici n-ar mai fi cazul să vă spun că sunteţi o persoană căreia îi port un respect profund, nu numai pentru că sunteţi sora lui Palmer, ci şi pentru ceea ce sunteţi – şi mă încearcă un regret amarnic la gândul că am ratat, poate pentru totdeauna, şansa de a mă bucura de o bună imagine în ochii dumneavoastră. Nu voi mai continua această scrisoare. Contrar previziunilor dumneavoastră, sper că ne vom mai întâlni, deşi cu siguranţă nu vă voi mai oferi compania mea într-un viitor previzibil şi nici nu aştept un răspuns la această scrisoare. Regret din toată inima comportarea mea incalificabilă.

Cu sinceritate, al dumneavoastră,

Martin Lynch-Gibbon

Dragă Honor,

Îmi pare rău că m-am purtat cu tine ca un nebun şi ca un animal. Nu-ţi pot oferi nici un fel de explicaţie, iar scrisoarea mea nu este un mod de a-ţi cere scuze în adevăratul sens al cuvântului. Cred că, după episodul de aseară, între noi doi lucrurile au trecut deja de nivelul scuzelor. Vreau să-ţi scriu cu sinceritate câteva rânduri care să ţină oarecum locul unor formule de regret ce s-ar putea să nu fie în totalitate sincere. Am avut în ultimul timp resentimente faţă de tine, chiar antipatie, şi nu fără motiv. Încă de când ai apărut în scenă te-ai purtat

față de mine, din motive care-mi rămân necunoscute, cu ostilitate și în două împrejurări mi-ai făcut rău cu bună știință. Nu-mi dau seama ce am făcut ca să merit să fiu tratat astfel. În momentul de față traversez o perioadă de mare neliniște, mai mult chiar, de mare amărăciune și aș fi putut spera măcar să n-am parte de persecuții iresponsabile din partea unor necunoscuți. Firește, nu încerc să spun că ceea ce am numit persecuție (care ar putea proveni, de fapt, din lipsă de prudență mai degrabă decât din răutate) justifică în vreun fel sau scuză gestul meu de a te trânti la pământ și de a te lovi. Aștern pe hârtie ce-mi trece prin minte în încercarea de a-mi cere iertare; aștern pe hârtie numai ceea ce îmi pare a fi adevărat. Trebuie să adaug că te consider, și remarc acest lucru în ciuda resentimentelor mele, o persoană demnă de tot respectul meu și care merită cu prisosință să știe adevărul. Sunt încredințat că preferi această scrisoare sinceră unei formule convenționale de scuze. Nădăjduiesc că nu te-am lovit prea rău. Cred că, întrucât ești o persoană care cunoaște lumea mai bine decât mine, nu ți-am produs un șoc profund și nici nu te-am uimit prea tare. Sper că ne vom mai întâlni și că acest episod va servi drept punte spre a ajunge să ne înțelegem unul pe altul, lucru în care, cel puțin deocamdată, am eșuat și unul, și altul.

Cu cele mai bune gânduri,

M.L-G.

Am închis scrisorile pentru Antonia și Georgie. Am meditat o vreme asupra celor trei variante pentru Honor Klein și în cele din urmă, tot măcinat de îndoieli, am ales-o pe cea de a doua. Am fost tentat chiar să scriu o a patra scrisoare, mi s-a părut necesar să mai dezvolt unele dintre gândurile mele. Dar, după ce am cântărit mai bine, mi-am dat seama că n-aș mai avea nimic de dezvoltat. Deși zdrobitor de prezente, gândurile îmi rămâneau totuși învăluite în noapte. În cele din urmă am renunțat, am copiat scrisoarea pentru Honor, am închis-o și am plecat la poștă. Ceața se risipise. Când m-am întors am mâncat biscuiți și m-am tratat cu whisky și lapte fierbinte. Mă simțeam complet epuizat, căci scrisorile către Honor îmi ceruseră un efort intelectual atât de mare cum nu mai făcusem de când scrisesem *Sir Eyre Coote și Campania de la Wandewash*; aveam totuși sentimentul liniștitor că făcusem o treabă bună în această dimineață. M-am dus sus în dormitor și m-am întins, după care am căzut într-un somn adânc și odihnitor cum nu mai avusesem de mult timp.

18

Suferеam îngrozitor. Trecuseră două zile şi nu reuşisem să iau nici o hotărâre: nici să plec din Londra, nici să mă văd cu Antonia sau cu Georgie. Parcă amândouă femeile deveniseră tabu. Parcă prin scrisorile pe care le trimisesem făcusem curăţenie, lăsând locul liber pentru o viitoare dramă sau un eveniment; dar care avea să fie acesta nu ştiam, deşi trăiam într-o neîntreruptă stare de tensiune şi de aşteptare care efectiv mă durea fizic. Mă simţeam rău, nu eram în stare să mănânc, iar când mă cuprindea disperarea beam şi asta îmi făcea şi mai rău. Nu puteam să stau în pat şi dacă mă ridicam nu ştiam ce să fac. Mi-era imposibil să citesc; vizionarea unui film la cinema aproape că m-a făcut să plâng. Am trecut de vreo două ori pe la firmă şi am stat de vorbă cu Mytten, am stabilit câteva lucruri de rutină, dar a fost un adevărat chin să mă concentrez asupra acestor probleme. Mi-am luat temperatura şi am constatat că e exasperant de normală. Nu-mi dădeam seama ce e cu mine şi abia pe la jumătatea celei de a treia zile am aflat.

Alexander m-a sunat înainte de a se întoarce din nou la ţară şi am vorbit puţin la telefon. Prin natura ei relaţia dintre noi nu avea nevoie de o „cârpeală“ şi nici nu era posibil aşa ceva.

Pur şi simplu am revenit, fără prea multe explicaţii, la vechea noastră înţelegere. El era prudent, plin de tact şi de regret, eu eram morocănos, ironic, pus pe cârtit. Şi amândoi ne-am declarat mulţumiţi să lăsăm lucrurile exact la fel. Mai puţin mulţumit am fost de telefonul primit de la Rosemary care se instalase din nou la Londra şi era nerăbdătoare să înceapă să-mi reorganizeze viaţa. Am simţit că n-aş putea suporta prezenţa lui Rosemary şi vioiciunea ei de vrăbiuţă băgăcioasă. Ea se oferea să vină să-mi împacheteze serviciul de masă din porţelan de Minton şi încă vreo câteva lucruri care, după părerea ei, nu trebuie lăsate în seama celor care se vor ocupa de mutare. I-am spus că ar putea face asta, dar că deocamdată n-am aranjat nimic în privinţa mutării. Mi-a răspuns că bine am făcut deoarece ea cunoaşte o firmă foarte serioasă care va face toată treaba în locul meu. Peste o jumătate de oră Rosemary a sosit şi într-o discuţie foarte practică am căzut de acord că ar fi bine să mă instalez deja în Lowndes Square, fără a mai aştepta sosirea mobilei. Nu-mi doream deloc să fiu martor la dezmembrarea casei. Îi eram recunoscător şi, cum misiunea pe care o avea de îndeplinit părea că-i oferă destulă satisfacţie, m-am hotărât să o iau din loc. După ce am ieşit am auzit vocea limpede şi autoritară a lui Rosemary dând comandă prin telefon la Harrods să livreze imediat, la apartamentul meu, cel mai confortabil pat de campanie posibil.

Londra era cufundată într-o ceaţă subţire, străbătută de razele soarelui, prin care clădirile parcă-şi pierduseră materialitatea şi

deveniseră niște prezențe fantomatice. Orașul atât de drag și de minunat, mut și estompat, pe jumătate ascuns în nori plutitori aproape neclintiți, părea un oraș suspendat în aer, identificat doar prin contururi incerte în cenușiu și cafeniu. Am pornit-o pe jos, inevitabil de-a lungul râului. Când am ieșit pe chei în zona numită Victoria Embankment am observat că era vremea fluxului și că pe suprafața râului dansa o lumină caldă ce transforma culoarea noroioasă a apei într-un auriu patinat, ca și cum o parte din lumina soarelui evadase și venise să se joace aici, sub bolta uriașă de ceață. Lumina stranie se armoniza cu starea mea de spirit și am pornit-o agale pe lângă clădirea New Scotland Yard; am început să simt că, deși durerea nu mă părăsise, sunt ceva mai capabil să-mi adun gândurile.

Era prea frig ca să mă așez, dar din când în când mă opream și mă sprijineam de parapet și, pe măsură ce lăsam în urmă stâlpii de iluminat împodobiți cu delfini îngemănați, simțeam că mă limpezesc. Totuși, nu aveam senzația că problemele mele se apropie de o rezolvare. Simțeam numai o silă generală legată de ultimele evenimente. Era inevitabil să ajung să „deschid" o discuție cu Georgie; totuși îmi displăcea profund atât momentul, cât și maniera în care trebuia să abordez acest subiect și uneori mă întrebam dacă dragostea mea pentru Georgie era destul de puternică pentru a rezista la presiunea mizeriei și haosului în care mă zbăteam acum. Totuși, când o găsisem în compania lui Alexander, simțul posesiunii se trezise brusc și agresiv: un simț al posesiei ce dăinuia acum în mine ca un

resentiment dureros. Ciudat era faptul că nu mă mâna o nevoie acută de a o vedea pe Georgie. Ceea ce-mi doream în clipa aceea era doar să o pun la păstrare undeva la rece. Ce ghinion că nu putem imobiliza alte fiinţe omeneşti după bunul plac. Orice aş face eu, Georgie va continua să gândească şi să acţioneze, în timpul absenţei şi tăcerii mele. Gândul acesta îmi producea durere, fără a mă mobiliza să întreprind gestul simplu de a-i da un telefon.

A-mi îndrepta atenţia spre Antonia era la fel de dureros. Un lucru pe care-l înţelesesem în ultimele câteva zile era acela că mă aflam foarte departe de a-mi fi deslușit gândurile şi sentimentele privitoare la soţia mea. Faptul că-mi căutasem imediat un mod de a rezista, de a acţiona în faţa situaţiei date nu făcuse, îmi dădeam acum seama, decât să amâne momentul unei evaluări mai drastice şi mai îngrozitoare a ceea ce se întâmplase. Am constatat în primul rând că nu mă ostenisem câtuşi de puţin să aflu cu exactitate ce gândeşte şi ce simte Antonia. A face această încercare ar fi fost, firește, un lucru îngrozitor de dureros şi tocmai pentru a-l evita mă instalasem imediat în rolul meu şi acceptasem atât de total tabloul pe care Palmer şi Antonia aparent mi-l înfăţişaseră. N-aş fi suportat, având în vedere faptul că am fost imediat cuprins de disperare, să las o „uşă deschisă" între mine şi Antonia. Să fi fost asta o greşeală sau era, de fapt, expresia unei dorinţe ascunse? Indiferent care era realitatea, înţelegeam acum că era de datoria mea să examinez situaţia îndeaproape, oricare ar fi costurile pe care

le-ar presupune acest demers. Mi se sugerase că, în ciuda aparenţelor, Antonia şi Palmer erau destul de nehotărâţi. Un lucru era sigur: reacţia mea promptă grăbise stabilizarea legăturii lor; şi, formulând acest gând, m-am întrebat dacă nu cumva rolul meu se va schimba şi dacă, după ce atinsesem un maximum, după cum se exprimase Palmer, nu aveam să intru de acum încolo într-un declin remarcabil.

Regretam profund şi faptul că fusesem atât de sincer cu Antonia în privinţa lui Georgie. Convingerea mea iniţială, susţinută şi de Georgie, că era bine să evit o discuţie sinceră cu Antonia despre ea se dovedea acum a fi fost corectă. Acea discuţie sinceră nu dusese la nimic bun: îmi făcuse mie rău, căci îmi ştirbise dragostea pentru iubita mea, îi făcuse rău lui Georgie întrucât ea nu fusese doar trădată, ci pur şi simplu lăsată la discreţia Antoniei, îi făcuse rău Antoniei pentru că o tulburase, o excitase şi o făcuse să născocească planuri care în final nu puteau fi decât dăunătoare. Eram conştient – şi lucrul acesta îmi dădea o sumbră şi perversă satisfacţie – că Antonia era încă departe de a fi emoţional independentă de mine. Simţea nevoia să-l aibă şi pe Palmer, iar acest lucru îl declarase în mod programatic, şi pe mine, într-o poziţie secundară. Faptul că aflase despre existenţa lui Georgie venise ca un şoc şi ca o provocare; şi, deşi eram sigur că Antonia îşi imagina că este animată numai de o bunăvoinţă sinceră şi afectuoasă, ea era de fapt ferm hotărâtă să dobândească şi să menţină controlul, ba chiar să ghideze ea însăşi relaţia dintre mine şi Georgie: iar dacă, în desfăşurarea acestui

proces, relaţia dintre mine şi Georgie s-ar întâmpla să se deterioreze, Antonia nu ar fi suferit prea tare. Ar fi urmat să-şi asume, vai, cu cât de mult entuziasm şi satisfacţie, misiunea de a mă consola.

Printr-o deschidere aurie în perdeaua de ceaţă, am urmărit curgerea apei pe sub podul Waterloo. Un soare voalat îşi arunca lumina peste marele contrafort alb. Şi mi-am îndreptat gândurile spre Honor Klein. De fapt o avusesem în minte toată dimineaţa. Făcusem chiar un efort să mă concentrez asupra altor probleme şi asupra altor persoane. Căci acesta era în prezent centrul magnetic al gândurilor mele dezlânate şi, cu o uimire pe care mi-o îngăduiam ca pe un lux, m-am trezit că stărui asupra ciudatei persoane a surorii lui Palmer. Acum îmi părea rău că-i trimisesem cea de a doua variantă de scrisoare, deşi eram tare bucuros că nu i-o trimisesem pe prima. A doua scrisoare nu era decât o formulă neinteresantă care transforma o întâmplare cu totul ieşită din comun într-una banală. Cea de a treia variantă ar fi fost în multe privinţe mult mai potrivită; sau, aş spune mai degrabă, regretam că nu încercasem să o scriu pe cea de a patra, care Dumnezeu ştie cum ar fi ieşit.

Cea de a treia scrisoare era, fără îndoială, cea mai sinceră dintre toate, întrucât nu aveam nici un fel de remuşcări cu privire la scena din pivniţă. Singurul lucru pe care-l regretam, în mod paradoxal, era faptul că nu fusesem treaz, deşi, dacă aş fi fost treaz, scena cu siguranţă n-ar mai fi avut loc. Însă îmi aminteam scena cu o oarecare satisfacţie amestecată cu alte sentimente, mai incerte şi mai tulburătoare.

Mă întorceam cu uimire la ideea că o *atinsesem*; ţinând cont de ceea ce se întâmplase, termenul „atinsesem" era mult prea blând. Poate de aceea, privind în urmă, faptul în sine mi se părea neverosimil, şi, deşi îi revedeam părul negru şi lucios tăvălindu-se în praf, deşi îi auzeam icnetul de durere când i-am răsucit braţul, nu-mi aminteam deloc senzaţia născută din contactul dintre carnea ei şi a mea. Totul era ca şi cum intangibilitatea ei, pe care o sesizasem anterior cu un soi de repulsie, o învăluise, în acel moment profanator, într-un fel de mantie. Era ca şi cum, de fapt, nici n-aş fi atins-o.

Începea să mi se facă rău din nou. Mi-am continuat drumul pe sub podul Waterloo şi, prin ceaţa care se mişca oblic şi parcă dădea să se ridice, am zărit faţada cu coloane graţioase a Palatului Somerset. În nuanţe de cenuşiu şi cafeniu, părând că se clatină şi că se retrage, arăta mai degrabă a decor de teatru. În dreptul lui, conturate clar şi incredibil de simplu, ca într-o stampă chinezească, pluteau pe suprafaţa râului, în lumina incertă şi apoasă, două lebede care lunecau în josul râului însoţite de ramura unui copac ce nu putea fi identificat. Se întoarseră puţin, apoi se depărtară şi în cele din urmă dispărură. Mi-am continuat drumul, apoi m-am oprit lângă parapet şi am privit în direcţia în care, ascunsă de multe văluri de ceaţă, se înălţa silueta măreaţă a Catedralei St. Paul. Acum abia puteam distinge pe malul celălalt, chiar în faţa mea, faţadele depozitelor atinse de razele de soare anemice care însă creşteau în intensitate. Efortul de a pătrunde cu privirea în însăşi existenţa lumii

prin ceață devenea exasperant și istovitor. Nu văd, nu văd, îmi tot spuneam, și parcă trăiam exteriorizarea chinuitoare a unei incapacități interioare de a vedea. Zăream doar umbrele lucrurilor, doar păreri, nimic clar.

M-am depărtat de șuvoiul pământiu și de edificiile iluzorii pentru a căuta ceva mai multă stabilitate pe asfaltul solid și am constatat că sunt lângă o cabină telefonică; privind-o mi s-a părut dintr-odată că este scăldată într-o ciudată aureolă, aureola care învăluie până și cel mai neînsemnat dintre obiecte, după spusele celor care susțin că descifrează dovada existenței lui Dumnezeu *e contingentia mundi*[1]. Precum maimuțele lui Köhler, mintea mea năclăită încerca să lege lucrurile între ele. De foarte departe, într-un mod foarte neclar, dar cu multă forță, a început să-și facă loc în mintea mea explicația suferinței mele. Era ceva nou și în același timp, fapt pe care l-am priceput chiar în clipa aceea, ceva îngrozitor.

Durerea mea putea fi comparată doar cu aceea cauzată de o boală incurabilă. În așa hal îmi tremurau mâinile încât abia la a treia încercare am reușit să formez corect numărul din Pelham Crescent. Mi-a răspuns slujnica. Doctorul Anderson și doamna Lynch-Gibbon plecaseră din oraș pentru weekend, iar doamna doctor Klein se întorsese la Cambridge.

---

1. În însăși existența lumii (în lat. în orig.) (n.t.)

19

În lumina lunii, Cambridge-ul era scăldat în albastru deschis şi negru cafeniu. Aici nu era ceaţă şi peste oraş se boltea o cupolă înstelată de o strălucire intensă, luxuriantă. Era genul de noapte în care devii conştient de existenţa altor galaxii. În faţa mea, pe asfalt, îmi vedeam umbra alunecând. Deşi nu era încă unsprezece noaptea, oraşul părea pustiu, iar eu mă mişcam prin el ca un arlechin misterios şi solitar dintr-un tablou: ca un asasin.

Când îmi trecuse prin minte gândul că sunt îndrăgostit în chip irevocabil, disperat şi sfâşietor, de Honor Klein, mi s-a părut în prima clipă că această idee a făcut lumină în viaţa mea. Mi-a devenit clar că acest lucru, şi numai acesta, mă chinuia atât de presant prin noutatea lui, şi totodată faptul că situaţia era inevitabilă. Cu siguranţă Honor îmi apărea acum ca o prezenţă inevitabilă, întinzându-se peste existenţa mea ca însuşi orizontul sau ca aripile desfăcute ale lui Satan. Şi, cu toate că încă nu o puteam descifra, simţeam în urma mea forţa structurii ca de oţel care nu putea duce decât la acest rezultat. Niciodată nu fusesem atât de sigur de calea pe care aveam să o urmez; şi singur, acest sentiment îmi dădea o stare de exaltare.

Dragostea înflăcărată, odată identificată, poartă amprenta indubitabilului. Îmi înțelegeam perfect situația și știam exact ce am de făcut. De îndată ce m-am urcat în tren, la Liverpool Street, am început să înțeleg că aveam destule motive să fiu totuși îngrijorat sau mai degrabă speriat și nedumerit, sau mai curând de-a dreptul uluit. Faptul că, având deja de-a face cu două femei, mă mai îndrăgostisem de a treia nu mă tulbura deloc. Forța care mă trăgea acum spre Honor se impunea cu autoritatea unui cataclism; și, cum nu mă încerca nici o umbră de șovăială, nu aveam nici sentimentul lipsei de loialitate, nici frământări legate de lipsa de loialitate. Eu fusesem ales fără pic de milă și fără posibilitatea de a alege. Totuși, această imagine îmi arăta cât de dementă era situația în care mă aflam. Fusesem ales, dar de cine? Sau ce? Cu siguranță nu de Honor, ale cărei ultime cuvinte, ce-mi răsunau încă în urechi, erau departe de a fi măgulitoare. Niciodată nu fusesem atât de sigur de calea pe care aveam să o urmez; însă era o cale ce părea a duce doar spre umilință și înfrângere.

Totuși, nici gândul acesta nu mă tulbura prea tare. Gândul că, *indiferent* cum voi fi primit, o voi vedea din nou pe Honor îmi era suficient, în valul de dorință și nebunie care mă cuprinsese. Mai mult, cred că eram într-o oarecare măsură prizonierul iluziei, împărtășite de mulți îndrăgostiți, că persoana care este ținta unei iubiri înfocate *trebuie* să răspundă într-o oarecare măsură, că o asemenea dragoste merită, chiar impune, un sentiment asemănător din partea celuilalt. Nu mă așteptam la

prea mult, cu siguranță nu mă așteptam la ceva anume, dar viitorul îmi părea îndeajuns de deschis și de incert pentru a primi zborul avântat al iubirii mele devenite acum pătimașe. Pur și simplu trebuia să o văd, asta era tot.

Sentimentul pe care îl încercam în timp ce mergeam cu trenul spre Cambridge era acela de uimire în fața sursei dragostei mele și a naturii sale. Când începusem, fără știrea mea, să o iubesc pe Honor Klein? Oare atunci când o trântisem pe jos în pivniță? Sau poate atunci când o văzusem tăind șervetele cu sabia de samurai? Sau poate chiar mai de mult, în clipa aceea stranie când o văzusem, ca pe un cavaler cu pinteni și zale, înfruntându-i pe cei doi suverani aureolați care mă oprimau? Sau poate fusese momentul profetic când îi zărisem dunga arcuită a ciorapului în lumina gălbuie de lângă Hyde Park? Era greu de spus, cu atât mai greu cu cât această iubire se dovedea a fi una de o natură cu totul specială. Când m-am gândit la acest aspect mi-am dat seama, ca de un lucru minunat, de certitudinea că *eram* cu adevărat îndrăgostit. Ajunsesem parcă direct de la antipatie la iubire fără să trec printr-o etapă intermediară. Nu făcusem o reevaluare a caracterului ei, nu emisesem judecăți de valoare mai puțin dure în privința ei: toate astea însemnau că acum o iubeam pentru exact aceleași lucruri pentru care o detestasem mai înainte; dacă o detestasem vreodată cu adevărat. Pe de altă parte, nici unul dintre aceste lucruri nu mă făcea să mă îndoiesc de iubirea mea. Era însă o iubire cu adevărat monstruoasă, cum nu mai trăisem

până acum, o iubire de o asemenea profunzime cum numai abisurile în care sălăşluiesc monştrii pot fi. O iubire lipsită de duioşie şi de zâmbet, o iubire practic lipsită de personalitate.

Straniu era faptul că această pasiune care presupunea, după toate aparenţele, o supunere totală a fiinţei mele, părea să aibă atât de puţin de-a face cu latura carnală. Categoric *avea* de-a face cu aceasta, căci trupul meu mi-o spunea în fiecare clipă, dar într-un mod atât de sumbru. Păstram încă impresia că nu o atinsesem niciodată. O trântisem la pământ, dar nu o ţinusem niciodată de mână; iar la gândul că aş putea să o ţin de mână aproape mi s-a făcut rău. Cât de diferită era această dragoste de cea pe care o simţisem pentru Antonia – o dragoste caldă, strălucind de demnitate omenească – ca şi de cea pe care o simţisem pentru Georgie – veselă, tandră, senzuală. Şi totuşi, cât de superficiale mi se păreau acum aceste sentimente prin comparaţie. Puterea care mă stăpânea acum nu avea nimic în comun cu ceea ce simţisem înainte; şi îmi reveni în minte imaginea Iubirii înfăţişate de Dante. *El m'ha percosso in terra e stammi sopra*[1].

Mai târziu mi-am dat seama, ca de un lucru remarcabil şi surprinzător de frumos, că în acele momente nu mi-am pus nici o clipă problema că starea mea ar putea fi falsă sau imaginară. Indiferent pe ce căi mă va purta, era în suficientă măsură ceea ce părea a fi şi avea categoric de-a face cu persoana mea: nu

1. „Iubirea m-a trântit la pământ şi stă asupra mea." (n.t.)

voiam, nu puteam să o reneg şi nici să o expediez prin explicaţii. Dacă era o situaţie grotescă, atunci grotescul provenea din fiinţa mea, iar asupra acesteia deţineam categoric drepturi absolute, dincolo de orice posibilă explicaţie. N-aveam nici cea mai vagă idee ce voi face când o voi vedea pe Honor. Cel mai probabil voi cădea fără grai la picioarele ei. Dar aceasta nu conta. Aveam să fac ceea ce trebuia să fac, iar faptele mele îmi aparţineau în totalitate.

Am pătruns, cu toată această încărcătură multicoloră, în peisajul pestriţ uriaş al străzii King's Parade. Dincolo de stâlpii de iluminat se profila, înălţându-se spre cer, silueta King's Chapel cu crenelurile ei tivite cu albastru pe fundalul nopţii înalte şi înstelate. În lumina lunii clădirea senatului arunca pe iarbă o umbră mai întunecată până în zona unde era alungată de lumina felinarelor. Grandoarea şi familiaritatea acestor clădiri parcă sporeau solemnitatea demersului meu, aşa cum se întâmplă când bătrânii familiei onorează cu prezenţa lor o cununie. Mă simţeam rău din nou, eram pur şi simplu sufocat de emoţie şi de ceea ce bănuiam a fi dorinţă. Am cotit pe strada pe care locuia Honor Klein.

Urmărind numerele clădirilor am văzut în faţa mea o casă care am presupus că este a ei. O singură lumină era aprinsă la etaj. Când am văzut lumina aceea, inima a început să-mi bată atât de nebuneşte încât a trebuit să mă opresc, să mă sprijin de stâlpul de iluminat şi să încerc să-mi controlez şi să-mi calmez respiraţia. M-am întrebat dacă n-ar fi mai bine să mai stau puţin şi să încerc nu să mă

liniştesc – căci mi-ar fi fost imposibil –, ci pur şi simplu să-mi reglez propria respiraţie ca să nu leşin. Am stat câteva minute pe loc şi am respirat ritmic. Apoi mi-am spus că nu e bine să mai întârzii ca nu cumva Honor să se hotărască să se ducă la culcare. Eram sigur că nu se culcase încă şi mi-am imaginat încăperea de la etaj ca pe o cameră de lucru. Am văzut-o pe ea stând la birou înconjurată de cărţi. M-am văzut pe mine alături de ea. M-am apropiat de uşă şi m-am sprijinit de zid.

Nu era decât o sonerie. Până în clipa aceea nu mă gândisem că ar putea avea chiriaşi. Dar, cum nu era decât o singură sonerie, am apăsat. Din interior nu s-a auzit nici un sunet şi, după câteva momente, am sunat din nou. Tot nimic. Am făcut un pas înapoi şi am privit în sus la fereastra luminată şi acoperită de perdea. M-am apropiat din nou de uşă şi am împins-o încet, dar era încuiată. Am privit prin fanta pentru scrisori. Holul era cufundat în întuneric şi nu se auzea zgomot de paşi care se apropie. Privind prin fantă am sunat din nou. Am tras concluzia că soneria e defectă şi m-am întrebat ce e de făcut. Aş fi putut să strig, să bat tare în uşă sau să arunc pietricele în geam. Am cântărit toate aceste soluţii şi le-am considerat absolut imposibile. Nu eram convins că-mi pot controla glasul în aşa măsură încât să scot un strigăt, iar celelalte căi mi se păreau prea brutale. Şi oricum nu mă încânta perspectiva de a vedea un cap ivindu-se de la o fereastră şi nici aceea a întâlnirii în pragul uşii de la intrare. Ceea ce-mi doream cu adevărat era să mă strecor

încet în încăpere şi să mă trezesc imediat alături de Honor.

Apoi mi-am spus că aş putea realiza exact acest lucru. Am observat că lângă casă este o portiţă care duce fără îndoială în grădină. Am găsit-o descuiată. Am înaintat pe o potecă făcută din cărămizi acoperite de muşchi, care separa casele una de cealaltă, şi astfel am ajuns într-o grădină. Am făcut un pas înapoi. Mai sus de conturul întunecat al unui copac cu ramuri plecate, lumina lunii cădea pe zidul din spate al casei cufundate în întuneric. Două uşi mari cu geam dădeau din grădină spre o încăpere de la parter. Am păşit încet prin iarbă şi am pus mâna pe uşă. A trebuit să mă opresc o clipă pentru a depăşi valul de panică ce mă cuprinsese. Aveam impresia că respiraţia mea şi chiar bătăile inimii mele se aud în toată casa, ca zgomotul unui motor. Am încercat să deschid uşile, mi-am strecurat degetul între ele şi am împins cu putere. Uşile au cedat; nu mi-am dat seama dacă nu fuseseră încuiate sau dacă stricasem cu gestul meu un zăvor mai slab. Am deschis uşile larg, cu amândouă mâinile.

În faţa mea se deschidea o încăpere întunecată în care licărea slab un foc aproape stins. Deja nu prea îmi mai dădeam bine seama ce fac. Mă mişcam ca într-un vis. Obiectele parcă se topeau în faţa ochilor mei. Am traversat camera şi am deschis o uşă a cărei suprafaţă albă se zărea în întuneric. Am ieşit într-un culoar. Lumina slabă venind de la felinarul din faţa casei printr-o uşă deschisă mă ajută să găsesc scările. Am început să urc scările, păşind cu grijă şi ţinându-mă bine de

balustradă. Ajuns sus am văzut imediat raza de lumină ce pătrundea pe sub uşa camerei lui Honor. N-am şovăit decât o clipă.

M-am apropiat de uşă şi am ciocănit. După liniştea mormântală de până atunci, sunetul bătăilor în uşă părea asurzitor. Am aşteptat ca zgomotul să se stingă şi, cum n-am primit nici un răspuns, am deschis uşa. În prima clipă lumina m-a orbit.

În faţa mea am văzut un pat dublu. Camera era strălucitor luminată. Şezând în pat şi privind drept spre mine era Honor. Stătea puţin întoarsă într-o parte, cu picioarele acoperite de un cearceaf. Partea de sus a corpului era goală şi cafenie ca a unei statuete de la prora unui vas. I-am remarcat sânii ascuţiţi, părul negru ciufulit, trăsăturile înţepenite şi lipsite de orice expresie, ca ale unui chip sculptat în lemn. Nu era singură. Lângă pat, un bărbat gol îşi punea în grabă un halat. Mi-am dat seama imediat şi fără nici o urmă de îndoială că întrerupsesem o scenă de dragoste. Bărbatul era Palmer.

Am închis uşa şi am pornit-o în jos pe scări.

20

Am aprins o lumină în hol, găsind întrerupătorul din instinct, şi m-am întors în încăperea prin care intrasem. Am apăsat şi aici întrerupătorul şi s-au aprins mai multe lămpi. Am observat în treacăt camera albă, plină de cărţi şi fotoliile cu huse din stambă. M-am dus şi am închis uşile care rămăseseră întredeschise. Mi-am dat seama că făcusem praf un zăvor. Am tras perdelele care erau şi ele tot din stambă. M-am întors spre şemineu. În faţa lui, pe o măsuţă, se aflau două pahare, o sticlă de whisky şi o cană cu apă. Mi-am turnat nişte whisky, vărsând destul de mult pe masă. Am băut. Mi-am mai pus, am zgândărit focul şi am aşteptat.

Încă din momentul de la podul Waterloo, când avusesem revelaţia condiţiei mele, mă simţeam ca un om care aleargă spre o perdea. Acum, după ce trecusem prin ea atât de brusc şi cu consecinţe atât de neaşteptate, atât de uluitoare, eram ameţit, năucit, dar surprinzător de calm. Intrasem în casă ca un hoţ. Acum mă aflam în casă ca un general victorios. Vor veni, cu siguranţă că vor veni să se ocupe de mine.

Eram perfect conştient de această siguranţă, de această stabilitate a omului care stă cu picioarele depărtate bine înfipte în pământ;

totodată eram însă conştient de o uimire ce atingea limita suferinţei. Îmi dorisem cu atâta ardoare şi sperasem atât de prosteşte să o găsesc pe Honor singură. Simplul fapt de a nu fi fost singură era o durere separată, diferită de semnificaţia halucinantă a persoanei în a cărei companie o găsisem. *Asta* îmi provoca un fior de uimire atât de violent încât aproape că nu-l puteam deosebi de unul de groază; iar când am înţeles ce le făcusem eu *lor* am avut un şoc care aproape că m-a durut fizic. Cu câtă naivitate îmi închipuisem că Honor este liberă; ba chiar îmi închipuisem, mi-am dat seama acum, că e virgină, că eu voi fi primul bărbat din viaţa ei, că voi fi cuceritorul şi maestrul ei. Prins în plasa idioţeniei mele n-aş fi putut nici măcar să mă apropii cu gândul de ideea că fratele ei ar putea fi iubitul ei.

Palmer intră. Închise încet uşa în urma lui şi se sprijini de ea. Era îmbrăcat într-un halat de mătase de culoare închisă, pe pielea goală, după cum era uşor de observat. Era desculţ. Se sprijini de uşă, cu ochii larg deschişi, şi mă fixă cu privirea. L-am privit şi eu dus pe gânduri, apoi mi-am întors privirea către foc şi din nou spre el. Mi-am impus să nu tremur. Am stat aşa, în tăcere, preţ de un minut. Apoi am turnat nişte whisky în celălalt pahar şi i-am făcut semn lui Palmer să se apropie.

A venit, a luat paharul şi a privit lung în fundul lui. Mi-a dat impresia că îşi caută în gând şi cu mare atenţie cuvintele cu care să înceapă. De aceea primele lui cuvinte m-au surprins.

— De unde ai ştiut că sunt aici?

Am ezitat şi mintea mea a început să se trezească. Întrebarea scotea la iveală două lucruri, fără îndoială, legate între ele: că Honor nu-i povestise lui Palmer episodul din pivniţă şi că Palmer credea că am venit la Cambridge în căutarea lui. Dacă ar fi ştiut de episodul din pivniţă, ar fi putut să-şi închipuie că am venit să o caut pe Honor. Cu toate că pasiunea mea pentru Honor era deocamdată ceva atât de improbabil şi de ieşit din comun, un psihanalist ar fi putut să o intuiască prin interpretarea comportamentului meu violent. Se pare însă că o asemenea idee nu-i trecuse prin minte lui Palmer şi credea că pornisem pe urmele lui mânat de bănuieli şi că venisem să-l dau în vileag. Primul şi cel mai puternic sentiment pe care l-am avut a fost acela de recunoştinţă faţă de Honor. Faptul că nu-i spusese nimic fratelui ei mi s-a părut un gest semnificativ şi totodată favorabil. Al doilea gând a fost acela că deţineam un avantaj pe care nu trebuia să-l pierd.

— Chiar trebuie să-ţi explic? am întrebat, sperând că nu va insista.

— Ei, până la urmă nici nu contează, răspunse Palmer. Ai aflat ce ai vrut să afli, asta-i tot ce contează. Antonia ştie?

După o clipă de gândire am răspuns:

— Nu.

— Ai de gând să-i spui?

Eram deja complet stăpân pe mine.

— Nu ştiu, Palmer, să fiu foarte sincer, nu ştiu.

Palmer se întoarse cu faţa spre mine. Glasul lui exprima o sinceritate totală, iar trăsăturile

lui trădau o goliciune pe care nu o mai văzusem până atunci. Puse paharul deasupra căminului şi făcu un pas spre mine. Îşi puse ambele mâini pe braţele mele şi le strânse uşor câteva clipe. Apoi îşi lăsă braţele în jos pe lângă corp. Era un gest de implorare. După aceea rosti:

— Situaţia este de o gravitate dramatică, Martin. Avem de lămurit câteva lucruri.

Privind în urmă n-am putut să nu-l admir pe Palmer pentru faptul că a înţeles imediat că se petrecuse ceva irevocabil de proporţii catastrofale. N-a încercat – ceea ce ar fi fost foarte greu de realizat – să explice în vreun fel scena la care fusesem martor. Nici n-a încercat să-i minimalizeze importanţa sau să o ascundă sub un văl de minciuni şi aiureli. Se înfăţişa deschis în faţa mea aşa cum te înfăţişezi în faţa unui cuceritor sau a unui judecător; şi, pe măsură ce discuţia noastră înainta, am început să simt, străbătând prin ameţeala mea bolnăvicioasă amestecată cu milă dureroasă, că balanţa puterii începe să se încline în favoarea mea. Trecusem cu adevărat pe versantul celălalt al muntelui.

Mânat de un sentiment brusc de milă pentru el, am rostit:

— Îmi pare rău, Palmer.

— Să nu-ţi pară rău, răspunse Palmer, ai acţionat inteligent, hotărât şi foarte prompt. Nu-ţi cunoşteam această latură. Hai să nu ne pierdem vremea cu prostii! Problema e că ceea ce s-a petrecut s-ar putea dovedi fatal. Şi aş vrea măcar să cădem de acord.

— Uite ce e, am spus, te rog să nu mă înţelegi greşit cel puţin într-o privinţă. Eu nu condamn incestul. Nu consider că faci un păcat

îmbrățișându-ți sora, vreau să spun că nu văd un păcat în faptul că e sora ta.

— Privești lucrurile cu superficialitate ca de obicei, spuse Palmer. Nu-l condamni. Te oripilează. Te cutremuri de groază. Dar nu contează sentimentele tale. Singura persoană care contează e Antonia.

— Și Honor, am adăugat.

I-am revăzut sânii bronzați și am simțit brusc durerea sfâșietoare a prezenței ei în casă, nu departe de mine, și a convingerii că, dacă nu mă detesta deja, o va face foarte curând. Am constatat că tremur cu adevărat și cu mare efort am reușit să mă stăpânesc.

— Honor e treaba mea, zise Palmer. Ea nu va avea nici o problemă cu toată povestea asta. E o persoană extraordinară. Aici nu e în joc decât fericirea Antoniei. N-aș spune chiar sănătatea ei mintală. Dar o asemenea dezvăluire s-ar putea să o dezechilibreze pe viață.

— După câte înțeleg îmi sugerezi în mod direct să nu-i spun nimic Antoniei.

— Firește că-ți sugerez asta. Îți dai seama că nu e ca și cum i-ai dezvălui o banală infidelitate. Aici avem de-a face cu ceva care poate zdruncina din temelii mintea cuiva. Antonia este la un pas de începutul unei vieți noi, unei fericiri noi. Fie merge înainte către aceasta, fie cade într-o prăpastie din care, având în vedere temperamentul ei, s-ar putea să nu mai iasă câțiva ani buni. Depinde de tine pe care dintre căi va apuca.

— Și cu tine cum rămâne? am întrebat. Și tu te afli la un pas de o viață nouă, de o fericire nouă alături de ea? L-am privit cu mare atenție. Căutam să văd în el omul care

se luptă cu disperare să scape de o obsesie acaparatoare. Nu vedeam nimic. Își păstra expresia hotărâtă, iar ochii lui larg deschiși, sinceri nu lăsau să se vadă nimic.

— O doresc pe Antonia, răspunse Palmer, și numai pe Antonia. Și dă-mi voie să-ți spun cu cea mai sinceră și profundă seriozitate că ceea ce ai văzut astăzi s-a petrecut pentru ultima oară. Mă crezi, Martin?

— Dar s-a mai petrecut și până acum, am spus.

— Asta nu te privește pe tine.

— Dar ar putea să o privească pe Antonia.

— Dacă te afli aici ca să mă chinuiești și să mă șantajezi, ai face mai bine să pleci imediat, spuse Palmer. Dar, dacă vrei să înțelegi ce faci înainte de a face gestul, atunci rămâi.

Mi-am dat seama că încerca din răsputeri să mă mai rețină.

— Regret, Palmer. N-am nici cea mai mică dorință de a te chinui, și tu știi asta foarte bine. Sunt derutat, zguduit și, să fiu sincer, nu știu ce am să fac.

— Dacă-ți închipui, spuse Palmer și glasul lui suna acum mai aspru, că poți obține un avantaj pentru *tine* distrugând liniștea sufletească a Antoniei, dacă-ți închipui că-ți poți relua fericit viața alături de ea după...

— Ah, *taci odată*, am spus. E destul că viața mea de familie e distrusă. Acum mă acuzi de egoism pentru că stau pe gânduri dacă să dau în vileag sau nu un adulterin care a dat de belea.

— Adulterinul ești tu, replică Palmer. Nu te mai gândi la tine, gândește-te la Antonia. *Te implor*, Martin, gândește-te bine. Să nu te

simți jignit de cuvintele mele. Noi doi ne cunoaștem prea bine ca să ne jucăm de-a cine marchează mai multe puncte. Așa cum ți-am spus, a fost ultima oară.

În clipa aceea, poate unică, mi-am dorit să aflu mai mult. Mi-am cântărit cu grijă cuvintele.

— Cred că sunt îndreptățit să știu mai multe. Înțeleg că relația cu sora ta e de lungă durată. Sunt multe elemente care indică asta. Să trag concluzia că acum, prin acordul ambelor părți, această relație încetează?

Palmer rămase tăcut, cu privirea fixă, respirând anevoie. Apoi făcu un pas, depărtându-se de mine, își duse mâna la frunte pentru o clipă. Am găsit gestul, ca o dovadă de slăbiciune, grozav de emoționant.

— N-am ce să-ți răspund în privința asta, zise el desfăcând brațele. Există lucruri care nu ne aparțin. Dacă Antonia nu află nimic, poți fi încredințat că n-am să o înșel niciodată, nici în gând, nici în fapt. Ceea ce ai văzut astă-seară a fost sfârșitul. Mai mult chiar, sosirea ta l-a pecetluit ca atare. Dar oricum ar fi fost sfârșitul.

— Dacă n-aș fi apărut eu *poate* că totuși ar mai fi existat o continuare?

— Nu, așa cum ți-am spus, *nu*, răspunse Palmer iritat. Martin, ai bunătatea să înțelegi ce spun în cuvinte simple.

— Nu știu în ce măsură pot să te cred, am spus. Nu-ți spun asta ca să te persecut, ci doar să arăt cum stau lucrurile. Și nu știu ce am să fac. Pot doar să-ți spun că acum cred că foarte probabil nu-i voi spune nimic Antoniei.

Dar în clipa asta nu-ți pot promite că n-am să-i spun.

— Dacă nu i-ai spune, ai da dovadă de înțelepciune și de generozitate, spuse Palmer.

Deja își revenise și mă privea demn, ținându-și drept capul tuns scurt, iar prin halatul desfăcut i se vedea pieptul alb umbrit de păr cărunt. Arăta emoționant de îmbătrânit, ca un războinic bătrân.

— Sosirea mea a pecetluit cu siguranță sfârșitul prieteniei noastre, am spus. Am rostit aceste cuvinte cu intenția de a-l provoca și din dorința de a-mi oferi o alinare.

Palmer – și din nou l-am admirat când am revăzut scena – primi lovitura în plin.

— La asta va trebui să mai cugetăm, Martin, răspunse el calm. A fost pentru noi amândoi un șoc teribil, încă nici nu ne dăm seama cât de teribil. Abia mâine-dimineață vom începe să ne dăm seama. Și atunci ai să înțelegi că nu a fost pentru tine cu nimic mai puțin șocant să vezi ceea ce te-ai așteptat să vezi. Există lucruri pe care imaginația nu ni le poate oferi. După o asemenea experiență o prietenie, dacă e să supraviețuiască, trebuie să se reorganizeze și să se schimbe din temelii. Rămâne de văzut dacă prietenia noastră se poate schimba astfel. Sper din tot sufletul că e posibil, iar eu unul am să mă străduiesc ca acest lucru să se întâmple.

— Cu condiția să nu-i spun nimic Antoniei, am adăugat.

M-a privit grav.

— Dacă-i spui Antoniei, vom fi toți niște oameni terminați.

În liniștea care a urmat acestor cuvinte mi-am băut ultimul strop de whisky și m-am pregătit să plec. Mânat de un imbold spontan, m-am înclinat politicos în fața lui Palmer. El și-a plecat capul și, pe când ieșeam din cameră, l-am văzut cu privirea ațintită asupra focului și capul tot plecat. Mângâie grilajul căminului cu piciorul gol. Pe când închideam ușa de la intrare l-am auzit ieșind din salon și îndreptându-se spre scări.

M-am oprit și m-am uitat o clipă la fereastra luminată, întrebându-mă ce discuție îngrozitoare și inimaginabilă o fi având loc între cei doi.

21

Am urcat scările în urma surorii mele. Afară ceața era de un galben auriu, încărcată de particule sulfuroase. Respiram anevoie. Am iuțit pasul ca să ajung din urmă silueta care dispăru aproape imediat. Era foarte frig, iar pașii noștri scoteau un sunet slab strivind gheața subțire care acoperea pietrele pavajului. Când am ajuns-o din urmă, i-am prins mâna și am strâns-o lângă mine să o încălzesc puțin, dar mâna rămase rece și fără vlagă. Ea mergea ceva mai repede decât mine și, deși mă grăbeam, era mereu în fața mea. Își ținea fața întoarsă în partea cealaltă, dar îi vedeam picăturile de apă formate pe părul scurt și negru care arăta ca o bonetă ponosită împodobită cu pietre prețioase. Gheața de pe pavaj era acum mai groasă și mai dură, iar picioarele noastre nu mai spărgeau stratul cristalin. În cele din urmă, ușor și fără efort, am reușit să patinăm. Mâna ei era acum mai caldă și am început să ne mișcăm, mai întâi încet, apoi mai repede, pe întinderea de gheață nesfârșită, care părea gălbuie în lumina dușmănoasă a zilei de iarnă. Mișcându-ne fără nici o dificultate am întors-o cu fața spre mine. Își scuturase apa din părul care acum arăta ca o căciulă pufoasă, iar ghetele înalte de patinaj o făceau să semene

cu un cazac. Dar fața ei trăda tristețe. Am apropiat-o mai mult de mine și am început să valsăm pe gheața nesfârșită. În timp ce dansam am încercat să o îmbrățișez; mă împiedica sabia rigidă care stătea între noi și al cărei mâner îmi împungea mâna și-mi provoca durere. Am lăsat mâna în jos și am pus-o pe mâner, dar imediat am simțit mâna ei încercând să mă împiedice. Ne mișcam acum mai încet, descriind un cerc. Apăsând mai tare i-am înfrânt rezistența și sabia a ieșit din teacă șuierând, iar noi continuam să stăm față în față, depărtându-ne acum unul de altul. Peste umărul ei vedeam cum se apropie din depărtare o siluetă minusculă. Pe măsură ce aceasta se apropia, silueta ei se îndepărta până ce amândouă ajunseră la aceeași dimensiune, două imagini gemene, țepene și estompate, nu prea îndepărtate. Apoi, în timp ce silueta ei se micșora și dispărea, a lui plutea spre mine cu o viteză tot mai mare, iar capul lui mare, cu trăsături evreiești, arăta ca un ou uriaș plutind peste mânecile largi ale halatului de mătase. Am rotit în fața lui sabia, însă, în mișcare, lama s-a desprins și a zburat în sus, în întunericul iernii care se adunase deasupra noastră. Strângând tare în mână ceea ce mai rămăsese din sabie, cuprins de spaimă și de sentimentul vinovăției, l-am recunoscut pe tatăl meu.

M-am trezit tremurând. Era întuneric. Pledurile căzuseră pe podea, iar patul de campanie era tare, rece și parcă umed. Mă durea rău stomacul, fără îndoială din cauza băuturii din seara anterioară. Sau încă nu se terminase seara anterioară? M-am ridicat, mi-am luat halatul și am aprins lumina.

Lumina becului fără abajur dădu la iveală o cameră într-o dezordine dezolantă: patul de campanie şi grămada de pleduri, podeaua goală, geamantanul din care se revărsau prosoape, lenjerie, pachete de scrisori şi un aparat de ras electric. Sacoul şi pantalonii mei zăceau grămadă acolo unde îi aruncasem de pe mine ameţit de băutură. Într-un colţ era o sticlă de whisky pe jumătate goală. Peste tot mucuri de ţigări. Paharul pe care tocmai îl răsturnasem cu piciorul se rostogoli până se opri lângă pat scoţând un sunet găunos. Celebrul sistem de încălzire centrală pe bază de păcură nu părea să aibă un efect prea grozav asupra temperaturii din încăpere. Am dat drumul radiatorului electric montat în perete care, în lumina intensă, nu producea decât o licărire stinsă şi tristă. Astmul diabolic pe care-l învinsesem prin băutură şi oboseală înainte de a mă culca nu dispăruse şi simţeam cum îmi striveşte pieptul ca un pansament înfăşurat din ce în ce mai strâns în jurul corpului meu. Din plămânii mei ieşeau din când în când şuierături şi bolboroseli. Am încercat să respir rar. Mi-am înnodat cordonul halatului şi am deschis fereastra, dar am închis-o imediat după ce am tras o gură de aer rece şi înecăcios de afară. Am privit pe fereastră.

Mult sub nivelul meu, Lowndes Square dormita în ceaţa felinarelor prin care se înălţau, ajungând până aproape de fereastra mea, trunchiurile negre ale copacilor. Nu reuşeam să-mi dau seama dacă lumina difuză prin care întrezăream formele de jos era a amurgului sau dacă era doar lumina felinarelor alungând

noaptea. Cerul era acoperit şi întunecat. M-am întrebat cât o fi ceasul. Ceasul meu stătuse şi telefonul încă nu era conectat. Din ceea ce puteam vedea, nu prea păreau a fi oameni jos în stradă. Poate nu dormisem decât vreo două ceasuri. Eram însă convins că nu voi putea să mai dorm. M-am întors din nou spre cameră.

Firește, Palmer avusese dreptate. Abia a doua zi am perceput cu adevărat forța șocului prin care trecusem. Mă întorsesem la Londra ca prin vis, venisem direct în Lowndes Square, mă culcasem şi dormisem până târziu. Asta se întâmplase, presupunând că acum era trecut de miezul nopţii, ieri-dimineaţă. Când m-am trezit m-a cuprins un sentiment de groază şi disperare care nu semăna cu nici o altă stare trăită anterior. Avusesem şi în trecut sentimentul disperării, dar, după câte îmi amintesc, acesta avusese o cauză limpede şi fusese de o natură cunoscută. Ceea ce trăiam acum era confuz şi iraţional şi tocmai această neclaritate era sursa fricii mele. Mi-era frică să fiu singur şi totuşi nu aveam pe nimeni către care să mă îndrept. Nu reuşeam nici să stabilesc în ce măsură starea mea era cauzată de groaza de incest. Nu simţisem niciodată o aversiune reală faţă de ideea relaţiei dintre frate şi soră. Şi totuşi s-ar putea ca tocmai această idee, lucrând în taină în sufletul meu, în virtutea unor principii pe care nu le puteam identifica, să-mi fi provocat această senzaţie de beznă aproape tangibilă. Ciudat era şi faptul că această panică, indiferent de sursa din care provenea, era acum indestructibil legată de pasiunea mea pentru Honor, dându-mi

senzația că ținta dorințelor mele era, de fapt, sora mea.

În timpul discuției cu Palmer percepusem în mod difuz prezența lui Honor undeva în apropiere, ca pe o vibrație a aerului care nu devenise sunet, dar care, dacă s-ar fi putut auzi, ar fi avut intensitatea unui țipăt. În prezent, după ceva timp, gândurile mele îndreptate către ea, mult mai precise acum, deveniseră o durere sferică la periferia căreia atârnau, ca niște bucăți de carne, părți din ființa mea. Cu greu puteam găsi un nume potrivit pentru starea mea, într-atât se deosebea de mult de tot ceea ce simțisem altădată când fusesem îndrăgostit. Parcă trăirea mea actuală și cele din trecut nu aveau nimic în comun. Și totuși nu mă puteam gândi la nici un alt termen, dacă nu acela de dragoste, pe care l-aș fi putut asocia sentimentului care mă îngenunchease astfel.

Nu puteam să mă întorc cu mintea la planurile mele înaripate și la deznodământul lor catastrofal fără a fi cuprins de o durere sfâșietoare. Dăinuia încă, pentru a mă chinui, ceva din visul de a avea o întâlnire măreață și miraculoasă cu Honor, întâlnire în cursul căreia lumina anemică ce însoțise ciocnirile noastre din trecut să devină sau să fie percepută ca fiind strălucirea iubirii pătimașe. Mi-o închipuisem singură, liberă, așteptând în liniștea conștiinței ei amorțite să apar eu. Adevărul era atât de diferit încât aproape că nu putea fi privit în față. Nici măcar pentru o clipă nu-mi trecuse prin minte că ar putea avea un iubit; iar însăși ideea că și-l alesese pentru acest rol chiar pe fratele ei făcea ca

mintea mea să o ia razna. Pentru nici o femeie o asemenea iubire, dacă ea exista, nu putea fi una de o intensitate obişnuită, dar pentru o femeie ca Honor o asemenea iubire diabolică nu putea fi decât una colosală. Privind acum înapoi, identificam indicii care, interpretate prin prisma informaţiilor de curând dobândite, îmi sugerau cât de mare ar putea fi această iubire a lui Honor.

Pe mine însumi mă vedeam ca fiind pierdut fără urmă, înecat într-un ocean de iubire care acum căpăta accente de nebunie, lipsit de orice urmă de speranţă. Nu puneam prea mult preţ pe afirmaţia lui Palmer că ceea ce văzusem nu se va mai repeta. Eram convins că voinţa lui Honor, acţionând asupra lui Palmer, va face să se întâmple numai ce va hotărî ea. Desigur, nu aveam şi nu avusesem în tot acest timp nici cea mai vagă intenţie de a-i spune Antoniei. Antonia părea atât de puţin legată de toată povestea asta ca şi cum ar fi fost o necunoscută. Mai mult chiar, îmi părea a fi mult prea mică şi prea fragilă pentru a putea face faţă unui lucru atât de monstruos. Nu i-aş fi putut vorbi Antoniei despre faptul că m-am îndrăgostit şi prin urmare nu-i puteam vorbi nici despre acest aspect care făcea parte din însuşi faptul de a mă fi îndrăgostit. Nimeni nu avea să afle ce s-a întâmplat. Dar nu mi-l puteam închipui pe Palmer, nici după ce se va căsători cu Antonia, eliberat cu totul din ghearele acestei vrăjitoare cu sâni bronzaţi a cărei imagine – cu părul ciuntit şi ciufulit, cu faţa gravă şi angelică dominându-i goliciunea – îmi stăruia neîncetat în faţa ochilor; şi, în egală măsură, îmi dădeam seama că

sunt blestemat pentru tot restul vieţii, întocmai ca acei bărbaţi care se culcă cu prostituatele dintr-un templu şi care, după ce au întâlnit o zeiţă, nu se mai pot atinge de nici o femeie obişnuită.

Mi-am petrecut ziua toată într-o stare de incertitudine. N-am putut mânca nimic, nu m-am putut odihni, aveam dureri şi furnicături în braţe şi în picioare. M-am plimbat prin Hyde Park, m-am întors în apartament şi, fiindu-mi frică să stau singur, am ieşit din nou. Parcul învăluit în ceaţă era gol ca un peisaj selenar, dar măcar se zăreau pe ici, pe colo siluete umane. M-am gândit puţin la Georgie, dar chipul ei, părând să aparţină deja unui trecut îndepărtat, mă privea cu atâta tristeţe încât n-am putut suporta să mă opresc mult timp asupra lui. Nu-i puteam cere lui Georgie să mă consoleze pentru că iubeam pe altcineva, iar vechea dragoste, care acum îmi părea săracă şi searbădă, nu mă putea lecui de cea nouă. Am băut mult şi m-am culcat pe la nouă căutându-mi în somn uitarea.

Acum mă întrebam dacă n-ar fi bine să încerc din nou să dorm. Treaz nu eram bun de nimic. Am tras din nou păturile pe patul de campanie şi m-am întins peste ele fără să sting lumina ; dar durerile în braţe şi-n picioare îmi reveniseră şi mi-am dat seama că n-are rost să încerc să mă odihnesc. M-am sculat din nou şi am început să-mi caut tabletele pentru astm, răsturnând conţinutul geamantanului pe podea. Le-am găsit, am cules de pe jos paharul şi am constatat că e crăpat. M-am târât până la bucătărie şi m-am apucat

să spăl o cană din plastic rămasă de la chiriașul anterior.

Brusc, un zgomot ciudat răsună în apartament. Venea de undeva de aproape, dar nu-mi dădeam seama de unde. Parcă se auzea din mai multe părți deodată. Am tresărit, inima mi-a zvâcnit cu putere și am înțepenit ascultând liniștea și întrebându-mă ce auzisem. Sunetul se repetă. După câteva clipe de groază mi-am dat seama că era soneria de la ușă, pe care n-o mai auzisem până atunci. Mi-am aranjat halatul și am ieșit în holul de la intrare, lăsând ușa deschisă în urma mea ca să am puțină lumină. Am bâjbâit până să deschid ușa – îmi tremurau mâinile – și în cele din urmă am deschis. Pe palier lumina era aprinsă. Era Antonia.

Am rămas privind tâmp la ea, mirat, și inima începu să-mi bată mai repede, de parcă știam deja că îmi aduce vești proaste. Stătea cu spatele spre lumină, dar pe fața rămasă în umbră se putea citi o expresie la fel de rătăcită ca a mea. Fără să scot nici un cuvânt m-am întors spre încăperea luminată, iar Antonia a venit după mine și a închis ambele uși.

M-am dus până la fereastră și m-am întors cu fața spre Antonia. Arăta groaznic. Avea pe cap un șal de sub care îi ieșeau șuvițele de păr blond, încărunțit, care-i cădeau peste gulerul hainei de stofă. Era foarte palidă și nemachiată. Gura cu colțurile lăsate în jos arăta că era gata să izbucnească în plâns.

— Cât e ceasul, Antonia? am întrebat.

— Zece.

— Seara sau dimineața?

— Dimineața, spuse ea, privindu-mă cu ochii măriți.

— Și de ce e așa întuneric?

— E ceață.

— Asta înseamnă că am dormit douăsprezece ore, am spus. Ce s-a întâmplat, Antonia?

— Spune-mi, Martin, s-a întâmplat ceva neobișnuit cât am fost plecată?

Mi s-a tăiat răsuflarea.

— Ceva neobișnuit? Nu, din câte știu eu, nu, am răspuns. Dar tu unde ai fost plecată? Până atunci nu-mi pusesem această întrebare. Nu mă gândisem nici o clipă la Antonia.

— M-am dus să o văd pe mama, nu s-a simțit prea bine, spuse Antonia. Sunt sigură că ți-am spus. Aș fi vrut să vină și Anderson cu mine, dar a trebuit să se ducă la Cambridge să-și mai aducă niște lucruri.

— Și de ce m-ai întrebat dacă s-a întâmplat ceva neobișnuit?

— Păi, ceva cu siguranță s-a întâmplat că... dacă nu, înseamnă că eu am început să-mi pierd mințile.

— Nu ești singura, am răspuns. Dar tot nu înțeleg.

— Te-ai văzut cu Anderson în weekend?

— Nu.

— Cu el s-a întâmplat ceva.

— Ce?

— Nu știu, spuse Antonia. Știi cum sunt povestirile în care cineva e stăpânit de diavol sau alea științifico-fantastice... Arată exact la fel și totuși pare a fi alt om. Parcă ființa lui e locuită de o altă personalitate.

— Ce prostii spui! Stai jos, Antonia, pentru numele lui Dumnezeu, și calmează-te, sper că n-ai să începi să urli, am spus.

— Dar e *complet* schimbat, spuse Antonia ridicând glasul. S-a întors împotriva mea.

Antonia mă ţintuia cu o privire fixă, ca şi cum ar fi vrut să-mi transmită starea ei de nebunie.

— Cum adică „s-a întors împotriva ta"? am întrebat. Haide, Antonia, las-o baltă! Şi nu mai fi atât de dramatică. Nici eu nu mă simt prea bine. Spune-mi cu calm şi în detaliu ce s-a întâmplat. Şi stai naibii jos odată, pentru Dumnezeu!

— Nu e nimic clar, şi totuşi e ceva absolut copleşitor, spuse Antonia. Fără îndoială, ceva s-a întâmplat. Atitudinea lui faţă de mine e complet diferită, e atât de rece şi, judecând după felul cum mă priveşte, aş zice că plănuieşte să mă ucidă. Sigur că asta m-a făcut să plâng, ceea ce l-a enervat şi mai tare. Apoi a dispărut în puterea nopţii şi nu s-a întors mult timp. Şi Honor Klein s-a instalat din nou în casă, parcă e prezentă peste tot în permanenţă, ca un nor negru. Sunt de-a dreptul speriată, Martin.

Rosti ultimele cuvinte cu un fel de scâncet, se aşeză pe patul de campanie şi-şi scoase batista.

— Hai, adună-te, cred că totul este doar în imaginaţia ta, am spus.

Văzând în inconştienţa şi inocenţa ei reflectarea propriilor mele spaime, m-am simţit profund mişcat.

— Am fost absolut şocată, la început nu mi-a venit să cred, am spus şi eu că totul este doar în imaginaţia mea, zise Antonia şi lacrimi mari îi curgeau pe obraji. Dar el era atât de rece şi nu mă slăbea din ochi. De parcă aş fi

omorât pe cineva. Să-i fi spus cineva ceva despre mine?

— Ce-ar fi putut să-i spună cineva despre tine?

— Nu ştiu, răspunse Antonia. Poate în legătură cu mine şi cu Alexander, de exemplu. Ştii şi tu cum născocesc oamenii tot felul de lucruri. Cu siguranţă cineva l-a aţâţat împotriva mea. Trebuie să fi intervenit vreo neînţelegere. Nu-i aşa că tu n-ai făcut nimic, Martin?

— Sigur că nu, am răspuns. Nici nu m-am văzut cu Palmer. Şi ştii foarte bine că n-aş putea să fac aşa ceva.

Cu siguranţă că acum Palmer stătea ca pe ghimpi şi se întreaba dacă i-am spus ceva Antoniei sau nu. N-aş putea spune că gândul ăsta nu mi-a făcut plăcere.

Am sesizat un zgomot ca un foşnet ce venea din spatele meu. Întrucât se intensifica, m-am întors. Începuse să plouă. Uitându-mă la cerul de un cenuşiu gălbejit am putut identifica lumina zilei. M-am întors spre interiorul încăperii şi spre chipul Antoniei îndreptat către mine. Locul în care ne aflam era mohorât, sinistru ca o celulă.

— Poate că i s-a tulburat mintea, spuse Antonia. Ştiai că mama lui a fost nebună?

— Nu, nu ştiam. Chiar aşa? Interesant, am spus.

— Mi-a spus el, nu de mult, zise Antonia. Săptămâna trecută, înainte să...

Suspină, îşi şterse faţa cu batista şi suspină din nou.

Stăteam în picioare, cu mâinile în buzunarele halatului şi o priveam cum plânge.

Mi-era milă de ea, dar mila mea era doar o prelungire a propriei mele dileme.

— Vasăzică, Honor Klein e cu voi, am spus.

— O urăsc pe femeia asta, spuse Antonia. Urma să se întoarcă la Cambridge, dar în momentul de față e încă aici, practic locuiește cu noi. Pur și simplu îmi dă fiori.

— Și mie, am spus.

Soneria de la intrare a sunat și am tresărit amândoi. M-am uitat la Antonia și ochii ei mari m-au urmărit până la ușă. Am traversat holul și am deschis brusc ușa. Erau oamenii care se ocupau de mutarea mobilei.

Le-am spus să lase ce au adus unde se nimerește și m-am întors la Antonia. Se ridicase în picioare și se privea în oglinda de poșetă. Își dăduse cu puțină pudră pe nas și acum își ștergea fața pe care i se vedeau încă urme de lacrimi. Își desfăcu eșarfa de pe cap și scoase un oftat jalnic. Arăta mizerabil.

— Hai, dragă, fă treaba ca lumea, spuse ea. Pune lucrurile la locul lor.

Parcă își mai revenise și ieși din cameră să dirijeze oamenii. Peste câteva minute își făcură apariția doi uriași care aduceau biroul Carlton House pe care era teancul de planșe de Audubon. Le-am spus unde să-l așeze. După ce au ieșit, am tăiat sfoara cu care erau legate planșele și am început să le înșir pe lângă perete: furtunarul, primulgul, ciocănitoarea cu aripi aurii, papagalul de Carolina, tanagra stacojie, bufnița cu creastă. Obiectele atât de bine cunoscute, scoase de la locurile lor, mă impresionau neplăcut, ca și cum îmi aduceam vag aminte că cineva a murit. Din hol se auzea vocea Antoniei dând instrucțiuni muncitorilor.

De unde venea tristețea mea? Trecând cu privirea peste desene, incapabil să mă concentrez pe vreunul dintre ele, mi s-a părut că pătrund într-o altă lume. Iată-i sânii, o jumătate de trup, o imagine de vis despre care nu se poate vorbi.

Antonia se întoarse în cameră și închise ușa. Ținea în fiecare mână câte un papagal de Meissen. Îi așeză la capetele poliței de deasupra căminului.

— Le-am spus că asta e tot ce intră în camera asta, zise ea. Ia te uită, planșele cu păsări, le-ai luat. Chiar uitasem că sunt ale tale. Le privi cu tristețe și începu să-și scoată haina.

— Nu-i așa că am cam uitat ce era al meu și ce era al tău? am spus. Am să ți le dau înapoi.

— Nu, nu, nu le vreau, zise Antonia. Trebuie să-ți păstrezi lucrurile tale.

— Bine, dar va trebui să vii să mă ajuți să le aranjez. Ai să vii, da?

Antonia se uită la mine. Fața i se crispă, dădu din cap și încercă să vorbească. Apoi spuse:

— Ah, sunt atât de amărâtă, Martin!

Se lăsă greoi pe pat, începu să se legene încolo și încoace scâncind jalnic. Am privit-o un timp.

Se auzi din nou soneria de la intrare. Antonia se opri brusc din plâns, de parcă ar fi întors un comutator, și, pe când treceam pe lângă ea, îmi întinse mâna pentru o clipă. I-am răspuns strângându-i mâna încurajator și am ieșit în hol. În cadrul ușii se profila o siluetă. Firește, era Palmer.

Mă aşteptam să apară încă de când venise Antonia, iar acum, stând faţă în faţă cu silueta lui impunătoare, mă cuprinse o stare de euforie extraordinară. Nu-i vedeam bine faţa, dar am simţit cum chipul meu devine gol şi inexpresiv. Eram bucuros că venise.

— Antonia e aici? întrebă Palmer. Vorbea pe un ton scăzut, glasul lui era aspru şi trăda emoţie.

— Da, vrei să o vezi? am întrebat.

— Am venit să o iau, spuse Palmer.

— Nu zău?! Şi dacă ea nu vrea să vină?

Antonia deschisese uşa sufrageriei şi lumina ce venea din spate căzu pe faţa lui Palmer dând la iveală linia dreaptă a buzelor lui strânse şi ochii abia întredeschişi. Era chipul unui om aflat în primejdie şi această imagine m-a umplut de fericire. Cu glas limpede, Antonia rosti:

— Intră, te rog.

Muncitorii urcau scările aducând scaunele Chippendale. Îi auzeam lovind balustrada. M-am întors în cameră, iar Palmer m-a urmat. Am închis uşa şi ne-am privit toţi trei.

Palmer i se adresă Antoniei:

— Te rog, vino cu mine, Antonia.

Îi vorbi pe un ton îngheţat, impersonal, şi atunci am înţeles de ce-mi spusese Antonia că s-a transformat într-o altă persoană. În momentul acesta era, fără îndoială, convins că îi spusesem totul Antoniei.

Ea şovăi, se uită la mine, se uită la Palmer, şi zise cu glas abia şoptit:

— Bine.

— Nu pleci nicăieri, i-am spus.

— Te rog să nu te bagi în chestia asta, Martin, zise Palmer. Te-ai amestecat deja destul în lucruri pe care nu le înţelegi. O privea pe Antonia.

— Şi tu te-ai amestecat în lucruri pe care nu le înţelegeai când mi-ai distrus căsnicia fericită şi împlinită, am spus.

— Nu era nici fericită, nici împlinită, replică Palmer, tot cu ochii la Antonia. Soţii fericiţi nu-şi iau amante tinere. Pune-ţi haina, Antonia!

— Nu merge cu tine, am spus. Nu vezi că-i e frică de tine?

Antonia era complet paralizată, se uita când la unul, când la altul cu ochi mari şi speriaţi, clătinându-se pe picioare, cu umerii străbătuţi de un fior. Chipul ei era însăşi imaginea groazei.

— Martin, şi tu, şi Antonia veţi face ce vă spun eu, rosti Palmer.

— S-a terminat cu chestia asta, am spus. Mi-e milă de tine, Palmer. Şi acum, ieşi afară.

În aceeaşi clipă fiecare dintre noi îşi dădu seama că sunt pe punctul să-l pocnesc pe Palmer. Antonia simţi nevoia să-şi umezească buzele, iar trăsăturile lui Palmer se destinseră, revenind la acea privire goală, inexpresivă de la Cambridge. Încetă să o mai privească pe Antonia, se întoarse spre mine şi spuse:

— Eşti un tip distrugător. Apoi către Antonia: Fii raţională, vreau să vorbesc cu tine, şi nu aici.

— Pentru numele lui Dumnezeu, pleacă odată, am spus.

— Nu plec fără ea, zise Palmer şi înaintă spre Antonia care se retrase spre fereastră, cu mâna la gură.

Palmer puse mâna pe braţul Antoniei, vrând parcă să o tragă spre el, iar Antonia scoase un ţipăt uşor când el o atinse. M-am apropiat de el şi mi-am înfipt degetele în umărul lui. Palmer s-a întors şi mi-a îndepărtat mâna cu un gest brutal şi, în timp ce ridica mâna spre mine, l-am lovit cu toată puterea în faţă. S-a dezechilibrat şi a căzut greoi la pământ.

Antonia păşi peste el şi ieşi în fugă din cameră. Încăierarea s-a încheiat aici, asta a fost tot.

Cu excepţia scenelor de film, violenţa este ceva penibil, caraghios şi animalic. Palmer se ridică încet în genunchi, apoi reuşi să se aşeze pe podea cu spatele la perete. Îşi acoperea faţa cu mâna. M-am lăsat în jos cu grijă. Am observat că sticla unuia dintre desene era spartă. Acum toată mânia mea împotriva lui Palmer se stinsese făcând loc satisfacţiei pe care mi-o oferea scena anterioară. Ploaia foşnea încă afară, dincolo de fereastră. După vreo două minute am spus:

— Ei, cum e?

— Destul de bine, răspunse Palmer printre degete. Cred că n-am păţit nimic, dar mă doare al dracului de tare.

— Exact asta am şi vrut, am spus. Dă-mi voie să mă uit. I-am dat mâna la o parte cu multă blândeţe. Crispată din cauza luminii, faţa lui Palmer prezenta primele semne ale unui ochi vânăt de toată splendoarea. Ochiul era complet închis, iar carnea din jurul lui era umflată şi tumefiată. Pe obraz, în locul în care-l lovisem, se vedea puţin sânge.

— N-am cu ce să te tratez, am spus. N-ar fi rău să te duci acasă. Am să-ţi chem un taxi.

— Dă-mi, te rog, o batistă. În clipa asta nu văd nimic, spuse Palmer.

I-am dat o batistă, şi-a pus-o peste ochiul lovit şi s-a aşezat din nou în genunchi. L-am ajutat să se ridice şi i-am scuturat hainele. În timp ce făceam asta, el stătea ca un copil. Mi-am plimbat mâinile pe tot corpul lui, iar el nu s-a ferit. Totul semăna cu o îmbrăţişare. În clipele acelea am simţit că voinţa lui se supunea întru totul voinţei mele. Apoi am băgat de seamă că tremură. Asta nu puteam suporta.

— Să-ţi dau nişte whisky, i-am spus şi i-am turnat puţin în paharul crăpat. Docil, a luat o înghiţitură.

De afară s-a auzit glasul Antoniei.

— Muncitorii pleacă. Poţi să-mi dai nişte bani? Eu n-am destul.

Am găsit câţiva şilingi în buzunarul sacoului şi i-am spus lui Palmer:

— Ai cumva cinci şilingi să-mi împrumuţi?

A pus jos paharul cu whisky, ţinându-şi încă batista la ochi, şi s-a căutat prin buzunare. Mi-a întins o monedă şi eu i-am dat-o Antoniei prin uşă. Am auzit muncitorii plecând. Îmi doream să-l văd pe Palmer plecat.

— Am să cobor cu tine, i-am spus. O să oprim un taxi în stradă.

A acceptat dând din cap. Mi-am tras pantalonii şi sacoul peste pijama şi am ieşit. Antonia dispăruse. În lift Palmer îşi tot tampona ochiul cu batista şi spunea întruna:

— Ia te uită! Ia te uită!

Am ajuns în stradă, ţinându-l de braţ şi imediat a apărut un taxi. Ploaia nemiloasă continua să cadă. După ce s-a urcat în taxi,

am încercat amândoi să ne spunem ceva, Palmer a mai exclamat o dată „Ia te uită!", iar eu am spus „Îmi pare rău". Apoi el a adăugat:

— Aş vrea să te mai văd peste câteva zile, la care eu am răspuns:

— Nu ştiu, şi taxiul s-a pus în mişcare.

M-am târât cu greu înapoi la lift. Simţeam că vreau să mă ascund undeva şi să dorm. Nici măcar nu ştiam dacă Antonia mai e sau nu în apartamentul meu. M-am gândit că nu pentru Antonia îl lovisem pe Palmer, ci pentru Honor. Sau poate nu era aşa. Uşa apartamentului era încă larg deschisă. Am intrat în sufragerie. Antonia era în picioare lângă fereastră. Părea calmă. Cu mâinile la spate şi cu capul puţin aplecat în faţă mă examină cu atenţie, iar pe faţa obosită i se citea un interes provocator, întrebător. Cred că-i plăcuse că l-am bătut pe Palmer. Poate că, dacă i-aş fi dat o bătaie bună încă de la început, lucrurile ar fi stat altfel. Cu siguranţă acum totul era altfel. Acum eu deţineam puterea, dar o putere care nu-mi era de nici un folos.

— Ei, s-ar părea că s-a terminat totul, spuse Antonia.

— Ce s-a terminat? am întrebat.

M-am aşezat pe patul de campanie şi mi-am mai pus nişte whisky în pahar. Acum eu tremuram.

— M-ai recâştigat, zise Antonia.

— Oare? am întrebat. Grozav spectacol.

Am sorbit din pahar.

— Ah, Martin, dragul, iubitul meu Martin! rosti Antonia cu glas tremurat.

Se apropie și căzu în genunchi în fața mea, îmi cuprinse picioarele și începu să plângă cu lacrimi cristaline. Am mângâiat-o absent pe cap. Îmi doream să fiu singur și să mă gândesc la ce am de făcut în legătură cu Honor. Mi-am dat seama brusc de paradoxul situației: în goana mea după Honor reușisem să realizez împăcarea ei cu Palmer și a mea cu Antonia. Imaginea de o clipă pe care Antonia o zărise prin intermediul fratelui, iar eu prin intermediul surorii părea să se fi risipit. Ca și cum se ivise pentru o ultimă oară. Am continuat să beau whisky.

— Martin, te cunosc *atât de bine*, spuse Antonia. Ceea ce-ți spun acum pare atât de prostesc, ar trebui să-ți spun lucruri mult mai frumoase, căci ai fost extraordinar. Dar tocmai asta mă uimește. Să știi că mi-a fost frică de Anderson încă de la început. Totdeauna am simțit că ceva nu e cum trebuie, că e puțin forțat. Știi, poate nici n-aș fi mers atât de departe dacă tu te-ai fi opus. Dar tu ai fost atât de minunat, ai fost perfecțiunea întruchipată. Iar acum e mult mai bine pentru mine; am încercat, am trecut prin asta și m-am întors. Nu crezi că am dreptate? Dacă aș fi renunțat de la început, m-ar fi chinuit tot timpul gândul că poate altfel ar fi fost mai bine...

— Dar nu-l mai iubești pe Palmer? am întrebat, cu ochii la mâneca pijamalei care-mi ieșea de sub sacou. Mă udasem leoarcă alergând după taxi.

— Poate părea cam dur ce spun acum, continuă Antonia, dar ieri și azi-noapte... nici nu-ți pot spune cum a fost. Am simțit că mă

urăşte. E un demon, să fii convins. Iar dragostea poate muri foarte repede, cred, aşa cum se poate şi naşte foarte repede. M-am îndrăgostit de Anderson într-o clipă.

— Ura! totul e bine când se termină cu bine!

Am constatat cam fără entuziasm că Antonia nu avea nici o îndoială că eu doream să se întoarcă la mine. Era ceva magnific în chestia asta. Numai că eu nu eram dispus să joc măreaţa scenă a împăcării pe care şi-o dorea ea.

— Nici nu-ţi pot spune, Martin, ce bucurie, ce uşurare este pentru mine faptul că pot să stau iarăşi de vorbă cu tine. Dar, de fapt, legătura noastră nu s-a destrămat nici o clipă, nu-i aşa? A fost o adevărată minune că am rămas legaţi unul de altul.

— N-a fost rău deloc, am răspuns. Iar asta numai datorită ţie. Oricum, planşele de Audubon nu vor mai fi o problemă.

— Iubitule! Îşi lipi faţa de genunchii mei, plângând şi râzând.

Se auzi din nou soneria.

N-aveam nici un chef să mai primesc oaspeţi, dar m-am dus totuşi să deschid. Mi-a trecut prin minte gândul nebunesc că s-ar putea să fie Honor. Era Rosemary.

— Dragă Martin, rosti Rosemary în stilul ei precis şi concret în clipa în care uşa se deschisese numai câţiva centimetri, am venit pentru *perdele*. Avem o problemă cu forma *draperiilor*, nu ştiu dacă le vrei drepte sau cu falduri şi m-am gândit că e mai bine să te întreb şi să mă mai uit o dată la ferestre.

Bun, văd că ţi-au sosit deja lucrurile. Putem să ne apucăm imediat să le aranjăm puţin.

— Intră, bobocule, i-am spus şi am invitat-o în sufragerie.

Antonia îşi ştersese lacrimile şi acum îşi pudra nasul. O salută pe Rosemary.

— Cred că nu mai e cazul să ne batem capul cu draperii, i-am spus lui Rosemary. Eu şi Antonia rămânem împreună, aşa că totul se poate întoarce în Hereford Square.

Dacă Rosemary a fost dezamăgită, a mascat totul cu multă eleganţă.

— Mă bucur, mă bucur foarte mult, spuse Rosemary.

Antonia alergă spre ea şi începură să se sărute. Eu mi-am terminat paharul cu whisky.

22

Draga mea Georgie,

Fără îndoială ai fost nerăbdătoare, îngrijorată, poate chiar supărată din cauza tăcerii mele. Îmi pare rău. Am trecut prin chinurile iadului în ultimul timp. Şi nu ştiam că suferinţa poate lua atât de multe forme. De curând am făcut cunoştinţă cu unele „varietăţi" noi. Oricum, presupun că ai aflat despre mine şi Antonia. Nu pot să-ţi „explic". Pot doar să-ţi spun că s-a întâmplat, dacă nu chiar împotriva voinţei mele, fără participarea voinţei mele. Iar eu trebuie să accept. Nu o pot alunga pe Antonia acum, nici nu-ţi poţi închipui cât este de dărâmată, nici n-aş fi crezut că e posibil. *Trebuie* să am grijă de ea. Categoric. Mă întreb dacă ai să mă înţelegi. Tot ce se întâmplă este atât de neaşteptat încât nici n-am cuvinte să mă exprim, şi extrem de dureros. Dar sunt nevoit să rabd. Trebuie să mă ierţi şi să-mi ierţi această scrisoare neclară care-ţi poate părea chiar misterioasă. Acum nu ne putem vedea. Trebuie să-mi investesc toată energia în a reclădi ceva ce consideram a fi fost distrus pentru totdeauna. Nu va mai fi niciodată un întreg. Dar, cel puţin deocamdată, trebuie să mă dedic în

totalitate acestui lucru. Ce-ţi pot oferi eu ţie, Georgie? Sincer să fiu, *nu ştiu*. Ăsta nu e un mod de a spune „nimic", este un adevăr. Te iubesc, copila mea, şi cred că şi tu mă iubeşti, iar într-o lume lipsită de iubire asta măcar înseamnă ceva. Nu-ţi pot cere, în chip egoist, decât să mă iubeşti în continuare, aşa cum poţi, iar eu, la rândul meu, când am să-mi mai găsesc liniştea, am să-ţi dăruiesc tot ce voi putea şi numai Dumnezeu ştie ce va însemna asta. Nu-mi pot imagina că prietenia noastră s-ar putea sfârşi şi tocmai pentru că cred în această prietenie îndrăznesc să-ţi scriu o scrisoare atât de nesatisfăcătoare. Dar o scrisoare nesatisfăcătoare este, în acest caz, singura scrisoare onestă posibilă. Trimite-mi, te rog, un bilet ca să confirmi primirea scrisorii mele. Sper că eşti bine.

Te sărut,

M.

Am terminat această misivă, care nu era doar nesatisfăcătoare, ci, în multe privinţe, şi lipsită de onestitate, sub privirile sincere, prietenoase ale domnişoarei Seelhaft care, aşezată la biroul ei, la celălalt capăt al camerei, copia o listă de preţuri. Mytten plecase să se întâlnească cu un client de rang înalt şi cam iubitor de băutură; şi se lăsase convins, fără prea multă greutate, bănuiesc, să rămână să-şi petreacă acolo şi weekendul. Se pare că avea loc o degustare foarte serioasă de vinuri Lynch-Gibbon. Mytten era un adevărat maestru al acestor metode de a face afaceri, foarte profitabile în

comerțul cu vinuri, unde problema este introdusă în discuție într-o manieră lejeră, fără a i se da prea multă importanță, iar tranzacția se încheie aproape pe nesimțite, într-atât de puțin par a fi fost abordate aspectele comerciale vulgare. Totuși, asemenea metode cer timp, iar Mytten nu se grăbea niciodată. Absența lui nu mă supăra.

Din când în când domnișoara Seelhaft ridica ochii și se asigura că sunt bine. Atât ea, cât și domnișoara Hernshaw, care și de data asta erau la curent cu situația mea înainte de a le informa eu, îmbinaseră cu mult tact felicitările discrete cu atenția respectuoasă. Acceptau convențiile fără a se preface, însă, că nu observă în ce hal de dărâmat și amărât sunt. Erau pline de atenție față de mine și, în general, mă tratau ca pe un om bolnav, totodată arătându-și bucuria de a mă vedea din nou la lucru într-o manieră care, venind din partea unor persoane mai puțin inteligente, m-ar fi făcut să mă simt umilit. Toți trei, ele cu multă convingere, iar eu acceptând cam fără convingere, ne străduiam să dăm impresia că afacerile merseseră foarte prost în absența mea.

Am închis scrisoarea pentru Georgie. Mă întrebam ce-o să priceapă din ea. O persoană tânără și inteligentă nu poate fi ținută într-o încăpere frigorifică decât pe o perioadă limitată. Pentru Georgie această perioadă se apropia de sfârșit. Dar nu puteam face nimic. Nu mă simțeam în stare să dau ochii cu ea. Dacă ar fi să ne întâlnim, n-aș putea nici să-i spun adevărul și nici să o mint în față. La fel de adevărat era că nu voiam nici să o pierd.

Aveam nevoie de dragostea ei. Nu eram asaltat de iubire din toate părţile în aşa măsură încât să mă pot lipsi de iubirea ei. Dar nici nu eram dispus să fac efortul de a recunoaşte că nu meritam acea dragoste şi că, prin urmare, nici nu o puteam pretinde. De fapt, îmi doream să nu trebuiască să mă gândesc la Georgie în clipa aceea. Erau alte probleme care îşi cereau dreptul la a-mi acapara sufletul. Domnişoara Hernshaw, care ne purta tuturor de grijă ca o mamă, intră aducând ceai pentru toţi. Trecând pe lângă domnişoara Seelhaft atinse cu braţul, ca din întâmplare, umărul prietenei ei. Le invidiam.

M-am dus acasă cu metroul. Sentimentul de a mă fi integrat din nou în viaţa obişnuită a Londrei mi se părea ciudat. Era deja o săptămână de când mă duceam zilnic la birou şi mă întorceam în Hereford Square la ora cinci şi jumătate, exact ca odinioară; şi, în timp ce călătoream, agăţat de o bară în trenul care se legăna şi citeam nuvela din ziarul *Evening Standard*, eram tentat să-mi spun că am fost doar victima unei halucinaţii prelungite şi debordante, care acum se încheiase. Şi totuşi nu visasem. Durerea constantă era acolo, ca să-mi amintească permanent acest lucru.

Starea de exaltare a Antoniei luase sfârşit. Nici nu durase mult, iar ea părea, aşa cum îi spusesem lui Georgie în scrisoare, pur şi simplu distrusă. Spectacolul acestei prăbuşiri era extrem de jalnic şi totodată de înspăimântător şi nu minţisem cu nimic când îi spusesem lui Georgie că Antonia îmi solicită toată atenţia. Casa din Hereford Square avea acelaşi aspect cenuşiu şi părăsit; după ce fusese pe jumătate

dezmembrată părea să nu-şi mai fi revenit. Adusesem înapoi, cu maşina, tablourile şi obiectele mici, dar celelalte lucruri mutate în Lowndes Square erau încă acolo şi Antonia, în seama căreia lăsasem sarcina de a se ocupa de mutare, nu avusese puterea să o facă, aşa încât golurile din jurul nostru, mai ales lipsa biroului Carlton House, aveau pentru noi valoarea unor cicatrice vizibile. Cât de adânci erau cicatricele invizibile abia acum începeam să ne dăm seama.

Ne oblojeam unul altuia rănile. Antonia, care arăta acum mult mai bătrână şi pe a cărei faţă se aşternuse o expresie de iritare ursuză pe care nu o avea înainte, era tot timpul gata să-şi iasă din fire şi se străduia din răsputeri să se controleze. Între noi schimburile de replici tăioase alternau cu etape de intensă solicitudine. Ne întrebam la nesfârşit unul pe altul cum ne simţim, aduceam sticle cu apă caldă, fierbeam lapte, făceam ceai, ne îndopam cu aspirină şi fenobarbital. Casa ajunsese să miroasă a spital. Adevărul e că eram amândoi epuizaţi, cu nervii întinşi, aveam nevoie unul de celălalt, dar nu ne puteam găsi liniştea împreună. Sentimentul care mă susţinea pe mine era acela de milă faţă de Antonia. Nu era o compasiune pură, ci un sentiment în care se amestecau şi accente de răzbunare. Ea era conştientă că mă făcuse să sufăr; dar nu putea intui intensitatea şi specificul acestei suferinţe pentru care, în chip iraţional, împotriva voinţei mele, o învinuiam pe ea. Amândoi eram înfrânţi.

Într-o oarecare măsură a fost o adevărată binecuvântare faptul că Antonia era atât de

preocupată de ea însăși. Într-un mod categoric și cam obositor ajunsese la concluzia că eu eram bucuros să revenim la situația anterioară. Numele lui Georgie nu a fost nici măcar rostit; n-am putut să-mi dau seama dacă pe Antonia o lăsa rece infidelitatea mea sau presupunea că ea încetase. Cel mai probabil Antonia părea să fi *uitat* de existența lui Georgie. Nu-mi puteam închipui, oricât de smintiți am fi fost amândoi, că ea uitase cu adevărat, dar mintea ei obosită și derutată nu părea capabilă să cuprindă decât un număr limitat de probleme, iar Georgie nu era una dintre ele.

Nici numele lui Palmer n-a fost rostit. Știam amândoi că el se va ivi în discuțiile dintre noi. Dar acum ne odihneam. În Pelham Crescent nu se simțea nici un semn de viață. Cei doi dispăruseră ca și cum nici n-ar fi existat. Antonia propuse din proprie inițiativă să se ducă să locuiască la Rembers, cu Alexander. Mi-ar fi prins bine să se ocupe cineva de ea și să o ia din grija mea. S-a dovedit însă că el nu este la Rembers, ci în Londra, pentru niște treburi personale, și nu-l vedeam decât rareori. Rosemary apărea cu regularitate aducând flori, fructe, reviste și tot felul de jucării pentru oameni bolnavi, însă nici unul dintre noi nu se bucura prea tare când o vedea. Așa încât trăiam unul lângă altul, cuprinși de milă și de exasperare, fiecare cufundat în gândurile sale.

În măsura în care era posibil, mă gândeam tot timpul la Honor. Ea îmi ocupa mintea în totalitate. Devenise atmosfera în care trăiam și respiram. Mă întorceam iar și iar în gând

la întâlnirile noastre şi mă minunam văzând că, după atât de puţin timp, ea exista pentru mine într-un mod absolut necesar şi atotcuprinzător. Dar ceea ce mă urmărea în primul rând era gândul că ea nu-i spusese nimic lui Palmer despre scena din pivniţă. Cel puţin nu-i spusese nimic *atunci*; şi, plecând din acest punct, pe măsură ce gândurile mele alergau nebuneşte pe acelaşi traseu, ajungeam să măsor cu disperare distanţa dintre atunci şi acum. Atunci eu eram liber şi credeam că şi ea este la fel. Acum eram încătuşat, ba chiar profund şi irevocabil încătuşat, pe când ea... nu ştiam ce să cred. Uneori găseam relevantă ideea că Palmer, prin relaţia cu Antonia, încercase să se elibereze de o obsesie apăsătoare. Alteori eram ferm convins că strania pereche, după experienţa nereuşită a lui Palmer, devenise şi mai strâns unită. Oricum, eu, unul, nu puteam face nimic. Nu mă gândeam în mod serios că aş putea să o părăsesc pe Antonia. Ea era, şi era în mod definitiv, responsabilitatea mea. Nu ştiam nici măcar, deşi asta era cea mai puţin importantă dintre preocupările mele, ce credea Honor despre mine. În ciuda dovezilor că nu era aşa şi întorcându-mă iarăşi la faptul că nu-i spusese nimic lui Palmer, eram convins că existam pentru Honor. Şi totuşi, iar la această concluzie am ajuns pentru a suta oară, eram complet neputincios. Şi totuşi, reluând lucrurile pentru a o suta şi una oară, nu puteam să nu mă gândesc la Honor şi, având toate motivele să fiu disperat, undeva, printr-o fisură minusculă, se strecura o rază de speranţă care transforma

labirintul întunecat al gândurilor mele haotice într-un crepuscul palid.

Firește că mintea mea se întorcea neîncetat, fascinată, la aspectul incestului. Chiar m-am dus la bibliotecă și am citit tot ce am găsit pe această temă. În literatura psihologică problema era tratată limitat și nesatisfăcător, așa că m-am îndreptat spre mitologie unde, cu o ciudată și binefăcătoare satisfacție, am găsit că mariajele între frate și soră erau destul de frecvente, mai cu seamă în rândurile zeilor și regilor. În definitiv, cine putea fi un partener mai potrivit pentru un frate de viță regească decât o soră de viță regească? Roadele acestor împerecheri, am observat, erau de tot felul, uneori adevărați monștri. Când imaginația mea nu era prinsă în astfel de speculații, urmăream, într-o manieră incompetentă și nesatisfăcătoare, firul legăturii dintre Palmer și sora sa în anii copilăriei. Mă gândeam, deși fără un scop anume, la mama nebună. Înțelesurile teribile pe care le deslușeam astfel nu-mi serveau decât pentru a mi-o înfățișa pe Honor, cu o claritate care mă năucea, ca pe o făptură îndepărtată, înspăimântătoare, acră și, într-un fel pe care acum îl înțelegeam mai bine, inaccesibilă mie.

Încă ploua. Ploua de câteva zile. Am ajuns în Hereford Square, mi-am scuturat apa de pe haină, am agățat-o în cuier și am intrat în salon. Focul ardea strălucitor în cămin și toate luminile erau aprinse. Draperiile nu erau încă trase și, prin fereastra luminată, se vedea magnolia încărcată de apă. Antonia, care citea lângă foc, sări să mă întâmpine. Avea deja un Martini gata pregătit și un castronaș cu biscuiți

pe măsuță. Mă sărută și mă întrebă ce-am făcut toată ziua. I-am spus și am sorbit din Martini. M-am așezat greoi pe canapea. Mă simțeam tot timpul cumplit de obosit ca și cum însuși faptul de a exista îmi cerea un efort uriaș. Distrat, am luat cel mai recent volum din *Creanga de aur*.

— Chiar trebuie să citești în timp ce bei? spuse Antonia tăios. Toată ziua am stat singură, doar Rosemary a trecut pe-aici azi-dimineață, ceea ce nu e tocmai o plăcere.

— Scuză-mă, am spus și am lăsat jos cartea.

— Și de ce citești întruna mitologie de la o vreme? Nu citeai așa ceva. Nici măcar nu te-ai uitat la cartea pe care ți-am luat-o despre războiul din Pacific.

— Scuză-mă, iubito, am să o citesc după asta, am răspuns și am închis ochii.

— Și nici să nu adormi, vreau să te rog să faci ceva pentru mine, continuă ea.

— Orice, numai să-mi spui, am răspuns cam somnoros. Ce vrei să fac?

— Poți să te duci să te întâlnești cu Anderson în locul meu?

M-am trezit complet.

— De ce? am întrebat. La ce-ar folosi? Și de ce nu te duci tu?

— Nu vreau, spuse Antonia. Numai Dumnezeu știe cu adevărat ce sentimente am față de Anderson. Uneori cred că îl urăsc. Dar îmi e cât se poate de clar că între noi totul s-a terminat.

— Și atunci de ce să mă întâlnesc cu el? am întrebat.

Dar sufletul îmi ardea de nerăbdare.

— Ca să termini treaba definitiv, spuse Antonia. Şi mai sunt şi unele aspecte practice. Mi-au rămas o mulţime de lucruri în Pelham Crescent pe care le-ai putea aduce înapoi sau ai putea închiria o maşină, nu cred că ar încăpea toate în maşina ta.

— Vrei să aflu dacă Palmer te mai iubeşte? am întrebat.

Antonia mă privi istovită, ca de la mare distanţă, prin nenumărate văluri cenuşii de tristeţe şi resemnare.

— Nu se poate să mă iubească, altminteri n-ar fi renunţat la mine numai pentru că i-ai tras un pumn în ochi, zise ea.

Era adevărat în aparenţă; iar cuvintele ei mi-au amintit că Antonia nu ştia nimic. Legătura ei cu Palmer şi Honor părea una abstractă şi superficială în comparaţie cu a mea, căci ei îi lipseau date esenţiale. *Cât* de strânsă era legătura mea simţeam în oasele şi în sângele meu în timp ce cântăream posibilitatea de a-i revedea pe cei doi. Ştiusem, firește, că se va ajunge aici, ştiusem că-i voi revedea. Poate că această certitudine, lucrând tainic în imaginaţia mea, fusese cea care-mi picurase în suflet un strop de speranţă. Dar, relaxându-mă, devenisem mai neatent.

— Eşti sigură că vrei să fac eu asta şi nu tu?

— Da, răspunse Antonia oftând adânc. E o treabă neterminată. O să mă simt mult mai bine când o să se termine totul şi o să mă pot întoarce la o viaţă normală.

Era atâta amărăciune în glasul ei încât m-am ridicat şi, aplecându-mă spre ea, am sărutat-o pe frunte. Sprijinindu-mă uşor de

umărul ei, am rămas cu obrazul lipit de părul ei auriu bogat. Începuse să încărunţească. Într-o zi, fără a băga de seamă transformarea, voi constata că nu mai este auriu.

23

După ce rămăsese stabilit să mă duc ca mesager în Pelham Crescent, am vrut să amân cât mai mult posibil această misiune. Numai gândul de a face acest lucru mă îngrozea de moarte. Mă speria însăşi perspectiva de a o revedea pe Honor, iar perspectiva de a fi în aceeaşi încăpere cu ea mă îngheţa, mă paraliza. Mai eram conştient şi de faptul că aceasta ar putea fi ultima mea şansă. Ultima mea şansă de a face *nu ştiu ce* – nu-mi era foarte clar, dar gândul la această vizită era însoţit de teamă, curiozitate, nerăbdare şi chiar speranţă. Iar dacă ar fi fost să cred într-un miracol, nu ştiam în ce ar putea consta acest miracol. Aşa că am încercat să câştig timp. În întunericul şi incertitudinea în care ne lăsase retragerea tăcută a celor doi nu puteam decât să trăiesc şi să mă mulţumesc cu imaginea lui Honor: o imagine care putea deveni pentru mine, în orice clipă, însuşi chipul Medusei. Căci, lipsit cu desăvârşire de orice urmă de speranţă, nu vedeam cum aş putea trăi, iar de această lipsă de speranţă mă temeam ca de moarte.

Dar Antonia era nerăbdătoare şi n-am obţinut de la ea decât o amânare de trei zile. După ce luase în sfârşit o hotărâre, voia ca lucrurile să se termine repede. Discuţia noastră avusese loc într-o luni. Am căzut de acord

să-i scriu lui Palmer și să-i propun să trec pe la el joi la ora șase. Asta îi dădea lui timp să răspundă; și într-adevăr am primit de la el cu promptitudine o carte poștală, scurtă, dar politicoasă, prin care îmi spunea că e un moment potrivit. Miercuri seara, pe la ora nouă, eram deja într-o stare de agitație îngrozitoare și nu mă puteam ocupa de nimic. Nici măcar o carte de legende japoneze, de curând găsită, în care în mod frecvent frații se împerecheau cu surorile și dădeau naștere la dragoni, nu reușise să-mi capteze atenția; și în cele din urmă, cuprins de disperare, m-aș fi dus la cinema, dacă nu mi-ar fi fost teamă că, în fața unor scene triste sau emoționante, aș putea izbucni în plâns. Antonia era la fel de agitată și fusese în această stare toată după-amiaza. Morocănoși, ne făceam amândoi de lucru prin casă, trecând iar și iar unul pe lângă celălalt, strâns legați și totuși incapabili să ne atingem, într-o atmosferă tăcută și reciproc ostilă.

Eram îngrijorat pentru că nu aveam nici o veste de la Georgie, care nu-mi răspunsese la scrisoare. Suferința provocată de indiferența ei persista – o suferință aparte, separată de celelalte probleme ale mele – și-mi pusesem în gând să-i scriu din nou chiar în seara aceea. Dar, când a venit timpul să o fac, nu m-am simțit în stare. Între noi stătea imaginea lui Honor. Nu mai reușeam să o *văd* pe Georgie. În clipa aceea nu mă vedeam deloc ducându-mă până la ea; iar a-i scrie fără a-i propune o întâlnire mi se părea de neconceput. Așa că am refuzat să mă mai gândesc la Georgie, așa cum am refuzat să mă mai gândesc la

orice altceva, până după vizita la Pelham Crescent.

Tocmai făcusem încă o dată turul casei şi mă întrebam dacă n-ar fi bine să mă duc să mă culc şi dacă, în cazul că aş face asta, nu mă va apuca o criză de astm. Antonia scosese toate aşternuturile din dulap şi le întinsese pe scări, iar acum le tria şi le împăturea fără nici un rost. Am stat pe palier şi am privit-o tăcut o vreme. A sunat telefonul.

— Mă duc eu, am spus şi am făcut un pas mare peste teancurile de aşternuturi.

— Ai grijă! spuse Antonia.

Am intrat în salon, am închis uşa şi am ridicat receptorul, aşa cum făceam mereu în ultimul timp, în aşteptarea a ceva neobişnuit. Era Alexander.

Mi-a făcut plăcere să-i aud glasul.

— Ce faci, bestie? l-am salutat. De ce n-ai mai dat nici un semn de viaţă? Antonia arde de nerăbdare să te vadă. Nici nu-ţi închipui ce viaţă monotonă ducem. Hai, vino pe-aici să ne mai înveseleşti.

Alexander păru puţin încurcat, spuse că ar veni cu plăcere, sigur că da, că-i pare rău că a fost atât de absent, dar că mai întâi de toate are să-mi spună ceva important şi că ar prefera să mi-o spună de-a dreptul.

— Exact aşa să faci, i-am răspuns. Despre ce-i vorba?

— Mă căsătoresc.

Am rămas trăsnit.

— Extraordinar! În sfârşit! am răspuns. Cu cine? O cunosc?

— Păi, da, o cunoşti, răspunse Alexander. Cu Georgie.

Am pus receptorul jos pe masă. De departe glasul lui Alexander continua să vorbească. Mi-am ascuns fața în mâini.

Cu o viteză năucitoare, ca un val de sânge ce invadează un picior rănit, m-a cuprins vechea mea dragoste pentru Georgie; și în clipa aceea mi-am dat seama cât de mult contasem, în ciuda celor întâmplate, pe fidelitatea ei. Fusesem complet nebun.

Am ridicat din nou receptorul și am spus:

— Scuză-mă, n-am auzit ce-ai spus acum, la urmă.

— Am spus că n-aș putea spera să nu fii nemulțumit sau chiar furios. Dar totodată sper că în cele din urmă ai să ne dorești numai bine. Vrei să ne vedem sau ai prefera să nu dai ochii cu noi?

— Vă doresc toate cele bune chiar acum, am spus. Fără îndoială că vreau să vă văd. Nu știu de ce-ți închipui că aș putea fi nemulțumit. Mă tem că nu mai am nimic să-i ofer lui Georgie în afară de o conștiință încărcată. Tu ne poți vindeca pe amândoi. Foarte sincer, sunt absolut încântat.

Trădarea și minciuna izvorau de pe buzele mele cu o ușurință uluitoare. Sufeream îngrozitor.

— Ești formidabil, Martin, spuse Alexander. Vrei să-i dai tu vestea Antoniei?

— Sigur că da, am răspuns. Dar n-ați vrea să treceți voi pe la noi în seara asta? Unde sunteți acum? Georgie e cu tine?

Eram atât de nefericit, atât de zdruncinat de această veste încât nu-mi doream decât să mă arunc cu pieptul într-o sabie, să trec peste șoc cât mai curând posibil.

— Sigur, e aici cu mine şi-ţi transmite toată dragostea ei. Alexander acoperi microfonul receptorului cu mâna şi l-am auzit spunând ceva neclar. Suntem la gara Gloucester Road. Mai avem de dat un telefon, dar am putea ajunge la voi în zece minute, dacă vreţi într-adevăr să ne vedem.

Se simţea că şi Alexander îşi doreşte să treacă peste momentul acesta.

— Sigur că vrem, am răspuns. E cazul să deschidem o sticlă de şampanie. Veniţi cât puteţi de repede. Spune-i lui Georgie că mă bucur foarte mult pentru voi amândoi.

— Mulţumesc, Martin, credeam că o să mă desfiinţezi, spuse Alexander.

— Trebuie totuşi să recunosc că te-ai mişcat repede.

L-am auzit pe Alexander râzând uşurat la celălalt capăt al firului.

— Măcar o dată am ştiut şi eu ce vreau.

Am pus receptorul jos şi am rămas ţintuit lângă măsuţă cu ochii la grădina cufundată în întuneric. Ploaia încetase şi, în liniştea care se lăsase, se auzea apa picurând de pe ramurile magnoliei.

Antonia intră şi văzându-mi faţa întrebă:

— Ei, Doamne, dar ce s-a întâmplat?

— Alexander, iubitul meu frate, se însoară cu Georgie Hands.

— *Nu*! exclamă Antonia.

Surprins de vehemenţa acelui „nu", de nuanţa de uimire şi refuz categoric, m-am uitat la faţa ei: devenise dintr-odată însăşi masca brăzdată de riduri a durerii. Vestea o afecta pe Antonia.

— Ei, poate că așa e mai bine, am spus. Cred că ar trebui să fii mulțumită. Asta îmi scoate ispita din cale.

Antonia trase adânc aer în piept, ca și cum s-ar fi pregătit să scoată o exclamație. Dar nu spuse nimic. Întoarse capul într-o parte și pentru o clipă am crezut că va izbucni în lacrimi. M-a surprins reacția ei. Probabil că prietenia ei duioasă cu fratele meu însemnase pentru ea mai mult decât mi-am dat eu seama. Firește, acum era peste măsură de surescitată.

— I-am invitat să treacă pe-aici să bem o cupă de șampanie, am spus. Sunt în stația Gloucester Road. Or să sosească în câteva minute. Sper că n-ai nimic împotrivă.

— I-ai invitat să treacă pe-aici *acum*? întrebă Antonia. Răvășită de mânie și amărăciune, fața ei era de-a dreptul urâtă. Ești complet nebun! Chiar n-ai pic de minte? Eu plec, și se întoarse spre ușă.

— Antonia, draga mea, nu te supăra pe mine. N-am știut că te deranjează. Trebuia să te întreb. O să mă ocup singur de ei, dacă vrei. Dar, te rog, nu pleca.

Îmi adresă o privire în care aproape că se citea ura. Apoi ieși din cameră trântind ușa cu putere în urma ei. I-am auzit pașii urcând apăsat pe scări. Am așteptat, încercând să-mi stăpânesc un val de gelozie atât de dureroasă încât aproape că mă frângea. Se auzi soneria. M-am dus la ușă.

Înfășurați în paltoane groase pentru a se proteja de gerul umed a cărui adiere parfumată pătrunse prin ușa deschisă, cei doi stăteau unul lângă altul, amândoi înalți, aproape de nedistins în noaptea albastră.

— Haideți înăuntru, ticăloșilor! am spus.

Au intrat fără să spună nimic și i-am ajutat să-și scoată hainele. Alexander avea un zâmbet înghețat care era probabil copia propriului meu zâmbet. Am intrat în salon înaintea lor și, în dreptul căminului, ne-am depărtat unii de alții și ne-am privit. Era, pentru toți trei, un efort. Și un șoc imens. Vedeam cum Georgie încearcă să-și controleze o grimasă care-i tot alunga zâmbetul. Dar nu putea controla valul de sânge care îi aprinsese în mod vizibil obrajii. După ce-mi aruncă o primă privire scurtă, evită să se mai uite la mine. Alexander ne studia pe amândoi încordat, vinovat; dar avea, în același timp, fără a încerca să-l ascundă, aerul unui învingător.

— Ce zici, Martin, ne ierți? rosti Alexander.

— Sigur că vă iert, nebunilor, nici n-am ce ierta, am răspuns.

M-am apropiat și am sărutat-o pe Georgie pe obrazul îmbujorat. Nu a fost ușor. Am simțit că tremură. I-am strâns mâna lui Alexander.

— Ești un tip al dracului de norocos! am spus.

— Știu, zise el umil și aruncă o privire scurtă spre Georgie. Apoi adăugă: Viața e plină de neprevăzut. Dar schimbările cele mai rapide sunt adesea și cele mai sigure. Odată ce ne-am gândit la asta, nici n-am mai avut nevoie de argumente.

Nu voiam să aud mărturisiri și declarații de acest gen. Voiam să depășesc momentul când voi auzi glasul lui Georgie. M-am întors spre ea și i-am spus, pe un ton mai aspru decât aș fi vrut:

— Hai, Georgie, spune ceva. Sunt eu, vechiul tău prieten, Martin. Vasăzică, impetuosul meu frate te-a cucerit?

— Da, răspunse Georgie, tot fără a se uita la mine.

— Şi tu ai noroc, am zis. Aşezaţi-vă aici lângă foc, să bem o şampanie. Şi lăsaţi mutrele astea vinovate, de parcă aţi fi fost prinşi făcând ceva îngrozitor.

Am tras-o pe Georgie de mânecă şi am dus-o spre canapea. De data asta am fost convingător. S-au aşezat amândoi.

— Peste puţin timp n-o să mai arătăm atât de vinovaţi, spuse Alexander. Ne bucurăm grozav că ţi-am spus. Unde este Antonia? I-ai zis şi ei?

— Sigur că da, e încântată, am răspuns. Se aranjează un pic. Coboară imediat, am adăugat, în speranţa că aşa va fi.

Georgie se uita la Alexander. Îşi întinse picioarele lungi încercând să se relaxeze. Respira rar şi adânc. Era mai slabă şi mai palidă, purta un sarafan din stofă şi o bluză în dungi cu guler înalt. Părul, ridicat tot în creştet şi prins cu grijă în agrafe, era fără cusur. Aspectul atât de îngrijit îi dădea o maturitate frumoasă. Alexander îi întoarse privirea cu o afecţiune prudentă şi reţinută. M-am simţit pentru moment categoric exclus, iar senzaţia era aceeaşi cu cea pe care o avusesem mai demult în legătură cu Palmer şi Antonia. Cei doi îşi doreau să mă înlăture din calea lor. Eu eram o problemă care trebuia abordată cu grijă, cu blândeţe, cu dragoste, dar fără echivoc, înainte ca ei să meargă mai departe şi să-şi vadă de viaţa lor.

În cele din urmă Georgie reuşi să se stăpânească şi să se întoarcă spre mine, iar ochii noştri s-au întâlnit. În ochii ei mari se citea o frământare, dar, în acelaşi timp, o vitalitate intensă care ar fi putut în orice clipă să se declare o manifestare clară de fericire. Dumnezeu ştie ce descifra ea în privirea mea. În acel schimb de priviri ea nu-şi putea reprima, acum că-şi învinsese emoţiile, etalarea pentru o clipă, cu toată îndrăzneala, a unui sentiment de libertate, de curând dobândită. Îmi spusese odată că nu poate trăi fără libertate. Nu e de mirare că o pierdusem pe Georgie. M-am dus să aduc şampania.

Când m-am întors cu sticla şi paharele, am observat că Antonia cobora încet scările. Îşi schimbase rochia şi se machiase foarte mult. Era clar că se răzgândise şi nu mai plecase. Când mă văzu, se opri pentru o clipă, îmi aruncă o privire sumbră şi ostilă, iar apoi îşi continuă încet drumul spre salon. I-am deschis uşa şi am intrat în urma ei. Cei doi, care stăteau alături pe canapea fără a-şi vorbi, se ridicară.

Peste umărul Antoniei am prins pentru o secundă expresia lui Alexander. Faţa i se crispase ca şi cum toate trăsăturile se concentrau spre un punct. Impresia se şterse imediat.

— Ia te uită, ce surpriză minunată! rosti Antonia cu vocea ceva mai piţigăiată decât de obicei.

Dintre noi patru, ea părea a fi cel mai puţin capabilă să se stăpânească.

— Sperăm să ne dai binecuvântarea, rosti Alexander pe un ton scăzut şi supus şi se înclină în faţa ei.

— Din toată inima! răspunse Antonia. Se poate da o binecuvântare din toată inima?

Oricum, aveţi binecuvântarea mea. Aş vrea să o sărut pe copila asta.

O sărută pe Georgie care o privi lung pe Antonia şi o prinse de braţ când aceasta depuse un sărut pe obrazul ei. Am turnat şampania în pahare.

Alexander şi Georgie au schimbat o privire. Am ridicat paharele şi am spus:

— Daţi-mi voie să fiu eu cel care rosteşte urarea: un final fericit la o poveste stranie! De la Antonia şi Martin, pentru Georgie şi Alexander, numai dragoste, urări de bine şi felicitări!

Am ciocnit paharele, cam stingheri, şi am băut.

Am turnat din nou în pahare. Toţi simţeam nevoia să bem ceva, aşa că am băut cu nesaţ. Pe parcursul acestui ritual, în timpul căruia ne priveam unii pe alţii, se lăsă o tăcere stranie. M-am uitat la Alexander. Pe faţa lui, care acum părea mai severă şi absurd de tânără, se aşternuse acea expresie rătăcită şi nebunească pe care doar fericirea sau un gest necugetat o poate aduce. Când se întoarse spre Antonia, am observat din nou aceeaşi crispare a trăsăturilor concentrate asupra unui punct, având în ea ceva provocator. Georgie, care nu se uita la el, stătea puţin aplecată spre el, parcă atrasă de o putere magnetică. Trupurile lor se cunoşteau destul de bine. Georgie mă privea cu un zâmbet abia schiţat şi bine stăpânit ţinându-şi paharul la gură cu o mână sigură. Băutura o refăcea întotdeauna. Cu paharul în mână, într-o poziţie egipteană, Antonia îl privea fix pe Alexander. Colţurile gurii i se lăsaseră în jos. Am remarcat fardul

de pe obrajii ei şi cât de mult îmbătrânise. Dar, în definitiv, şi eu îmbătrânisem. Mi-a trecut prin minte că eram doi părinţi vârstnici care le făceam urări de fericire celor tineri.

Pentru a pune capăt tăcerii care se prelungea prea mult i-am spus lui Georgie:

— Ce elegantă eşti! O fată cu adevărat modernă.

Ne-am înviorat toţi un pic: Georgie zâmbi, Antonia oftă, iar Alexander murmură:

„Odată-n Pitlochry un tânăr trăia
Ce-o fată modernă iubea".

Încercând cu disperare să împing conversaţia mai departe am spus:

— Fiindcă veni vorba de Pitlochry, unde aveţi de gând să plecaţi în luna de miere?

Alexander ezită. Apoi spuse:

— La New York, şi se uită la Georgie.

M-am uitat şi eu la ea. Georgie îşi plecă privirea, uitându-se în pahar.

Am tăcut toţi din nou. Fusese o încercare neinspirată, faţa lui Georgie deveni din nou rigidă şi se îmbujoră.

— Ce frumos, am rostit grăbit. Şi unde o să locuiţi? Mai mult la Rembers? Sau în oraş?

— Şi colo, şi colo, aşa cred, răspunse Alexander. Dar cu siguranţă avem de gând să stăm la Rembers cea mai mare parte a timpului, nu doar în weekenduri.

Spuse astea fiind conştient de faptul că Georgie se simţea din ce în ce mai stingheră.

— Asta o să-i prindă bine casei, am spus. Rembers e un loc care iubeşte oamenii. O să-i facă bine să aibă acolo o familie adevărată, să fie copii acolo.

În clipa în care am spus aceste cuvinte mi-am dorit să nu le fi spus, căci am auzit-o pe Georgie inspirând adânc. Închise ochii și două lacrimi mari i se rostogoliră pe obraji.

Antonia remarcă reacția lui Georgie și se întoarse spre ea. Văzu expresia de pe fața lui Georgie. Exclamă scurt „Ah!", gura i se strânse, fruntea i se înroși, iar din ochii ei, ca din două izvoare mari, țâșniră lacrimi. Își lăsă capul în jos, asupra paharului pe care-l ținea țeapăn în mână și lacrimile îi picurară în șampanie. Georgie își acoperise fața cu batista. M-am uitat la Alexander și el la mine. De fapt, cu bune și cu rele, ne cunoșteam de foarte mult timp.

24

Dragostea pătimașă se hrănește din orice. Așa se face că, după ce am trecut peste durerea și șocul provocate de hotărârea lui Georgie, aceasta mi-a deschis un fel de canal prin care dorințele mele s-au scurs, cu o violență sporită, spre Honor. Parcă totul fusese plănuit; și, în această lumină, gestul lui Georgie, deși nespus de dureros și de răscolitor, a căpătat semnificația unui sfârșit de capitol. Se pare că nu aveam să mă bucur de nici un fel de alinare. Urma să fiu jupuit, tranșat și împachetat ca o victimă sigură; și o așteptam pe Honor așa cum unii așteaptă, fără nici o speranță, apariția crucială a unui zeu. Nu aveam posibilitatea să fac nimic rezonabil, nici măcar să aștept, și totuși nu-mi rămânea decât așteptarea. Întrucât cei doi erau atât de strâns legați în mintea mea, abia în clipa în care am împins ușa locuinței din Pelham Crescent mi-a trecut prin minte că s-ar putea ca în cursul acestei misiuni nici să nu dau ochii cu Honor.

Am închis ușa după mine și mi-am agățat în cuier haina udă. Plecasem, firește, mult prea devreme din Hereford Square și mersesem pe jos prin ploaie un timp încercând să-mi regăsesc calmul și echilibrul. Cu toate astea bătăile inimii aproape că mă sufocau când am bătut la ușa biroului lui Palmer și apoi

am păşit în interiorul scăldat în lumina lămpilor, în atmosfera caldă, uscată şi învăluitoare. Palmer era singur.

Stătea întins pe canapea. Era îmbrăcat în pijama, pe deasupra avea halatul violet şi în picioare papuci roşii, groşi. Deşi stătea cu spatele spre lumină, am observat imediat pata verzuie de pe obraz, consecinţa ochiului învineţit. Am rămas surprins când am văzut-o, căci uitasem că l-am lovit sau poate că nici nu-mi închipuisem că şi trupul lui era vulnerabil. Când am intrat, îşi făcea de lucru cu o cutie de batiste din hârtie. Lângă el era un coş plin cu asemenea batiste făcute cocoloş, iar primele lui cuvinte au fost:

— Nu te apropia de mine, prietene, sunt îngrozitor de răcit!

M-am aşezat pe un scaun de lângă perete, de parcă mă aflam într-o sală de aşteptare. M-am uitat obosit şi detaşat la Palmer. Poate că, de fapt, nu venisem decât pentru a fi judecat şi pedepsit. Am aşteptat să facă el primul pas.

A strănutat violent de câteva ori, murmurând:

— Ei, Doamne! Ei, Doamne! iar apoi a continuat: Pune-ţi nişte whisky, o să-l găseşti acolo, într-o parte, şi e şi nişte gheaţă într-un castronel. Mie răceala totdeauna îmi afectează ficatul, aşa că n-am să beau decât un suc.

Mi-am pus whisky, mi-am aprins o ţigară şi am aşteptat. Deja mi-era clar că n-am s-o văd pe Honor, ceea ce mă făcea foarte nefericit, iar dacă acesta avea să fie sfârşitul, unul incert, atunci pentru mine era o adevărată nenorocire.

— Cum se simte Antonia? întrebă Palmer.

— Foarte bine, am spus.

— Mă îndoiesc, răspunse Palmer, dar o să-şi revină, cu timpul. Ca să nu mai fii îndrăgostit de cineva trebuie să *uiţi* cât de încântătoare este persoana respectivă. Iar ea va uita curând.

— Ce omul dracului eşti, vorbeşti de parcă n-ai avea nici o legătură cu povestea asta, am spus, dar fără patimă.

— Nu, nu, să nu mă înţelegi greşit, spuse Palmer. Am fost îndrăgostit de soţia ta, chiar foarte îndrăgostit. Strănută din nou şi exclamă: Ce dracu'...!

— Dar tu ai reuşit să uiţi cât de încântătoare este *ea*? am întrebat.

— Tu ai vrea să uit? replică Palmer.

— Nu mă amesteca pe mine în chestia asta, am spus.

— Chiar crezi că aş putea face asta, amice? întrebă Palmer.

— Tocmai asta-i nenorocirea, că toţi vor să mă amestece pe mine în povestea asta în care nu-mi găsesc locul, am spus. Dar n-are nici o importanţă.

— De ce-ai venit? mă întrebă Palmer.

— Ca să sfârşim istoria. Antoniei îi plac lucrurile limpezi.

— „Limpezi" înseamnă curate şi ordonate?

— Ordonate. Şi nu-ţi mai face iluzii. *Elle ne vous aime plus.*[1] Dar e nevoie de participarea ta ca să terminăm treaba. Cum ai s-o faci, rămâne în seama ta. Asemenea subtilităţi sunt, oricum, de domeniul tău.

1. Ea nu te mai iubeşte. (în fr. în orig.) (n.t.)

— Antonia vrea să mă vadă? întrebă Palmer.

L-am privit cu atenție. Își ținea ațintiți asupra mea ochii inteligenți. Mâna lui se pregătea să arunce un șervețel. Obrazul puțin învinețit îi stătea bine, amintind parcă vag de un portret al lui Dionysos. E convins că i-am spus Antoniei, mi-am zis în gând.

— Nu, am răspuns.

Palmer mă mai studie câteva minute, apoi oftă și zise:

— Așa e mai bine. Și tu cum te simți, Martin?

— Mort, am răspuns. În rest, minunat.

— Hai, spune-mi, vorbește, spuse Palmer, iar vocea lui era mângâietoare, convingătoare.

Am constatat cu surprindere că mă pregăteam să-i opun rezistență.

— Nimic, nimic, am spus.

— Ce înseamnă asta, „nimic"?

— Înseamnă că n-am nici un fel de probleme nerezolvate.

— Mare mincinos mai ești! zise Palmer.

M-am uitat lung la el. Era imposibil să nu-și dea seama ce e în mintea mea. M-am întrebat ce i-o fi spus Honor.

— Palmer, am venit să-mi iau rămas-bun de la tine, în numele Antoniei, și să stabilim cum facem să-și ia lucrurile pe care le-a lăsat aici. N-am putea să ne ocupăm doar de aceste chestiuni?

— I-am împachetat toate lucrurile, spuse Palmer. Treaba asta se rezolvă. Dar tu chiar ai de gând să rămâi lângă Antonia după toată povestea asta?

— Da.

— E o hotărâre nechibzuită, spuse el. Ar trebui să profiţi de ocazie şi să te desparţi. O să fie cu mult mai bine pentru voi amândoi, iar mai târziu o să fie mult mai greu. Îţi dau, firește, un sfat total dezinteresat.

— Strict medical, am spus. Un punct sensibil şi atent din fiinţa mea reacţionă la cuvintele lui ca la o chemare mult dorită. Dar am continuat: Nu avem de gând să ne despărţim. Şi, oricum, problema e numai a noastră.

— Căsnicia ta s-a sfârşit, Martin, spuse Palmer. De ce nu vrei să recunoşti? N-ai vrea să vorbeşti cu mine despre subiectul ăsta? O discuţie „strict medicală", aşa cum spui tu. Nu spun să discutăm acum, în clipa asta, dar peste ceva vreme. Sunt convins că te-aş putea ajuta.

Am început să râd.

— Pentru prima dată de când te cunosc constat că poţi fi şi tâmpit.

Palmer mă privi cu blândeţea studiată a medicului de profesie. Am băgat de seamă că în spatele lui şirul de stampe japoneze fusese înlocuit.

— Ceea ce tu consideri a fi tâmpenia mea este pur şi simplu nevoia mea. Nu vrem să te pierdem.

— Adică, cine?

— Honor şi cu mine, spuse Palmer.

Am căutat să nu arăt nimic prin expresia feţei încruntându-mă şi mai tare.

— Şi în ce ar consta faptul de a nu mă pierde?

— Nu ştiu, spuse el. De ce să stabilim lucrurile dinainte? Am să încerc să mă exprim cât mai simplu. Cred că pentru voi amândoi e

important să o părăsești pe Antonia. De fapt tu *vrei* să o părăsești pe Antonia, iar acesta nu este momentul potrivit pentru a încerca să-ți liniștești simțul datoriei. În linii mari ideea de „a face ceea ce vrei" îi costă pe alții mai puțin decât aceea de „a face ceea ce se cuvine". Dacă ai să rămâi alături de Antonia, ai să o distrugi lent. Fii hotărât. Și nu te jena să primești ajutor. Sufletul detestă vidul. Eu și Honor vom pleca în curând, vom pleca departe și pentru mult timp. Aici nu te reține nimic. Vino cu noi!

Am privit în pământ. Palmer avea un adevărat talent de a mă face să simt că-mi pierd mințile. Niciodată nu mai auzisem atât de limpede glasul care-mi spunea „totul este permis". Dar, odată cu acel „totul este permis", venea și „totul este posibil" și imaginea lui Honor intrând, undeva, cumva, în existența mea viitoare. Mi-am ridicat ochii și am văzut că, prin ușa aflată în spatele lui Palmer, ea intrase în cameră.

M-am sculat în picioare și, pentru o clipă, mi s-a părut că o să leșin. Dar apoi, sprijinindu-mă de spătarul scaunului, am reușit să îi înfrunt așa cum își înfruntă un prizonier judecătorii. Asta m-a întărit, am inspirat adânc și m-am așezat din nou, privind în gol.

Honor era îmbrăcată în ceva negru cu guler înalt, despre care n-am putut să-mi amintesc mai târziu dacă era o rochie de mătase sau un halat. Avea brațele dezgolite de la cot în jos. Rămase în picioare în spatele lui Palmer al cărui trup relaxat parcă iradia, arătând limpede că percepe prezența ei; amândoi mă studiau cu atenție, Honor își ținea capul

plecat, iar bretonul lucios îi cădea peste frunte încadrându-i ochii. Cum ea stătea în spatele lui Palmer ca un învingător, trupul lui relaxat voluptuos parcă purta eticheta „victimă". Am simțit că trebuie să-mi feresc privirea.

— L-am invitat pe Martin să vină cu noi, rosti Palmer.

Mă privea atent, cu un zâmbet abia schițat, așa cum ai privi o muscă sau un pește care se zbate să scape din plasă.

— Îți bați joc de mine, Palmer? am întrebat.

La Honor nici nu puteam să mă uit.

— Nu te coborî sub nivelul destinului tău, Martin, zise el. Ca psihanalist nu-mi imaginez că libertatea se obține prin luptă, prin convulsiile voinței. Totuși, vine un moment când trebuie luate decizii. Tu nu ești un om care poate fi îngrădit de principii banale. Dă voie imaginației tale să cuprindă ceea ce inima ta își dorește în ascuns. Spune-ți : nimic nu este imposibil.

Am râs și m-am ridicat din nou în picioare.

— Ești nebun, am spus. Chiar crezi că aș putea continua să trăiesc, chiar și pentru puțin timp, alături de voi doi, că aș putea continua să vă cunosc? Crezi că pot lua așa ceva în serios?

În clipa aceea ochii mei au întâlnit privirea lui Honor, peste capul lui Palmer. Atunci am schimbat între noi un mesaj și, concomitent, mi-am spus că este probabil cel din urmă. N-a fost doar o părere ; a făcut un semn negativ dintr-o mișcare aproape imperceptibilă a capului, iar apoi peste ochii ei s-a lăsat o perdea. Era un gest de rămas-bun, hotărât și

autoritar; iar când l-am primit, cuprins de durere, am știut cu certitudine că nu-i spusese fratelui ei nimic despre mine. Era primul și ultimul nostru moment de intimitate, viu, dar concentrat într-un singur punct. Mi-am întors imediat privirea spre Palmer.

— Totul între noi s-a terminat, am spus.

— În acest caz, întrucât noi urmează să plecăm pentru totdeauna, zise el, mă îndoiesc că ne vom mai revedea vreodată.

— Rămas-bun, atunci, am spus.

— E alegerea *ta*, Martin, zise Palmer, e alegerea *ta*.

25

— Era foarte deprimat şi foarte dezamăgit, am spus, dar cu o gândire foarte limpede, după cum îţi poţi închipui. Mi-a spus să-ţi transmit să nu-ţi faci griji în privinţa lui şi că o să-şi revină cu timpul. A mai spus că-ţi este foarte recunoscător şi că speră că nu te-a făcut să suferi, că şi-ar fi dorit ca totul să meargă bine. S-a arătat destul de tare. A mai adăugat că-ţi respectă hotărârea şi că relaţia nu ar fi rezistat în timp. Dar că a fost o încercare minunată şi că nu regretă nimic din ce a fost.

Trecuserăm prin acest episod de câteva ori.

— Mă întreb ce mă face să cred că mă minţi, spuse Antonia.

Luam micul dejun, la o oră cam târzie, a doua zi dimineaţă. Şi eu, şi Antonia eram îmbrăcaţi în halate de casă şi zăboveam la o ceaşcă de cafea cu pâine prăjită rece. Parcă nu eram în stare să ne mişcăm. Antonia era palidă, fără vlagă şi irascibilă. Eu eram epuizat.

— Nu mint, am spus. Şi, dacă nu mă crezi, de ce mă pui să-ţi tot repet?

Acum, după ce depăşiserăm acest subiect tabu, Antonia nu mai vorbea decât despre Palmer, refăcând la nesfârşit relaţia ei cu el din amintiri.

— Nu știu ce-o fi spus, dar cu siguranță nu a spus *asta*, zise Antonia.

N-aveam puterea de a-i spune că numele ei aproape că nici nu a fost menționat.

— Alexander are dreptate, am adăugat. Palmer nu e om în adevăratul sens al cuvântului.

— Când a spus asta? întrebă Antonia.

— Când a aflat despre tine și Palmer.

Antonia privi încruntată la lichidul rece și tulbure din ceașca ei. Își împinse peste umăr cocul greu pe jumătate desfăcut.

— Ah! exclamă ea și adăugă: Nici ea.

— Nici ea, am răspuns și am oftat. Am oftat amândoi.

— Sper să plece în America sau în Japonia și să nu se mai întoarcă, spuse Antonia. Nu vreau să mai știu nimic despre ei, nu vreau să mai știu nici măcar că există.

— Și așa va fi, iubito, am spus. A nu mai fi îndrăgostit de cineva înseamnă a uita cât de încântătoare este persoana respectivă. Nici n-o să-ți vină să crezi cât de repede ai să uiți totul. Și am oftat din nou.

— O să uit! O să uităm! spuse Antonia. Tu nu vezi că parcă am murit amândoi pe jumătate...

Îndreptă spre mine o privire gravă, neliniștită, supărată.

M-am întrebat dacă intenționam cu adevărat să o părăsesc. Da, cred că da. Oricum nu avea importanță. Și atunci m-am întrebat ce gândește ea despre mine. Ne-am studiat unul pe altul cu ostilitate și curiozitate.

— Tu încă mă iubești, Martin, nu-i așa? întrebă Antonia.

Rosti întrebarea nu cu duioşie, ci cuprinsă parcă de o bruscă neliniște.

— Bineînțeles că da, cum să nu, am spus.

Răspunsul meu a sunat destul de superficial şi am continuat să ne privim cu ochi întunecați, triști, fiecare apăsat de propria sa suferință. Ar fi trebuit să fac un mare efort ca să o iau de mână şi nu l-am făcut. Şi cum stăteam privind întruna în gol, Antonia a încetat să existe şi n-am mai văzut decât chipul lui Honor, capul ei de asasin puțin aplecat spre mine şi vălul care se lăsase peste lumina din ochii ei.

— Apropo, a venit un pachet pentru tine.

Am revenit la realitate tresărind. Am rupt o bucată din felia de pâine prăjită. M-am întrebat dacă-mi voi găsi puterea de a mai face puțină cafea pentru noi amândoi.

— Da? Unde e?

— În hol, zise Antonia. Stai acolo, ți-l aduc eu. Şi am să pun ibricul să mai fac puțină cafea.

Se întoarse imediat aducând o cutie lungă şi îngustă învelită în hârtie cafenie şi o puse lângă mine spunând:

— Orhidee de la vreo admiratoare! Apoi dispăru în bucătărie.

M-am uitat la cutie şi mi-am muşcat buza de sus. Aveam buzele uscate şi crăpate de prea mult fumat. Am aprins o țigară şi m-am întrebat într-o doară cum am să reuşesc să trec prin ziua de azi. Era o problemă care-mi solicita inventivitatea din plin. Am aruncat o privire spre fereastră şi am văzut că tot mai plouă. Am tăiat sfoara pachetului cu cuțitul de pâine.

Adevărul e că nu mai aveam nici un pic de vlagă în mine. Nu voiam să mai lupt, să mai primesc alte lovituri. Palmer reușise să mă zăpăcească de tot. Dacă și-ar fi propus să ridice în mod deliberat o barieră în calea dorințelor mele, nici că ar fi reușit mai bine; iar asta mă determina să înclin să cred că știa. Însă odată cu aceasta, dar și cu mult mai multă autoritate, îmi apăru imaginea lui Honor făcându-mi semn cu capul: Honor cea învăluită în taină, dar deja pierdută. Am început să desfac ambalajul de pe cutie.

Palmer nu știa; acum nici nu mai conta dacă știe sau nu. Aveau să plece, cei doi care formau o pereche diabolică, la Los Angeles, la San Francisco sau Tokio, iar eu și Antonia vom uita; și eu, și Antonia vom face ceea ce ne va îndemna să facem conștiința noastră toropită, confuză și dorința înfrântă. Am deschis cutia.

Înăuntru era o masă de ceva negru. M-am uitat și m-a cuprins un fel de scârbă amestecată cu uimire; m-am întrebat ce-o fi asta. M-am ridicat și m-am apropiat de fereastră să văd mai bine la lumină. Nu-mi venea deloc să pun mâna pe ea. În cele din urmă am atins ușor conținutul cutiei și mi-am dat seama că este păr omenesc. Mi-a mai trebuit un moment să înțeleg că acea cosiță lungă și groasă care umplea cutia era podoaba capilară a lui Georgie, tot părul ei negru presărat cu fire castanii. În ușă m-am ciocnit violent de Antonia.

*

— Georgie! am strigat. Georgie! și am bătut cu putere din nou în ușa încuiată a locuinței ei.

În timp ce scoteam maşina, i-am spus Antoniei că Georgie cu siguranţă n-are nici o problemă deoarece este cu Alexander, iar Antonia mi-a zis că Alexander telefonase de la Rembers cu o seară înainte, când eu nu eram acasă, şi-i spusese că Georgie a rămas la Londra. Antonia era de părere că îngrijorarea mea este neîntemeiată. Am bătut în uşă din nou.

Am ascultat – înăuntru era linişte. Firește, n-avea nici un rost să mă tem. Părul trimis în dar avea semnificaţia unui simbol ce-ţi apare într-un vis; ceea ce nu înseamnă că trebuia interpretat după legile coşmarului. Darul lui Georgie era fără îndoială o glumă, e drept, o glumă cam amară şi cam macabră. În clipa de faţă ea se afla probabil la o bibliotecă prin apropiere, iar eu băteam la uşa unei camere goale. Şi totuşi nu reuşeam să mă conving de acest lucru şi simţeam că nu pot pleca de acolo. M-am întrebat dacă n-ar trebui să mai dau câteva telefoane, dar sunasem deja la toate numerele unde aş fi putut da de ea. Acum nu mai aveam altă dorinţă decât să pătrund în locuinţa aceea, ca şi cum acest simplu fapt ar putea preîntâmpina o nenorocire. Uşa ferecată dobândise o putere magnetică. Am rămas pe loc până ce, împins parcă brusc de un resort, mi s-a părut că aud ceva, m-am aplecat şi am pus urechea la gaura cheii, ţinându-mi respiraţia. În scurt timp am auzit un sunet, iar apoi sunetul se repetă. De dincolo de uşă se auzea ceva ce semăna cu un oftat regulat, o respiraţie greoaie. M-am ridicat şi am rămas o clipă pe loc, înfiorat, paralizat. Ceea ce auzisem mă umplea de groază.

Ferestrele locuinţei lui Georgie erau inaccesibile. Nu se putea intra decât pe uşă. M-am opintit în ea zadarnic de vreo două ori. Apoi mi-am amintit că la parter rămăseseră uneltele zugravilor. M-am repezit în jos pe scări şi am început să scotocesc prin ele. Uşa de la intrarea în clădire era deschisă, ca de obicei, iar afară, oamenii treceau încolo şi încoace pe trotuarul ud. Am ales o mistrie grea cu vârful lat şi un ciocan şi am urcat scările în goană. Am vârât lama mistriei cât am putut de mult în crăpătura uşii, chiar lângă broască, şi prin câteva lovituri de ciocan am înfipt-o mai adânc. Apoi am manevrat mistria ca pe o pârghie. Ceva a trosnit înăuntru. În clipa următoare mânerul mistriei a cedat. Am împins uşa, dar se ţinea încă tare. Am luat ciocanul şi am lovit cu putere uşa în dreptul broaştei. Iar a trosnit ceva şi am observat o crăpătură care se lăţea. Am împins cu umărul şi uşa s-a deschis.

Am intrat şi am închis uşa în urma mea. Înăuntru domnea o linişte apăsătoare. Era întuneric în cameră, draperiile erau încă trase. Aerul era greu, mirosea puternic a alcool şi a fum de ţigară stătut, iar când am tras perdelele am avut impresia că fumul pluteşte încă în aer. Sau poate doar mi s-a părut mie că încăperea e invadată de ceaţă. Cineva zăcea pe covor. Mi-au trebuit câteva secunde ca să-mi dau seama că este Georgie, nu numai pentru că părul tuns cu sălbăticie o făcea greu de recunoscut; trăsăturile ei, în toropeala inconştienţei, îşi pierduseră identitatea, deveniseră anonime. Parcă părăsise deja această lume.

M-am aplecat asupra ei și am strigat-o. Era complet inertă și mi-am dat seama că în starea în care era nici nu se punea problema să mă audă. Avea fața buhăită și vineție și respira horcăit cu gura deschisă. N-am stat mult pe gânduri. Am luat cartea de telefon, am format numărul spitalului Charing Cross și am explicat că cineva luase din greșeală prea multe somnifere. Mi s-a promis că va veni imediat o ambulanță. În zona aceea asemenea lucruri se întâmplau zilnic.

Am îngenuncheat lângă Georgie. M-am întrebat dacă ar fi bine să mai încerc să o trezesc, dar am renunțat. Mi se părea că i-aș putea face rău dacă aș atinge-o; starea în care se afla parcă impunea un fel de tabu, iar trupul inert, pe jumătate mort, îmi trezea repulsie. Georgie arăta ca o înecată. I-am privit îndelung fața al cărei aer straniu mă fascina. Parcă se transformase într-o altă persoană, parcă în trupul ei locuia acum o ființă necunoscută. Aș fi acceptat cu ușurință ideea că e o persoană care seamănă vag cu Georgie; așa cum zăcea, complet nemișcată, cu gura căscată, respirând regulat, dar părând lipsită de viață, mi-a amintit de o figură de ceară. Era întinsă pe o parte, cu o mână deasupra capului. Purta o cămașă albastră și pantaloni negri. Pe acestea le recunoșteam. Era desculță. I-am privit labele picioarelor. Și pe acestea le recunoșteam. Le-am atins. Erau reci, și ele parcă de ceară, și i le-am acoperit cu o pernă. I-am privit picioarele lungi și curbura coapsei. Cămașa era descheiată și îi vedeam unul dintre sâni săltând în ritmul respirației. I-am privit gâtul și urechea, acum mai vizibile din cauza

părului tăiat. I-am privit mâna atât de bine cunoscută, cu palma întoarsă în sus într-un gest de implorare sau de eliberare. Toate acestea fuseseră ale mele. Dar acum aveam impresia că totul se desfăcuse în bucăţi, bucăţi din Georgie, fiinţa pierdută.

În clipa aceea nu eram capabil de a răscoli amintiri şi nici de a le interpreta. Dar parcă am auzit vocea ei care-mi spunea: „Martin, nici nu ştii că mai am puţin şi îmi pierd minţile". Într-adevăr, erau atât de multe lucruri pe care nu le ştiam şi nici nu mă ostenisem să le aflu. Stoicismul lui Georgie mă ajutase să devin o brută. Mă cruţase de suferinţă cu atâta dibăcie. Mă bucurasem de tot şi nu plătisem pentru nimic. Totuşi, cineva trebuia să plătească. Privindu-i trupul zvelt inert mi-am amintit de coşmarul sarcinii ei şi de felul cum se terminase în îmbrăţişări, şampanie şi un sentiment de uşurare. Dacă avea să moară, va însemna că eu am omorât-o. Mi-a trecut prin cap acest lucru, dar prosteşte, fără pic de sentiment. Trupul lui Georgie nu se compunea ca un întreg şi nu-l puteam atinge. Mi se părea că aş fi pus mâna pe un cadavru. Şi totuşi, mânat de o nevoie de abandon total, din care nu lipsea şi o urmă de dorinţă, m-am întins pe jos lângă ea, cu faţa aproape de a ei. Îi simţeam respiraţia în obraz.

Au trecut câteva minute. Am auzit un zgomot la uşă şi am început să mă ridic. Sprijinit într-un cot, am văzut pe cineva intrând. Uşa s-a închis. Honor Klein se uita de sus la mine.

M-am ridicat pe jumătate şi am spus:

— Ambulanţa este pe drum.

— Mă temeam că va face asta, spuse Honor. Mi-a trimis o scrisoare tare ciudată.

— Mie mi-a trimis părul ei, am spus.

Honor mă privi. Avea fața imobilă și inexpresivă. Apoi se uită la Georgie și spuse:

— Ah, acum îmi dau seama. Mi s-a părut mie că arată cam straniu. Vorbea cu precizie și detașare.

„N-are pic de milă", mi-am spus. Apoi am continuat în gând: nici eu.

Honor purta un balonzaid ponosit, fără cordon. Nu avea pălărie, iar părul ei negru era ud de ploaie. Așa cum stătea în picioare, cu mâinile în buzunare, și examina camera, avea aerul cuiva care tratează o afacere. Putea foarte bine să fie și un detectiv. M-am ridicat în picioare. Ea a spus:

— Întrucât ne-a dat de știre amândurora, să sperăm că n-a fost o încercare adevărată. Ai găsit pastilele?

Nu mă gândisem la asta. Am început căutarea, am mutat din loc cărți și hârtii, am golit scrumiere, am răsturnat grămezi de lenjerie, am deșertat sertare, pășind tot timpul peste picioarele lui Georgie. Am răscolit patul răvășit și am căutat sub perne. Întorcându-mă și văzând-o pe Georgie acolo și zărind pentru o clipă fața concentrată a lui Honor, m-am întrebat în ce coșmar pe jumătate comic nimerisem. În cele din urmă am găsit ceva, un flacon gol în care fusese un somnifer bine cunoscut și atunci am încetat căutarea.

M-am uitat la ceas. Mi-era greu să cred că nu trecuseră nici zece minute de când sunasem la spital. Ambulanța trebuia să sosească în scurt timp. Deodată, eu și Honor ne-am uitat

unul la altul peste trupul lui Georgie. Mi-am dat seama că e prima oară când sunt singur cu Honor din noaptea de la Cambridge. Numai că nu eram singur cu ea. Un însoțitor cumplit veghea asupra noastră. Honor mi se înfățișa doar ca un coșmar, ca o nălucă; iar eu știam că mă uit la ea așa cum nu mă mai uitasem la nici o ființă omenească, așa cum te-ai uita la un demon. Ea mă privea din spatele măștii ei palide evreiești, cu linia gurii perfect dreaptă între buzele arcuite și ochii înguști și negri. Apoi ne-am uitat amândoi în jos la Georgie.

Honor a îngenuncheat lângă ea și a început să îndepărteze obiectele pe care, în căutarea noastră, le aruncaserăm peste ea: hârtii, haine și altele. M-a surprins să văd că Georgie rămăsese în aceeași poziție de trup înecat, ca atunci când venisem. După ce curăță locul în jurul lui Georgie, Honor îi puse o mână sub umăr, o întoarse pe spate și-i lăsă în jos, peste piept, brațul ridicat deasupra capului. Apoi îi așeză o pernă sub cap. M-am înfiorat. Când m-am lăsat în genunchi de partea cealaltă a trupului lui Georgie, mi-am dat seama că cele două femei alcătuiau pentru mine, pentru o clipă, o *pietà* nespus de stranie: Honor ținându-și capul plecat, arătând deodată blândețe și grijă, și Georgie, răpusă, străină, adormită.

Honor ținea încă mâna pe umărul lui Georgie. Ca și cum acest gest o recompunea logic pe fata cufundată în somn, am simțit că acum pot să o ating și eu și mi-am trecut mâna peste coapsa ei. Prin materialul pantalonilor am simțit piciorul cald și moale. Dar în primul rând am simțit, ca pe un curent

electric, fiorul legăturii dintre mâna lui Honor și a mea ; și mi-am amintit cum mâinile noastre aproape s-au atins pe lama sabiei de samurai. Mi-am ascuns fața în mâini. Ambulanța sosi.

26

În jurul patului lui Georgie era o atmosferă animată şi totodată febrilă. Eram toţi acolo, ca o familie reunită la patul unui copil bolnav. Pe cuvertura patului erau împrăştiate ambalaje viu colorate, cutii cu bomboane, animale de jucărie, cărţi din colecţia Penguin, ţigări de provenienţă exotică, iar şirul de vaze cu flori de pe noptieră şi pervazul ferestrei dădea cămăruţei albe de spital aspectul unei florării. În rezervă domnea o atmosferă de Crăciun.

Sprijinită de perne, Georgie arăta exact ca o fetiţă emoţionată. Era cam prea îmbujorată, iar faţa ei era încă puţin buhăită. Părul, ciopârţit cu barbarie la ceafă, fusese îndreptat de una dintre asistente, dar rămăsese tot dezordonat şi în părţi îi ieşeau şuviţe rebele care-i dădeau un aer foarte copilăresc. Mângâia cu mâini nervoase căţeluşul de pluş adus de Antonia şi ne privea pe rând cu un zâmbet strălucitor, rugător, sfios. Toţi ne aplecam asupra ei cu multă bunăvoinţă.

Era a treia zi de la isprava lui Georgie. Stătuse în comă mai bine de douăsprezece ore, dar acum era în afara oricărui pericol şi-şi revenise destul de bine. Palmer şedea la capul patului, foarte aproape de ea, pe o parte, iar eu pe cealaltă. Antonia se cocoţase în pat,

cu picioarele strânse sub ea, iar Alexander se sprijinea de bara de la picioarele patului. Honor Klein, în spatele lui Palmer, se rezemase de pervazul ferestrei.

— Of, Doamne, v-am dat atâta bătaie de cap! spuse Georgie. Mă simt cât se poate de prost!

— Totul e bine când se termină cu bine! răspunse Antonia şi mâna ei atinse instinctiv mâna lui Georgie care mângâia căţelușul.

Vestea tentativei lui Georgie o întinerise pur şi simplu pe Antonia. Imediat îşi ieşise complet din amorţeală şi-şi lepădase aerul de om înfrânt. După trei zile de emoţie şi încântare arăta incomparabil mai bine, redevenind cea de odinioară. Cu o zi în urmă îşi cumpărase trei pălării.

— E şi cazul să te simţi prost! zise Palmer. Cinstit vorbind, ar trebui să-ţi tragem o bătaie bună, nu să te alintăm în felul ăsta!

Mângâie afectuos părul ciopârţit al lui Georgie şi-i întoarse capul puţin spre el.

Simţeam că Honor Klein îşi ţinea ochii aţintiţi asupra mea, dar nu m-am uitat la ea. Stătea acolo având pe chip o expresie ştearsă ce aducea a zâmbet – ca o pisică –, dar nu se amesteca în conversaţie. Şi Alexander era destul de reţinut, învăluind-o pe Georgie într-o privire blândă, tristă, dar cufundat în propriile sale emoţii. Îl invidiam pentru capacitatea lui neîndoielnică de a avea sentimente. Eu eram gol pe dinăuntru.

— Când mi-am revenit, m-am simţit ca o impostoare, spuse Georgie, şi mi-am spus că toate femeile din saloanele astea sunt aici pentru că sunt cu adevărat bolnave, iar eu nu sunt în stare decât să fac necazuri altora.

Dar, ştiţi ceva, toate sunt de fapt aici pentru acelaşi motiv ca şi mine! Femeia din salonul de la capătul culoarului e tare mândră pentru că a luat cantitatea cea mai mare!

Am râs toţi. Alexander murmură aproape fără glas: „Să dormi! Şi poate să visezi..."[1], iar după aceea refuză să repete ceea ce spusese.

Mă uitam la mâinile lui Georgie care se frământau. Mâinile acelea care mângâiau nervos căţeluşul îmi stârneau mila. Dar n-o mai puteam percepe pe Georgie ca pe un întreg. După momentul acela în care se desfăcuse în bucăţi, nu se mai adunase la un loc. Faţă de trupul acela atât de bine cunoscut şi care acum stătea întins aproape de mine nu simţeam nici o tresărire de interes pasional. Dimpotrivă, trăsăturile ei alterate şi străine îmi produceau repulsie. Parcă murise cu adevărat. Când mi-a trecut asta prin minte, mi-a venit să îngenunchez lângă pat, să-mi ascund faţa în aşternuturi şi să jelesc ca la o înmormântare. Dar am rămas pe loc, cu acelaşi zâmbet şters pe faţă. M-am întrebat dacă, în caz că aş întinde mâna să-i mângâi uşor mâinile, gestul meu ar părea nepermis de artificial. Simţeam că Honor mă ţintuieşte întruna cu privirea ca un soare rece.

— Păi, asta dă de lucru colegilor mei de breaslă, zise Palmer. Totuşi, trebuie să recunosc că nu întâlnesc în fiecare zi pacienţi atât de încântători.

Ca de obicei în asemenea cazuri, lui Georgie i se recomandase un tratament psihiatric, iar

1. Fragment din monologul lui Hamlet, din piesa *Hamlet* de William Shakespeare, act III, scena 1. (n.t.)

Palmer se angajase să se ocupe de asta şi o trecuse pe lista pacienţilor lui. Georgie urma să plece la Cambridge pentru o scurtă perioadă.

— E absurd, desigur, spuse Georgie, sunt perfect întregă la minte, ba mai întreagă decât majoritatea psihanaliştilor!

— Mulţumesc, draga mea! răspunse Palmer. Sunt convins de lucrul ăsta, dar nu ne strică să punem puţin lucrurile în ordine.

Nu peste mult timp, mi-am zis, Georgie o să-i spună lui Palmer totul despre viaţa ei intimă. Am întins mâna şi am mângâiat mâna agitată a fetei. Georgie s-a înfiorat.

— Şi acum, copila mea, trebuie să o şterg! zise Antonia. Nu pot să stau toată ziua cocoţată în patul tău. Am programare la coafor.

Se dădu jos din pat fără să se uite la mine şi îşi îndreptă ţinuta primăvăratică. Era de-a dreptul strălucitoare.

— Te duc eu cu maşina, se oferi Alexander. Trebuie să mă ocup de nişte lucruri în legătură cu expoziţia.

O mai privi o dată pe Georgie, cu profundă tristeţe, îi strânse cu ambele mâini labele picioarelor acoperite de cearceafuri şi ieşi în urma Antoniei.

Soarele strălucea, un soare puternic şi rece de sfârşit de ianuarie ce dădea salonului un aer vesel. M-am întrebat dacă n-ar fi bine să plec şi să o las pe Georgie cu Palmer şi Honor. În după-amiaza aceea trebuia să particip la degustarea unui vin german. Încă aş mai fi avut timp să o fac. Numai că mi se părea îngrozitor de greu să mă mişc, să vorbesc, de parcă mă atinsese un fascicul paralizant. Palmer o ţinea de mână pe Georgie. Şi el

arăta excepţional de bine, cu aerul lui robust şi curat, cu pielea bronzată şi fără riduri, cu părul cărunt tuns scurt, moale şi uscat ca o blană de animal. Întrucât mi s-a părut că şi el radia de fericire m-am întrebat dacă nu cumva se împăcase cu Antonia. Dar era imposibil. Peste capul lui Palmer m-am uitat la Honor Klein. Continua să zâmbească precum o statuie antică.

— Ce-ar fi să plecaţi voi doi, copii? Eu vreau să stau de vorbă serios cu pacienta mea, spuse Palmer.

M-am ridicat şi am spus:

— Atunci, rămas-bun, şi am sărutat-o pe Georgie pe frunte.

Ea a murmurat ceva, mi-a zâmbit, iar ochii ei febrili, strălucitori s-au strâns cu neliniște. Am ieşit şi am coborât scările. În urma mea se auzeau paşi.

27

Honor Klein mă ajunse din urmă la ieşirea din spital şi am întrebat-o, fără să mă uit la ea:

— Pot să vă iau cu maşina?

Ea a răspuns „Da" şi am luat-o înainte, îndreptându-mă spre maşină.

Nu-mi mai amintesc aproape nimic despre drumul pe care l-am făcut până la Pelham Crescent. În mintea mea imaginile se amestecă în mod ciudat cu cele legate de primul drum făcut împreună cu ea de la gara Liverpool Street. Îmi amintesc doar starea de fericire orbitoare pe care mi-o dădea certitudinea a ceea ce aveam să fac. În traficul orei de vârf zeul care protejează beţivii m-a protejat şi pe mine.

Când am ajuns, am coborât din maşină şi am însoţit-o până la intrarea în casă, ceea ce nu păru să o surprindă. Deschise uşa, îmi făcu loc să intru şi apoi se duse în salon. Soarele strălucitor făcea ca încăperea sobră să pară mohorâtă şi lipsită de viaţă, iar culorile închise, intense să-şi piardă căldura. Totul părea prăfuit. Am intrat şi am închis uşa în urma mea. Ne-am privit, având între noi toată lungimea salonului,

În clipa aceea am simţit că sunt într-adevăr pe punctul de a leşina şi mi-am înfipt mâinile în încrustaţiile uşii pentru ca durerea

să mă ajute să-mi revin. Ea mă privea cu același zâmbet abia schițat de statuie antică și i-am simțit din plin puterea. Am reușit să-mi controlez respirația.

Cu o vădită și nemiloasă atenție Honor aștepta să încep să vorbesc. În cele din urmă am spus:

— Cred că-ți dai seama că sunt îndrăgostit de tine.

Cântări cuvintele mele, ținându-și capul puțin plecat într-o parte, de parcă asculta, și spuse:

— Da.

— Mă îndoiesc că-ți dai seama și cât de profund, am spus.

Ea s-a întors într-o parte și a răspuns calm, dar nu pe un ton care trăda plictiseala.

— Nu contează.

— Că te iubesc sau cât de mult te iubesc?

— Al doilea aspect. Sunt mișcată de faptul că mă iubești. Asta e tot.

— Asta nu e tot, am spus. Honor, te doresc cu disperare și am să lupt cu disperare să fii a mea.

Ea negă dând din cap și se întoarse cu fața spre mine. Apoi spuse:

— Nu e loc pentru o asemenea iubire.

Cuvintele „nu e loc" sunau de parcă a fi străbătut întreg universul și l-ar fi strâns tot într-o cutie.

Așa ceva nu puteam accepta.

— Când ți-ai dat seama că te iubesc? am zis. Întrebare de îndrăgostit...

— Când m-ai atacat în pivniță.

— Așadar ai știut ce a însemnat venirea mea la Cambridge?

— Da.

— Dar nu i-ai spus nimic lui Palmer.

Ea a continuat să mă fixeze cu privirea şi am zărit din nou şarpele privind rece prin ochii ei; şi am revăzut în gând sânii ei bronzaţi, situaţia în care o găsisem cu fratele ei şi m-am înfiorat nu atât de ceea ce văzusem, cât de însuşi faptul că văzusem. Ea nu mă va putea ierta niciodată pentru asta.

— Mi-ai scris o scrisoare plină de minciuni, spuse Honor.

Mă privea stând în picioare, cu capul aplecat în faţă, cu gulerul hainei ridicat în spatele părului ei negru ca o perucă şi cu mâinile vârâte adânc în buzunare.

— Ţi-am scris o scrisoare plină de prostii, am răspuns. Atunci nu ştiam că mint.

Urmă o scurtă pauză şi m-am temut că o să mă expedieze. Mi-am strivit mai tare mâinile de uşă şi aproape că am început să mă rog. Am intuit un moment de ezitare înlăuntrul ei. Dacă aş izbuti să găsesc cuvintele potrivite şi să o determin să vorbească în continuare, atunci aş reuşi să o mai reţin în această secundă vitală; la cea mai mică greşeală m-ar alunga imediat.

Alegându-mi cu grijă cuvintele, am spus:

— Mă bucur că nu te arăţi sceptică în privinţa iubirii mele. Dacă există vreun lucru clar în toată povestea, atunci ăsta trebuie să fie. Şi mai trebuie să vezi şi dificultatea poziţiei în care mă aflu, căci nici tu, nici împrejurările nu mi-aţi dat prea multe ocazii de a mă exprima. Nu mi-ar fi de mare folos dacă m-aş repezi acum şi aş sfâşia hainele de pe tine. Dar, dacă m-ai chema la tine, aş trece prin foc şi apă.

Am rostit aceste cuvinte pe un ton scăzut, rezonabil şi, în timp ce vorbeam mă gândeam că Palmer s-ar putea întoarce în orice clipă, ceea ce îmi dădea un timp periculos de scurt pentru a acţiona.

Părea că mă ascultă cu atenţie, ochii ei negri mă cântăreau şi în final spuse:

— Nici nu ştii ce-mi ceri. Vrei dragostea mea?

M-au surprins cuvintele ei şi am spus:

— Nu ştiu, nu ştiu nici măcar dacă te consider capabilă de dragoste. Te vreau pe tine.

A râs şi apoi a spus:

— Spui prostii, Martin.

S-a întors, şi-a scos brusc paltonul şi s-a îndreptat spre un bufet pe care erau aşezate sticle şi pahare. A turnat lichior în două pahare. Am observat cu o fericire imensă că-i tremură mâna.

Nu mi-am părăsit postul. Ea a pus unul dintre pahare pe o măsuţă, la jumătatea distanţei dintre noi, şi s-a retras pe poziţia ei de lângă cămin. M-am dus, mi-am luat paharul şi am revenit la uşă. Simţeam că, dacă m-aş apropia prea mult de ea, s-ar putea să o sfâşii în bucăţi; şi am simţit un fior de bucurie în sânge când mi-am dat seama că a înţeles şi ea acest lucru. Apoi, percepând lucrurile cu întârziere, am băgat de seamă că folosise numele meu mic şi a trebuit să fac un efort să nu-mi ascund faţa în mâini.

— Spun prostii când mă îndoiesc de capacitatea ta de a iubi sau când te doresc? am întrebat şi m-am îngrozit la gândul că poate am făcut o gafă.

— Nu mă cunoşti, zise ea.

— Îngăduie-mi să te cunosc. Te percep într-un mod care trece dincolo de o cunoaştere banală. De lucrul ăsta îţi dai seama şi tu, altminteri n-ai sta de vorbă cu mine acum. Nu eşti genul de femeie care să-şi piardă timpul.

Şi eu tremuram şi, în chip iraţional şi aproape cu exasperare, simţeam că doar o barieră subţire şi fragilă stă în calea torentului care ne-ar fi împins spre capitulare reciprocă. Numai de-aş găsi gestul care să rupă acea barieră.

— Întoarce-te în realitate, spuse ea. Întoarce-te la soţia ta, la Antonia. Nu am nimic pentru tine.

— Căsnicia mea cu Antonia e sfârşită, am spus. Palmer are dreptate. E moartă.

— Palmer a vorbit bazându-se pe propriile sale convenţii. Nu eşti prost. Ştii bine că mariajul tău trăieşte încă în multe privinţe. În orice caz, să nu-ţi închipui că lucrul *ăsta* e altceva decât un vis. Apoi repetă: Întoarce-te în realitate!

Cu toate că spunea asta, Honor nu mă alunga.

— Te iubesc, te doresc şi întreaga mea fiinţă e la picioarele tale, am spus. Asta este realitatea. Să nu ne lăsăm orbiţi de convenţii privitoare la unde se găseşte această realitate.

— Ce convenţii! repetă ea şi râse din nou.

Am râs şi eu şi apoi am reintrat amândoi în aceeaşi stare gravă şi încordată. Din cauza efortului de a-mi concentra asupra ei toată forţa privirii şi a voinţei mă simţeam complet înţepenit. Ea stătea acolo în costumul ei vechi, verde închis, cu picioarele depărtate, cu mâinile la spate, privindu-mă intens.

— Dragostea ta pentru mine, rosti ea, nu ține de lumea reală. E dragoste, desigur, nu neg. Dar nu toate iubirile au un făgaș pe care să înainteze, o cale – fie ea ușoară sau grea – și această iubire nu are nici un fel de făgaș. Din cauza a ceea ce sunt și din cauza a ceea ce ai văzut, eu am devenit ținta unei teribile fascinații pentru tine. Eu sunt un cap retezat din categoria celor pe care le foloseau triburile primitive și vechii alchimiști după ce le ungeau cu uleiuri și le puneau pe limbă o bucată de aur ca să le facă să rostească profeții. Și cine știe dacă nu cumva, stând prea mult în compania unui cap retezat, aceștia nu ajungeau să capete o stranie putere de cunoaștere. Pentru o asemenea cunoaștere se plătea scump. Dar toate astea se găsesc undeva foarte departe de iubire și de viața normală. Ca oameni adevărați, noi nu existăm unul pentru celălalt.

— În relația cu tine cel puțin eu am plătit tot timpul, am spus. Exact acest lucru te face *întru totul* reală pentru mine. Îmi dai speranțe.

— Nu asta a fost intenția mea. Să-ți fie foarte clar.

— Și, de fapt, ce face o iubire care nu are făgaș?

— Se transformă în altceva, ceva greu sau ascuțit pe care îl porți în interiorul tău și îl înfășori în însăși substanța ființei tale până ce încetează să mai doară. Dar asta e treaba ta.

Am simțit că am dat dovadă de slăbiciune și că asta mi-a fost fatal. S-a mișcat și odată cu ea s-a mișcat și umbra ei pe podea în lumina rece a soarelui. În timp ce scotocea prin buzunarele paltonului în căutare de țigări

am avut convingerea că în clipa următoare îmi va spune să plec.

Am început să înaintez spre ea şi, văzându-mă, a încremenit pentru o clipă; apoi şi-a continuat în mod ostentativ gestul de a-şi aprinde ţigara. Când a terminat, s-a întors spre mine, cu mâinile atârnate în jos pe lângă corp, ţinând într-una din mâini ţigara aprinsă. Faţa ei gravă de înger ebraic mă privea inexpresivă, pregătită. Dar n-aş fi putut să o ating nici dacă ar fi fost însuşi Chivotul Legii.

Când am ajuns lângă ea, am căzut în genunchi şi m-am întins cu tot trupul pe podea. Gestul a fost complet spontan, ca şi cum m-ar fi trântit cineva la pământ. E ciudat, dar aş fi putut sta lungit acolo la nesfârşit.

După câteva clipe, ea spuse cu o voce gravă şi stăpânită.

— Ridică-te!

Am început să mă ridic. Ea se retrăsese şi acum stătea sprijinită de poliţa căminului. Nu mi-am putut înfrânge impulsul de a o implora. Stând în genunchi, am spus:

— Honor, hai să nu ne înfruntăm în felul ăsta. Acceptă să mă cunoşti măcar puţin. Nu-ţi cer mai mult. Nu ştiu nimic despre poziţia ta şi despre ce vrei să faci. Dar sunt convins că acest ceva care ne-a înfiorat şi a vibrat între noi în această ultimă jumătate de oră este un lucru real. Nu-l ucide. E tot ce-ţi cer.

Avu o mişcare bruscă a capului, se încruntă dând semne de exasperare şi mi-am dat seama că sfărâmasem vraja subţire prin care reuşisem să o domin în acele minute hotărâtoare. M-am ridicat.

— Nu ne înfruntăm, a spus ea. Te rog, nu te mai amăgi. Te hrănești cu visuri. Ar fi bine să pleci acum. Palmer poate veni dintr-o clipă într-alta, iar după aceea plecăm cât se poate de repede.

— Nu-mi spune asta, te doresc în chip abject, am zis.

— Ei, Doamne, exclamă ea batjocoritor, și, dacă m-ai avea, ce naiba ai face cu mine?

Aceste cuvinte, care îmi revelau adevărul simplu că ea nu mă putea privi ca pe egalul ei, m-au făcut în cele din urmă să tac.

Pe când mă urcam în mașina mea l-am văzut pe Palmer coborând dintr-un taxi în apropiere. Ne-am făcut unul altuia semn cu mâna.

28

Era aproape de ora prânzului, a doua zi, şi eram deja foarte îngrijorat. Antonia nu se întorsese ieri acasă şi lipsise toată noaptea. Aseară târziu îi telefonasem mamei ei, apoi şi câtorva prieteni, dar nu dădusem de urma ei. Am sunat şi la Rosemary acasă, însă nu mi-a răspuns nimeni. Am stat treaz cu sticla de whisky alături aşteptând să apară şi am adormit pe canapea. M-am trezit de dimineaţă, foarte devreme, înţepenit şi amărât. La ora şapte am sunat-o din nou pe Rosemary, apoi la Rembers, fără mari speranţe, şi tot n-am dat de nimeni. La ora nouă am sunat la coafor şi mi s-a spus că doamna Lynch-Gibbon n-a mai trecut pe acolo de ceva vreme. Am dedus de aici că Antonia îşi schimbase coaforul sau că minţise. N-am avut tăria să-l sun pe Palmer.

La ora zece sună soneria de la intrare, dar erau muncitorii care aduceau înapoi mobila ce mai rămăsese în Lowndes Square. Au cărat-o în casă şi, în timp ce intrau pe uşă, au reuşit să zgârie biroul Carlton House. După ce au plecat, am rămas privind trist obiectul şi am încercat să atenuez stricăciunea dând cu degetul ud peste lemnul proaspăt. Am luat apoi o soluţie de lustruit şi l-am şters

peste tot, fără a reuși să-l fac să arate mai bine. Rămăsese marcat de un aer trist ca și cum știa deja că va lua drumul spre Sotheby. Salonul nu redevenise ceea ce fusese odinioară.

Am mai dat câteva telefoane, între care și la poliție, ca să mă interesez de accidentele care avuseseră loc, dar totul a fost în zadar. După ora unsprezece a sunat telefonul, dar era Mytten care voia să mă întrebe despre vinul nemțesc. Eram supărat și îngrijorat peste măsură, la un pas de nebunie. Antonia nu era genul de femeie care să dispară din senin și, fără voia mea, îmi treceau prin minte imagini în care o vedeam zăcând pe un pat de spital sau plutind cu fața în jos pe Tamisa. Neliniștea care mă încerca îmi aduse în suflet acea spaimă disperată pe care mi-o producea în copilărie absența mamei mele pentru mai mult timp; și, la fel ca atunci, am încercat să mă alin spunându-mi: într-o oră, în două ore, ea va fi aici, totul se va lămuri, totul va fi ca de obicei. Dar între timp minutele se scurgeau în tăcere unul după altul, fără să se întâmple nimic.

Firește, era adevărat – iar ceea ce se întâmpla acum era cea mai bună dovadă – că mariajul nostru își păstrase încă, în multe privințe, vitalitatea. Ceea ce spun acum poate suna oribil, dar m-am întors de la Honor cu dorința de a fi alinat de Antonia. Îi pregătisem paharul cu Martini, ca de obicei, bănuind că va veni pe la șase. Nimic nu poate înlocui liniștea pe care ți-o dă o relație absolut sigură; în definitiv, în ciuda a tot ceea ce se întâmplase, Antonia, și nu altă femeie, era soția

mea. Nici nu-mi trecea prin minte că într-un asemenea raţionament ar putea fi ceva ilogic; şi chiar nu era.

Când m-am despărţit de Honor eram profund îndurerat, o durere născută din ultimul nostru schimb de replici. Totuşi, în timp ce o aşteptam pe Antonia şi înainte de a mă cuprinde îngrijorarea, mă invadase o stare de fericire profundă. Cântărind dificultăţile şi primejdiile pe care le presupunea discuţia noastră, ea se desfăşurase totuşi destul de bine. Însuşi faptul că Honor acceptase să discute cu mine era remarcabil. Eram aproape sigur că nici acum ea nu-i spusese lui Palmer despre sentimentele mele. Mi-am amintit cu mare plăcere imaginea mâinii ei care tremura. Îmi spusese clar să nu sper nimic. Dar, de fapt, chiar mă făcuse să sper, şi nu era o proastă. Ştiam, firește, judecând la rece, că nu era decât o umbră de speranţă. Dar, când eşti îndrăgostit, o rază de lumină te poate duce departe. Lucrul de care aveam nevoie era sentimentul că voi fi graţiat. Nu-mi venea să cred că Honor şi Palmer chiar au de gând să plece undeva departe şi pentru mult timp; eram convins că o voi mai vedea. Cât despre ce drepturi ar putea ridica soţia mea şi fratele ei, printr-un raţionament încrucişat, nici nu mă sinchiseam de lucrul ăsta; fie o voi pierde pe Honor – caz în care totul ar redeveni ca mai înainte –, fie, *per impossible*, o voi cuceri, iar acest lucru va recrea cerul şi pământul şi va duce la dispariţia definitivă a tot ceea ce existase înainte. Voi fi alt om; şi, dacă se va întâmpla ca ea să mă atragă fără milă spre

ea, mă voi duce într-acolo chiar de-ar fi să calc peste cadavre.

Această succesiune de idei se văzu întreruptă brusc de îngrijorarea mea legată de Antonia; și abia a doua zi la prânz când aceasta slăbi puțin în intensitate din pricina oboselii extreme, gândurile mele s-au întors la Honor și la cuvintele despre capul retezat. Cu o zi înainte mă bucurasem că nu-i trimisesem scrisoarea inițială în care îmi explicam comportamentul în termeni atât de banali. Nu o iubeam ca pe un înlocuitor al lui Palmer, pe care îl iubeam pentru că o sedusese pe soția mea: de lucrul acesta eram sigur; și nu eram dispus să accept nici explicația ei. Nu o iubeam pentru că incestul inspiră o groază irațională; totuși, gândindu-mă la asta, mi-am dat seama că scena de la Cambridge era ceva încă activ și aproape intangibil în imaginația mea, ceva neasimilat și primejdios. Am închis ochii și am revăzut ceea ce văzusem atunci.

La ușă se auzi un zgomot și Antonia intră grăbită în cameră. Am sărit în picioare, oarecum speriat de apariția ei, dar și cu un sentiment de ușurare. M-am dus grăbit spre ea, am prins-o de umeri și am scuturat-o zdravăn. Ea râse de gestul meu, își scoase pălăria și haina și le aruncă pe un scaun. Era într-o stare euforică, parcă era beată. Am privit-o lung, uimit.

— Fir-ai a naibii să fii, am fost la un pas de nebunie, am spus. Unde ai fost?

— Iubitule, spuse Antonia, acum e momentul să bem un pahar împreună, unul mare și bun. Ai răbdare. Am să-ți spun tot. Îmi pare rău

că n-am putut să te anunţ. Dar am să-ţi explic. Stai jos, să aduc paharele.

M-am aşezat pe canapea. După ce am văzut-o înapoi acasă, m-a cuprins o stare de iritare şi de sfârşeală. Mi-am spus că cel mai bun lucru era să mă duc să mă culc. Somnul chinuit din noaptea trecută nu mă odihnise.

Antonia se aşeză lângă mine, lăsă paharele pe masă şi-mi întoarse încet capul spre ea ca să mă privească drept în faţă. Apoi turnă cea mai mare parte din conţinutul paharului ei în al meu. Gestul îmi trezi vagi amintiri. Mă privi din nou cu ochii ei căprui, umezi şi strălucitori. Părul ei lucea arămiu; îmi vine greu să cred că altă dată mi s-a părut că a început să îmbătrânească. Buzele ei rujate se modelau cu nespusă tandreţe.

— Foarte bine, minunat, mă bucur că eşti aici! am spus şi am luat-o de mână.

— Iubitule, nici nu ştiu ce să-ţi spun pentru că nu ştiu cât ştii din toată povestea, spuse Antonia.

— Care poveste?

— Dintre mine şi Alexander.

— Dintre tine şi *Alexander?* am repetat. Eşti sigură că n-ai greşit numele?

— Vai, dragul meu, mă tem că e ceva serios, spuse Antonia. Dar ştiai, fără îndoială. Cu siguranţă, eşti la curent cu ceva ce durează de mult timp.

— Cu *ce* să fiu la curent?

— Păi, cu faptul că eu şi Alexander... ei, hai să spunem lucrurilor pe nume, cu faptul că Alexander este iubitul meu.

— Cum Dumnezeu?! am exclamat şi m-am ridicat în picioare.

Antonia a încercat să mă oprească prinzându-mă de mână, dar mi-am tras mâna.

— Cum adică, nu ştiai chiar nimic? întrebă Antonia. Nu pot să cred că n-ai avut măcar o bănuială. Eram convinsă că ştii. Alexander nu era la fel de convins.

— Probabil mă consideraţi amândoi un dobitoc. Nu, n-am ştiut, am spus. Sigur că mi-am dat seama că ţineţi unul la altul. Dar *aşa ceva* n-aveam de unde să ştiu. Chiar crezi că aş fi acceptat o asemenea situaţie? Ce puţin mă cunoşti!

— Păi, întrucât l-ai acceptat pe Anderson... spuse Antonia. Ăsta a fost primul lucru care m-a făcut să cred că ştii deja, că ţi-ai dat seama cum stau lucrurile cu Alexander. Şi-apoi, era atât de evident.

— Eşti o proastă, am replicat. Cu Palmer a fost altceva.

— Nu văd nici o diferenţă, spuse Antonia. În plus, ce înseamnă că n-ai fi acceptat situaţia? Eu v-am iubit pe amândoi, tu ne-ai iubit pe amândoi, Alexander ne-a iubit...

— Simt că-mi vine rău, am spus.

— Ştiai că nu pot trăi fără voi amândoi, spuse Antonia.

— Ei, de-acum înainte va trebui să te mulţumeşti numai cu unul dintre noi.

— Nu spune asta, iubitule, zise Antonia cu înflăcărare. Se ridică şi încercă din nou să mă ia de mână. Am băgat mâna în buzunar. E cât se poate de adevărat că amândoi te iubim şi că nu putem şi nu vrem să mergem mai departe fără tine. Te-ai comportat fără cusur când a fost vorba despre Anderson. Nu strica lucrurile tocmai acum.

— Perfecţiunea mea s-a epuizat.

— Dragul meu Martin, copilul meu, fii raţional, spuse Antonia. Hai, iubitule, nu face *faţa asta*! În definitiv, e o situaţie care durează de mult timp. Nu e ceva care abia mi-a trecut prin cap.

— Dar eu nu sunt la curent cu ea de mult timp. De când durează, de fapt? am întrebat.

— Ei, dintotdeauna, răspunse Antonia. Nu ne-ntâlneam foarte des. Dar relaţia a existat dintotdeauna.

— Dintotdeauna? Adică de când ne-am căsătorit?

— De fapt, dinainte de a ne căsători. Adevărul este că m-am îndrăgostit de Alexander de când l-am cunoscut. Numai că nu mi-am luat în serios sentimentele decât atunci când era deja prea târziu. Adu-ţi aminte că nu mi-ai făcut cunoştinţă cu Alexander decât după logodna noastră. Mi-ai spus că întotdeauna el îţi lua iubitele. Apoi logodna noastră a devenit un fapt public. Şi nu am avut destul curaj.

— Vrei să spui că mariajul nostru nici nu a existat?

— Sigur că a existat, dragul meu. Eu v-am iubit pe amândoi. Vă iubesc pe amândoi.

— Cred că nici măcar nu înţelegi cuvântul „iubire", am spus.

— Mă răneşti grozav, spuse Antonia.

Ne-am privit. Faţa ei oglindea demnitate. Antonia mi-a susţinut privirea. De la ultima noastră întâlnire parcursese un drum lung. Avea şi acum aerul unei actriţe. Dar al unei mari actriţe.

M-am apropiat de fereastră şi am privit magnolia. Soarele palid scotea la iveală

mușchiul de pe trunchiul ei bătrân. Părea fără viață.

— De ce nu mi-ai spus? am întrebat.

— Așa cum ți-am zis, credeam că știi. Credeam că preferi calea blândă și implicită.

— Și acum, de ce deodată ai ales calea dură și explicită?

— Anderson m-a trezit, răspunse Antonia. În anumite privințe el m-a făcut mai radicală. După *acel* episod n-am mai putut continua în același fel. Am fost *cu adevărat* îndrăgostită de Anderson, mi-am pierdut capul cu totul. Nu mi-am putut controla sentimentele. A fost o experiență în același timp minunată și zguduitoare. Niciodată n-am mai simțit că se despică pământul sub mine. Sigur că asta aproape că l-a dat gata pe Alexander. El a intuit cu mult timp înainte ce avea să urmeze, chiar mi-a fost teamă să nu înnebunească. A suferit mult mai mult decât tine.

— El a știut înainte să aflu eu?

— Da. N-am putut să-l înșel. Și, oricum, el a ghicit.

— Dar pe mine ai putut să mă înșeli.

— Tu m-ai înșelat pe mine, spuse Antonia.

— Aia a fost altceva, am spus.

— Îmi tot spui că sunt diferite lucruri care, de fapt, nu sunt deloc diferite, zise Antonia. Căsnicia noastră n-ar fi putut în nici un caz să fie una desăvârșită. Ai înțeles și tu, în sfârșit, lucrul ăsta. De aceea ai simțit nevoia să mai ai pe cineva. Eu, una, te-aș fi iertat.

— Nici o căsătorie nu este desăvârșită, am spus. Dar eu am crezut în căsnicia noastră. Iar acum tu îmi spui că, de fapt, ea nici n-a

existat. Nu mi-a mai rămas nici măcar trecutul.

— Eşti aşa un visător, Martin, spuse Antonia. Îţi place să trăieşti pierdut în visuri, fără să priveşti realitatea în faţă. Ei, acum a venit momentul să o faci. Şi nu-ţi mai plânge atâta de milă.

— Nu mă trata cu atâta brutalitate, Antonia. Vreau doar să înţeleg. Ai spus că Palmer te-a ajutat să te trezeşti la realitate?

— Da, m-a făcut mai cinstită. Poate chiar mai curajoasă. E mai bine să spui lucrurilor pe nume şi totodată să le ţii sub control. În privinţa asta m-am descurcat de minune cu tine, în problema Anderson. Ba chiar am reuşit să nu rup relaţia nici cu Alexander. Oricât i-a fost de greu, am rămas legaţi. Ceea ce a fost minunat.

— Minunat, într-adevăr. Iar acum încerci aceeaşi reţetă, încă o dată, cu mine?

— Dragostea mea, ştiam eu că până la urmă ai să începi să accepţi, spuse Antonia. Se apropie de mine, pe la spate, şi i-am simţit atingerea uşoară pe umăr. Cu mâinile împreunate la spate, priveam magnolia.

— Ce te face să crezi că încep să accept?

— Trebuie să accepţi, nici nu se poate altfel! răspunse ea şi în glasul ei răsună o notă blândă şi autoritară, după care începu să-mi desfacă mâinile şi să le strângă în ale ei. Fără să mă întorc, am lăsat-o să-mi cuprindă mâinile.

— Şi cu Georgie cum a fost?

— Ah, a fost un gest de totală disperare, răspunse Antonia. Alexander a fost profund afectat de povestea cu Anderson. Atâta timp cât relaţia era de actualitate, din cauza durerii

nu mai putea nici măcar să fie furios. Şi-a stăpânit furia până ce s-a sfârşit toată povestea. Apoi a vrut să mă pedepsească.

— Adică n-a avut nici o clipă cu adevărat intenţia de a se însura cu ea?

— Ei, el şi-a închipuit că are această intenţie, dar nu făcea decât să se amăgească, sărmanul. Pentru o scurtă perioadă a intervenit între noi o răceală, ceea ce ne-a făcut viaţa un chin amândurora. Ţi-ai dat seama, fără îndoială, că mă frământa ceva. Alexander şi-a închipuit că are nevoie de ceva nou în viaţa lui şi a început relaţia cu Georgie doar ca să-şi mai abată gândurile, căci aproape că-şi pierduse minţile. După aceea şi-a dat seama, desigur, că n-are nici un rost. Iar Georgie a încercat să se sinucidă când a aflat că, de fapt, Alexander mă iubeşte pe mine.

Vocea ei monotonă torcea neîntrerupt peste umărul meu.

— Aşa să fie oare? am întrebat.

Eram ameţit, îndobitocit. Mă simţeam ca un vas gol azvârlit dintr-o parte într-alta. Mi se lua acum până şi dragostea lui Georgie. Încă puţin şi aş fi ajuns să cred că, de fapt, Georgie îl iubise tot timpul numai pe Alexander. Sau că măcar îl *aşteptase* tot timpul pe Alexander. Şi totuşi mie îmi trimisese preţiosul ei păr.

M-am întors şi am privit-o pe Antonia în faţă, stând amândoi în dreptul ferestrei. Ea mi-a mângâiat braţele, şi-a plecat capul în faţă şi m-a învăluit cu aceeaşi privire tandră şi posesivă.

— Biata Georgie! spuse Antonia. Dar e tânără, o să-şi găsească în scurt timp pe altcineva.

— Cred că ești foarte mândră de tine, i-am spus. Până la urmă se vede că toată lumea te iubește pe tine.

— Mă pricep la chestia asta! spuse ea cu un zâmbet triumfător. Apoi mă mângâie pe obraz. Nu te opune iubirii mele, Martin. Tu trebuie să rămâi în plasa iubirii mele. Să știi că te vom ține prizonier acolo, n-o să-ți dăm drumul niciodată! De fapt, te-ai aflat acolo și până acum. Poate cu toții am trăit într-un soi de vis. Acum că ne-am dezmeticit, vom pune lucrurile în ordine, așa cum ar fi trebuit să fie de la început, dacă eu aș fi avut mai mult curaj. Și dacă o să fim buni și cuminți, totul o să fie mai bine, mult mai bine, acum că suntem cu adevărat sinceri.

Antonia vorbea cu glas moale și în tot acest timp îmi mângâia obrazul, ca și cum mi-ar fi aplicat o pomadă fermecată. I-am dat mâna la o parte și mi-am șters obrazul.

— Oricum, e minunat că nu va trebui să-ți schimbi numele. O să fie mai simplu pentru comercianți. Mă bucur că te păstrăm în sânul familiei.

Antonia râse binevoitor.

— Ah, dragul meu, te cunosc atât de bine! Iubitul meu cu limba ascuțită! Sunt profund mișcată când văd cum încerci să-ți ascunzi bunătatea sub replici tăioase!

— Deci eu rămân să joc în continuare același rol, nu-i așa? Nu pot fi altceva decât îngerul îndurării și al luminii.

— Martin, bunătatea ta e mai puternică decât tine, spuse Antonia. Nici dacă ai vrea, n-ai izbuti să fii rău. Ai un caracter mult mai

frumos decât fratele tău. Doamne, ce mult te iubesc!

Mă îmbrățișă cu un gest teatral, ridicând puțin un picior încălțat în pantoful cu toc înalt. Am acceptat îmbrățișarea ei.

— Și Palmer ce părere avea despre giumbușlucurile tale cu Alexander? am întrebat peste umărul ei hotărât să o fac să sufere.

S-a depărtat de mine și, pierzând ceva din aerul actoricesc, pe fața ei trecu o umbră de tristețe adevărată. Făcu o pauză, apoi zise:

— Nu i-am spus.

— De ce?

— Pentru că Alexander era mult prea important pentru mine. N-am avut tăria să o fac. Era secretul nostru. Și nici Alexander nu m-a lăsat. Probabil că până la urmă i-aș fi spus, însă am tot amânat. Dar tot a aflat.

— Serios? Cum? Când?

— Cum, nu știu nici în ziua de azi, răspunse Antonia. Se depărtase puțin de mine, își frământa mâinile, îi tremurau buzele. Am fost tentată chiar să cred că i-ai spus tu, ceea ce era imposibil, și tu n-ai fi făcut asta. Când? În weekendul în care am plecat la mama. Atunci cred că a aflat. O fi găsit vreo scrisoare sau altceva. Și asta l-a rănit profund și n-a putut merge mai departe.

— Am înțeles, am înțeles. Bietul Palmer! În final însă a fost cea mai bună soluție, nu-i așa?

— Fără îndoială! Fără îndoială! răspunse Antonia, și trăsăturile i se îmblânziră din nou, căpătând o strălucire de rouă. E o mare ușurare pentru mine că n-am să-l pierd pe Alexander. Într-un anume fel, episodul cu

Anderson mi-a arătat care sunt adevăratele mele sentimente. De aceea trebuie să le fac acum cunoscute şi să-mi pun ordine în viaţă. Îi sunt chiar foarte recunoscătoare lui Anderson.

— Nu-l pierzi pe Alexander, la mine oricum nu aveai de gând să renunţi, am spus. Ce fată norocoasă eşti!

— Ce fată norocoasă sunt! repetă ea veselă, făcând un pas înapoi şi luându-mi din nou mâinile.

Cineva bătu la uşa salonului. Ne-am depărtat ca doi îndrăgostiţi surprinşi şi am spus:

— Intră!

Era Rosemary. Era cochetă, purta o pălărie nouă şi avea o umbrelă subţire ca un creion.

— Bună, zise ea vioi. Tocmai m-am întors şi m-am gândit să trec pe-aici să văd ce mai faceţi. Înaintă câţiva paşi şi puse o pungă pe măsuţă. V-am adus nişte fructe de avocado. Le-am găsit la Harrod's şi m-am gândit să le cumpăr, ştiţi că nu se găsesc totdeauna. Sunt puţin necoapte, dar vânzătorul mi-a spus că în două-trei zile or să fie numai bune de mâncat, dacă stau la cald.

M-am întors spre Rosemary.

— Am să-ţi dau o veste grozavă, surioară. Soţia mea se mărită cu fratele meu, am spus. Nu găseşti că-i minunat?

— Iubitule! rosti Antonia.

— Nu mai rămâne decât un singur lucru de făcut: ca eu să mă îndrăgostesc de Rosemary şi-apoi să mergem să trăim toţi fericiţi la Rembers! Am început să râd.

— Martin! spuse Rosemary şi îmi întinse ceva. Plicul ăsta era pe preşul de la intrare. Cred că a fost adus de cineva.

Am luat scrisoarea și râsul mi-a pierit imediat. Scrisul de pe plic, cu trăsături hotărâte, îmi era necunoscut. Dar am știut imediat cui îi aparține.

— Fetelor, vă las puțin singure, mă duc să aduc niște șampanie, am spus. Vreau să bem pentru logodna soției mele, și am ieșit trântind ușa.

M-am dus în sufragerie, am închis ușa și am încercat cu înfrigurare să deschid scrisoarea. Am reușit cu greu. După ce am rupt plicul, am recunoscut scrisul lui Palmer și am înghețat. Am smuls din plic scrisoarea mototolită și ruptă. Nu mai era alt mesaj în plic. Scrisoarea suna astfel:

> Martin, noi plecăm spre America pe unsprezece, cu intenția de a ne stabili acolo. Foarte probabil am să-mi deschid un cabinet undeva pe coasta de apus, iar Honor își va căuta un post în învățământul superior. Probabil căile noastre nu se vor mai întâlni, n-avem nici un motiv să ne revedem. Și cred că așa e mai bine pentru noi toți, iar tu mă înțelegi cu siguranță când spun asta. Analizând lucrurile am ajuns la concluzia că reîntoarcerea ta la Antonia și încercarea de a îndrepta lucrurile în căsnicia voastră este soluția cea mai bună. Tu ești croit pentru o lume mai blândă. Găsesc că este soluția cea mai bună pentru nevoile fundamentale ale sufletului tău. N-am de gând să te insult debitând lozinci pe tema moralității. Detașarea ta față de *asemenea* încătușări a fost primul lucru care m-a apropiat de tine. Și nici n-am de gând, iar

tu n-ai să-mi ceri să fac comentarii pe seama a ceea ce s-a întâmplat. Să lăsăm demnitatea tăcerii să se aştearnă precum marea asupra unei situaţii care a fost vecină cu nebunia, lucru de care cred că nici măcar tu nu ţi-ai dat seama cu adevărat. Vă doresc numai bine, ţie şi Antoniei, şi n-am să uit niciodată că te-am iubit cândva. Nu răspunde la această scrisoare care reprezintă, din partea noastră, un semn hotărât şi final de bun-rămas.

P.

Am pus scrisoarea în buzunar şi am rămas neclintit câteva minute. Apoi am deschis dulăpiorul şi am căutat pahare. Am coborât în pivniţă după şampanie. Abia după ce am luat sticla mi-am dat seama că am găsit-o pe întuneric. M-am întors în salon.

Conversaţia dintre cele două femei se întrerupse brusc şi amândouă m-au privit cu nelinişte, aşteptând să vadă ce voi spune, ce voi face. Am pus paharele pe masă şi m-am apucat să deschid sticla de şampanie.

— Nu-i aşa că nu eşti supărat, Martin? întrebă Rosemary. Îmi vorbea ca unui copil bosumflat.

— Sigur că nu sunt supărat. Ce motiv aş avea?

Femeile schimbară între ele o privire scurtă. Abia atunci m-am gândit că Rosemary era, cu siguranţă, de mult timp la curent cu relaţia dintre Antonia şi Alexander, întrucât, foarte probabil, întâlnirile lor aveau loc în apartamentul ei. Dopul sticlei de şampanie se lovi de tavan.

— Sufleţelule, nu te agita, stai cuminte, stai cuminte, spuse Antonia. Noi toţi te iubim. Te iubim foarte mult.

Se apropie de mine, încercând să se agaţe iar de mâneca mea. I-am oferit un pahar, apoi i-am dat şi lui Rosemary unul.

— Am să-ţi fac cadou de nuntă planşele de Audubon, am spus.

Am sorbit din pahar şi am râs din nou. Amândouă mă priveau dezaprobator, cu ochii plini de uimire.

29

Copila mea, am sentimentul că suntem ca doi supraviețuitori ai unui naufragiu, doi oameni care au suferit atât de mult împreună încât, după aceea, aproape că nu mai au puterea de a se vedea. Cam acesta este motivul pentru care te-am evitat și am simțit că și din partea ta există dorința similară de a nu relua o relație care a generat atâta suferință. Ce s-a întâmplat cu noi, draga mea Georgie, din ajunul Crăciunului, din ziua aceea în care am stat amândoi ca doi copii într-o pădure? Câtă inocență *exista* în noi atunci, cât de mult *am pierdut* de atunci încoace! Poate ai să spui că a venit momentul ca păsărelele să vină și să ne acopere cu frunze. Pot să intuiesc doar vag suferința ta, căci și pe a mea o înțeleg doar în foarte mică măsură; încă și mai puțin îmi pot da seama de aversiunea ta față de mine sau dacă a mai rămas între noi ceva ce ar putea fi îndreptat. Îți scriu aceste rânduri aproape fără a avea vreo speranță de a mai recupera ceva, dar trebuie să îți scriu; căci mă simt ca și cum am fi doi actori într-o piesă și, pentru ca drama să se încheie, trebuie să mai avem un schimb de replici. Aceasta poate părea

o modalitate cam rece de a te saluta, dar trebuie să fiu sincer cu tine şi să-ţi mărturisesc că sunt complet buimăcit, că am senzaţia că trăiesc doar pe jumătate. Trebuie să te revăd, mă înţelegi, fie şi numai pentru a afla nişte lucruri în legătură cu care mă macină incertitudinea; şi totuşi cu speranţa că, atunci când vom fi singuri şi ne vom privi din nou, în mijlocul dezastrului din jurul nostru, vom descoperi şi altceva decât dezastru. Oare ai putea măcar să încerci, draga mea Georgie, vechea mea prietenă? Dacă nu primesc un semn de la tine care să mă oprească, am să te sun săptămâna viitoare. Noi ne-am iubit cu adevărat, nu-i aşa, Georgie? Nu-i aşa? În numele acelui adevăr...

M.

Am încheiat scrisoarea şi m-am uitat la ceas. Era aproape opt. M-am hotărât să mă mut în salonul destinat plecărilor ca să-mi găsesc o poziţie discretă înainte de venirea lor. Voiam să-i văd pentru ultima oară.

Era în seara zilei de unsprezece şi îmi petrecusem toată ziua în aeroport. Nu-mi fusese greu să aflu cu ce avion urmau să plece Palmer şi Honor. Era o cursă de seară. Cum mă hotărâsem să fac acest demers cu ceva timp în urmă, când a venit ziua plecării n-am mai putut sta acasă. M-am mutat dintr-un bar într-altul şi am mâncat tot felul de sendvişuri. În cele din urmă, în încercarea disperată de a-mi ocupa mintea într-un fel, m-am apucat să-i scriu lui Georgie; nu-mi dădeam seama dacă scrisoarea va servi la ceva, nu eram

sigur că ea exprima ceea ce simțeam, nu eram sigur de ceea ce simțeam. Nu eram capabil decât în plan abstract să mă ocup de Georgie. În realitate eram conștient doar de un singur lucru, și anume că în scurt timp aveam să o văd pe Honor și că va fi pentru ultima dată.

Nu răspunsesem la scrisoarea lui Palmer. Firește, începusem câteva scrisori de răspuns, dar în final ajunsesem la concluzia că era mai puțin dureros să accept lovitura ca fiind definitivă, așa cum era. Am citit scrisoarea lui de câteva ori încercând să descopăr ce revelație legată de condiția mea ascundea ea, ce discuție avusese loc între cei doi cu privire la cea mai bună cale de a mă zdrobi definitiv. Demersul meu echivala cu încercarea de a afla ce discută zeii între ei. Era însă cert că acum Palmer știa.

Antonia și Alexander plecaseră la Roma. La plecarea lor am simțit o mare ușurare. Îmi mutasem lucrurile din nou în Lowndes Square. Muncitorii de la firma de transport de mobilier se obișnuiseră, se pare, să tot ducă lucrurile dintr-o parte într-alta. Nu știam dacă o să rămân acolo, dar am simțit nevoia să plec din Hereford Square și am plecat chiar în seara celei de a doua mărturisiri a Antoniei. Firește, i-am produs Antoniei o mare dezamăgire. Nu știu cât de mult a durut-o și nici nu m-am sinchisit să aflu. Am tratat-o cu o sarcastică bunăvoință care ei îi producea o nedumerire continuă și am răspuns la afecțiunea ei constantă cu o ironie constantă. N-o puteam ierta și-mi doream să nu o mai văd în fața ochilor. Devenisem mai dur, mai categoric, iar sentimentul permanent și limpede al

pierderii suferite nu mă lăsa să ies din această stare. Înclinația mea spre o lume mai blândă, pe care Palmer o remarcase, era exact trăsătura care murise în mine. Nici chiar în cele mai bune momente ale sale nu fusese o trăsătură angelică; mai degrabă o formă mai puțin agresivă de egoism. Și totuși, niciodată nu mă trădasem, așa că nici Antonia, nici Alexander nu știau ce gândesc cu adevărat. Și simțeam o oarecare satisfacție la gândul de a le ascunde asta.

Nu puteam ierta nici faptul că blândul Alexander îmi punea coarne de atâta timp. Acesta era un act de trădare atât de autentic încât aproape că nu avea nici o legătură cu Antonia. Îmi dădea sentimentul că Alexander îmi pângărise tot trecutul, toți anii care se întindeau în urmă, dincolo de căsătoria mea, de vârsta copilăriei, până în pântecele mamei. Faptul că el, în a cărui ființă mama trăia mai mult decât în oricine altcineva, mă jefuise, cu calm și fără pic de milă, arunca o pată ca o cicatrice asupra trecutului pe care îl crezusem inviolabil. Nu îl judecam din punct de vedere moral. Nu mă îndoiam că, într-o oarecare măsură, el s-ar fi putut „justifica"; și chiar ar fi vrut să o facă. El suferea chiar mai mult decât Antonia din cauza superficialității mele derutante. Ar fi vrut, eram foarte convins, să-mi vorbească despre îndoielile lui, despre scrupulele lui, despre cum fusese împins pe nesimțite din punctul cutare spre punctul cutare; pe scurt, cum se petrecuseră lucrurile. Uneori am perceput la el chiar dorința de a face mărturisiri din care Antonia ar fi fost exclusă și m-am întrebat, cu un dram de

curiozitate și îngăduință, în ce măsură propria lui voință participase la construirea situației așa cum se prezenta ea astăzi. Nu mă îndoiam că aș fi ascultat o poveste foarte interesantă. În definitiv, știam din proprie experiență cât de blândă, cât de sentimentală îi poate părea trădătorului trădarea deliberată a persoanei iubite. Dar reacția mea față de Alexander era ceva mult mai mecanic decât o simplă judecată, și mult mai nemilos. Ciudat era însă faptul că durerea pe care o simțeam semăna atât de mult cu singurătatea. Prin Alexander trecutul meu fusese intens populat, iar acum se transformase într-un pustiu deprimant.

M-am instalat în salonul destinat plecărilor într-un colț îndepărtat și am deschis în fața mea un ziar. Mi se părea puțin probabil ca ei să mă vadă. În orice caz, eram dispus să îmi asum riscul. Dincolo de fereastra imensă, avioane luminate treceau încet îndreptându-se spre pistă. În sala încălzită răsunau prin difuzoare glasuri greu de descifrat, adresând comenzi ritmate oamenilor care chiar păreau că le înțeleg. Totul semăna cu sala de așteptare dinaintea Judecății de Apoi. Am băut whisky, ținând ziarul ridicat în fața mea și privind cu atenție, peste marginea lui, punctul final al scărilor rulante. Mai era aproape o oră până la plecarea avionului lor, dar eram deja cuprins de o stare bolnăvicioasă, așa că singurul lucru pe care-l mai puteam face era să privesc. Mă simțeam de parcă urma să iau parte la o crimă, deși nu-mi era prea clar dacă aveam să fiu victimă sau asasin.

Pasiunea dusă la extrem este însoțită de o foame devoratoare. La fel de adevărat este și

faptul că, printr-un proces de transformare născut tocmai din această intensitate, ea se poate hrăni cu aproape orice. Eu traversasem ultima perioadă susţinut de gândul că o voi revedea pe Honor; şi cu convingerea că în momentul acela voi muri. Nu mai vedeam nimic altceva, nu mă mai preocupa nimic altceva. A o vedea efectiv plecând, ieşind din viaţa mea pentru totdeauna printr-o anumită uşă, era asemeni unui gest de autodistrugere care ascunde în sine o sumbră satisfacţie. Când a sosit ziua plecării, chiar şi această idee era doar vag conturată, iar în mintea mea rătăcită nu mai rămăsese decât gândul de a o vedea în carne şi oase. Faptul însuşi îmi părea a fi un miracol, o bucurie dureroasă, chiar dacă nu avea să dureze decât o clipă.

M-am uitat la ceas din nou şi m-am întrebat dacă să îndrăznesc să mă duc până la bar să-mi mai iau un whisky. M-am hotărât să rămân pe loc. M-am ascuns mai bine în spatele ziarului. Mă durea o mână. Mă cuprinse un fel de extenuare ameţitoare. Atmosfera de sfârşitul lumii începu să devină apăsătoare şi nu mai puteam distinge dacă vuietul îndepărtat pe care-l auzeam venea de la avioane sau din interiorul meu. Ziua toată fusese o neîntreruptă stare de veghe. Poate că acum mă cuprindea somnul. Mi-am dat seama că-mi cade capul în faţă, gata parcă să se desprindă de trup. Preţ de câteva secunde m-a furat un vis pe care-l avusesem de mai multe ori în ultimul timp, un vis cu o sabie şi un cap retezat; iar apoi i-am văzut pe Palmer şi pe Honor goi, strâns îmbrăţişaţi, tot mai strâns până ce deveniră o singură fiinţă.

Capul mi-a zvâcnit în sus și mi-am potrivit mai bine ziarul care se îndoise. Ațipisem pentru câteva secunde. M-am convins de acest lucru uitându-mă la ceas ; și din nou mi-am aruncat o privire peste marginea ziarului. Și i-am văzut venind, ca pe niște demoni ridicându-se din adâncuri. Unul lângă altul, se iveau lunecând, mai întâi două capete, apoi umerii, pe măsură ce scările rulante îi aduceau tot mai sus. Am mișcat din nou ziarul, acoperind imaginea lor, și am închis ochii. M-am întrebat dacă voi avea puterea să privesc scena.

Mi-au trebuit câteva minute până să reușesc să mă adun. Când mi-am găsit curajul de a privi, ei se apropiaseră de bar și stăteau cu spatele la mine. Palmer comanda ceva de băut. Comandă trei pahare. Abia atunci am văzut că mai era o fată cu ei, o fată palidă, elegantă, tunsă foarte scurt și care purta o jachetă nouă marca Burberry. S-au așezat toți trei, rămânând cu spatele la mine. Deodată, ceva în felul în care fata ținea paharul mi s-a părut familiar. Întoarse capul și-și mângâie nasul cu degetul. Era Georgie.

Am lăsat ziarul puțin mai jos, complet fascinat de ceea ce vedeam. Nu-mi puteam crede ochilor, într-atât de puțin satisfăceau lăcomia minții mele imaginile pe care ochii mi le ofereau. Honor și Palmer îmi arătau doar câte un umăr și o parte din obraz. Georgie era complet întoarsă cu spatele la mine și numai uneori, când privea spre Palmer sau spre Honor, îmi arăta profilul ei. Cei doi păreau că o tratează cu cea mai mare atenție pe tânăra lor însoțitoare. Se aplecau spre ea plini de solicitudine, alcătuind un trio de capete, și pe

rând, când mâna unuia, când a celuilalt, o bătea uşurel pe umăr pe Georgie. Parcă erau doi părinţi alături de copilul lor. Georgie dădea dovadă de o vioiciune neobişnuită, parcă puţin ameţită. I-am studiat faţa buhăită şi mişcările nesigure. Ceva se stinsese în ea. Poate aura de independenţă pe care o îndrăgisem atât de mult şi care o făcuse pe ea posibilă pentru scopurile mele josnice. Contrar părerii pe care o susţinea ea, eu nu o subjugasem niciodată pe Georgie. Acum, însă, după părerea mea, era o fiinţă subjugată. Căuta de zor în geantă şi, ca răspuns la o întrebare amuzată a lui Palmer, scoase în sfârşit paşaportul şi un bilet prelung, multicolor, pe care-l puse pe masă. Abia atunci mi-am dat seama că pleacă şi ea.

Imaginea lor, cum stăteau acolo vorbind şi râzând, scăldaţi într-o insuportabilă aură de semnificaţii, m-a dus cu gândul la nişte actori şi aproape că m-am aşteptat ca toţi cei din jur să tacă şi să se audă numai cuvintele lor. Până acum mă ferisem să mă uit la Honor. Acum m-am uitat. Buzele ei se mişcau, zâmbeau, dar fruntea ei era întunecată. Faţa ofilită şi încordată mi-a adus în minte înfăţişarea ei din seara când am văzut-o pentru prima oară, în gara Liverpool Street, în mijlocul ceţii, cu stropi de apă în păr. Imaginea ei de azi, pe care o percepeam ca fiind ultima înaintea despărţirii, îmi părea înduioşător de mult imaginea unei fiinţe muritoare întocmai ca şi atunci; însă splendoarea ei demonică pălise. Acum vedeam, în urâţenia ei, frumuseţea ei. Era aproape insuportabil. Nu purta pălărie şi îşi trecea întruna mâna prin păr încercând să-l domolească şi să-l aşeze după ureche.

Dar şuviţele negre, lucioase îi cădeau mereu în faţă; din timp în timp îi vedeam profilul când se întorcea să vorbească cu Georgie sau cu Palmer. Gura, cu arcuirea tipic evreiască, cu buzele de un roşu natural ce contrastau cu nuanţa gălbuie a pielii, înţepenise într-un zâmbet, în timp ce mâna i se mişca neîncetat. Părea foarte obosită.

„PASAGERII PENTRU CURSA D187 CU DESTINAŢIA NEW YORK SUNT RUGAŢI SĂ SE PREZINTE PENTRU ÎMBARCARE", rosti o voce supraomenească. „VĂ RUGĂM SĂ PREGĂTIŢI PAŞAPOARTELE ŞI BILETELE."

Toţi trei s-au ridicat imediat şi, sub imperiul şocului, m-am ridicat şi eu. Totul era prea crud. În agitaţia momentului Georgie îşi scăpă geanta şi Honor i-o ridică. Apoi toţi trei o porniră deodată. Îmbrăcat într-un sacou de lână fină, Palmer arăta curat şi detaşat ca o pasăre mare. Mi-am spus atunci că arată ca un bărbat care a repurtat o mare victorie. Îi şi auzeam râsul tineresc şi îi vedeam, ca în lumina unui reflector, mâna strecurată pe sub braţul lui Honor. Mâna strângea afectuos braţul, trăgând-o pe Honor mai aproape.

La un moment dat m-am gândit că s-ar putea să fiu nevoit să o rup la fugă spre ea. Dar erau atât de departe de mine, ca nişte personaje dintr-un film. I-am văzut cum se aşază la coadă. Nu mai vedeam înaintea ochilor decât capul negru al lui Honor şi umărul ei strâns lipit de al lui Palmer.

Mi-am dat seama că n-aș putea să stau și să-i văd dispărând dincolo de ușă. Parcă asistam la o execuție. M-am întors cu spatele spre ei și m-am îndreptat spre scările rulante.

30

Am aprins toate luminile. Mă întorsesem în Lowndes Square şi nu era decât zece fără un sfert. Toate erau aşa cum le lăsasem de dimineaţă: patul de campanie nefăcut, câteva carpete aruncate strâmb pe podea, ţigări, apă şi aspirine lângă pat, o scrumieră plină ochi, ziarul de ieri seară. M-am uitat lung la aceste relicve. M-am apropiat de fereastră. Jos, în stradă, se vedea procesiunea nesfârşită de lumini de la maşinile care coteau spre Knightsbridge. Lămpile de pe stradă luminau copacii dezgoliţi. Trotuarele ude reflectau lumina gălbuie. Probabil că plouase astăzi. Nu-mi mai aminteam.

Am tras perdelele, manevrând şnururile de la capete aşa cum mă învăţase Rosemary cu multă perseverenţă. Problema draperiilor rămăsese nerezolvată. Am aprins radiatorul. Încălzirea centrală era insuficientă. Am examinat biroul Carlton House şi am observat încă o zgârietură care apăruse după ultima mutare. Mi-am umezit un deget şi l-am trecut peste zgârietură. M-am dus în bucătărie şi am căutat din priviri ceva de mâncare. Pe undeva trebuia să fie o cutie de biscuiţi Bath Oliver, adusă de Rosemary. Mi-am scos haina şi m-am căutat prin buzunare sperând să

găsesc niște chibrituri. Am dat peste scrisoarea către Georgie pe care am recitit-o și apoi am rupt-o. Am găsit chibrituri și mi-am aprins o țigară. Se pare că iarăși rămăsesem fără whisky. Dar băusem oricum destul pentru ziua aceea. Am scos din frigider o sticlă cu lapte și mi-am turnat într-un pahar. Biscuiții erau pe raftul pe care era normal să fie. În mod evident Rosemary făcuse o provizie serioasă de cutii ce arătau a marfă scumpă. Drăguț din partea ei. Am pus laptele și biscuiții pe o tavă. Mi-am scos sacoul și m-am întors în salon numai în cămașă. Poate că totuși se făcuse prea cald. M-am așezat pe un scaun Chippendale, ținând tava pe genunchi.

După o discuție cu Antonia în care ea fusese foarte hotărâtă, în ciuda faptului că stătea să plângă, iar eu adoptasem un ton frivol și plictisit, ajunsesem la concluzia să împărțim în mod egal între noi planșele de Audubon. Antonia se dovedea a fi plină de o energie debordantă, iar compania ei mă obosea îngrozitor. În efortul ei sincer de a păstra pentru ea acele planșe care-mi plăceau cel mai puțin, le luase pe acelea care i se păruseră cele mai neinteresante și care erau, de fapt, exact acelea care-mi plăceau cel mai mult: caprimulgul, furtunarul și bufnița. Ciocănitoarea cu aripi aurii, papagalul de Carolina și tanagra stacojie erau acum înșirate lângă perete, prăfuite, și mă întrebam unde să le pun. Fără celelalte, acestea nu mai aveau nici o noimă. M-am uitat prin cameră și am observat că Rosemary așezase papagalii de Meissen la cele două extremități ale biroului și m-am ridicat să-i pun unul lângă altul. Arătau mai bine așa.

Apoi m-am gândit că n-ar fi rău să beau niște vin și m-am întors în bucătărie. Într-unul dintre dulapuri se montase un suport pentru o mică provizie de sticle. Restul vinului rămăsese în Hereford Square. Asta era încă o problemă. Am luat o sticlă la nimereală. Greutatea sticlei îmi dădea o senzație plăcută, de parcă țineam în mână o unealtă sau o armă bine cunoscută. Am constatat că este un Château Lauriol de Barny. Părea un vin potrivit pentru un toast de adio. Am deschis sticla și m-am reîntors în salon unde lumina prea puternică mă deranja. Rosemary nu avusese încă timp să-mi cumpăre niște lămpi.

Firește, mă aflam încă în stare de șoc. Am observat că-mi tremură mâinile, că am frisoane și că-mi clănțăne dinții. Mi-am turnat puțin vin. Deoarece stătuse în bucătărie, la cald, era într-o stare destul de bună. Mi-am amintit de pata roșie de pe covorul lui Palmer. Dar vinul n-avea nici o vină, el nu avea amintiri. Așa și trebuia să fie. În definitiv trăiam primele momente ale unei epoci complet noi. Mi-am spus că voi reuși să supraviețuiesc, am să-mi găsesc preocupări noi, am să le reiau pe cele vechi. Am să mă întorc la Wallenstein și la Gustavus Adolphus. Am încercat să pătrund înțelesul acestor idei, dar ele rămâneau incredibil de abstracte, în timp ce durerea care-mi străbătea corpul îmi arăta ce este cu adevărat real. Mă vedeam în postura supraviețuitorului. Se petrecuse o dramă, existaseră și niște personaje, dar acum toți muriseră și doar în mine mai dăinuia o amintire; poate chiar și această amintire va păli, în chip fericit, așa cum se întâmplă cu unii prizonieri cu

mintea rătăcită care şi-au uitat suferinţele lor şi nici măcar nu ştiu că au fost eliberaţi. Pe măsură ce durerea devenea mai intensă am încercat să aştern un văl peste starea mea de veghe trăncănind cu mine însumi despre situaţia în care mă aflam şi astfel pierzându-mă în anonimat şi atenuându-mi suferinţa. Dar adevărul crud nu poate fi negat, aşa că în cele din urmă am tăcut şi am redevenit eu însumi, perfect conştient de pierderea unică pe care o suferisem. Mi-am acoperit faţa cu mâinile şi, dacă aş fi avut lacrimi, aş fi plâns.

Am rămas astfel mult timp, copleşit de tristeţe şi de durere fizică, semnul sigur al unei stări emoţionale reale. Apoi am auzit, parcă înlăuntrul capului meu, un sunet straniu. Am ridicat ochii, dezmeticit deodată. Când sunetul s-a auzit a doua oară, am recunoscut soneria de la intrare. Răsuna ciudat în încăperile goale. Eram aproape hotărât să nu deschid. Simţeam că nu pot da ochii cu nimeni. Rosemary era la Rembers şi nu exista în Londra nici o fiinţă pe care aş fi putut să o suport. Am rămas încremenit în loc aşteptând ca sunetul să se repete. S-a repetat de trei ori, zgomotos, insistent. Răsuna atât de alarmant încât m-a determinat să mă ridic şi să mă duc până la uşă. N-am putut suporta liniştea care se aşternuse şi, ca să nu-l mai aud încă o dată, am deschis uşa. Honor Klein stătea în semiîntunericul de pe palier.

Ne-am privit în tăcere, eu încremenit cu mâna pe uşă, ea ţinându-şi capul plecat şi privindu-mă pe sub sprâncene. Pe buzele roşii, arcuite, stăruia un zâmbet crispat abia perceptibil.

M-am întors, permiţându-i astfel să înainteze spre lumină în urma mea. Am intrat în salon şi m-am oprit lângă fereastră, astfel încât patul de campanie era între noi. Când m-am întors, ea a închis uşa în urma ei. Am continuat să ne privim în tăcere.

În cele din urmă ea rosti cu un zâmbet mai pronunţat care-i îngusta ochii:

— Ai plecat atât de repede de la aeroport că n-am mai reuşit să te prind.

Nu eram sigur că am să fiu în stare să vorbesc, dar, când am încercat, cuvintele au sunat destul de bine.

— Credeam că pleci, am rostit.

— După cum vezi...

— Ceilalţi doi au plecat?

— Da.

— Şi tu când pleci?

— Nu plec.

M-am aşezat pe un scaun de lângă fereastră.

— Am înţeles, am zis, deşi nu înţelegeam nimic.

Ea se aşeză în faţa mea, pe celălalt scaun. Am dat din cap de câteva ori. Nu îndrăzneam să simt nimic altceva decât teamă şi nedumerire.

— Bun, şi ce cauţi aici? am zis pe un ton inexpresiv.

Atunci mi-am îngăduit să mă uit cu adevărat la ea şi, când ea îmi întoarse privirea, n-am putut să nu trăiesc într-un adevărat extaz sentimentul că ea este conştientă de prezenţa mea.

— Am venit să te văd, răspunse ea, iar zâmbetul constant, abia schiţat, mă fixă ca o rază de lumină.

— De ce?

— Pentru că ai vrut să mă vezi.

— Nu ţi-am *cerut* asta, am spus. Am crezut că am scăpat de tine.

Îmi păstram aceeaşi expresie îngheţată, concentrată.

Honor îşi ţuguie puţin buzele, dând zâmbetului ei o expresie inteligentă şi amuzată. Încă arăta obosită şi tot i se mai citeau pe faţă urmele suferinţei din ultimul timp. Dar demonul se trezise din nou în ea. Privi în jur, îşi scoase haina şi o lăsă pe spătarul scaunului, îşi vârî adânc mâinile în buzunarele costumului verde, puse picior peste picior şi reveni cu privirea asupra mea.

— Pune-ţi puţin vin, am spus. Ia paharul meu, şi i-am făcut semn spre tavă.

Ea îmi susţinu privirea o clipă, apoi îşi turnă puţin vin. În timp ce făcea asta, am simţit cum adânc în conştiinţa mea prinde viaţă sămânţa unei bucurii imense, deocamdată minusculă ca imaginea balenei la mare adâncime sub vas. Dar n-am renunţat la expresia acră, m-am ridicat şi am pus un picior pe scaun. M-am aplecat în faţă, sprijinindu-mă pe genunchi şi am privit în jos spre ea. Aşa îmi era mai uşor.

— Nu mai pleci deloc? am întrebat.

— Deloc.

— Şi Palmer pentru cât timp a plecat?

— Pentru totdeauna, după câte spune el.

— Vasăzică te-ai despărţit de Palmer? L-ai părăsit? am întrebat. Totul s-a terminat?

Voiam să ştiu clar cum stau lucrurile. Voiam să mi se spună în mod explicit că ceea ce îmi doream cu nespusă ardoare este adevărat.

Ea se îndreptă şi se sprijini de spătarul scaunului. Faţa ei era acum complet imobilă.

— Da.

— Înţeleg. Şi Georgie? am întrebat.

— Se pare că Palmer şi Georgie au ajuns să ţină foarte mult unul la altul, răspunse Honor. Nu ştiu cum vor evolua lucrurile. Dar Palmer a vrut neapărat să plece, să se rupă definitiv.

— De tine?

Îşi aţinti asupra mea privirea imobilă.

— Da.

— Şi cu tine cum rămâne?

Pe toată durata acestor întrebări inevitabile deţinusem, pentru o clipă, controlul total asupra ei. Dar acum ea se relaxă, îmi adresă un zâmbet, agită vinul în pahar înainte de a bea. Adoram impertinenţa ei.

— Şi acum, pot să te întreb din nou ce cauţi aici? am spus. M-am apropiat de birou şi m-am sprijinit de el, privind-o tot de sus. Dacă ai venit să mă chinuieşti sau doar să te distrezi, ar fi mai bine să pleci imediat.

Mă stăpânea impresia năucitoare că, în sfârşit, tratam cu ea de la egal la egal. Mi-am păstrat expresia severă, dar înlăuntrul meu era atâta lumină încât nu se poate să nu se fi reflectat puţin şi în afară.

— N-am venit să te chinuiesc, răspunse Honor.

Era serioasă, dar în ochii ei licărea o lumină ironică.

— Înţeleg, firește, că asta s-ar putea întâmpla fără voia ta, am spus. Ştiu că ai o fire de asasin.

Mă cuprinsese un tremur și, pentru a-l stăpâni, am simțit nevoia să mă mișc. M-am dus până la fereastră, m-am întors și, când am privit-o din nou în față, n-am putut să nu zâmbesc. A zâmbit și ea. Apoi, speriați parcă amândoi, am redevenit serioși.

— Dar, de ce, Honor? De ce aici? Și de ce eu? am întrebat.

Urmă o pauză încărcată de incertitudine. Apoi spuse:

— L-ai citit pe Herodot?

Întrebarea m-a mirat.

— Da, de mult.

— Îți amintești povestea lui Gyges și Candaules?

M-am gândit un pic și am răspuns:

— Da, cred că da. Candaules era atât de mândru de frumusețea soției sale încât a vrut ca și prietenul său Gyges să o vadă goală. L-a ascuns pe Gyges în dormitor, dar soția lui Candaules și-a dat seama că Gyges este acolo. Mai târziu, tocmai pentru că el o văzuse astfel, ea l-a obligat să-l omoare pe Candaules și să devină rege.

— Așadar? întrebă Honor, privindu-mă cu mare atenție.

După câteva clipe am spus:

— Am înțeles, și am adăugat: M-ai acuzat odată că spun prostii. Dacă mă bucur de acest privilegiu numai pentru că v-am văzut o dată îmbrățișați, pe tine și pe fratele tău...

Zâmbi din nou, fără să răspundă. Am încercat să nu răspund printr-un zâmbet. Am spus:

— Mi-ai spus cândva că ești un cap retezat. Oare poate avea cineva o relație omenească normală cu un cap retezat?

Tot nu răspunse, ţintuindu-mă în continuare cu zâmbetul ei.

— Aşa cum ai spus-o chiar tu, aproape că nici nu te cunosc, am adăugat. Acum îmi era deja imposibil să-mi stăpânesc zâmbetul.

Nici acum nu spuse nimic, se sprijini de spătarul scaunului cu un zâmbet ce radia impertinent.

— Am trăit până acum într-un vis, am spus. Când o să ne trezim, o să ne mai găsim unul pe altul?

Am ocolit patul şi m-am oprit lângă ea. Îi adoram prezenţa atât de aproape de mine. Şi am spus:

— Va trebui să ne ţinem strâns de mână şi să sperăm că nu ne vom pierde când vom traversa visul şi vom ieşi în lumea reală.

Cum ea tot refuza să vorbească, am întrebat:

— Oare am putea să fim fericiţi?

Ea răspunse:

— Chestia asta n-are nimic de-a face cu fericirea, absolut nimic.

Era adevărat. Am asimilat promisiunea ascunsă în cuvintele ei şi am spus:

— Mă întreb dacă am să reuşesc să supravieţuiesc.

Ea răspunse, zâmbind fermecător:

— Trebuie să rişti!

I-am răspuns cu acelaşi zâmbet strălucitor, îndulcind în cele din urmă tonul prin ironie:

— Şi tu la fel, draga mea!

Ultimele apariţii în colecţia
„Biblioteca Polirom“:

John Cheever – *Totul pare un paradis*
Miguel de Unamuno – *Ceaţă*
Günter Grass – *Decojind ceapa*
Melania G. Mazzucco – *O zi perfectă*
Uzodinma Iweala – *Fiarele n-au patrie*
Ryū Murakami – *Ecstasy*
John O'Brien – *Leaving Las Vegas*
Kiran Desai – *Moştenitoarea tărâmului pierdut*
Bernhard Schlink – *Întoarcerea acasă*
Sarah Waters – *Veghea*

În pregătire:

Saša Stanišić – *Cum repară soldatul gramofonul*
Zoë Heller – *Jurnalul unui scandal*
Ian McEwan – *Pe plaja Chesil*

www.polirom.ro

Redactor: Ana-Maria Lişman
Coperta: Carmen Parii
Tehnoredactor: Bogdan Lazanu

Bun de tipar: octombrie 2007. Apărut: 2007
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. Box 266
700506, Iaşi, Tel. & Fax (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232)21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33,
O.P. 37 • P.O. Box 1-728, 030174
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

Tiparul executat la S.C. LUMINA TIPO s.r.l.
str. Luigi Galvani nr. 20 bis, sect. 2, Bucureşti
Tel./Fax: 211.32.60, 212.29.27, E-mail: office@luminatipo.com

---

Valoarea timbrului literar este de 2% din preţul de vânzare
şi se adaugă acestuia. Sumele se virează la Uniunea
Scriitorilor din România,
Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR-UNIREA